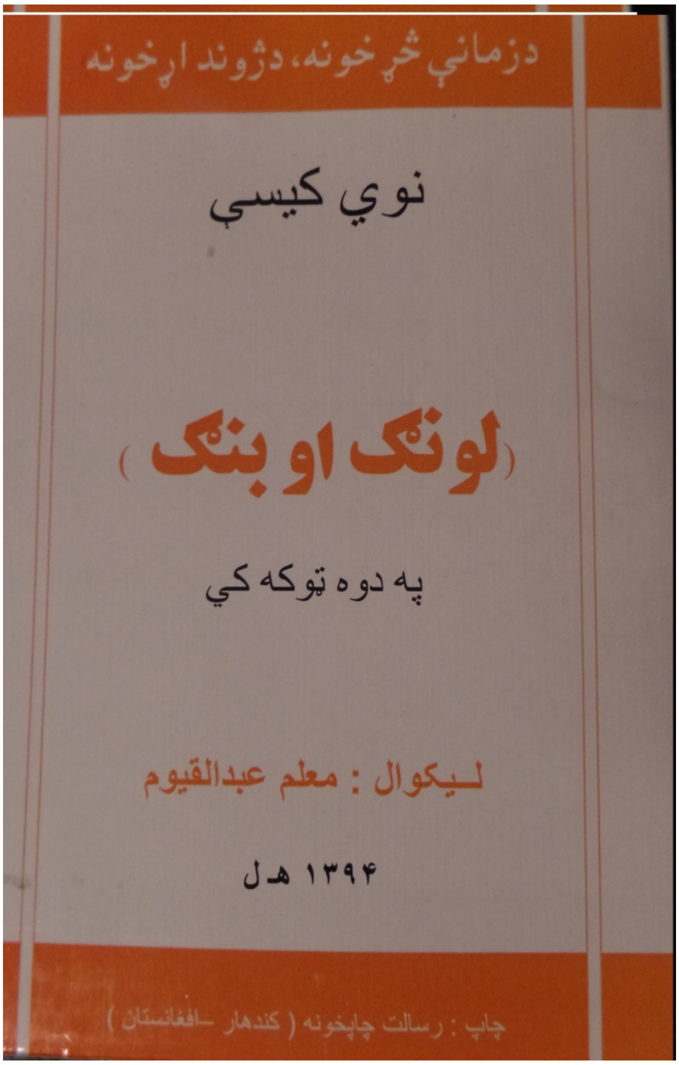

Ketabton.com
www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلیکوال لنده پیژندنه :

په کال ۱۳۲۸هـ ش کي د کندهار ولایت د پنجواني ولسوالی په مرکز کي زوکړی.لومړنی اومنځنی زده کړي ئې د شمس الدین کاکړ په منځنی ښوونځی کي تر سره کړي او په کال ۱۳۴۹هـ ش د دوولسم ټولگی څخه فارغ ، په ۱۳۵۰ هـ ش کي زنداني سوی اوپه ۱۳۵۲هـ ش کي د کندهار د عالي د ارالمعلمین څخه فارغ او وروسته د ښوونکي په حیث اوبیا په بیلا بیلو د نده گمارل سوی چي د همدې دندو د اجراء په لړکي د وخت د واکداروسره د سیاسي مخالفت په وجه څوځله اوزیات کلونه په زندان کي پاته سوی د ی .

د لیکوال نور چاپ سوي اثار:

۱ - " استبداد" په ۳۹۳ صفحو کي.
۲- " محبس او قفس" په ۴۵۰ صفحو کي.
۳- " د کندهار غښتلي" په ۱۴۱ صفحو کي

New Stories
Lawung and Bung

Volume Tow
Writer: “Malım” Abdul Qayum

2015

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب په اړه

دکتاب نوم:--------- نوي کيسې(لونګ او بنګ).

ليکوال:---------------------- معلم عبدالقوم

د کمپيوټرچاري:-------------------- ليکوال

دچاپ شميره:------------------- زر ټوګه

چاپ ځاي: --رسالت چاپخونه(کندهار—کابل)

E:mail

Aqauym7@gmail.com

Nasirdec91@gmail.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي کـــــيسې

د

لونګ اوبنګ

په دوه ټوکه کې

ليکوال: معلم عــــبدالقيوم

۱۳۹۴هـ ل

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست: صفحه

۱ – مننه-- ۵---- ۶
۲ – د مقدمي پر ځای------------------------- ۱۰---۷
۳ – تقریظ----------------------------------۱۱------- ۱۵
۴ – لمړی توک، اوله کیسه" لونګ-------------۱۷--۳۰
۵ – د لونګ سُنتي------------------------------ ۳۱--- ۳۷
۶ – د وندې غوښنه---------------------------- ۳۹--- ۵۳
۷ – لونګ او ښوونځی------------------------- ۵۵--۷۳
۸ – د ښوونځی، ښوونکي او کتاب سوځنه---------۷۵- ۹۵
۹ – پلرنۍ مینه خوشي کول. ------------------- ۹۷ – ۱۱۷
۱۰ – د قوماندان ښځه ورکه سوه. ------------ ۱۱۹ - ۱۳۳
۱۱ –د تېښتېدلي ښځي برخلیک -------------- ۱۳۵ - ۱۳۸
۱۲ – کوتره. ------------------------------ ۱۳۹ - ۱۴۸
۱۳ – د کوترې او لونګ لیونی مینه-----------۱۴۹—۱۶۷
۱۴ – د کوز دې په شپه د کوترې تېښته-------۱۶۹ - ۱۷۸
۱۵ – سهار د قوماندان په کورکي----------۱۷۹----۱۸۶
۱۶ – لونګ سر تیر سو--------------------۱۸۷-----۲۰۵
۱۷ – سمندر، سر تیر سوو----------------۲۰۷-----۲۳۰
۱۸ – زخمي پیره دار و تېښتاوه--------------۲۳۱----۲۵۵
دوهم ټول--۱۵۷
۱۹ – د یوه کلیوال ژوند--------------------۲۵۹----۳۹۴
۲۰ – یوه ضمني خبرتیا--------------۳۹۵---------۴۰۵

پای

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

مننه:

په سرکي غواړم له هغو ښاغلو او قدرمنو دوستانو څخه مننه وکړم چي زما دغه څو لیکلي جملې ئې تر چاپ کولو مخکي په خورا مینه سره و لوستې، دوی هر یوه جلا جلا زه دې ته هڅولی یم چي لیکلنې ته دوام ورکړم. هم ئې د دې لیکنې د ښه والي او تکمیلولو د پاره لار ښوونې راته کړېدي. هغوی هر یوه:ښاغلي ډاکترصاحب "وطندار"، ښاغلي عبدالرحمن " بسام " صاحب ،ښاغلي پوهنمل حاجي محمد "نوزادي" صاحب، ښاغلی استاد عبدالرحمان "رحماني " صاحب ، دکابل پوهنتون مخکني استاد ښاغلي محمد شریف "هیواد دوست" صاحب، تکړه لیکوال او شاعر محمد عاریف "خزان " صاحب. پدې توګه ښاغلي عبدالقیوم "نورزي" صاحب څخه مننه چي هر وخت به ئې د تلیفون دلاري زما د لیکنې په باب معلومات او وضاحت غوښتی، تر هغه وروسته به ئې په تفصیل سره خپل نظر راسره شریکوی. بلې ښاغلي "خزان " صاحب د دې لیکنې د لیک دود د درست والي په برخه کي ډېره خواري کړېده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوی ټولوڅخه د مننـي عـلاوه هريـوه تـه د ښـه ژونـد غوښتونکی يم.
چي را څخه پاته نسي دلته د خپلي ميرمني دهمکاريو يـاد کـوم چـي د ګډ ژونـد لـه هغـه لمړۍ ورځـي څخـه پـه هوښياری اومړانه زما د څو څو ځلـه تبـديليو ،بـې کـاريو ،څـو ځلـي زخمـي کيـدو، څوځلـه او پـه کلونـو بنـدي ګيريـوچي هرځل بـه مـي دخلاصـون اوژونـدی پاتـه کيدو تمه نه وه، اوبياڅوځلي فرار کيدو په داټولو سختو شپوکي ئې هيڅ وخت راته ونه ويل چي نوره ستړې يم.
بلکي خپله دمعلمی وظيفه ئې پر مخ وړل،زه ئې په محبسونو کي هم چا تـه محتـاج نـه يم پرې ايښـئ، او لويـه خبره ئې لا دا چي اولادونـه ئې سـاتل،او مکتبونـه ئې پـه لوستل.د خپلو څلوروو واړو اولادونو څخـه ترحد زيـات خوښ يم چي اوس ئې د ژونـد کولـو مناسـب شـرايط راتـه برابـر کـړي او هـم مـي د کتـابونو د چـاپ لګښـت هـر ځـل ورکوي.خدای دي زما هـر دوسـت تـه همداسـي اولادونـه ورکړي.
په زيات درنښت!
عبدالقيوم

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مقدمې پرځای

دا به ډېر سخت کار وي ما او هر بل کس ته چې په یوه نا برابره ټولنه کي، هلته چې بیوزله ولسونه یي د خپل ژوند په هره برخه کي لکه: فکر،مذهب،سیاست، حکومت، اقتصاد، کلتور او نور ... هر څه ئې، د پردو پرستو ټوپکوالو، مافیائي او جاسوسو کړیو تر سخت ظلم، وحشت او وحشیانه بیرېدونکي او زیا تیدونکي فشار لاندي په سختۍ نفس کاږي. په داسي پیچلو او مغلقو شرایطو کي راګیر یو لیکوال به څنګه وکولاي سي، د ظالمانو له خوا د هغوی د غیر انساني،غیري اسلامي او غیر اخلاقي کړنود سرته رسولو څخه بشپړه پرده پورته او دهغوي څیرې ولسونو ته لڅي او بر بندي کړي؟

یا دي دهغوی"نارواوي"د کاغذ پر مخ د لیکني په بڼه تر خلګو پوري ورسولای سي.

په ټولنه کي لرو ډېر شمیر لیکوال، چې هیله ئې ده که وکولای سي د خپلو خلګو ذهنیتونه په واقعیت ویلو او لیکلو سره څه روښانه کړي، پدې هیله، که دوی و کولای سي،خپل هیوادوال وپوهوي، چې څنګه هغوی په بې خبري کي د دښمنانو د دسیسو همیشه ښکار وې.

موږ افغانان په یوه غریبه او د علمه لیري یا ته ساتل سوې ټولنه کي ژوند لرو تر څو چې د پردو په مټ ولاړ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خائين ،جاسوس او د خدايه نه بيرېدونکي ظالمان پر واک وي نو ليکوالو ته د حقيقتونو را لڅول ستونزمن کار دئ.

د زماني د ټګانو، جاسوسانو، ظالمانو، خاېينانو او وژونکو د مخه پرده پورته کول او د هغوي اصلي څيرې خلګو ته ښودل، هغه وخت ښه کيداى سي چي ولسونه وېښ وي. لا تر اوسه زموږ ليکوال مجبور دي په خپلو ليکنو کي د زماني د ټګانو نومونه مستعار وليکي، مخامخ ګوته چا ته نه سي نيولاى، د کيسې سيمه او ځاي نه سي ښوولاى. دا ټولي ستونزې د ليکوال مخې ته پرتې دي.

که څه چي زموږ په ټولنه کي له پخوا څخه هم زورواکو خپل ظلمونه د هيچا د سترګو څخه پټ نه تر سره کول. ځکه هغوى هيڅ بيره ئي د چا نه لرل، زورور او جابر د خپلو ظالمانه کړنو د توجيه کولو، عملي کولو او ځانو ته د برأت د پاره هغه وسله په لاس کي لرل اولري، چي هر وخت به ئې د هغي په مرسته د ټولني د پرمختګ لاره په اسانی سره بندوله.

د دوى د دې وسلې په وړاندي هيڅ بله "وسله " مقابله او سيالي نسي کولاى. يوازنۍ "وسله "چي د دوى د وسلې په وړاندي بايد و کارول سي هغه علم او پوهه ده چي ولسونه باندي سمبال سي، چي په خواشنى سره موږ داسي" وسله " لا تر اوسه هم په ولس کي نه ده وېشل سوې.لا مو ولسونه بې وسلې(بې زده کړو) دي.

په هغو بشري ټولنو کي چي اقتصادي او توليدي زېر بناوي ئې په څو اشخاصو او يا د ټولني په ځانګړو کړيو پوري تړلي وي؛ هلته په ژوند پوري تړلي ټولي مسلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ټولنیزی، سیاسی، مذهبي او کلتوری) د اقتصاد پر لور خپله ور لغړي او جوت د اقتصاد تر اغیزي لاندي وي.

پس د مظالمو او ظلمونو مخالف احساس لرونکي لیکوال هم د دغسي ټولني غړی دی. هغوی له دې کبله چي دوی هم ځانته ژوند او ټولنیزي اړیکي لري او دهغو تر اغیزي لاندي وي. دا چي لیکوال د ټولني د عادي انسانانو په نسبت د خپلي هغه لړ او یا ډېري پوهي په برکت د ظالم په پټو او لوڅو موخونو چي د بیوزلو ولسونو سره ئي خائنین کوي پوهیږي. دوی د خپلي پوهي په اندازه تر عادي خلګو په ټولنه کي د بي عدالتیو څخه زیات ځوریږي. هغه پدې چي دا ئي درک کړې وي چي ظلمونه ظلمان کوي نه د خدای تعالی لخوا را باندي نازل ، پس د خپلي ځورېدني او د ظالم څخه د کرکي د څرګندوني وسیله ئي خپل قلم وي. په یوه شکل د شکلونو خپل زړونه خالي کوي.

څوک خپل نظریات د شعر په قالب کي د قلم تر څوکه راباسي او څوک ئي د نثر په شکل. ماهر اشخاص په ښکلو بیتو او پخو جملو کي خپله موخه را نغاړي او د خلګو تر غوږو ئي رسوي. ما په خپله دې لیکنه کي کوښښ کړې دئ د خپلي ټولني او ټولیز ژوند څخه یو عکس واخلم او تاسي ته ئي در وښیم چي زموږ پر ولس څه په څه چل تیر سول اوڅه تیریږي دکمه دغه بدبختئ راځي او څوک ئي چاغوي. چي ورور دورور،زوی د پلار په وړاندي جنګیږي؟ په کیسوکي خیالي څه نسته واقعي پیښي دي. ماغوندي خلګ چي خپل مطلب ترتا سو پوري رسول غواړی، هرڅوک د خپل

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزماني څرخونه، د ژوند اړخونه

توان په پیمانه یو څه لیکي، د لیکلو د پند او هنر کمزوري
به ئې لوستونکي ورته بخښي.
دنیک بخته راتلونکي ژوند خاوندان سئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقريظ:
د دوو کيسو په با ب:

هر انسان د خپل فکري وس په اندازه د يو نه يوه کمال او هنر خاوند وي. کولاي سي د ځان، ټولني او ان دا چي د نړۍ په اړه يو څه فکر وکړي.
د ښو او بدو څخه ئې په خپلو فکرونو کي د ښو او بدو پديدو خاطرې واړوي او راواړوي او کله نا کله د ټولني او خپل ژوندانه ناخوالي يا په ويلو او يا هم په ليکلو کي په ډېر هنري شکل څرګند کړي.
نو ځکه کله همدا راز انسانان د خپلو خيالونو په بهير کي په نوښتو ډکو ليکنو او څېړنو لاس پوري کوي. دا هغه انسانان دي چي نه يوازې د کمال او هنر خاوندان به وي. بلکي د کسبي کمالاتو تر څنګ ځښتن تعالي فطرتي او قدرتي وړتيا هم ور په برخه کړې وي. نو ځکه بيا همدا ليکوالان، اديبان او پوهان دي چي د ټولني ناخوالو ته ځير کيږي په انسان مين وي او د مظلومو انسانانو د ملاتړ په ترڅ کي په مبارزو، ليکنو او ويناوو پيل کوي، چي په ټولنه کي د نوښت او د يون سبب ګرځي.
يو له داسي انسانانو څخه پرته له مبالغې څخه ويلي شم چي پوخ علمي او ادبي ليکوال ښاغلي عبدالقيوم دی.
کله چي مي د لومړي ځل لپاره د ده له درو چاپ شوو اثارو څخه دوه چاپ شوي اثرونه "استبداد" او"د کندهار غښتلي نامیان" په نامه ولوستل، بيخي راته جوته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوه چې دی یو پوخ لیکوال دی او په خپله ټولنه کې یو پوخ سیاستوال هم.

لیکوال د خپلو لیکنو په بهیر کې د ټولنې ټول رنځونه، کړاوونه او هر راز ناخوالې په خورا دقت او مهارت سره څرګندې کړې دي. خپله لیکوال هم په خپل ژوندانه کې له خورا سختو کړاوونو، ربړونو او ناخوالو سره مخامخ شوئ،خو خپلې مبارزې او حوصله مندۍ ته ئې دوام ور کړی دئ. وګورئ سراسر "استبداد" د لیکونو اثر ته؛ تاسې ته به هر څه په خپله څرګند شي.

کله چې ما ته د نوموړي دوست د یو بل اثر پانې " دوې کیسې" چې د دوو داستانونو پخه لیکنه ده، لاس ته راغلی، هغه راته وویل، چې دا به ولولې او یو څه به پرې ولیکې. د محترم لیکوال په دې خبره خوشاله شوم چې دا پانې ولولم، خو وارخطا په دې شوم چې د داسې پیاوړي لیکوال په لیکنه به زه کمزوری څه ولیکم. خو خیر، په لوستلو مې پیل وکړ. لوستلو ئې سخت له ځان سره یوړم، ځکه ډېر خوندور لیکل شوي و، او که رښتیا ووایم، هره پانه مې چې لوستله، ورسره جوخت مې اوښکې له سترګو بې اختیاره توییدې.

دومره ئې لیوال شوم چې درې ځله مې په مینه او وینه په شوق سره ولوست او که لنډه ئې کړم نو د لوستلو په ترڅ کې دغه لاندې څو ټکې چې زما په اند سره د داستان د پیاوړتیا او ادبي خوځښت په کې له ورایه ځلیږي، ولیکم:

۱. که چیرې وغواړو د داستانونو د لوستلو په ترڅ کې د دغه اثر د لیکوال، ادبي او د لیکنو هنري پیاوړتیا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګنده او ثابته کړو نو ګورو چې خپله ليکوال د خپلو هنري ليکنو په هره کلمه او په هر توري خورا ټينګ تسلط او لاس بری لري او د داستان په کانفلکس"confelex" او غوټه خلاصولو کې دومره پياوړی تللی چې هر لوستونکی داسي له ځانه سره اخلي چې خامخا به ئې تر پايه په مينه سره لولي.
بله خبره دا چې ليکوال دومره په خپلو ليکنو پوخ او حاکم دی چې د ټولني او کليوالي ژوندانه لوړي او ژوري ئې او هر راز ناخوالي ئې د بيلو بيلو سياسي رژيمونو په لړ کي په خورا ادبي او هنري قوت سره څيړلي او هر څه ئې روښانه کړي دي.
۲. دغه ادبي اثر په خورا سليس او روانه توګه د خلګو په ژبه ليکل شوی چې لږ څيز پوهه کسان ئې هم ولولي، د داستان په موخه او مفهوم اوچته پوهيږي او سرئې پرې خلاصيږي چې ټولنه کي په تيره بيا زموږ په ټولنه کي څه بيلا بيلو ناخوالو او کړاونو تر چتر لاندي زموږ بيوزله ولس کړيږي او له منځه ځي.
۳. هر لوستونکی د داستان په لوستلو داسي فکر کوي چې دی پخپله د داستان غړی دی، چې دا د ليکني ادبي ځانګړتيا او قوت ښئي.
۴. داستان کي مبالغه بيخي نشته، هر څه رياليستکي بڼه لري او داسي ښکاري چې ليکوال په خپلو سترګو هر څه ليدلي او کټ مټ ئې په خپلو ليکنو کي په هنري چوکاټ کي ځاي ورکړی دی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. څنګه چې پورته ورته اشاره وشوه، داستان په غوڅه توګه ریالستیکي اړخ لري او د ادبي ریالیزم له ښوونځی څخه په علمي توګه برخمن دی.
۶. ځینې لوستونکي ښائي داسې فکر وکړي چې لیکوال یو کلیوالي لیکوال دی او هسې په کلیوالي کیسو بوخت شوی مګر زه په ډاګه وایم چې هنري او ادبي ځانګړتیا او پیاوړتیا په همدغي ټکي کې نغښتې، چې لیکوال په خپلو لیکنو کې دومره ماهر دی چې د یوه کلي استبداد او کړاونه او ناخوالي ئې داسې انځور کړي چې په ټول هیواد او ان دا چې په نړۍ کې ئې استبداد او استبدادي رژیمونو ته خوله ماتوونکی جواب ورکړی دی.
نو ځکه د لیکني ځانګړتیا په دې کې هم پرته ده چې داستان د ټولني په ژبه او خوږه لهجه په امانت داری سره لیکل شوی.
۷. تر کومه وسه چې ما د محترم معلم صاحب عبدالقیوم خان دغه اثر چې دوو داستانونو کې نغښتی " دوې کیسې" "لونګ وبنګ" ولوستي، نه یوازي یو ادبي او هنري لیکنه ده بلکې که چیري د سینمایي هنرمندانو او فلم جوړونکو شخصیتونو لاس ته ولویږي او د فلم او سینما په هنر کې ځای ورکړي، خورا قوي سینمایي داستان به پرې جوړ شي، چې حتا هنرمندان به ئې د سینما او فلم په اسمان کې لکه ستوري وځلیږي.
په همدې ځاي خپلې خبرې لنډوم، ګران لوستونکي به ئې په خپله ولولِي چې دغه دوه داستانونه څومره انقلابي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوځښت او څومره په ټولنه کي د بدلون يون په جوشيدو راولي.

نو زه په پاي کي د ښاغلي معلم صاحب عبدالقيوم د ليکنو ادبي نړی، نه يوازي ستايم او په دې لار کي د ده زيات برياليتوب او پياوړتيا غواړم، بلکي ترې هيله لرم چي تل خپل قلم همدا راز ځغلنده او پياوړي وساتي او په خپلو ليکنو خپل لوستونکي په لوستولو بوخت کړي. دا احسان به ئې ابده تر ابده زموږ په غاړه وي.

په خورا درنښت
د کابل پوهنتون مخکني استاد،
محمد شريف" هيواد دوست"
2015،12،6 م

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي کيسې

لمړى ټوک

اوله کيسه

لونګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یـوازی پنځـوس کالـه پخـوا وښـار تـه نـژدې د ډېـرو بیوزلو کورنیو پـه شـان د لونـګ پـلار اکبـر هم پـه یـوې غریبې کورنـۍ کـي د ژمـي پـه يـوه سړه او تیـاره شـپه کـي چـي نـه څـراغ و، نـه دوا، نـه ډاکټـر و، نـه روغتـون؛ پـر سپیره ډاګ، لڅه مځکه، خړو خاورو له موره وزیږېدی.

اکبر د خپلي زوکړي لـه هغه لومړنـۍ ورځـي څخـه پـه لوږه او خواریو کي راګیرغتیدئ. د هیـواد د نـورو غريبـو انســانانو پــه ډول د ژونــد ســختیو، ســتونزو، خواریــو او نیستیو داسي وټکاوه، چي په وروسته کي د جوشي خښتي غوندي پوخ او کلک سو.

لا پوره غټ سوی هم نه و، چي پلار ئې ورتـه د یـوه بل تر ځان لا هم غریب سړی وړه لـور ورپـه نامـه کړه. اکبر او پلار ئې لا په ګډه، د ولـور یـوه څنـډه ادا کـړې نـه وه چي په بلي پیښي واوښتل.

متل دی وائي چي ډبره د یتیم له سره نه چپیږي. دا دئ د اکبـر مـور او پـلار غبـرګ د وبـا پـه کـال د وبـا نـاروغی

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووهل او مړه سول. اکبر يوازي او يتيم پاته سو. خسر ئې چي د اکبر د پلار ربنتونی يار او اشنا و، ويی ليدل چي زوم ئې يتيم پاته سوی، هغه ئې خپل کور ته راووست، او خپله لور ئې بې له ولور اخيستلوځخه ور واده کړه.

اکبر او ښځې ئې تر واده وروسته ډېر اولادونه وزېږول، مګر اولادونه ئې نه پاييدل.

په کليوالو کي عام او مسلط ذهنيت داسي را جوړ و، د هغو بيوزله خلګو چي اولادونه به ئې نه پاېيدل، پر هغوی به يو بل زياتي تور او تومت تړل کيدئ.

ويل کيده به چي پر دوی د رب قهر نازل سوی دئ؛ پر دوی د پټو بلاوو، پيريانو او خبيثه ارواوو اثر پروت دئ. دا ښځه او سړی پر درانه ځای ختلي دي... او داسي نور نور تورونه.

په کليوالو کي د دغه ډول پاخه منفي ذهنيتونو اغيزي موجودي وي، چي اکبر او ښځه ئې مجبوره سول، د خپل اولاد د پايښت په هيله هره ورځ پر فرضو لمونځونو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سربیره نفلې لمونځونه هم وکړي. بیا به دواړه جوړه پر زیارتونو، تعویذګرو، سیدانو او پیرانو باندي هم ګرځیدل. هر چیري او د هر چا څخه به ئي دا یو خواست او یوه غوښتنه لرله:

- د اولاد د پایښت لـه پـاره دعـا، دم، چوف، تعویذونـه، څابنتونه، پلیتې او توبندونه.

د ټولـو هغـو مړو د قبرونـو لـه سرو څخـه د خوردې اخیستل، د ډېرو هغو پیرانـو دربـارونو تـه پـه هیلـه ورتګ چي نومونه به ئي د خلګو په خولو کي وو، او خلکو به د هغو په باب داسي ویل:

- هغـه پلانــی پیـر نـه دی! اه، د ده قربـان سـم، د رب نازولئ دی، ټول پیریان ده مسخر او تابع کړي دي!

یا هغو پیرانو ته چي لوی لوی لنګرونه ئي چلیدل، لـه مځکي او اسمانه به خلګو ورتـه پیسـې، غوائې، پسـونه، چرګان، اسان، اوښان او حتـا لـوړنـي د دروړو پـه نـوم ور وړلـي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکبر او ښځې ته به ئې چې څه لاس ته ورتلل، ودغسي لويو پيرانو ته ور وړل.

د هغو په دربار کي به ئې شپې او ورځې تيرولې. په دربار کي به ئې د دربار کارونه سر ته رسول، څو د پير ښه پاملرنه ځان ته را واړوي او خداى هم ځيني راضي سي.

بالاخره، په ډېرو بې ګټو ګرځيدو، راګرځيدو، دروړو او شکرانو ورکولو باندي ستړي، مفلس او ناهيلي سول. وروسته له ډېرو ستړياوو، سرګردانيو او خواشينيو ګاللو په ولس کي د منل سوي متل سره سم ئې تن وتقدير ته وسپاره. پر دې خبره په ظاهره دواړه سره سلا سول: "چي نه کوي حبيب، نو څه به وکي خوار طبيب." نور نو اکبر او ښځې ئې د فکر د خرابوالي، لوږو او کم ځواکو خوړو او خواريو په سبب مايوسه او د مينې، محبت، د ميړه او ماينې تر منځ د اړيکو چلونه يو مخ هيره کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اکبر بـه هلتـه نـورهم خولـک تنـګ سو، چـي د خپـل کور د باندي په کوڅه کي به ئي د خپلو تربرونو، خان، ملک، او پیر اولادونه لیدل چي هر یوه بـه سـور او سپین مخ ناست و، او یا بـه ګرځیدل. او هر کـال بـه ئـي یو بـل کوچنی هم زیږاوه.

د غریبـۍ او ډېـرو نـورو خواریـو سـربیره، د اولاد نـه لرلو ئې له ژوند څخه زړه ور تور کړی و. په مغزو کـي چي ئې هر څه و، هغه بـه و، خو کلـه نـا کلـه بـه ئـي تر خوله یوه د خواشینۍ خبره هم را ووتله:

ـ خدایه! دا موږ بیوزله بنده ګان دي یـوازي خواریو او غمو ته پیدا کړي یو؟

په دغه ډول ښځي چي ئي وخپل یو وزری نـاروغ میړه ته کتل، ډېره زوکلیدله. سربیره پر هغه چي اولاد ئي نه لاره، د خپل راتلونکی ژوند څخه ئـي وهم او بیـره هم درلودل او د ځانه سره به ئي ګروم کـاوه. هر وخـت بـه د ځانه سره ګډه وه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ که خدای مه کړه، سبا مې د ا میړه نه وي، د میړه تربرونه او میراث خواره به زما سره څه وکي؟ ایا زما سره به هم داسې وکي لکه د "ببوګلي خاله" سره چي میراث خورو وکړل؟ یا، یا، زما خدایه! مه مې سر توره وه، که به سر توره کیږم، ما ته نو مرګ راکړه.

وخت ناوخته خو به ئې خپل سر، سر تورکړ، او غبرګ لاسونه به ئې پورته کړل، اسمان ته به ئې خوله ونیوله. هیڅوک نه پوهیدل چي هغې به لا څه ویل؟ خو یوه خبره ښکاره وه چي ښځه د اولاد په نه لرلو زوریده او ورځ تر بلې ئې خپل وزن بایلی او د بدن غوښه به ئې توی او اوبه کیده.

د میړه او ماینې دواړو څخه خوب له سترګو الوتی و، شپه او ورځ په فکر او سودا کي وو. دوه درې کاله اکبر او ښځه ئې یو له بل څخه جلا بیدیدل.

یوه ورځ سهار وختي چي ښځه له خوبه را پورته سوه، ډیره خوشحاله ښکاریده .اکبر ولیدل چي ښځه ئې نن خوشحاله ده، غوښتل ئې د خوشحالی په سبب ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوه سي. هغه لا ښځه نه وه پوښتلې، چي ښځي خپل میړه ته داسي وویل:

- اه سړیه! واوره؛ یوه خبره درته کوم، ته به نو وائې چي څه خبره به وي؟ او یا بل ډول فکر و نه کې. که څه هم ما او تا خو ژبه کړې وه، چي نور به اولادونه نه زیږوو. مګر یو اولاد به پیدا کوو، هغه په دې چي برائې شپه، په خوب کي یوه نورانی سپین ږیري سړي داسي را ته وویل:

- د الله (ج) له درباره نا امیده نه سي، تا ته به لونګ درکړي او هغه به د خیره سره لوی سي.

د اکبر ښځي زیاته کړه:

- زه باور لرم چي دې نورانی سړي به رښتیا را ته ویلي وي. وګوره! که دا ځل په رښتیا الله (ج) ما او تا ته زوی را کړئ، فکر دي وي چي هیر ئې نه کړي، هغه وخت چي ملا صاحب ئې په غوږ کي اذان ورکوي، نو سمدستي ورته ووایه چي د لونګ نوم پرې کښیږدي. هیر دي نه سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې بیا پر اکبر تاکید وکړ:

ـ ګوره، هیر ئې نه کړې!

اکبر هم د سپیڅلی او کلکي عقیدې خاوند ؤ، د خپلې ښځي خبره ئې زړه ته تیره سوه او ټینګ باوري سو، چي خدای به زوی ورکړي.

کال داسي تیر سو، لکه یو ګړی. د ښځي زوی وسو. دا دئ وروسته له ډېرو کلونو له تیرېدو پس یو ځل بیا د اکبر د خوني پر بام سهار وختي درې نارې وسوې:

ـ د خدای له داده، د مړو له یاده، د اکبر زوی وسو!

دا درې نارې ټول کلي واورېدې. دا هیله خو د دوی پوره سوه. خدای (ج) دوی ته زوی ورکړی. سهار چي د نوي پیدا سوي هلک پلار اکبر خپل زوی په خپلو ډنګرو لاسونو په غیږه کي نیولی مسجد ته په دې نیت وروړئ، چي ملا صاحب به ئې په غوږ کي اذان ور وکي. خو ملا صاحب چي سهار تر اذان مخکي د اکبر د زوی د زېږېدو ناره اورېدلې وه، نو د اکبر په لیدو پوه سو، چي د مسجد پر لور ئې نوی پیدا سوی زوی را اخیستی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر بل څه ورسره نسته، مانا دا چي اکبر په خالي لاس ور روان دئ.

ملا خپل یوه چړي ته ورږغ کړه، ورته وئي ویل:

- هلکه ورسه، د "اکبرګي" د زوی په غوږ کي اذان ور وکړه.

اکبر چي د ملا صاحب سپکه لفظ "اکبرګي" واورېدی، خو څه ئي ونه ویل. چړي د هلک په غوږ کي آذان وکئ. که څه هم چي اکبر د ملا په کړو خپه سوی و، بیا هم د ملا پر خوا ورغلي، هغه ته ئي په عاجزانه او کمینی سره وویل:

- ملا صاحب، زما او د مور ئي د هلک دپاره د لونګ نوم خوښ دی، دغه نوم پر کښېږده.

خو ملا صاحب له دې کبله چي اکبر تش لاس ورغلی و، خپه و. هغه پر هلک باندي د نوم له ایښولو څخه انکار وکړ.

اکبر د ملا څخه پوښتنه وکړه چي ولي نوم نه باندي ږدې؟ ملا ورته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-اکبره! د هلک په غوږ کې خو مو اذان مفت درته وکړئ، بس دي نه دي؟ د نوم اېښولو میوه او شیرېني دي هم نه ده راوړې او بل د لونګ د نوم سره خو د "عبدال" او "محمد" توري نسته.

اکبر ته هغه د پښتو متلونه چې تربرو به ئې هر وخت په قصدي توګه د ده مخ ته تکرارول: "هستي کوي مستي"، "چې نه لري سړي، نه دي کورت خوري نه غوړي" ورياد سول. اکبر په پټه خوله او خپه زړه هلک کور ته راوړئ او د خپلې ښځې څخه ئې خبره پټه وساتله.

اکبر خپلي ښځي ته وويل:

- الحمدالله چې خدای پاک ما و تا ته زوی را کئ، نور نو زموږ پر مینه میراث خور پیدا سو، که زه مړ هم سم، په تا به مې فکر خراب نه وي او ستا پر لور به مې سترګي کږې نه وي.

اکبر خو هر څه په غوږو اورېدل او د سر په سترګو لیدل. کوم وخت چې به د کلي د یوه ماړه په کور کي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلک وزېږېدئ، سهار وختي پر بام تر درو نارو سربيره، ځانښت به د ټوپکو ډزونه کيدل، خوشحالی به وي، ملا صاحب او چړيان به تر لمانځه وروسته د يو شمير مړو سره يو ځا ی د خان سراچې ته ورتلل، د هلک په غوږ کي به ئي هلته اذان ور کاوه، ماښام به نشره ويل کيده، نوم به اېښول کيدی، مبارکی به وي، او شيرينی به وېشل کيدې.

اکبر به وويل:

-ای زموږ خدايه! موږ دي په کومه ګناه او د چاه په ګناه نيولي يو؟

خير، اکبر خپل زوی د لونګ په نوم ونوماوه. اکبر چي په دوو لاسونو يو څه ګټل، هغه ئي په خپل زوی لګول. لونګ د "لونګ" په شان د مور په مهربانه او پاکه غيږه کي او د خپل پلار تر سيوری لاندي راوغوړيدئ. له مور او پلار څخه ئي د ژوند کولو لومړي حرکات او ډولونه لکه خوړل، خبري کول، شفقت او مهربانی زده کړل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ په خاورو کې تر خاړپوڅو کولو وروسته، ولاړ سو او قدم ئې واخیست؛ یوه نیمه خبره ئې زده کړه. ژر د کوره کوڅې ته راووت. په خاورو او ختو کې د نورو کوچنیانو سره په ټولنه ورګډ سو؛ د همزولو سره په خبرو او لوبو بوخت سو. هغه په کوڅه کې داسې څه زده کړل چې په کور کې د هغو زده کړه ممکن نه و.

لونګ به لا شپږ کلن سوی نه و، چې د ژوندی پاته کیدو او نفقی پیدا کولو لپاره د کلیو د نورو بیوزلو کورنیو د ماشومانو په شان د خپل کمکي بشري وس او ځواک سره برابر د خپل مور او پلار سره په خواریو کې بوخت سو.

لونګ تر پلار د خپلي موره سره ډېره مرسته کوله.

پدې ډول د مور ئې لاس په خلاص و. د لونګ پلار ناروغ او یو وزری سړی و. د اقتصادی کمزورتیا په وجه ئې ښځې ورسره ملا وتړله. هغې له هیڅ کاره مخ نه ګرځاوه. د لو او لور پر وخت، د کودو، د درمندونو پر وخت ئې په فصلونو او وډنوکې وړې ټولول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هرکس او ناکس د کورونو کارونه به ئې کول. اکبر به بیا هم په دې شکرونه کښل او ویل به ئې:

- د خدای تعالی مهرباني ده، د ښځې مې اوس د خپل زوی سره خوله پرې سول، هغه نوره له یوازیتوب او بې کسۍ راووته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ سُنتي

د لونګ پلار یوه ورځ د خپل زوی خوا ته تر کتلو وروسته، خپلې ښځې ته مخ ور وا ړاوه، او ورته وې وویل:

-ښځې! سږکال خو باید له خیره سره لونګ هم "سنت" کړو.

د ښځې هم د خپل خاوند خبره خوښه سوه. مګر د لونګ پلار ته ئې داسي وویل:

-سړیه! ګوره، دغه یو زوی لرو، نه مو د هغه د نوم ایښولو ښادي جوړه کړه، نه مو پر زوی چا نشره وویل، نه مو د اووم شپه پر رونه کړل، نه مو غاښ کوچه وکړل او نه مې د سر کلی (سرخریلو) ورځ په دریيو او خوشحالی ولمانځله.

اکبر وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- وسه مونه لرل، که نه د چا نه خوښیږي چي په خپل زوی هوس او خوشحالي و نه کړي.

د اکبر ښځي وويل:

- پر سنتي به ئي نو د خيره سره يوه ښادي نيسو؛ زه خپل هوس په كوم. پرېږده چي د تربرو ئي زړونه وچوي. ته ئي وينی سږكال مي چرګه پوره ١٢چرګوړي لري؛ ما خوويل چي ټول به خرڅ كم، ګوندي څو روپۍ په جوړي كړم، كله چي د بلوڅو كډي په دوبي د رېګه كلي ته راشيوه سي، د چرګي د چيچانو په پيسو به د هغو څخه يوه سيرلۍ رانيسم، زما او لونګ جان به سات په تير وي، كه خدای كول بل كال به هغه لو بزه او لنګه سي، حلق به مو په لوند وي. خير، سنتي ئي تر هر څه ضرور ده، نو ټول د چرګي چيچيان به تر خپل لونګ جار كړم، ټول په يوه شپه حلالوم، د كلي ښځي خبروم، ټوله شپه ښي د ريي پر وهم او خوشحالي په كوم.

په داسي وخت كي چي د اكبر ماينه (ښځه) ښه پر جوش راغلي وه، اكبر د ټوكي په ډول پر ور درسته كړه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هو، هو! ښه اواز خو دي هم دی!

ښځي ئې ورته وويل:

- تر خوله دي تيره يم، خود مي ښه اواز دی.

پر اکبر نه يوازي لونګ ګران و، د هغه مور هم پر ګرانه وه. هغه خپلي ښځي ته وويل:

- ښه خبره دي وکړه، خو ته لږ صبر وکړه چې منی را ورسيږي، دا کارونه د مني دي.

اکبر د دې خبري کولو سره په فکر کي ډوب سو.

اکبر پدې په فکر کي ډوب سو، چي د خپلي ښځي دغه هيله به څنګه پوره کوي؟ له لږ ځنډ وروسته ئې سر راپورته کړ او بيا ئې خپلي ښځي ته وويل:

-ښځي! ټول خلګ خپل زامن په مني ځکه سنت کوي چي له يوی خوا هوا سړه وي، له بلی خوا مچان هم کم وي. په سړه هوا کي زخم ژر وچيږي. بل، زه به پوښتنه کوم، کله چي په کلي کي ونډۍ کيدله، او باور مي راځي، ان شاءالله د مني په لومړيو شپو او ورځو کي به کليوال يوه ونډۍ وکړي. ولي چي کليوال ټول زړه خوړي سوي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. زه به د ونډۍ په ورځ پوره دوه چاریکه (چارکه) غوښه د ښادۍ جوړولو له پاره درته راوړم.

اکبر له لږ ځنډ وروسته زیاته کړه:

- ته تلوار مه کوه، ستا د چرګي چیچیان لا اوس کوچني دي. هغه پرېږده چي څه نور غټ سي، بیا به هغه خرڅ کړو. یوازي مو په مخکي د هلک سنتی نه ده، اختر هم را روان دی. اختر ته به ستا د چرګي چیچیان ښه غټ سوي وي، هغه به په ښو پیسو خرڅ کړو. د چرګانو په پیسو به د اختر له پاره زوی ته یو کمیس او پرتوګ وکړو. پخوا مو زوی ته یو کمیس بسنه کوله، خو سږکال د خیره سره تر پخوا څه زیات ټوکر په کار دئ، ولي چي و هلک ته تر سنتی وروسته پرتوګ هم ضرور دئ.

اکبر بیا په خندا د یوې ټوکي په ډول خپلي ښځي ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ستا خو به ښه یاد وي، څه ښې وختي وې، کله چې زه هلک وم، موږ همزولو تر ۱۵ او ۱۶کالو پوري پرتوګان نه لرل، کمیسونه مو اغوستل او بس.

ښځې ئې وویل:

- خاوري څه شي ښه وختونه و، لوی لوی سړی به واست لڅه... به ګر ځیده لاست.

اکبر وویل:

- څنګه ئې کوې ښځې، د زمانې سره به ځو.

اکبر بیا زیاته کړه:

- ښځې، بل سبب همدغه و، چې ما به تل درته ویل، لږ صبر وکړه، ځکه زما په دغه لږو پیسو خو د کمیس او پرتوګ دواړو د پاره ټوکر نه کیږی.

د لونګ مور د میره خبره ومنله، میره ته ئې وویل:

- سړیه، ته ربښتیا وائې، زما دې خبري ته والله که هیڅ پام و، چې پرتوګ هم غوښت غواړي. ولچې (والله چې) لونګ جان به کله کله را ته ویل چې موري، په جومات کې مو یو شمیر هلکان اوس پرتوګونه لري.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- وګوره ښځې! رښتيا يوه بله خبره راياده سوه. دا استاد فيضو خو هم يو څه خشمړي غواړي، مفت خو هغه هم دا ستا د زوی "بلاګی" نه پرې کوي.

د لونګ مور پرته له ځنډه په خندا ځواب ورکړ:

- څه ورک سه، د شي د پرې کيدو پر وخت بيا زما زوی سو، ستا نه؟

تر ټوکي وروسته ښځې خپل ميړه ته داسې اطمينان ورکړ:

- غم مه کوه، هر څه به سم سي. دا ځل چي هګی والا کلي ته را شوه کيږي، ما به ان شاء الله د خيره سره ۲۰ هګی دخپلو چرګو ځخه ټولي کړي وي، هغه به خرڅي کړم، پوره لس روپۍ کيږي. د هغه تير ځل هګيو لس روپۍ مي هم ټينګي ساتلي دي، يو څه پلميټ او پټاسې چي مي د خلګو له کورونو راوړي دي، هغه به په ټوکر کي ورسره غوټه کړم، د استاد فيضو اکا مخ ته ئې کښيږده، تر يوه تومن (پخوا يو تومن شلو افغانيو ته ويل کيدل. ليکوال) خو به دا زوی مړۍ هم زياتي نه غواړي؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ پلار د خپلې ښځې د خبرو په اورېدو ډېر خوشحال سو.

*** *** ***

یوه ورځ مسجد ته چا داسي خبر راوړ:

- د جمعې په نیکه شپه د غرګي د کلي عبدالله لالا خپله وچه غوا ونډۍ کوي.

د خبر په اورېدو سره د کلي مشر وویل:

- هر څوک چي په ونډۍ کي ونډه غواړي، یوه ورځ د مخ دي ملا صاحب ته ووائي.

د لونګ پلار چي د همدغسي خبر اورېدو ته ئې غوږ اړولی و، ژر ئې ملا صاحب ته وویل:

- زه هم غواړم په ونډۍ کي ځان شریک کړم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ونډې غوبنه

دا دی د ونـډې ورځ را ورسـیدله؛ سـهار چـي اکبـر د مسجد څخه کور ته راغی، خپلي ښځي تـه ئـې وویلـي:
هله، ژر سه؛ هغه دوه شلي (څلويښت) افغانۍ چي مي پـه تا ساتلي وې، نن ئې د لګښت ورځ ده، هغه را کـه چـي ځم، ونډې درته راوړم.

د دې خبري په اورېدو د لونګ مور په ډېره خوشـحالۍ سـره چسـته لـه خپلـه ځایـه ولاړه سـوه؛ د تـاخچې غـوټي اوغوړاشې ئې د خوني په منځ کي سره راچپه کړي، پـه ډېر مشکل ئې په غوټو کي هغه څو کاله مخکي ساتلي او د خپلي خولې سپمولي دوه شلګون نوټونه پیدا کړل.

اکبر نو د کلونـو ذخیره او سپمولي پیسـې د ځانـه سره واخیستي، د غرګي د کلي پر لور ور روان سو. پـه هغـه کلي کي د اوبو د ژرندي مخ ته د غټ پنبیي توت سره پر ختینـه سوپه (تنګاچـه) ونـدې وال عبدالله لالا د څـو نـورو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرو سره پيتاوي ته ناست و. چېرې او ساتول ئې مخ ته اينسي وه، غوا ئې هم را وستلې او هلته تړلې وه.

عبدالله لالا انتظار و، چي په وندې شريک تول کليوال راسي. دا دئ يو په وندې شريک اکبر هم ځان ور ورساوه. اکبر وناستو کليوالو ته سلام وا چوه. تر سلام او روغبړ وروسته، اکبر وعبدالله لالا ته ورنژدې سو، په کراره اوعاجزانه توګه ئې هغه ته خواست وکئ. داسي چي که ده ته د دوه نيم شلو ونډه ورکړي. دوه شلي لرم او پاته۱۰ افغانی به ان شاء لله څو ورځي وروسته درکړم.

عبدالله لالا چي د ځوانی څخه يو خرابات او مناجات سړی و، او اکبر هم په ځوانی کي وخت ناوخته د هغه سره کښينستی، کله کله چي به پره کي راغلی، نو خپل روڼ ئې تيراوه، يو دم مم ئې ورسره واهه. په هغه ياری ئې يو ځل بيا د اکبر وچ، ژړ مخ او ډنګرو لاسو ته وکتل، زړه ئې پر وسو. د اکبرخبره ئې ومنله، ورته وئې ويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- اکبر جانه! پروا نه کوي، لس ګون دي ستا بلا واخلي ته خو مي پخوانی یار یې.

بیا نو اکبر په داډه زړه هلته خپل پټو تر ځان لاندي کړ او پر کښېنستی. په وندې شریک سرې څوک راغلي او څوک را روان وو. ټول په وندې شریک وندېه وال او د مسجد ملا صاحب سره راجمع سول.

عبدالله لالا پر ملا صاحب ږغ وکئ:

- ملا صاحب، ان شاء الله څوک به نورپاته نه وي، ته لاس پورته کوه، دعا کوه.

ملا صاحب تر اعوذ بالله او بسم الله وروروسته یو لنډ سورت ولوست، او دعا ئې وکړه. تر دعا وروسته، عبدالله لالا پر خپلو اولادو ږغ وکئ:

- هلکو! غوا را ولې.

زامنو ئې غوا راوستله.

نا ستو خلګو یو د بله سره ویل:

- د پلاني د لاس غوښه به ښه خوږه وي.

بل پر بل سرې لاس کښیښود.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو عبدالله وملا صاحب ته وویل:

-په چا غوا حلاله کړو؟

ملا صاحب خلکو ته مخ ور واړاوه، وئې ویل:

- زما په باور خپله دي عبدالله لالا غوا حلاله کړي، دی خپله ښه تقوا داره مسلمان دی.

خلکو د ملاصاحب په خبره کې ځه ونه ویل. د غوا پښې ئې وتړلې، بیا ئې را چپه کړه، ځو تنو ټینګه ورته ونیوله. ملا صاحب، عبدالله لالا او ناستو ټولو الله اکبر، الله اکبر ووایه. عبدالله دغوا پر غاړه چاړه راکش کړه. ژر ژر ئې په ګډه سره پوست کړه. کوټې، پښې او دیلبند ئې هغو ته ورکړل، چي وختي ئې پیسې پرېکړي وې. د غوښو د سرجمع ځخه ئې ملا صاحب ته دوې کټوي غوښه ورکړه. تر هغه وروسته د حلالې غوا پر ځرمن، غوښې لس کوټې کښیښول سوې. له کلیو راغلې خلک زړه خوړي (هغه سړی چي زیات وخت ئې غوښه نه وي خوړلې) وو. هر چا د اوموغوښو له لیدو خوند اخیست.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غوښو هره کوټه د لسو تومنو وه. اوس نو د هغو ونډه چې پنځه تومنه ده، هغو په دوو نفرو يوه کوټه د غوښو واخيستله. نوري برخي په څلورو، پنځو، شپږو او حتا اتو نفرو سره شريکي وې. خو د محمد اکبر ونډه د دوه نيم شلو افغانيو وه، چې په غريبو کي نو اکبر لوی برخه وال و.

ټول خلک ورته حيران وه، چې اکبر څونه ډېره غوښه کور ته وړي؟ اکبر د يوې کوټي څلورمه برخه کور ته وړي. دا وخت لمر پرسر اوغرمه نژدې وه.

اکبرغوښه را واخيسته، ډېرخوشحاله و، لڅی پښې په مټنو کوڅو کي د کور پر خوا داسي په مينه را روان و، لکه يوه لويه فتحه چې ئې کړې وي. په فکرونو کي غرق دی، دځانه سره وائي: چې کور ته ورسم ښځه او لونګ جان به غوښه و ويني څونه به خوشحاله سي. د جمعي شپه خو لا ليري ده، ښځه به مي د غوښو څخه لغړ را وباسي او يوه خوندوره ښوروا به ځيني راپخه کړي. په دغه فکر او خوشحالی کي په يوه چارناله (د ځغاستي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ډول ته وائي چي تر تيز تللو تيز او د سياليو تر ځغستلو کراره وي) کور ته راورسيدی.

په لوی اواز ئي ښځي ته ناره کړه غوښي مي راوړې. دا د اکبر او د هغه د ښځي په ژوند کي لومړی ځل و، چي دونه زياتي غوښي د هغو کور ته راځي. ښځي ئې په ډېر هوس د غوښو څخه هډوکي را وايستل او پر نوره غوښه ئې مالګه وشندله. غوښي ئې په يوه وچه او کلکه لښته وپيلي. بيا ئې د لرګی دوه سرونه په پړي وتړل، د خپلو خونو مخ ته د ولاړي وني په يو ښاخ را وځړولي.

د لغړو څخه ئې ماښام ته خوندوره ښوروا پخه کړه، دا نو د اکبر، ښځي او لونګ هغه د خوښی څخه ډکه شپه وه چي شاهانو به دغسي شپه نه وي ليدلی. تر ښورا خوړلو وروسته چي شپه پخه سوه، لونګ بيده سو، ښځي او ميړه په تياره کي دغه خبره سره اړولـه او را اړولـه، څو د خبرو په پای کي د لونګ مور خپل ميړه ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– د جمعې مباره کي شپې ته استاد فیضو کاکا (هغه کلیوال ماهر سړی، چې هلکان ئي سُنت کول) را وغواړه، زه به سبا سهار لا ښځي خبري کړم.

تر دی خبري کولو او تصمیم وروسته دواړو سرونه کښیښول او بیده سول. د لونګ مور سبا اومه غرمه کي خپل لوی پړنی پر سر کي، له کوره ووته، چي کلیوالي ښځي خبري کړي، او هغوی ته ووایي، څو د جمعې شپې ته د دې کور ته ورسي او د لونګ د سُنتی په ښادئ کي ګډون ورسره وکړي. او له هغو کورو څخه چي دریې ئي لرلي، هغه هم راتولي کړې. ښځه تر ګونګو ماښام پوري په کورونو وګرځیده. هغه په ستړیا ځکه نه پوهیدله چي زیاته خوشحاله وه.

کله چي کورته راغله، خاوند ئي اکبرهم پر کور و. بیا سره کښینستل، مجلس ئي ډېر خوږ و، یو بل ته ئي وویل، چي دیګ، کاسي او هغه څه چي په کارېږي، د فلاني او یا فلاني له کوره به ئي را وړو. د شپې تر ناوخته ئي پر دغه خبرو خوند اخیستی او پام ئي په بله

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو. هر سهار به ئې غوښي د خوني څخه دباندي د ونې په ښاخ ځړولې او د شپې به ئې په خونه کي ساتلې.

اکبر او ښځې ئې په کور کي لږ غلمين اوړه ساتلي و. خپله ئې اوربشينه پخوله او خوړله. څه وړي چي ئې ميده کړي او پاک کړي ئې لا نه و، لازمه ئې وګڼل چي د لونګ د سُنتې په ښادۍ کي د هغو څخه کار واخلي. نو د لونګ پلار هغه څه وړي چي دوی د کودو د ټولولو پر وخت په پرديو وډونو کي ټول کړي و، هغه ئې وټکول، پاک ئې کړل، ټول ټال يو مشتک (يومټ)غنم سول.

د لونګ پلار تر ژرندي پوري د مشتک د وړلو لـه پاره کوم مردارهډۍ (خر) نه لاره. مجبور سو، مشتک ئې په شا کړ او تر ژرندي ئې يووړ. سترۍ ستومانه په ژرنده کي د روڼ (نوبت) رسيدو تر وخته هلته د ژرندي په يو کونج کي په خاورو کي پرېووت. ناوخته د مشتک د اوړه کولو وار ور ورسيدی. د مشتک تر اوړه کولو وروسته، اسيوان (اسيابوان) مزد اوشکردانه(يوئې" مزد" مزدوری غوښتی او بل "شکرانه" شاګردانه)

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرېنی او په غربی رواج "تیپ". د اکبر د مشتک څخه چې څه اوړه د مزد په نوم او څه د شکرداني په نوم واخیستل سول، بار ئې نور هم سپک سو. هغه ئي را په شا کړل، ماښام ناوخته ستړی کور ته را ورسیدی.

د شپې ئې د ښځې سره مجلس ډېر خوږ و، دواړه ستړی وو؛ په خبرو، خبرو کي بیده سوی وو. د ښځې ئې غوښې د باندي په ونه ځړولې هیري سوي وي، چي دشپې ئې خوني ته راوړي. خو اکبر تر بیدېدو مخکي غوښي ولیدلې او خوني ته ئې را دننه کړې.

ښځه چي سهار له خوبه راویښه سوه، تر لمانځه وروسته ئې د نغری په کومي کي پر هغه برنی په پړوندو کي پټ کړي اور باندي څه پرووړ، خاشې او خځلي واچولې؛ په پو، پو کولو تر زیات دود پورته کیدو وروسته اور بل سو. بیا ئې د اوبو ډکه توره ګډوه پر دېګدان کښېښوله. کله چي د ګډوې اوبه پر اېشیدو سوې، د جوارو اوړه ئي په خاورېن کاشنه کي واخښل. پر اور ئې تبخی کښېښود، د جوارېنو اوړو څخه ئې ټکی

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړي کړي، یو مخ او بل مخ ئې پر تاوده تبخي باندي څه وچ وکړل. بیا ئې سوړسکان د اور په پړوندو کي ښخ کړل، چي په مغز پاخه سي.

میـړه او مانـدیني بیـا هغـه د ښـادۍ جوړولـو او خوشحالۍ خبري سره پیل کړي. اکبر خپلي ماینې ته ویل:

- ترناري کولو وروسته به ځي، دیګ او کاسې به د همسایه ګانو له کورونو را ټولوي.

په همدې وخت کي یو دم د لونګ د مور وړپه یاد سول، چي غوښي خو ئې د شپې د باندي د یاده وتلي د ي. یو اه ئې تر خوله ووت، ژرئې وځغستل، تر خوني ووتله، ژرئې وني ته وکتل، وئې لیدل چي غوښه نه سته. د خفګانه ئې سر پر له وګرځیدئ، پر سترګو ئې توره شپه سوه، ډوبه پر مځکه ولوېده.

اکبر په خونه کي د ننه د هغې پر مځکه د لوېدو درز واورېدئ. اکبر چي له خوني راووت، ګوري ښځه ئې د سرای په غولي کي په خاورو کي لیته پیته بې حاله پرته ده. ژر ژر ئې له خاورو څخه خپله ښځه را پورته کړه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په کش کش ئې تر خوني ورسوله. لونګ د دوی په دربی له خوبه را وېښ سو، وئې ليدل چي مور ئې بې سده پرته ده، په ژړا سو.

اکبر په وارخطائي کله لونګ اراموی او کله د خپلي ښځي لاس، پښو او تندي ته لاس ور وړي. پر مخ ئې اوبه ور وپاشی، بيا ئې اوبو ته دوه پلميټه واچول، دغه خوږی اوبه ئې د ښځي په خوله کي ور واچولې، د خدای فضل و، ښځه پر سد راغله.

د کلمی تر ويلو د مخه ئې اوله خبره دا وه:

-غوښي، غوښي، غوښي!!!

مېړه ئې ورته وويل:

– څه وائې، غوښي، غوښي، څه در پيښ سول؟ څه وسول، څه وائې؟

ښځي بيا په نيولي او خفه اواز خبره درسته کړه:

- غوښي نه سته!

اکبر چي غوښي ئې په خونه کي مخته ځړېدلي، ورته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-هغه دې څرېږي. ته بيده وي، ما د شپې غوښي خوني ته راوړې.

د دې خبري په اورېدو سره ښځه کرا کرا، عادی حالت ته را وګرځيده. هغي چي غوښي وليدی، نو وروسته ئې کلمه و ويله او شکر ئې وکښی.

څه شيبه وروسته، اکبر ورته وويل:

- زه به د حا جي مراد لالا د کوره ديګ او کاسې درته راوړم. ته ولاړه سه، څه غلمين اوړه لانده که.

د لونګ مور ولاړه سوه، مګر لاسونه او پښي ئې ريږديدل. اکبر د اوړو کاشين، په ګډوه کي اوبه، د مالګي کنډولی او د مشتک څخه لږ غلمين اوړه ورته را نژدې کړل، او بيا ئې وويل:

- اول به ديګ او د ښوروا د پاره کاسي در ته راوړم. بيا نو ځم استاد فيضو کاکو به را ولم. ته لونګ خوشحاله ساته او خونه هم جارو که.

ښځي په ډېر مشکل سره اوړه لانده او واخښل، او د استاد فيضو اکا د راتګ له پاره ئې په خونه کي د کالو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځلو خاورېن تشت سر چپه کښېښود، پر سر ئې نغاړکۍ ورهواره کړه. د دې له پاره چي لونګ د سُنتی پر وخت پر دغه لوړ ځای کښېنوي.

اکبر ژر، ژر د همسايګانو څخه پيټلي او خورېني کاسي او کا شينان کور ته راوړل.

بيا اکبر له کوره ووت، او تر لږ وخت تيرولو وروسته، اکبر د استاد فيضو اکا سره جوړه کور ته راننووت. لونګ چي د خپل پلاره سره استاد فيضو اکا او بيا د هغه په بغل کي کوچنۍ د چړو، امبور او پلاس څخه ډکه درنه بغل ځولی وليدله، په ځان وپوهيدی. ځکه استاد فيضو کاکا دکلي ټول ماشومان پدې پيژانده چی هغه ماشومان سُنته وي.

خو پلار او مور ئې لونګ په چل چل سره هغې خوني ته ورووست، چي د ده د سنتی د ناستي ځای پکښي جوړ کړل سوی و. استا د فيضو اکا د کوچنيانو د تيرايستو او بوخت کيدو په لاره کي ډېرمهارت لاره .هغه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیده چې ځنګه یو هلک تر خپل تاثیرلاندي را ولي فکر ئې بل لورته واړوي او ژر ئې سنت کړي.

استاد فیضو اکا نور لونګ ته وخت ورنه کی چي ځان دورې دورې کي، د سترګو په رپ کي ئې لونګ سنت کي او د کوره ځخه ووتی.

*** *** ***

نور نو لونګ پروت و، یوه اړخ او بل اړخ ته ئې مور بالښتونه ورته کښیښول .سپین ټوکر ئې پر پښوهوار او هغه د بلا ګي پرې کړې ټوټه ئې په زرغون تار کي اچولې تر چپه پښه غوټه وه. پلار ئې اړخ ته ورته کښینوست، مچان ئې ځیني شړل. مور ئې سره له دې چې د سهار غوځاربدو ځخه ئې بدن درد کوی، د بوډۍ او ښوروا په پخولو اخته وه.

د ماښام تر لمانځه وروسته د کلي ښځي، نجوني او د لونګ همزولي هلکان د خپلو مېندو سره د لونګ کور ته راغلل. ښځو خپلي دولاغي،برقي او پړوني له سرو ایسته کړل، کشرانو د لونګ د مور سره په ښه مینه او اخلاص

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډوډۍ پـه سـمولو او اچولـو کـې مرسـته وکـړه. تـر ډوډۍ خوړلـو وروسـته، ټولـو کليوالوښـځو، نجونـو او خپلـه د لونګ مور په شريکه سره د شپې تر نيمائې پوري ګډې او جلا جلا بدلې وويلې، هم شلې وکړې،هم اتنونه. ټولو شپه ئې په ډېره خوښۍ سره سبا کړه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ او ښوونځی

دا هغه کال و چي د ثور د میاشتي پر اوومه نیټه ئې د افغانستان په حکومت کي یو خورا لوی او اساسي بدلون راغلی و. هغه دا چي د یوې تنبلي او عیاشي کورنۍ واکداری ته د تل لپاره د پای ټکی ایښول سوی و. ورسره سم وحکومت ته د سرکار د نوم پر ځای د خلقي حکومت نوم ورکړل سوی و. خو بیا هم په حکومت کي وظیفه لرونکو او کار کونکو سړو ته ولسي وګړو د سرکاري سړو خطاب کوئ.

د یوې ورځي تر پایه د هیواد په لیري پرتو سیمو کي هم خلګ خبر سول چي په مملکت کي پاچا ګښتي راغلي ده. د ډېرو خلګو په زړونو کي د پخوانیو کورنیو حکومتونو څخه د کرکي او بیري پر ځای د خلقي حکومت سره د نژدېوالي مینه را پیدا سوې وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلګو مینه دښوونځۍ سره راپیدا سول، ولسونه باورمند سول، پدې چې پاچا نه خدای دی او نه د خدای سیوری. هر څه چې دی، هغه خپله هم دغه خلک دي. د هیواد په هر ګوټ کي د ښوونځیو جوړولو له پاره علم دوستو خلګو خپل حکومت ته وړیا مځکي په اختیار کي ورکړې، حکومت د ښوونځیو جوړولو تر څنګ هر ځای د لیک او لوست د زده کړي وړیا کورسونه پرانیستل.

خلګو د لیک لوست د زدکړو کورسونو ته مخه کړه؛ د هغو خلګو له جملې څخه یو تن اکبرکاکو هم و، چې د خپل اخښي ملا نیک محمد په تشویق ئې د لیک او لوست د زده کولو په کورس کي ځان شامل کړی و. او هم ئې خپل یوازنی لونګ زوی وښوونځی ته ورکړ.

په عامو او غریبو ولسونو کي وحکومت ته د ورنژدې کیدو روحیه را وخوتیدله، خو په هیواد کي د دې بدلون راتلو سره سم د هیواد دننه د مفتخورو او پردو پرستو خلګو او له هیواده بهر ئې د افغان دښمنو قهر هم را وپارا وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې وخت کې لونګ نژدې اته کاله عمر لاره.
هغه ته به خپل مور او پلار په ګډه دا خبره کوله:

ـ لونګ زويه، ښوونځی به ووايي، د خير سره به لوی سرکاري سړی در څخه جوړسي، او که نور هيڅ هم نه سوې، نو معلم خو به سي. بيا به نو د خيره سره پيسې لرې پيسي، عزت به لرې، واده به درته وکړو. زموږ هيله خو همدا ته ئې، مور او پلار دي دواړه ستا بلا واخلي.

لونګ د خپل مور او پلار پدې مهربانه او له محبته ډک نصيحته زيات خوشحاليدئ. ماما ئې هم دغه يو خوره ئې لونګ درلود. پر ماما باندي خوره ئې زيات ګران وي. د اکبر کور ته نژدې يوه کليوالي ښوونځی پرانستل سوه، چې يو ښوونکی ئې درلود. ملا نيک محمد د لونګ ماما د مسجد د ملائې په څنګ کي ئې د ښوونکي وظيفه هم لرل، د دغي ښوونځی ښوونکی سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ پلار اکبر د خپل اخښي ملا نیک محمد په مرسته چې په ملا نیکو سره مشهور و، سږکال نوی په ښوونځی کې چپراسي مقرر سو.

په وطن کې د نوي حکومت په منځ ته را تلو سره په خلګو کې د ښوونځی سره د کرکې پرځای مینه زیاته سوه. ډېرو خلګو چې پخوا خپل اولادونه ښوونځیو ته نه ورکول او یا به ئې په رشوتونو ورکولو له ښوونځیو اېستل، اوس ئې په ډېره مینه خپل اولادونه ښوونځیو ته شامل کړل.

دا دی لونګ په خیر وښوونځی ته روان سو. کلیوالي ښوونځی د دوی له کور څخه لږ لیري په یوه زاړه سرای کې چې د وې خوني ئې لرلې، پرانیستل سوی و.

ملا نیکو چې یو قراردادي ښوونکی و. وښوونځی ته نژدې د مسجد امامت هم کاوه، کلیوال دې ته را بلل چې خپل اولادونه په ښوونځی کې شامل کړي؛ ځکه هغه په ښوونځی کې شاګردانو ته سپاره، پښتو کتاب، حساب او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـط پـه هغـه خپـل ډول چـي د ده زده وه، هلكـانو تـه ورښودل.

كله چي ښوونځی پيل سو، د لونګ پلار اكبر تـه هم تنخـوا چـالان سـوه. د هـري مياشـتي پـه وروسـتيو كـي ئـې ۵۵۰ افغـانۍ پخـه تنخـوا وه، چـي ۵ افغـانۍ تحويلـدار صاحب ګرځولې او ۵۴۵ افغانۍ ئې كور ته را وړې.

مهـم لا دا وه چـي پـه دغـو شـپو او ورځـو كـي نـوی حكومـــت وحكـــومتي ســـړو، معلمينـــو، پـــوځي خلګو،مـامورينو، كـارګرو او اجيروتـه كوپـون وركـړی. (واده لرونكو ته د كابل په وزن اته مني كوپون او واده نه لرونكو ته څلور مني كوپون) د دې امرسره سم اكبر هم د اته سيره كوپون خاوند سو.

هغـه پـه خپل تير ژونـد كـي هيڅ وخـت پـر يـو ځـای د غلمينو اوړو اته سيره كور تـه نـه و راوړي. اوس د هري مياشتي په وروستيوكي اوړه، بوره، چـای او غوړي كـور تـه را وړي. پـه كـور كـي ئـې اوړه، بـوره او غوړي پيدا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سول، حلق ئې لوند سو. کورنی ژوند ئې لږ ښه سو. دی هم اوس یو سرکاري سړی و.

دا لومړی کال ئې په خیر او خوشحالۍ سره تیر کړ.

لونګ د ښوونځی لومړی کال په خوښی پای ته ورسوی، په ښه نمره بریالی سو .هغه خپله دري میاشتنۍ رخصتي د مور او پلاره سره په کارونو کي مرسته کوله او په ځنګ کي ئې د خپل ماما څخه د پښتو کتاب، حساب او خط لیکل زده کول او قران مجید ئې لوستۍ. نیکو ډېر ژر په لونګ د دوهم ټولګی پښتو کتاب او حساب ولوستل. لونګ اوس د دوهم ټولګی پیل کیدو ته ښه تیاري لرله.

رخصتي مخ په پای ته رسیدلو وه، په څو ورځو کي چي بیا ښوونځی شروع کیدل، اکبر هم خوشحاله و. یوه ورځ معلم نیکو د لونګ پلار ته وویل:

- اکبره! د ښوونځی تر پرانستلو یوه هفته مخکي به د خیره سره ښوونځی ته ورسي، د ښوونځی د سرای پرغولي انګړ چي سره زوزان، چغک او زومی را شنه سوي دي، هغه به وکاږي، سرای به دخاشو څخه ښه پاک

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې، د خونو دیوالونه به خړوبی کې، اوبیا به نو د سرای غولي ښه خیشت او او پاشي کړي.

ملا نیکو زیاته کړه:

- سر معلم صاحب تیره ورځ راته وویل، چې پدې شپو او ورځو کې مفتیش صاحب له ښاره راځي، ان شا الله موږ دواړه درځو، د ښوونځی سرای او خوني د نژدې ګورو.

لونګ چي هوښیار هلک و، د خپل پلار، مور او ماما هره خبره ئې تل په غوراوریده، نو ئې د ماما تر هدایت او خبرو وروسته خپل پلار ته وویل:

-بابا جانه، دا د ښوونځی جارو کول خو نو تر هغو پردیو مزدوریو لکه د غنمو لو کولو، د ویالو تر اشرونو، د دیوالونو تر وهلو، د خښتو تر مښلو، انګور کښیو، یوي کولو، غوبل کولو، ګوروانی او چوپانی ټولوڅخه ډیره اسانه نه دي؟ اکبر وخندل او وئې ویل:

-هو، زویه! دونه فرق لري لکه مځکه او اسمان.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- لونګ ته چي د خبرو نوره موقع په لاس ورغلې وه، خپلو خبرو ته ئې ادامه ورکړه:

- پلار جانه! زما هغه ورځې چي تا به په سرو او تکنده غرمو کې د کور او کلي څخه لیري فصلونوکي لوونه کول، ما او مور به د غرمې ډوډۍ سوړسک او د خیروګي ماما د کور شلومبې په کونجۍ کي در وړلې، نه هیرېږي.

د لونګ مور د خپل زوی خبره ونیوله او میړه ته ئې وویل:

- لونګ جان زوی مې شکر دی هوښیار هلک دی، هر څه ئې په یاد دي. رښتیا په هغه سره اهاړ کي چي لمر به پر سر یو نیزه را کښته ولاړ و، په هغه ګرمۍ کې به ما او لونګ لڅي پښې د کلي لیري فصلونو ته وتا ته اوبه او خواړه نه دروړل؟

زما غمجني خو پښې څه پخې او سختي وې، مګر د لونګ جان د پښو نازکي ګوتي به تڼاکي او د سرو زوزانو به ډکي سوې. زما هغه ستا په دوړو، ګرزونو او خاورو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلی سپیره مخ، وچ حلق، تناکي او د سرو زوزانو ډک لاسونه او پښي، په لاره (لور) پرې کړي ګوتي چي اکثر وخت به دي لاسونه په سرو وینو لړلي وو، څیري څیري کالي د ناړیو او لشو ځخه ډکه ږیره له یاده نه دي وتلي.
هغو کارونو ته ناروغ کړي.

اکبر وویل:

-هو، زموږ ژوند خو په هوکه او یا سوکه تیرېدئ، ملا نیکو ته دی خدای خیر ورکړي چي سرکاري خواري ئـي را پیدا کړه او زه ئي سرکاري نوکر کړم.

د لونګ مور بیا خبره واخیستله:

- زما زوی به د خیره سره ښوونځی خلاص کړي؛ خط خو شکر اوس لا ویلای سي، دی به هم سرکاري سړی سي، ښه پیسي به وګټي، زما او ستا ټول ارمانونه به را پوره کي.

لونګ چي په خپل زاړه لندي تلتک کي پیچلی پروت و، د مور د خبرو په پای کي په ټوکه وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پلارجانه! د مور جاني ارمان خو رامعلوم دئ؛ مور مي هر وخت وائي، زوی به خپله مور د خيره سره حج ته بيائي، مور مي نور څه نه غواړي.

ټولو وخندل زياتي د دې خبري سره لونک پرېووت او بيده سو.

کله چي دوهم کال ښوونځی پيل سوه، اکبر څلور مياشتي تنخوا واخيستله، کوچنی اختر هم را نژدې سوی و. اکبر خان او لونګ ته د نويو کالو له پاره له بازار څخه د ګلبهار د فابريکی ټوکر او خپلي ښځي ته ئي څه د شولی او څه د چيټ ټوکر راوړی. د لونګ مور په ډېر هوس د خوني مخ ته نغاړکی هواره کړه، ستن، تار، انګشتانه او نوی ټوکران ئي را واخيستل، د اختر له پاره ئي په ډېره خوشحالي کالي ګنډل پيل کړل.

اکبر د خپلي ښځي سره ناست او د زړه خواله کوله:

- ښځي! خدای مو ناره وا وربډله، دغه خواری (چپراسيتوب) را ته پيدا سو، نيکو دي خدای په دواړو جهانو کي سر لوړی لري. که نه سږکال نو زه د بل د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواريو نه وم...نفس مي بند بند کيږی. او تر ټولو ښه ئې لا دا چې تـه هم د وړو د ټوليدو او د پـردو د کورونـو لـه کارو بيغمه سوې، خدای يوه ګولـه ډوډۍ دا دی پـه عزت را رسوي.

ښځې ئې ورته وويل:

- سړيه، هو، شـکر دئ، خو تـه مـي زړه مـه را اچوه هر وخت مـه راتـه وايـه چې ناروغـه يم، ډېر کارونـه پـه مخکي لرو، دا زوی مو سبا او بيګاه د خيره سره ځوان دی واده غواړي. لونګ پرما اوتـا بانـدي دواده حق لـري. مګر د پردی ښځې کور ته را وستل، خو مفتی نه دي.

اکبر وويل:

- ښځې! ته فکر مه کوه، هغه دئ نوي حکومت د دغه نـاوړه دود لـوړ ولـور يـا د ښـځو خرڅـول يـو نـاروا عمل وګانه او اعلان ئـې کړل چې پر ښـځه بانـدي تـر شـرعي ټاکل سوي مهر زيـاتي پيسـي اخسـتل جـايز نـه دي. خـدای مهربـان دی، نه دي د ي اوربدلي:

- چې شپه تر ميان، خدای مهربان!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ مور وويل:

- هروخت چې مې د لونګ ناوی کور ته راوستله،هلته به د خيره سره ارامه سم.

- هو، رښتيا سړيه! تا خو قول کړی و،کله چې دغه مياشت تنخوا واخلم د خيره سره د څپلوغم به هم وخورم.

اکبر وويل:

هو، دا کار ان شاالله کوم.

درې سره ميړه، ښځه او زوی ئې لونګ سخت خوشحاله وو. دوی د اختر راتلو ته ورځې او شپې شميرلې. د دوی په ژوند کې به دا لومړی اختر وي، چې ټول نوې کالې او څپلۍ ولري. اکبر وويل:

- ښځې! څه شی به د پخيدو دپاره راوړم، د اختر په شپه به ئې پاخه کړو، سږ کال به موږ له کوره هم د اختر په سهار ماجت (مسجد) ته د خيره سره کاسه ور ووزی. څونه خوند به وکي، ځکه هر اختربه زه ماجت ته خالي لاس ورتلم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا نیک محمد چې د هرې میاشتې په وروستیو کې به د ولسوالۍ مرکز ته تلی او د هغه ځایه به ئې خپل او د اکبر میاشتنۍ تنخاګانې دځانه سره راوړې، مګر دا ځل کور ته خالي لاس راغی. ملا نیک محمد چې د شپې کور ته راورسیدی، ډېر خوا بدی و.ما ښام ئې اکبر او خپلې خور ته کیسه کول:

- یو ډېر بد خبر مې را وړی دی.

کبر او خور ئې ورته وویل:

- خدای دي خپل فضل وکړي.

دوی ورته غوږ سول او وې وویل:

- وایه، خدای دی خیر کړي، څه پیښنه ده؟

ملا نیکو په ډېر خفګان، وېرې او وهم سره چې ناړې ئې په حلق کې وچې وچې کیدې وویل:

- هیڅ مې باور نه راځي، اوس هم لکه خوب چې وینم، ولسوالۍ ته تللی وم، ښوونځی ته ورغلم، ما ویل که تحویلدار صاحب زما او ستا تنخاوې را وړې وي، اختر را روان دی ځینې را وا به ئې خلم، او را به ئې وړم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاکن هلته په بازار کي لا چوپه چوپتيا وه، د ولسوالی په ښوونځی کي يوازي د جانک زوی مست، مست ګرځيدی.

اکبر د ملا نيکو خبره ونيوله:

-هغه لنډی معلم يادوې؟

ملا نيکو ور زياته کړه:

- هو، هغه لنډی يادوم، يوازي هغه خوشحاله و، داسي پورته او کښته سرې سترګي ګرځيدئ. زه بيا د خدای نا خبره د پخوا په شان چي د هر معلم او مامور په ليدو به خوشحاليدم، له خندا څخه په ډکه خوله مي د ټولو سره روغبړونه کول، مګر ښوونکی را سره د تير په ډول نه وو، څو زه هم د تحويلدار صاحب په څنګ کي دا سي غلی کښينستم.

د تحويلدار صاحب څخه مي په کراره وپوښتل، چي تنخاګاني دي را وړي دي که نه؟ تحويلدارصاحب په هم داسي کراره پوه کړم چي تنخاګانی نسته. ملا صاحب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره خرابه ده، ته وده چي خدای لا څه کوي. بیا ئې نور هم چي څوک ئې وانه وري په کراره را ته وویل:

- ملا صاب وه ئي واژه!!!

ما وویل:

- څوک؟ ...څوک ئې وواژه؟؟؟

تحویلدار صاحب پر خوله لاس را ونیوئ او زیاته ئې کړه:

- فکر دي ونیسه...! د جانک زوی ته ئې اشاره وکړه، چي د ی در پوه نه سي. که دربانـدي اشتباهي هم سي ...هغه خو موړ او تاسي له پخوا څخه ښه پیژنو چي ... زوی نه و؟ اوس خو داسي معلومیږی چي دوی مړ کړی وي.

ـ ما هم په کراره ورته وویل: زاره دي را وچوله، څوک چا مړ کی؟

تحوېدارصاحب بیا په کراره ،کښته او خفه اواز را ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ ملا نيکو، ګوره؛ زه تا پيژنم او ته ما پيژنې... چې نه زه حزبی وم او نه ته.

ـ ما ور درسته کړه:هو، دا خو رښتيا ده. پدې خبرو نه پوهيږم، اوس خبره څه ده؟... ژر را ته وايه څه خبره ده؟ ده بيا را ته وويل:

ـ ملا نيکو! قسم په خدای که مي پرخوله راځي، داسي خفه يم لکه سکه پلار چې مي چا را وژلی وي.

بيا ئې په سترګو کې اوښکی ورغړېدې. خبره ئې وژول را وژول، خو اخر ئې وويل:

ـهغه سپين ږېری نور، نور... ئې وواژه!!!

ـ زه بيا هم سم پوه نه سوم. ما هغه ته تسلي ورکړه چې خيردئ، د الله امر دی... اخر مي ورته وويل: څوک چا وواژه؟ هغه په ډېر تکليف خبره پوره کړه او وي وويل:

ـتره کی صاب!!!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د دې خبري په اورېدو سره زما هم د بدن وېښتان جګ ودرېدل، هکي حیران پاته سوم نور مي نه خولې کار کاوه نه لاسونو په ډېر مشکل مي ویل چا؟

تحویلدار صاحب سرکښته اچولی و د جانک زوی ته اشـاره وکـړه، او زیاتـه ئـې کـړه، پـه ظـاهره داسـي معلومیږي لکه دوی چي...!مګر دا چي د چا په ټونګ به دغه سپین ږیری وژل سوی وي، زه هم نه پوهیږم.

- زما تر سترګو هم بې اختیاره اوښکی را توی سوې، او له اداري راووتم، مخ د بازار پر خوا راغلم. حکومتي مامورېن، سرتیري او حتا ټول خلګ خفه وو. په بازار کي خندا ورکه وه، یوه له ډاره ډکه فضا وه. زه هم له ډېره غمه پرسیدلی لکه ډک ټوپک په څه نه پوهیدم، بس دغسي سیده کور ته را روان سوم.

د دې خبر په اورېدو ټول غمګین سول. د لونګ چي په خبره سر خلاص سو، دی هم زیات خفه سو.

د لونګ مور سر سرتور کي، ښیرا ئې وکړه، ویی وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-هرچا چې د غه سپين ږيري سړی وژلی وي، خدای دي هغه په خپل عذاب ګرفتار کړي!

ټولو وويل:

- امين، يا رب العلمين.

لږ وخت لا تير نه و، چې د هيواد پر شمالی پولو سرې متجاوزي لښکري د ميږيانو په شان زموږ پر خاوره را وبهيدلې او له هوا څخه را واورېدلې. زموږ په هيواد کې ټولې را غوړيدلې هيلې ئې مړې کړې، د وطن حالات پر بل مخ واوښتل. د افغانستان په خاوره کې د پرديو ليري او نژدې هيوادونو پټو او ښکاره لاسوهنو زور واخيست.

*****

اه! دا دئ په کليو کې چک چکه خپره سوه چې ښوونځی ته تلل کفر دی. د لونګ مور او پلار چې دا ګونګوسې وا ورېدې، زړه نا زړه سول، چې لونګ ښوونځی ته واستوي که نه. بل دا چې اکبر نوی د تنخا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاوند سوی و؛ ملا نيک محمد او د لونګ مور د واړو د ملا نيک محمد څخه وپوښتل:

ـ ملا نيکو، ته خو ملا ئې، يو ځل خو په قران کي ښه پسی وګوره، کـه رښتيا ښوونځی ته تلل او ښوونځی لوستل کفر وي، چي لونګ ځيني را وباسو.

ملا نيکو دوی ته وويل:

ـ خوري او اخښې! ما خو سبق لږ ويلی دئ، تر اوسه مي نه دي لوستي چي ښوونځی ته تلل او يا سبق ويل دي کفر وي. هلته خو کم څه چي ما لوستي دي او ما ته مي استاذ راښولي دي، وائي چي علم پر نر او ښځه

ـ دواړو -فرض دئ، بيا هم زه به دا ځل ښه قران شريف پر وګورم.

په هر ډول چي وه، بخت د افغانانو سره ياری و نه کړه. تر اختر څو شپې مخکي چي، اکبر، لونګ او دلونګ مورلا اختر ته هوسيدل. د ژوند اول اختر ئي و چي پلار، مور او زوی درو سرو نوي کالي ورته لرل، خو وائي نه غوستل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښوونځی، ښوونکي او کتاب سوځنه

يوازي درې ورځي اختر ته پاته وې چي د لونګ د ښوونځی د سوځلو او د ښوونکي د وژلو دپاره وښوونځی ته يوه ډله مولونه وهلي څنور ټوپکوال سرې ورغله. شاګردان د خپل ښوونکي ملا نيک محمد سره ټول د ټوپکوالو په ورتلو او ليدو سره وارخطا سول.

شاګردان او ښوونکی صاحب ملا نيک محمد نه پوهيدل، چي خبره څه ده؟ په دې وخت کي اجل نيولی چپراسي اکبر چي د غيرحاضرو شاګردانو ليست ئې وړی و، هغه هم ښوونځی ته راورسيدئ. دوه غيرحاضر شاګردان ئې هم د ځان سره له کورونو او کوڅو څخه راوستي وو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغو د خدایه نه بیرېدونکو ببرو، بد رنګو څېورو، رږېرورو او ټوپکوالو په تونده او سپکه لهجه ومعصومو شاګردانو ته وویل:

- مکتبیانو! ژر سی، ژرسی خپل دبغل ځولو څخه کتابونه، کتابچې، د قران سپارې، پنسلونه او د مشق هغه د لرګو تختې ټولې دباندې راوباسئ. دلته ئې د سرای په منځ کې کوټه کړئ او په کوټو کې هواری سترنجی ګانی هم د سرای په غولي کې د کتابونو پر سر واچوئ.

دې ببرو د لرګو جوړې دوې توري تختې هم ماتي ماتي کړې او د کوټه کړو کتابونو دپاسه ئې کښېښوولې. شاګردانو هغسې چې ټوپکوالو ورته ویل، هغسې کول.

وروسته د څېورو ټوپکوالو مشر چې د خبرو د لهجې ئې معلومیدله یو پاکستانی بې غیرته پښتون افسربه و، شاګردانو ته په پوچ ویلو پیل وکړ:

- سکول (ښوونځۍ) د کافرو دپاره دی، د مسلمانو د سبق ویلو ځای جومات (مسجد) او مدرسه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر چتیاتو ویلو وروسته ئې د معلم صاحب ملا نیک محمد او چپراسي اکبر لاسونه او پښې ور وتړل. بیا ئې هغوی د دغو کوټه کړو کتابونو او لرګو دپاسه کښینول؛ د قران مجید سپارو، کتابونو، کتابچو او نورو ته ئې اور ور وا چاوه.

دا د هر انسان په خاصه د معصومو زده کوونکو له پاره عجبه د وحشت، وهم او بیري ډکه یوه صحنه وه.

کله چې بیوزلو معلم ملا نیک محمد او اکبر د سوځلو څخه د لیري رغښتلو هڅه کوله، نو د پاکستان نوکرو ټوپکوالو د الله اکبر په ویلو پر هغوی ډزې وکړې او د ټوپکو په مرمیوئې دغه دوه مظلوم، غریب، بې کسه، بیوسه مسلمانان ئې غلبیل، غلبیل کړل.

دوی مړه لانه وو، خو له حرکته ولوېدل. دا مسلمانان او پښتانه د اور په لمبو کې سوځېدل، ناري ئې پورته اسمان ته ختې، څو چې کرار کرار ئې اوازونه چوپ ،چوپ او ساوي ئې ووتې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلـه چـي د اور پـه سـرو لمبـو کـي دا دوه غريـب بـې کســه او بــې وســه افغانــان لــو لپــه ســول، ولاړو ټولــو شاګردانو ژړل. له بيري ئـې اندامونـه څـه چـي زامـی هـم کړپيدی. په خپل راتلونکې نه پوهيدل، چي د دوی سره بـه دغه ظالم ولاړ ړېږور، ځنور او ټوپکوال څه وکړي؟

نورو ټولـو ولاړو شـاګردانويوازي دځـان ژغورلـو پـه فکر کي وه او ژړل ئـې ، مګر د لونګ خپل ځـان هيـرو، په زړه نو بيـا بـې لـه يـوه الله څخـه بل څـوک څـه پوهيـدل، چي پر ده به لا څـه تيرېدل. ولـي چـي د دې واړه معصـوم افغان ماشوم مخ ته د هغـه يـوازنـی مـهربانـه پـلار او ګـران ماما د ټوپکو د مرميو تر ضربې لاندي او د سره اور پـه منځ کي په ژوندونی سوځيدل، ډېره دردونکې صحنه وه.

لونګ د خپل پلار او ماما له بـدن څخـه د وېنـو فـوارې، د هغوی ترخولو را وتلی نارې، غلبلې، خيزونه، د هغوی پر بدنونو د اور بلي لمبي او د هغوی لپه تکـی پـه وېنـو د سر په سترګو ټولي وليدلې. ټوپکوالو د ملا نيـک محمد او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکبر پر نارو او بغارو خندل او چا به لا د الله اکبر، الله اکبر ناره هم کوله.

د دې صحنې ليدل د لونګ له پاره يو محشر و، محشر!!!

په دې ډول د پردو په لمسون او د پردو په خدمت کې ولاړو ټوپکيانو دلته خپله وظيفه سر ته ورسوله او له ښوونځی څخه ووتل.

ټوپکوالو د تلو پر وخت د سرای پر دروازه يو ليک وځړاوه او ولاړل. کله چې ټوپکوال د ښوونځی څخه ولاړل، بيرېدلي کوچني شاګردان چې هر يو به د ښوونځی له سرايه دباندې را وتل، شا و خوا به ئې وکتل، چې څوک نسته، نو په کوڅو، مځکو او باغونو کې د خپلو کورونو پر لور ځغستل. هيچا تر خپلو پښو لاندې مځکه نه ليدله.

مګر لونګ د خپل وړوکتوب او ماشومتوب سره سره د دې پر ځای چې د کور پر خوا وځغلي، هغه مخ پر اور ور وځغستل: د بابا، بابا، ماما، ماما ناری ئې وهلې. د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اور په پرندو ورګډ سو، په خپلو نازکو خپرو ئې د سره اور له منځه د خپل پلار او ماما سوځلي اندامونه چې د اور لمبې لا په پوري وي، را ایستل.

پر درست جهان څوک نه وو، چې د لونګ مرستي ته ورغلي وای. د لونګ لاسونه، پښې او مخ په سرو پرندو، ایرو او دود تور د پلار او ماما سوځلي غوښې او سوځلو هډونو ئې لاسونه تناکي او په پروندو ئې پښې هم کباب سوې.

لونګ یوازي هغه هډونه له اوره را اېستل چې غوښې به ئې سوځل سوي وې. تر هغو ئې په تنهائي د خپل پلار او ماما سوځلي اندامونه له اوره را اېستل، څو چې مور ئې له کلي څخه کومک ته راورسیدل.

د لونګ مور په کلي کي د ورغلو او بیرېدلو شاګردانو له خولې دغه غم لړلي خبر واورېدی. د لونګ مور هغه چي په کورونو او کلي کي به د دې د ښایست، ستر او حیا نقلونه کیدل، د دې غمجن خبر په اورېدو سره ئې یو دم بې ارادې د پټ ساتلو او ستر پرده څیرې کړله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څه چي خلګو به افغانيت او د حيا د خونديتوب وسيلي بللې، د لونګ مور دوی داسي مجبوره کړل چي هر څه ئې ليري وغورځول؛ د ليونی په شان ئې پوړنی په تخرګ کي ونيوه، لڅ مخ، سر توره، ببر سر او لڅې پښې په کوڅو کي مخ د ښوونځی پر خوا ئې داسي راځغستله، لکه يو وحشي زمری چي په ښکار پسي ځغلي.

د لونګ مور د سترګو په رپ کي د ښوونځی دروازې ته ځان ور ورساوه. د ښوونځی دروازه خلاصه ولاړه وه. هغه په دروازه همداسي ښوی ورننوتله. ګوري چي د سرای پرغولي د مور نازولی ښايسته لونګ د اور د تورو پرندو په دا منځ کي په دود او ايرو لړلی د پلار او ماما په سوځلو هډو پوري لکه سورکی ميږی مښتی او د اور له منځه سوځلي هډونه را کښوي.

د لونګ مور هم سمه په پروندو ورګډه سوه او په خپلو سرو لاسونو او سپينو مړوندونو ئې سوځلي هډونه له اوره را ايستل.پر زوی او مور باندي غم او درد دونه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلبه کړې وه، چې نه لونګ او نه يې مور د خپلو ځانونو د سوځلو پروا لرل.

د دواړو، مور او زوی اوښکې په سترګو کې وچې سوې وې، نور ئې اصلن په بدن کې اوبه نه وې. د زړه له سخت درد او خفګان له امله ئې د خپلو سوځلو لاسونو او پښو سوزش، او د تناکو درد هیر وو. د لونګ غمجنې مور هم د خپل میړه او ورور سوځلې هډونه په خپل پوړنې کې را واخیستل. لونګ ئې تر لاس ونیوئ، د خپل کور پر خوا چې اوس نو کور ورته کورګی و، را رهي سوه.

د کلي سړي، ښځې او ماشومان له خپلو کورونو نه را وتل. داسې یو ماتم او چوپتیا خپره وه، تا به فکر کاوه، چې ټول کلیوال مړه یا ئې له کلي کډه کړې ده او کلی د سړو او مړو خالي او تور دی. د لونګ مور په ساندو ساندو کې ویل:

- را وه ئې وژل ورور او پلار د لونګ جان
زه ئې کړم کونډه او یتیم سو زما جانان

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر تاسې د ي له غيبو او له اسمانه ټکه پرېوزي
چې اخته ټوله په وير سئ د خپلوانو او د ځان
را وه ئې وژل ورور او پلار د لونګ جان....

تردا وخته لا درست کليوال پر ځای وو. پـه کوڅـه کـې يـوازې دوه سوځلي او دردېدلي يوه مظلومـه ښـځه او بـل کوچنی بې ګناه ماشوم، هغو دواړه هم فقط يوازي يو ګړی مخکي مړوښی ښځه وه، اوس کونډه ده او زوی ئې لونګ دپلار د مهربانی څخه بې برخې يو يتيم سو، را روان وو.

په درست کلي هيڅ انسان او مسلمان نسته،مرسته څـه چې يو د رحم ږغ پـر وکړي. ميړه ئې د ښوونځی د چپراسي او ورور ئې يو ملا امام او د ښوونکي پـه ګناه وژل سوي وو.

دوی پـه دې نـه پوهيدل چې څنګه، چيري او چا د دوی د وژلو فتوا ورکړی وه. او ولي د دوی د مرګ پچه را وختله، دا فتواګران څوک او تطبيق ګران څوک وه؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې خبره چې څوک مسلمان او څوک کافر دی، هر څوک ښه پوهيږی؛ مگر جبر داسې ظالم دی چې هيڅوک نه پوهيږي؟

*** *** ***

اوس خو ټوپکوالو د ښوونځی په دروازه يو ليک ځړولی ديئ. هغوی په ليک کې ليکلی د ي:

ـ دا دوه خلک چې د کفری حکومت سړي وو، دشرعي محکمې په امر موږ ووژل. د شريعت په حکم او د الله پاک حد پر جاري کړ، د دوی جنازه او هديره څوک نسي کولای.

لونګ او مور ئې د خپلو دوستانو سوځلي هډونه خپل کورګي ته ورسول. د لونګ مور په خپلو ښځينه سوځلو، ټپاکو او زخمي لاسونو او لونګ په خپلو کوچنيو سوځلو او ټپاکو لاسونو په داسې حال کې چې تر کوچنيو او نازکو ګوتو ئې وينې بهيدلې، په مځکه خپري ولګولې، د سرای د غولي په منځ کې ئې مځکه وکيندله، د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو - نیک محمد او اکبر- هډونه ئې یو ځای په کښي پټ کړل.

په دې ژړ مازیګر پر ټول کلي یوه چوپتیا خپره وه؛ ټول وګړي لکه چي دمرګ په خوب بیده وي. سته داسي څوک چي غم نه پیژني، له غمو څخه بې خبره وي. ځیني واقیعتونه د با احساسه انسانانو په زړونو کي توفانونه را زیږوي.

لونګ او مور ئې له غمه ډک زړونه د قبر شا و خوا تاوېدل را تاوېدل. اما هغه وخت چي پر سوځلو هډونو ئې خاوري وا ړولي او د قبر خوله ئې پټه کړله، ور سره سم لونګ هم نور خپله خوله وتړل اوچوپ سو، هیڅ خبري ئې نه کولي. د لونګ مور په لوړ اواز وویل:

- وروره، په تا او اکبر څه وسول؟ تاسي څه کړي وو؟ ولي خبري نه کوي؟ ای بې وفا دنیا،.. ای د خدای ظالمانودا په موږ مو څه وکړل؟

مور او زوی دواړو شپه د پټو کړو هډو سره په ژړا تیره کړه. لونګ دخپل پلار پر قبر پر هغه لنده خاوره پړ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخـي پـروت و، د ډېـري ژړا څخـه سترې او خـوب وړی و. مګر مور ئي هلته په ژړا شپه رونه کړل. سهار ګوري چي لمر د پخوا په شان لکه نوري ورځي چي به پر وخت راخوت، په هغه ډول ئي بې پروا خپله رڼا خپره او کرار کرار مخ پر لوړه خوت. د لونګ مور حيرانه وه، چي لمر ولي زموږ په غم غمجن نه دی. ولـي ئـي زموږ پـه شـان مخ تور نه دی. هغې لمر ته ډېر وخت کتل وکتل؛ بيا ئـي لمرته په اشاره وويل:

ـ ستا دي د ا سورمخ داسـي تـک تور سـي لکـه زمـا د ميړه او ورور چي اور ور تورکړله هډونه.

د لونـګ مـور بيـا خپـل زوی لونـګ پـه غيږ کـي ټينـګ ونيوئ، پر مخ ئي مچ کـی، پـه خپلـه لمن ئـي د لونـګ د باړخوګانو څخه خاوري او ختي ليري کړې. د لونګ د لاسونو او پښو ټپاکو ته به ئي و کتل چي ويني ځيني را بهيدې نو په کرږو، کرږو به ئي وژړل.

بيا ئي لونګ ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-ای زما د زړه سره! ای زما د سترګو توره! اوس نو یو ته ئې چې زما د سر تاج به یې! زه پردې په غم لړلي لوی او ارت جهان کې پرته له تا بل څوک نه لرم. او ته بې له ما بل څوک نه لرې. ته خو را سره خبري کوه.

-ته ولي چوپ سوې؟

-زما ښخه مرور سوی ئې؟

مور ئې زیاته کړه:

- زویکه! زه ستا مور وم، سر له دغه ګړیه ستا پلارهم سوم. زه به ستا ټولي هیلي پوره کوم.

لونګ لکه چې د مور خبري نه اورېدي. داسي ډوب تللی و. هغه یوازي دا یوه خبره وروسته تر اوږده نفس اخیستلوتکراروله:

- بابا، ماما!

مور او زوی کری ورځ او دغه شپه ټوله د سوځلو او ښخ کړو هډونو سره په ژړا سهار کړه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اکبر او کورنۍ څخه ئې هغه د اختر دپاره راوړی نکريزي، د اختر ميوه او نوی کالي، هر څه هلته پر ځای پاته سول.

سترګي خو به بې له شکه چي نعمت وي، هغه چي زړه سواندي وي او هرو هغو سترګو چي د غه صحنه ليدلې وي، هغو ته نو سترګي نعمت نه، بلکي قيامت وي.

*****

نن اختردئ. لونګ ته چي مور کالي ګنډلي و، بې اغوستلو پاته سول. د لونګ چي سترګي پټې سي، هغه صحنه ئې په مغزو کي راسي، يو دم يو ناره وکړي:

- بابا، ماما!

د لونګ مور هڅه کوله د لونګ له فکره دغه صحنه وباسي. نور لونګ يوازي د خواري مور د سترګو تور دی. مور به ئې د هر ځل ور ړغ کولو سره ورته ويل:

- لونګه زويه، ستا بلا خو دي پر ما سي.

خو هغه خوشحاله او شوخ هلک داسي زهير و، چي شوخي ئې نوره نه پيژندله. مور خو ئې له پخوا څخه د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ د هري شوخۍ په مقابل کي ترېو تندی، بده خبره او ښيرا هغه ته تر خوله نه را وتل؛ اوس ئې مور "نذر" واخيستی چي د خپل ژوند تر پايه به د خدای ج د رضا او لونګ ته د اوږده ژوند په هيله هره د جمعې شپه او د جمعي ورځ ثوابي روژې نيولې.

خو د لونګ له ذهنه هغه صحنه چي د بد رنګو، ملونو وهلو ټوپک سالارانو د دوی په ښوونځِی کي د ده پلار او ماما بې ګناه او په ظالمانه ډول وويشتل او د اور په لمبو کي ئې وسوځل، هغه صحنه چي د پلار بدن به ئې د هري مرمی د لګيدو پر وخت ټوپونه وهل او مولونو وهلو به الله اکبرونه ويل او خندل به ئې، نه هيرېږي. د هري مرمی وېشتلو سره به د وينو فواره را وبهيده.

د هغه کتاب چي لونګ ئې د زده کولو سره مينه لرله، هغه کتاب سور اور سو؛ د ده مهربانه پلار او ماما ئې وسوځل. د لونګ په ذهن کي دا صحنه واخښل سوه. تر هغې ورځي وروسته په کليو کي نور د کتاب ويل، د ليک زده کول او قلم په کور کي لرل، د کفرعلامه او د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

واجب القتل دليل سو. له دغي غمجني پيښي وروسته، په کور کي د مکتب د کتابونو لرلو د ډېرو افغانانو سرونه له تنه جلا کړل.

د لونګ مور چي لا خپله عده پوره کړې نه وه،لونګ کرار کرار پر خبرو راغی؛ د ليکلو او حساب سره ئي مينه بيرته را ژوندۍ سوه. بې له قلم او کاغذ لرلو څخه ئې پر مځکه د لاس په ګوتو، د لرګو او خاشو په واسطه څه ليکل او مخ ته به تلی.

لونګ د خپلي مور د کوټواله هګۍ وه. لونګ لکه نوم چي ئې لونګ و، په هغه شکل مور ته د لونګو بوټی سو. په خپلو همزولو کي به له ليري ځليده. هغه هر چيري او په هر څه چي به بوخت و؛ پلار، ماما او د هغو بيګناه وژنه او سوځنه ئې له فکره نه وتل. په تيره بيا پلار.

ځکه پلار به ئي هر وخت چي سهار وختي له کوره وتی، که به لونګ بيده هم و، ده به ئي پر سره لاس

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تيراوه او پر تندي به ئې مچاوه. لونګ اته کاله د پلار د لاس تيرولو او ميني سره عادت نيولی و.

د لونګ مور ته د خپل ميړه هغه خبره ور په ياد سوه، چي يوه ورځ د لمانځه تر ادا کولو وروسته کور ته راغی او وئې ويل:

- ښځی! دغه زموږ د ملا نصيحت نن داسي بل ډول و، د لمانځه تر ادا کولو وروسته ئې وويل:

- د قيامت علايم معلوم سول، د مسجد سره د خلګو مينه کمه سوه، د مکتب سره مينه زياته سوه.

يوه ورځ د لمانځه تر دعا وروسته، ملا صاحب اکبر ته کرار پسته مګر درنه ژبه په مانا داره شکل ويلي و:

- اکبره! ته غريب سړی ئې، ستا سره نه ښائي چي زوی دي مکتب ته ورکې. مسجد ته ئې را استوه چي سپاره ووائې، کلمه او لمونځ زده کړي، ښوونځی ته ئې مه استوه.

د لونګ پلار په کلي کي غريب سړی و، هستي، نيستي او ټوله شتمني ئې د انګورو څلور جويې باغ او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی بې له چار دیوالۍ زړې خوني له پلاره څخه په میراث ورپاته وې. د باغ اوسول (حاصل) ئې د ومره نه و. هغه ملا صاحب ته یوازي یو من وچ کشمش ذکات ورکولای سوای.

د همدغه غریبی له وجهي تربرونه، کلیوالو د نوی ملا په درولو او د زاړه ملا په لیري کولو کي هم نه پوښتئ. ملا صاحب هم په داسي موقف کي ولاړو کلیوالو ته په زیات ارزښت قایل نه وي. اوس خو ملا صاحب ټوپک لا هم لري.

د لونګ مور او پلار هغه وخت پدې خبره پوهیدل، چي د دوی په اولاد پیدا کولو په تیره بیا د لونګ غوندي زوی په لرلو ئې تربرونه خوښ نه وو.

د لونګ پلار د شپي د ملا صاحب دا خبره چي د ه ته ئې په مسجد کي کړی وه، د لونګ مورته وکړه:

- دا زوی دی مسجد ته را استوه چي سپاره ووائې، لمونځ او اودس زده کړي!!!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ مور چې د میره له تربرو څخه ښه زړه نه لاره، د لونګ تر زوکړي مخکې څو ځله مخامخ دا خبري له هغوی څخه اورېدلي وې چې بې زویه او دوچې ښځې په نوم ئې یادول. د لونګ مور د خپل میره د تربرو مخامخ او پسی شا خبري اورېدلي وي، چې ویل به یې:

ـ اکبر زوی نه لري، میراث دی.

د اکبر تربرونو به د اکبر د باغ، ښځې او کالو ویش تر خپلو منځو کاوه. اوس چې دلونګ مورته هر څوک د لونګ په هکله ښه خبره هم کوي، دا شک کوي چې پدې خبره کې نه چې د تربرو لاس وي، د خبري منفي اړخ به ئې ښه سنجوی.

د لونګ مور چې هیڅ وخت ئې وخپل میره ته خبره نه ورغبرګوله او د هغه خبره ئې پر مځکه نه اچوله، مګر دا ځل ئې میره ته ویلي و:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زه خپل زوی ښوونځی ته نه اچوم، لمونځ زه خپله ورزده کوم، شکر قران شریف مي زده دی، د ملا خبره پرېږده.

د لونګ مور ته هر ګړی هغه د میړه خبري ورپه یادېدې او ارمان به ورته درېدئ، او باورمنده کیدله چي هغه وخت لا دغه د ملا خبره چي زوی دی مسجد ته را استوه، بې مقصده نه وه.

دا دی تر خپلي عدې پوره کیدو مخکي چي خبره تربرو ته ورسیږی، یا تربرونه د لونګ مور ته څه ووائي، او یا ئې کوم یو ځانته په نکاح کړي دې د خپل زوی سره تصمیم ونیوئ، چي نور باغ، کور،هدېره هیره او پرېږدي، پر یوه نامعلومه خوا وتښتي.

ښځه د خپل زوی لونګ سره د شپي په تیاره کي له خپلي خوني راووتله، د ورور او میړه قبر ته د لونګ سره ودرېدله، د دوی څخه ئې رخصت واخستی پر هغه خاورو ئې سجده وکړه، خاوره ئې مچ کړه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ هم د پلار او ماما د قبر خاوري په خپل مخ پوري وموښلي، بيا ئې د خداى په اماني ځيني واخيستله او خپل پلرنى كور، كلى او د خوارئ ګودړان ئې پرېښول. د لونګ مور په زيات ارمان سره داسي وويل:

د كتابونو په اور
را ومو سوځل ميړه او ورور
قسمته دا څه دي وكړل؟
چى پرېږدم خپل كلى، كور
دكتابو نو په او....

لونګ هم چي د خپل پلرنى ميني څخه تلى، څو ځله به ئې تر شا شا خپل كور ته وركتل، خپل كلى، كور، هدېره او باغچه ئې ارمانيدل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلرنۍ مینه خوشي کول

مور د خپل زوی لونګ سره د شپې په تیاره کې د خپل کور او کلي څخه لیري بل پردي کلي ته ولاړه. اوس نو دوی په دغه نوې کلي کې د هیچا هیڅ هم نه دي او څوک ئې په پلار او نیکه هم نه پوهیږي. پدې پردی کلي کې یوه خدای پرسته ښځه اوسیدله، چې دهغې میړه څو کاله مخکې مړ او دا کونډه سوې وه. سر او نیم سر واړه اولادونه او د میړه څخه باغ او پټی ورته پاته و.

دغی کونډې ښځې د خپلو خونو په څنګ کې ولونګ او مور ته د اوسیدو د پاره یوه خونه ورکړه. د لونګ مور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د خواريو سره د وړکتوب څخه بلده ښځه وه، اوس چي کونډه او د بل همسايه سول، نو د نر ميړه په شان ئې کار ته ملا وتړله. ساده خړ پرتوګ ئې واغوستی، پوړنۍ ئې هم تور پر سر کی، وېښتان ئې د ايلـه پر ځای ټنګي کوَڅۍ کړلې، ځان جوړول ئې لا وختي پرې اېښي وه.

لونګ هم شکر دی تکړه او په ژبه پوه هلک دی. هغه تـه خو سمدستي خواري پيدا سوه؛ د کليوالي کونډې پنځـه وري پيـائې. هغـه خپل نـس وا ړاوه .مـور ئـې هم ارامـه کښينه نستل، ژر ئـې پـه کليوالـو ښـځوځان پيژانده. دې هم د پخوا پـه ډول کـار شـروع کـی. کليوالـو ښـځو بـه وخـت نـا وختـه د خپلـو کـالو منځلـو پـه ورځ مرسـتي تـه ورغوښتل، تر کالو منځلو وروسته به ئې څه لاس ور تـه نيوئ.

نـور نـو د لونـګ مـور د هر ډول ورپيدا سوو خواريـو څخه مخ نه چپاوه. د هر کور کالي بـه ئـې پرېولل،غړکی به ئـې ور شربلې، تلتکان بـه ئـې ورګنډل، وړۍ بـه ئـې ور شنلې، ډوډۍ به ئې ورپخولې او يا کلـه چي بـه ښځو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل کورونه پاکول، نو د مرستي له پاره بـه ئې   د لونـګ
مور وربلل.

د کار تر تمامیدو وروسته به ښځود لونګ مور تـه پـر
لـړ لاس نیولـو سـربیره، پاتـه سـوی خـواړه، څـه چـای او
بوره هم ورکول. د لونـګ مـور ژر د دې کلـي د ښـځو پـه
منځ کي پدې مشهوره سوه، چـي یوه مسلمانه، د بـاور وړ
او نـه لاس و هونکې ښځه ده.

د لونګ مور هم خپل یوازنـی زوی لونګ ښه نـازاوه او
د هغه روزني ته ئې پام کاوه. ځکه دا پوهیدله چي زیات
شمیرپه نس ماړه بې علمه خانان او په تیره بیا دغه نوی د
پاکستان پلاس روزلـی افغان ټوپک سـالاران او پیسـه وال
پـاک نفس خلـګ نـه دي. همیشـه د لونـګ د مـور دا خبـره
وریادېده، چي د لونګ پلار به تل هغې   ته ویل، شـکر بـه
کاږو چي زوی لرو، زما تـر مـرګ وروسـته بـه زمـا مینـه
توره نه پاته کیږي او زموږ د کاله څراغ به لګیدلئ وي.
د لونـګ مـور تـه دوه شـیان لکـه: پـر ځـان بـاور او د
لونـګ ملګرتیـا هـر څـه وو.   لونـګ هـره ورځ د ورځـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسونه پیول او ماښام ستړی چې به کور ته راغی، څه سبق ئې هم وايه او بیا به د خپلې مور په څنګ کې پر هغه نازکه نغا ړه کې پرېوتی. مور او زوی په دواړو یو زوړ تلتک لاره.

لونګ به په هغه ورځ خوښ و، چې مور به ئې د کالو، مینځلو او یا تلتک ګنډلو پر ځای، و یوې لوی میلمستیا او یا کلیوالي ښادیو ته د کار او پخلي له پاره وربلل سوی وه. د شپې به لا لونګ تیاري نیوله، ځکه په هغه ورځ به ئې مور د نورو ورځو خلاف ډېره وختي له خوبه پورته کیدله، د لمانځه تر ادا کولو وروسته به ئې سمدستي خپل زوړ غټ پینه، پینه تور پوړنی پر سر او خپلې زړې کلوښې به ئې په پښو کړې، لونګ به ئې هم سهار وختي له خوبه را وېښ کړ.

لونګ به د لمانځه تر ادا کولو وروسته سهار وختي د بدائي ښځي پسونه ځړ ته بوتلل او اومه کی غرمه به ئې ماړه کور ته راوستل. هغه به د پسونو د شپې خوړلو دپاره څه واښه هم ورسره راوړل. بیا به ئې نو په بیغمه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه سره خپله سپاره په څنګ کې ونیول او خپل زوړ کړوپ، روئې بې سر پوښه دیګ د ځان سره واخیستل او هغه کور ته به تلی چي مور به ئې چیري کار کاوه.

که څه هم چي لونګ نو اوس نامي خدا د بدو سترګو دي په امان وي، نژدې د دولس دیارلسو کلونو ښه غښتلی هلک دی، خو د مور یو زوی دئ. کلیوالي ښځي هم د لونګ څخه پلو مخ ته نه نیسي.

د لونګ مور مجبوره وه، تر هغه کوره ځان وختي ورسوي چیري چي د ا به کار ته وربلل سوی وه. ځکه د وړو اخښل او د کور جارو کول، هغه کارونه دی چي د سهار تر ناري مخ ته باید وسي. د لونګ هغه ورځ د خپلي مور سره ښه تیرېدله، کوم چي په هغه کور کي به د ده همزولـي هلکان او نجوني زیاتي وي. د ډول ډول نجونو او هلکانو سره به ئې لوبي کولې. د ټولو همزولو هلکانو او نجونو لونګ خوښ و. د لونګ مور د کلیو هکانو او نجونو خاله بلله او لونګ ئې د خاله زوی

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ چي ښه هلک و، حتا د ټولو کليوالو ښځو هم خوښ و.

د ډېرو ښځو د لونګ رنګ څه چي د هغه بشپړي، سمي، پوره او هوښياری خبري خوښي وې. هر يوې غوښتل د ده سره خبري وکړي. په هره ښادي کي د لونګ مور ته کليوالو ښځو نصيحتونه کول، چي خواره مه سي، دغه زوی ته دي سپلني دود وه، له بدو سترګو دي په امان وي، بدي سترګي سته چي له نظره ئې نه کړي.

د شاه اغا له زيارته څخه ور ته د نظر تور بندونه راوړه او ور په غاړه کوه ئې.

لونګ هم د خپلوهمزولو نجونو او هلکانو په منځ کي د هري لوبي په سر کي ميراو وي. د کليو ښځو به خپل تر منځ د لونګ د مور د خوا پاکۍ او چابکۍ صفتونه کول. کله نا کله به کليوالو ښځو د هغې په غياب کي يوې بلی ته سره وويل:

- فلانۍ خواره مه سي،خوري! ته خو يو ځل پر خاله ښه پام وکه، کار ئې څه کوي ځوانه جانه(جهانه) هم ده،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په رنګ کې هم جوړه نه لري. داسې معلومېږي چې د ا له ذاته اُپره نه ده، کوم مصيبت وهلې را معلومېږي.

د لونګ مور د خپل مجبوريت له مخې د خپل ژوند په غم لړلئ داستان هيچا ته نه سواى ويلاى. په هر صورت، د ښځو ځانګړتيا خو دا ده چې د خپل ميړه په مخکې د پردۍ ښځې د کمال خبري نه کوي رنګ خو لا پرېږده. مګر د هغو ښځو چې ميړه ئې درې،څلور ماينې لري، هغوی بيا دا خيال نه ساتي. دا چې څنګه د بد مرغه قوماندان ترغوږه د لونګ د مور د ښايست خبره ورسيدله، معلومه نه ده.

د لونګ مور د کليوالي ښاديو په هر شپه، سره له دې چې د کار تر ختم وروسته به که هر څونه زيات نا وخته هم سو،دې ترخپلې خونې ځان رساوه.

له هغې ورځې څخه چې د قوماندان تر غوږه د لونګ د مور د ښايست خبره رسيدلې وه، نور ئې خپلې ښځې هيرې وې د لونګ د مور په فکر کې ډوب و، چې څنګه به وي؟ کله به ئې لاس پر برسي. د لونګ مور د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان په کړو کړو پوهیدله.یوه شپه چې د لونګ مور د ټوپکوال قوماندان کور ته د کار له پاره ور وبلل سوه، د لونګ مورد ځانه سره ویل:

- یا الله! پر تا ځان سپارم؛ له هري بلا ما او بچی مي را ساته.

بیا ئي په ډېر افسوس سره وویل:

-یا زما ربه! موږ دي هم بنده ګان یو؟ که نه؟ غریبي د ې ځان وخوري، د یوې ګولې ډوډۍ له پاره مي د پردو د کورونو وخواریو ته ځان اچولی دئ.بې غیرته والله که یم، خو بې کسه او بې وسه یم. پردی کلی دئ، سر توره خو دي کړم، بې کوره خو دي کړم، یوازي د عزت په ساتلو کي را سره مرسته کوه!

بیرته ئي وویل، دا هم د شکر ځای دئ چي لونګ زوی خودي را کړی دئ.په لونګ مي زړه تکیه دئ، پدې توګه ئي خپل ځان ته تسلا ورکړه چي څه شکرلونک خو را سره دئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان د څلورو معلومو اورتو (عورتو) خاوند و، زياته حرامه شتمني ئې را ټوله کړې وه. سربيره پر دا ټولو چي لرل ئې، بد ارواح او په هډ و نا پاک سړی هم و.

دغه قوماندان به تل د سترګو تر کونجو هري ښځي ته کتل. د لونګ مور چي د ده د ښځو له خوا هر ځل وکار ته وربلل کيده، قوماندان به د لونګ مور ته پرته له اړتيا يوه خبره کوله او پدې ډول به ئې په هغې باندي ځان ليدئ.

د لونګ مور د خپلي حيا ساتلو په منظور د قوماندان څخه مخته پلو نيوى. د هغه خبره به ئې داسي تيره کړه، لکه هيڅ چي ئې نه وي اورېدلې.

قوماندان ته خو خپلو ښځو د ميړه په سترګه نه کتل؛ لکه هرو ډېرو ماينو لرونکو ميړو ته چي ئې ښځي د ميړه په سترګه نه ګوري. نو ئې د ميړه په کړو تلو او کړو کړو خوا نه بدېده په داسي حالت کي را ګيرى ښځي له خدايه غواړى چي خاوندان ئې پر يوه بلا وا وړي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـه دې شپه چـې د قومانـدان د کشـري او ګرانـي ښـځي پلرګنى او خورلڼي ميلمنې وې. اول خو دا چې ميلمنې ښه ناوخته راغلې. ډوډۍ ناوخته وکښل سوه. د چاى څښلو، د لوښو منځلو او د دالانچې پاکولو ښه زيات وخت ونيوي، په اسمان کي سپوږمۍ تر سر اوښتې وه. ايله چي د لونـګ مور لوښي او لرګي سره ټول او له کاره فارغه سوه.

لونګ هم کلـه چـي نـور کوچنيـان او همزولـي ئـې بيده سول، راغلى و، د اور په دالانچه کي چيري چي مور ئـې پـه کـار بوختـه وه، بيـده سـوى و. د لونـګ مـور يـو څـه د وريجو کوينى موينى، سوځلي د نـه سـاتلو وږ پاتـه سـوي خواړه په خپل روئې د يګي کي واچول، غوښتل ئـې چـي د قوماندان له ښځي څخه رخصت واخلي. بيا نولونـګ لـه خوبه راويښ کړي او خپل کور ته ولاړه سي.

نور نـو نـژدې دى د سـهار پيرونـې را پورتـه کيـږي؛ د قومانــدان ګرانــي او نــازولي مــاينى چــي د ټــول کــور واکداره وه، د لونګ مور ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-خاله! ته یو ځل ماتله (معطله) سه، لونګ د خوبه مه را وېښوه.

د دې خبري کولو وروسته، ښځه د خپل میړه د خوب خوني ته ورغله، میړه ته ئې وویل:

- کـه ستا خوښـه وي، ښـه هوا ده، ټول کوچنیـان بیده دي، دا میلمنـي بـه یوساعت پـه باغچـه کي وګرځـي، لـوی ښځي دي، ګلان او بوټي دي نـه ماتوي. د لونګ مور بـه دلې زموږ تر بیرته راتلو پر کوچنیانو پام کوي.

قومانـدان چـي پـه زړه پـاک سـړی نـه و، هغـه چـي د لونګ د مور د یوازي پاته کیدو ئې واورېدل، نو هغه څه ئې ور په یاد سول، چي له ښځو ئې اورېدلی و:

- د لونګ مورځوانه او په رنګ ښایسته ده.

د قوماندان نـور خپل بـاغ او باغچـه هیرسولٍ، شـرمښ له خدایه څه غواړي؟ باد او باران.

قومانـدان لـه خدایـه دا سـاعت غوښـتۍ. پـه زړه کـي خوشحاله سو، ژر ژر ئې خپلي صدرۍ ته لاس کئ، لـه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جیبــه ئــې د بــاغچې د قلـف کلــی را وایسـتلې او خپلــي کشري ماینې ته ئې ورکړې.

د قوماندان ښځه راغله، د لونګ مور ته ئې وویل:

- یوازي د یوه ساعت د پاره لا پاتـه سـه، ښـه هوا ده، کوچنیـان ټـول بیده سـوي دي، ایلـه چـي مینـدی ئـې اوس لړبې غمه سوې، موږ یو ځل دا باغچې ته ورځو او ته پـه کور کي پر دغه کوچنیانو پام کوه، موږ ژر راځو.

د لونګ مور ناچاره وه، و ئې منله او خپل کـور تـه لـه تلـو پاتـه سـوه. کلـه چـي ټـولي ښـځي بـاغچی تـه تللـي، د قومانـدان هغـه مشـره ښـځه لنـده لـه نـورو ښـځو څخـه را وګرځیده او راغلـه د لونګ د مور سره د اور پـه دالانچـه کي کښینستله. ځکه د هغې د خپلـي بنـي د میلمنو سره ور نــه وتــی، د لونــګ مــور هــم د دې ښــځي پــه پاتــه کیـدو خوشحاله سوه؛ ځکه هغه یوازي بیرېده.

تـر لږ خبـرو او مجلس کولـو وروسـته، د اور دالانچـه ګرمه وه، د قوماندان مشري ښځي ته خوب ورغی دالته د لونګ څنګ تـه پرېوتـه او بیده سوه. د دې ښځي او میړه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـر مـنځ د میـږه تـوب او ښـځیتوب خونـد لا ډېـر وختونـه مخکې نه و.

د لونـګ مـور لـه یوې خـوا نـا ارامـه وه او لـه بلـي خـوا ښـځو ورتـه پـرې اپښـي کوچنیـان، ټـول د لـوی سـرای د غـولي پـه منځ کـې پرختینـه تنګاچـه بیده وو. نوکلـه چـي د قومانـدان مشـره ښـځه (د کـوتري مـور) دلتـه د اور پـه دالانچه کې د لونګ د اړخه سره بیده سوه، د لونـګ مـور دا او لونګ دواړه بیده پـرې ښوول او خپلـه د تـاوده دالانـه را ووتـه، د بانـدي پـر تنګاچـه د ماشـومانو پـه مـنځ کـې پرېوته.

لـه بیري او تشویشـه خـوب نـه ورتـی، او پرځـای وېښـه پرته وه. په همدې وخت کې ئې ولیدل چې په غم لړلـئ قوماندان پـه تلـوار لـکه د منـي د وروستیو شـپو وږئ لیـوه چي په ښکار پیدا کیدو پسي سر ګردان ځغلي په هغه شـان سر تور سر، ببره ږېره او توپنګچه په لاس د خپلي خوني د باندي راووت او سیده د اور د دالانچي پر خوا ورغلی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سد دسره تللی او سترګو ئې سم نه لیدل ؛ فکر ئې کاوه، چي د کور ټولي ښځي باغچې ته تللي دي، یوازي د لونګ مور پاته ده او د اور په دالانچه کي پرته ده. د اور دالانچه څه توده او لږ تیاره وه. ده په دالانچه کي دومره ولیدل چي ښځه د لونګ په خوا کي پرته ده. فکرئې کاوه چي دغه د لونګ مور ده.

بس پر ښځه ئې ځان واچوی، او ورسره پرېووت... ښځي هیڅ مخالفت و رسره ونه کئ، خپل ځان ئې چوپ نیولی و. قوماندان پدې فکرکي سو، چي ښځي له بیری ئې ځان چوپ نیولی دئ.ده خپل کار وکئ. تر پایه پوه نه سو، چي دا ئې خپله ښځه وه. د غلا، بیري او وهم خبره وه. وروسته ژر خپلي خوني ته ولاړ.

ډېرخوښ پدې سو، چي د ده په فکر د لونګ مور مخالفت ور سره و نه کی. لږ وروسته چي ټولي ښځي د باغچی څخه بیرته کورته راغلي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوتري مورد قوماندان مشره ښځه هم د اور دالانچی ځخه ور ولاړه سوه، خو ښه خوشحاله په ښځو ګډه سوه. بیا خپلي خوني ته ولاړل.

د لونګ مور چي د سرای په منځ کي پر تنګاچه وېښه پرته وه، هر څه ئې د سر په سترګو ولیدل او ښه پوه سوله چي بلا وه، برکت ئې نه. هغې له ځانه سره وویل، ګوره، چي د کومو ښو اعمالو له برکته خدای (ج) د درنده او وحشی حیوان له برېده ئې روغه اوسالم. وساتلم.

بیا ئې هم له بیري ټول بدن رېږدېدئ، په سړه هوا کي توده تبه پر راغله، په خولو کي لنده خیشته سوه،خبري ئې سمي نه سوای کولاي، غوښتل ئې چي اجازه واخلي او کور ته ولاړه سي. پدې وخت کي قوماندان له خپلي خوني ځخه خپلي ګراني ښځي ته ور ږغ کړل:

-ښځي! تاسي راغلاست؟

ماینی ئې :هو، راغلو!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان زياته کړه:

ـ دغه د لونګ جان مور نن د اشپزۍ او لوښو منځلو سربيره، ستاسي ډېر خدمت و نه کړ؟ په خدای چې دا ډېره مسلمانه ښځه را ته معلوميږي،يوه د پټې خولې ميرمنه ده. که کوم اضافي کالي مالي وه لري، يوه جوړه ورکړه، زموږ به خيرات سي او د دې به يوه پرده په وسي. دغه سل روپۍ هم زما له خوا ورکړه؛ داسي د پټې خولې ميرمنه والله که تر دا اوسه پوري ما د مزدورانو په تخم کي ليدلې وي.

خدای سته د قوماندان پردې مهربانۍ او د لونګ دمور پر وارخطا ګۍ دهغه کشر ښځه لږ اشتباهي سول. څه ئې و نه ويل .د لونګ د مور په زړه نو يو پاک الله خبر و. حلق ئې وچ وچ کيدئ. هغه بې خوبه، بيرېدلی او حيرانه پاته وه چي اوس څه وکړي، څه ووائې، چا ته د زړه غوټه خلاص کړي او څه ئې له وسه کيږي؟ هغه اوس سل په سلو کي باورمنده سوه چي قوماندان لاس نه اخلي ځکه ئې ورته سلګون ورکړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـر ډول چـې و، هغـې خپـل زوی لونـګ لـه خوبـه راوېښ کـړ، د پاتــه سـوو سـړو خـوړو ډک دیـګ، او د قومانــدان د مــايني ورکــړې د زړو کالوغوټــه ئـــې را واخیسـتل او د لونـګ سـره یـو ځـای د قومانـدان د کـلا د دروازی تر ولاړ ټوپکوال را تیره سوه.

د لونـګ مـور د خپـل زوی سره پـه تیـاره کوڅـه کـې د کـور پـر خـوا روانـه وه او چورتونـو پـر سـر اخیسـتې وه، لاری ته ئې پام نه و.

یو ځل به ئې په فکر کې ور وګرځیدل: چې راسـه، د تیري شپې کیسه د هغه ماینو ته وکړه. بیا پـه چـورت کـې ډوبه سوه، او د ځانه سره ئې وویل:

- شـرم، حیـا، غریبـي، کمـزوري، د زوی کوچنیـوالی، مجبوریت، پردی کلي او تر ټولو لویه خبره سر توره یم، کونډه یم نه چې خپله پدې خبره کې بد نامـه سـم؛ ځکـه پـه غریب او کونډه پوري ژر تهمت مښلي.

هغه بل لوری خو ټوپکوال، زورور جنګ سـالار دئ. یو شمیر حیلـه ګر ملایـان او نـا پوهـه کلیـوال هـم ور سـره

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يـولاس دي. نـو راځـه، هـر څـه پـر ځـان تيـره وه او ځـان ساته؛ تر اوسه خو ئې په تاڅه نه دي کړي. توکل پر الله.

بيا ئې په ډېره نا اميدی کرار له ځانه سره وويل:

- کونډه ئې، غريبه ئې او زوی دي لا ما شوم دئ.

لويـانو ويلـي د ي: "چـی نـه لـرې سـري، مـه کـورت خوره، مه غوړي." لونګ سره له دي چي خوب ځنګاوه، خو د خپلي مور دغه د نا اميدیٰ خبري ئې اورېدې، په دغه ګړی ئې څه و نه ويل، ځکه خوب پر زور و.

د لونګ مور د خپل ځان سره پرېکړه وکړه، چي خپل ځان به خپله وساتي.

اوس نـو سپيدې وچـاودي، نـژدې سـهار و، چـي خپلـي خـوني تـه را ورسيده، ستړی ستومانه پرېوتـه. ژر سـهار سو، ملا اذان وکئ، دې هم کلمه وويلـه او را پورتـه سوه، خپل لمونځ ئې ادا کئ. بدن ئې ور سره مرسته نـه کولـه. څـو ورځـي ناروغـه سوه او د چـا د کـور کـارو تـه، بـه نـه تلل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ئې ستړی دئ؛ نور د پخوا په شان د هرچا د کور کارو ته ځان رسوي، خو د قوماندان د کور پر خوا ور ګوري هم نه. ډېر ځله د خان ښځو د لونګ مور وغوښتله، چي کار ته ورسي، ښاديو او ميلمستياو ته ئې د کار له پاره خبره کړه، خو د لونګ مور قسم کړی و، کار ته څه چي بيا به د قومندان د کور په دروازه سر ور دننه نه کړي.

*** *** ***

په دغو شپو او ورځو کې له دغه کلي څخه هم د نورو کليو په شان هره ورځ يوې يا دوو کورنيو د پاکستان پر خوا کډه کوله. ځکه د يوه لوري جنګونه وه او بل خوا ته په کليو کې کار ورک سو. لونګ هم څو ځله خپلي مور ته وويل:

- مور جاني! ډېرخلګ پاکستان ته ځي که زه او ته هم پاکستان ته ولاړ سو، بده به نه وی.کليوال حتا ملا صاحب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا ویل چې هلته مفت اوړه، غوړی، خیمه اونور شیان افغانانو ته مفت ورکول کیږي؛ ډېري کورنی کډه سوې.

د لونګ مور په زړه کي د پاکستان او د هغو د مزدورو ځخه سخته کرکه درلوده، ځکه چي له پاکستانه راغلو ټوپکوالو د هغې میړه او ورور ور وژلی وو. خو بیا هم حالاتو هغه مجبوره کړه، د یوې بلي کورنی سره په ګډه پا کستان ته مهاجره سوه.

*** *** ***

د لونګ مور چي کله پاکستان ته ورسیده، هلته د مهاجرو کمپ ته د خپل زوی لونګ سره ورغله. د ځای او یوې خیمي د تر لاسه کولو او راشن پاس د په لاس را وړلو له پاره یوه افغان ته چي د کمپ مشر و، ورغله. د کمپونوزیات مشران دوطنه تللي خانان اوملکان وه.

ډېری دهغوی خو لا په وطن کي په زړه ناپاک، غل او حرام خور سړی و، هغوی د مهاجرو سره مرسته مشروط کوله.د کمپ مشر د لونګ له موره اول د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیسو(رشوت) غوښتنه کول، چې هغې نه لرلې. بلـه غوښتنه ئې بد اخلاقي چې دې ځان نه سپاره. بلـه غټه ستونزه ئې لا دا وه، چې د میرړه تـذکره ئې چا تـه نـه سوای ښودلاې، نه چې څوک ئې و نه پیژني.

د لونګ مور پدې فکر کې وه، کـه د مهاجرو پـه کمپ کې خلګ خبر سي، چې دا د هغه اکبر ښځه ده، کوم چې نـژدې دوه نیم کـال مخکې ټوپکوالو وژلـی و، نـه دا چې مرسته به ور سره و نه کړي، بلکې تربرونـه بـه ئې هم خبر سي، بیا بـه دا پـه زور د میرړه کولو د ستونزي سره مخ وي.

*** *** ***

نــو ښــه ئــې دا وګڼــل چــې بیرتــه وطــن تــه را وګرځي.لونـګ او مـور ئـې پـه ډېـرو ستونزو لیـدو سـره بیرتـه نـا امیـده افغانسـتان تـه، هغـه کلـي تـه راغلـه، چـې لومړی ځل د خپل اصلی ټاټوبی ورتـه ورغلـي وه. هغـې ښځي چې پخوا ئې ځای ورکړی و، بیا ځای ورکړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قوماندان ښځه ورکه سوه

وروسته لـه څـه دو میاشـتو تیرېـدو د قومانـدان مشـره ښځه په ځان وپوهیدله، چي له هغې شپې څخه چي میړه ئې د خپلي خوني څخه په بد نیت د لونګ د مور پـه تـلاښ راوتلـی و، پـه تیروتنـه او سـر ناخلاصـی کـي د دې سـره پرېوتی و،اوس په نس کي کوچنی لري.

په زړه کي خو زیاته خوشحاله وه، مګر دا چي څنګه او په چا به دا ومني، چي دا کوچنی ئې د خپل میړه څخه دئ،ځکه میړه خوئې ډېر کلونه د دې سره کار نه لاره، له دې سببه ئې تشوېش او بیره لرل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځې خپلي بني، میره او دوستان نـه سوای خبرولای، چي د هغې کوچنی په نس دئ، ځکه د دې پوښتني سره مخامخ کیده، چي د چا څخه دي کوچنی پـه نس سو؟ نـه پوهیدل چي څه وکړي؟یو څه وخت ئې هڅه کوله، غټ کالي واغوندي، مخامخ پر چا ور نـه سي، د هر چا څخه ئې ځان پیچئ.

په دغه شان د حمل اخیستلو ئې پنځه میاشتی تیري وي، چي یوه ورځ ئې کشره بن پر شکمنه سوه. هغې تـه تشویش پیدا سو. ځکه د کشري ښځي سره خو قوماندان قول کړی و، چي دنوربنځو سره به نور کار ونه لري.

د قوماندان کشره ښځه، د دې پر ځای چي د میره سره خبره سپینه کړي، اول غواړي خپل ځان پوره باوري کړي، چي مشره بن ئې په رښتیا امیدواره او په نس کي څه لري،که نه. ځکه دې هم په دغه شپو کي په خپل نس کي اولاد لاره. نو یوه ورځ کله چي مشره بن ئې خپلي کوټي ته ولاړه، لږ وروسته، دا هم بې له دې چي له هغې اجازه واخلي، داسي ښوی په خونه ورننوته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته مشري بني ئې خپل کالي بدلول. کشري بني د مشري بني هر څه لځ او د سر په سترګو ولیدل. پر سر ئې لکه د اور لمبه چي وګرځیده،دغسي لنده (ژر) د کوټې راووته، په ځغاسته خپلي خوني ته ولاړه، او دخوني دروازه ئې د شا لخوا ځنځیر کړه. تر ماښامه د خوني را ونه وتل. هغې په خپل ځان خولې ولګولې، خپل وېښتان ئې وشکول، او بالښتانو ته ئې سوکان ورکړه. داسي پوچي خبري ئې له خولې څخه را وتلې، چي د باندي هم اورېدل کیدې.

دوې نوري بني او د قوماندان لور کوتره یوه هم نه پوهیدل، چي څه پیښ سوېده؟ بني دواړي راغلې، د مشري بني ئې وپوښتل:

- څه دې په وکړه؟ چي داسي بغاري وهي او ښراوی کوي، رد اوبد وائې.

مشري ښځي ځان بې خبره وښود. تر ماښامه پوري ښځه له خپلي خوني را و نه وته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشره ښځه خو وپوهيده چې د ميره نـازولي ښـځې مـې نس وليدئ. خبره مې تر ميره رسيږي، دا چې هغه بـه څـه وايي او يا به څه کوي، دا هغه څه دي چې دا ئې تر مخـه فکر نه سي کولای. د شپې نا وخته کله چې ميړه ئې کور ته راغلی، د پخوا په ډول د خپلـي کشـري ښـځې خـونې تـه ننوتی، وئـې ليدل چې د معمول خـلاف د خـونې د روازه کلکه تړلی ده.

دروازه ئــې وټکولــه، بيــا ئــې پــه زور ســره دروازه پوري وهله او خونې ته ورننووت. ښځه د قومانـدان مخـې ته ولاړه نه سوه، سلام ئې وا نه چوی. سر بيره پر هغـه ئې ژړل، ښيراوي ئـې کولي. قومانـدان ښـځې تـه نژدې کښينستی، په ناز ئې خپله ښځه وپوښتل:

- ګراني !څه پيښه ده؟

ښځې يو دم د خپل ميړه وغاړی تـه د جنګره پيشـې پـه شـان خپلـي سـری منګولي ور واچولې او کميس ئـې تـر لمنـې ور څيري کړ، پر مخ ئې ور تـو کړل، او بيـا ئـې ورتـه وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دروا غجنـه! ستا چـي هغـه خوښـه وه، نـو زه دي څـه کولم؟

پـه دغـه وخـت کـي چـي قومانـدان خـونـي تـه دننـه سـو، مشـره ښـځه ئـې راغلـه، دبانـدي ئـې غـوږ ورتـه ونيـوئ؛ دماپښين څخه ئې لا خپله غوټه موټه تيارہ ټوله کړې وه.

پـه خونه کي دننـه چـي قومانـدان د خپلـي گرانـي ښـځي خبري وا وريدلې، هک پک پاته سو، نه پوهيدئ، چـي پـه کومه ورانه ئې ښځه خبره سوې ده،او چا خبره کړی ده؟ د هغه څخه هم د کلاوې سر ورک و.ځکه ده خو ډيري تيروتني او لاس وهني کړي وې.

قومانـدان د ځـان سـره فكـر کـاوه چـي امكـان لـري. د لونګ مور به څه ورته ويلي وي، ځکه چي هغه تر هغې شپې وروسته بيا دا ډير وخت کيږی، چي زموږ کور ته د کالو منځلو او د ښځو سره مرستي تـه نـه راځـي. سـخت وارختـا سـو، پـه خبـرو کـي ګنګوړه سـو. بيـا ئـې ژر ژر وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ته څه وايې؟ څه وايې؟...څوک؟...څوک مې خوښه ده؟

ښـځې ئــې خبـره ورسـره اوږده نــه کـړل، د ميـړه د چورتونو او تشويش خلاف ئې د خپلي مشري بني نوم پر خوله راوړئ.

قوماندان پـه زړه کـي شـکر وکښـئ، داسـي خـوښ سـو، لکه هيڅ چي نه وي پيښ سوي د ځانه سره ئې وويل:

- شکر

چي د لونګ د مور او يا د بل ادرس خبره نه وه.

د خپلي ښځي په باب خو مطمئن و؛ نـو پـه خندا زيـاتي تر قسمو لاندي سو او خپلي ګراني ماينې ته ئې وويل:

- ستا سر قران دئ، مـا دي ووهـي، چـي ستا تـر واده وروسته مي بيا د هغې د خوني پرده هم نـه ده ور پورتـه کړې. تـه څـه وايـې؟ هر چا چي هرڅـه درتـه ويلـي دي، رښتيا نه دي. ته زما خبره ومنه.!!!

ښځې ئې بيا ور ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زما خبري رښتيا دي، زه درواغ نه وايم، تهمت هم نه تړم، که زما خبره نه مني، ورسه، خپله د هغي نس وګوره، دا له کومه سو؟

قوماندان حيرانی واخيست، چي د ا څه را ته وائي. هيڅ ئي باور نه را تلی. فکرئي خراب سوونه چي دا مشره ښځه مي د کم بل چا سره جوړه سوې وي.

که داسي نه وي، نو څنګه ئي نس ډک سوی دئ؟ ولي په ځان خو ئي باور و، چي لاس ئي نه دئ ور وړئ. وروسته له ډېرو خبرو اورېدو او ځُرتونو څخه درد ورغلی. ولاړ سو، ټوپک ته ئي لاس کړ، او کشري ښځي ته ئي وويل:

-نور دي نو خولک را تنګ کی، ما ډېر وژلي دي، خو په خپلوانو او خپلي کورنۍ کي به مي دا لومړی وار وي، چي خپله ښځه وژنم. دا دئ اوس ورځمه، که ستا خبره رښتيا وه، هم دا نن شپه ئي په دغه ټوپک، هلته په خپله خونه کي ځای پر ځای وژنم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کشره ښځه ئې په زړه کي ډېره خوښه سوه، ځکه دا باوري وه په خپله ئې د بني غټه سوی خیټه لیدلې وه. هغې خپل میړه ته وویل:

ـ که ما تهمت ترلی و، یا زما خبره دروغ سوه، نو بیا راسه، په دغه ټوپک ما مړه که. ما خپل خون دربخښلی دئ.

مشري ښځي چي د خپل مرگ خبره وا ورېده، باوري سوه، چي بې پوښتني وژل کیږم، ځکه قوماندان به ډېر ځل په کور کي خپلو ښځو ته ځان ښکاره کاوه.

قوماندان به کله ناکله د خپلو ناروااوو اعمالوپه خاصه د قتلونو او وژنو کیسې په کور کي هم کولې. ویل به ئې:

ـ د مقاماتو موخه ئې (د پاکستانISI) څخه و څه چي به د هغوی هدایت و، هغه مي تل سر ته رسول. د فلانـي لـور هغـه چـي مکتـب تـه بـه تلل، هغـه مـي ووژلـه؛ فلانـی مـامور، فلانـی ښـوونکی، فلانـی بزگـر او پـه لسـگونو د اردو او پولیسو سرتیري ټول ما ترور کړئ دي....

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو چي دی له خوني را وتی مشري ښځي دوې پښې خپلي وي او دوې ئې نوري پور کړې. پخوا تر دې چي ټوپکوال میړه ئې له خپلي خوني را ووزي، په یوه شیبه کي ښځه ورکه سول که څه هم چي شپه او تیاره وه، خو دا له کوره ووته او پر نامعلومه خوا ولاړه.

قوماندان چي ټوپک په لاس له خپلي خوني راووت، هلته د شا له خوا ئې کشري ښځي دواړه لاسونه چپه پسي پورته او له خدایه ئې وغوښتل، چي بن ئې ووژل سي او قوماندان په یوه بلا اخته سي.

کوم څه چي د دوی هیله وه، هغسي و نه سول. د دوی دواړو د هیلو خلاف، کله چي قوماندان د مشري ښځي خوني ته ورغلی، ګوري چي "ځای سته او جولا نه." یوازي ئې لور (کوتره) په خونه کي بیده ده. ټول سرای او هر څه نور ئې وپلټل، ښځه ئې پیدا نه کړه. د کشري ښځي ادعا په ظاهره ربښتیا سوه.

قوماندان ته اوس دوې خواری ور پیښې سوې. له یوې خوا وخپلي ګراني ښځي ته بې اعتباره سو او له بلې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـوا ئـې مشـره ښـځه وتښـتيدله، دا شـرم هـم ورتـه پاتـه سو....

نـور د قومانـدان لـه سـترګو خـوب والـوت. هغـه هڅـه کوله، چي خپلي کشرئ او ګراني ښځي ته دا ثابته کړي چي يوازي دا ورباندي ګرانه ده، او د دې د بني سره نه دی يو ځای سوې.

بل خوا ته پدې فکر کي هم و، چي دا تښتيدلی ښځه به ئې د چا سره يو ځای سوی وي؟ دا شرم به چا ور اړولی وي؟ هغه فکر کاوه حتمي به مي ښځه زما په ټوپکوالو کي د کوم ټوپکی سره جوړه راغلی وي. هغه خپل هر ټوپکي ته په مغزو کي د شک په سترګه کتل.

نه پوهيدئ چي چا به دا بد نامي ور اړولې وي؟ او بده ئې لا دا چي ښځه ئې ژوندی ژړانده ورکه سوه؛ د ښځي و پلرګنی ته به څه وايي، چي لور ئې چيري ده؟

قوماندان ټوله شپه ګراني ښځي ته په زاريو او د بلي ورکي ښځي په باب په چورتونو کي تيره کړه. پدې شپه ئې لا فکر کاوه، چي ممکن ښځه به مي د خپل پلار

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترکوره تللي وي. په دغه چورتونو کې وچې شپه پر سهار سوه. سهار ئې نه غوښتل پردي څوک خبر کړي. په پټه خوله ئې د خپلي ښځې د پیدا کیدو په موخه کوند پی(بیله دې چي څوک پوهه یا خبر سي پلټنه کول) پیل کي.

تر ټولو مخکي ئې د خسر کور ته ښځې واستولې، چي ځان ته دا معلومه کي، ښځه ئې د پلار کور ته تللې ده او که نه؟ کله چي له هغې خوا،لیږل سوو ښځو احوال ورته راوړی، چي ښځه هلته نه ده تللې، اوس ئې نو نور هم فکر خراب سو.

هغه شا و خوا په پټه خوله معلوماتونه کول، څو ټولي هڅی ئې بې نتیجې سوی پدې منځ کي ورځې تیري سوې. دا دئ د تښتیدلي او ورکې ښځې پلرګنۍ خبره سوه، چي لور ئې د میړه په کور کي نسته. هغوی راغلل، د قوماندان څخه ئې د خپلې لور د مړي یا ژوندئ معلومات غوښتنه کوله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان خپلـي خسـرګنۍ تـه سم ځـواب نـه درلـود. د ښـځې د تيښتي اصلـی سبب چي څـه پيښ سوه، نـه سي څرګنـدولای. د ښـځې مـور او پـلار فکـر کـاوه، چـي قوماندان بـه حتمي د دوی لـور وژلـې وي. قومانـدان چـي نه ئـې خپلـه ښـځه وژلـې او نـه بندي کړې وه، او نـه ئـې کـولای سـوای، هغـه تـريخ حقيقت چـي دی هم سم نـه پـه پوهيدئ، بيان کړي.

ځکه قوماندان پدې بـاور و، چـي ښـځه ئـې خرابـه نـه وه، او کـه پـر هغـې تـور هم وتـړي، خپلـه لمن پـه خپل پورتـه کـوي. وروسته لـه ډېرو بـې نتيجو هلـو ځلـو، د ښـځې خپلـوان مجبـوره سـول، هلتـه د ټوپکمـارو پـه نـوم محکمـې تـه ورغلـل؛ د خپـل زوم (قومانـدان) د لاسـه عـارض سـول. هغـوی د خپلـي لـور دمړي او يـا ژونـدی معلومات ئـې غواړي. دا هغه وختونـه وه، چـي پـه هيواد کـي دمرکـزو نـو څخـه پرليـرو پرتـو کليـو بانـدي ټوپکسالارانوخال خال خپل سيوری غوړه ولی و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه محکمه کې زور او زرو خبره سر چپه کړه. د ټوپکوالو محکمې د قوماندان خوا ونیوله. د ښځې پلار ئې بندي کړ او تور ئې پر ولګاوه، چې د قوماندان ښځه ئې پټه کړې ده.

تر ډېرو وهلو او ټکولو وروسته، د توپک سالارانو قاضي حکم وکئ، چې د ورکې ښځې پلار دې خپله لور د میړه کور ته حاضره کړي او پنځه زره افغانۍ نغدي جریمه دې هم تحویل کړي.

کله چې د لور پلار ته د محکمې پرېکړه د ملا قاضي له خوا واورول سوه، سړی وویل:

-د خدای روی دئ، هم مې لور وژل سوېده، هم ما بندي کوئ او هم مې جریمه کوئ؟ دا عدالت او انصاف نه دئ؛ زما سره دې عدالت وسي!

خو قاضي ورته وویل:

- تا پر یوه جهادي قوماندان تهمت تړلی دئ او دروا غ دي ویلي دي، هغه زموږ یو مجاهد دئ. زموږ د سنګر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډيوال دئ، د سرو روسانو سره جنګيږي، محکمې د شريعت سره سمه فيصله کړې، بايد عملي سي.

په کلي او کورونو کې خبرې، ورځ تر بلې ډېرېدلې او تودېدلې. د خُسر کورنۍ نو اوس د خپلې لور د مرګ او ژوند خبره هيره کړه، د خپلې کورنۍ د يوازنۍ مشر او سپين ږيري د خلاصيدو وسه هم نه لري او د پنځو زرو افغانيو د جريمې د ورکړي وسه خو بيخي نسته. په حقيقت کې ئې زور د جهادي قوماندان سره برابر نه و. په عجز، زاريو او مرکو ئې نفس وخوت، چې د قوماندان له شره ځان خلاص کړي.

ډېري هلې ځلې ئې وکړې، خو ګټه ئې و نه کړه. په پاى کې دې ته مجبوره سول، چې د جريمې د ورکړې له امله ئې خپله لږ مځکه ګرو کړل. لنګه غوا او مردارهډۍ ئې په کمه بيه ورته خرڅ کړل. مګر د خپلې لور پيدا کيدل ئې تر وس وتلې خبره وه؛ ځکه د هغې د مرګ او ژوند معلومات نسته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له بلې خوا، د خسر کورنۍ د محکمې له خوا هره ورځ د وراستول سوي ماسل (محصل) ځخه په تنګ سول، ځکه ماسل هره ورځ ډوډۍ او پیسې غوښتې. په پای کې د قوماندان د خسر کورنۍ یوه شپه د هغه د ناروااوو او نا دودو او د ماسل د ماسلانۍ ځخه د ژغورلو په موخه، خپل کور او کلی پرېښود او د شپې په تیاره کې ښار ته ور وتښتیدل.

*** *** ***

د قوماندان کشره ښځه چې امیندواره وه، قوماندان او ټوله کورنۍ ورته خوشحاله او پدې هیله وه، چې ګونډې کشره ښځه به ئې زوی ورته وزېږوی؛ خو نه دا هیله ئې پوره نه سول. دې هم لور وزېږله. پدې ډول قوماندان او کشره ښځه ئې د لور په زیږېدو نورهم غمجن سول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تښتيدلي ښځې برخليک

د کـوتري مـور چــې د حتمــي مـرګ څخـه د ځــان د خلاصـون او پټيـدو پـه هيلـه د ميړه د کـوره ووتـل، خپلـه يوازنۍ لور کوتره ئـې تـر شـا پرې ايښـې وه. دې يـوازې د خپل سر امـان غوښتې. تـر لـوی ښـاره پـوري ئـې ځـان

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورساوه، په ښار کې تر څو میاشتو ژوند کولو وروسته ئې هغه د خپل میره څخه په نس سوئ زوی پیدا سوی و.

که څه چې د ښځې په کلی کې لا د لونګ نوم خوبښ و، بیا ئې هم پر خپل زوی د "سمندر" نوم کښیښود. هغې د خپل ژوند د اړتیاوو د پوره کولو له پاره د کلي د لونګ د مور څخه په الهام اخیستلو سره کارکولو ته ملا وتړله.

هغي د خواریو او مزدوریو ځان نه سپموئ. یوه ورځ ئې خپل ماشوم زوی د درملني دپاره روغتون ته وړئ و. هلته په روغتون کې یوې ښځینه ډاکټري تر څه معلوماتو وروسته، مرسته ورسره وکړل. په روغتون کې ئې د پیاده په توګه د کار موقع ورته برابره کړه.

تر کار پیدا کیدو وروسته، ښځه د معاش خاونده سوه. زوی ئې د روغتون په وړوکتون کې بې له پیسو د ورکړې ورساتل کیدئ او روزل کیدئ. وخت ډېر ژر تیرېدئ کوچنی سمندر د سترګو په رپ کې ښوونځی ته د تلو عمر ته رسیدلی و. مور خپل زوی ښوونځی ته شامل کئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزمانې څرخونه، د ژوند اړخونه

د سمندر د مور چې اوس ئې په خپل معاش او کوپون ګوذاره کیږي. ژوند ئې یو څه رونق ونیوی، نو پلار، مور، ورور او کورنۍ وریاد سول، خپله یوازنۍ پر دې ګرانه لور (کوتره) ئې تر بل هر چا ډېره یادېده او هر وخت ئې دا هیله وه، چې که څوک ورته د خپلې مور، پلار، ورور، خور او لور احوال د کلي را وړي.

د خپلې لور کوترې په باب خو ئې پدې ډېر تشوېش کاوه، چې هغه به اوس پیغله وي او میرۍ ګانو به چا ته واده کړې وي؟

د دې دا تشوېش پرځای و. واقیعت دئ میره مور هیڅکله د مور په شان مهربانه، نه وي. نو د کوترې مور به روغتون ته د دوی له ولسوالۍ څخه هر ورغلي ناروغه ته ورتلله او په غیر مستقیمه توګه به ئې د کلي په احوال ځان خبروئ.

هغې به له هر ناروغه سره راغلې پایوزان جلا جلا پوښتل، څو خبره سي چې په کلي کې څوک مړه او څوک ژوندي دي؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ ئې په روغتون کې د یو بسترسوي ناروغ له خولې واورېدل، چې ویل ئې:

- زموږ د کلي ټوپکوال قوماندان هغه چې ښه ډېر کلونه پخوا ئې یوه ښځه ژوندۍ ژړانده تری تم سوی وه، څه وخت د مخه ئې پیغله لور هم د خپل مزدور (لونګ) سره جوړه راغله او د هغه سره له کوره وتښتیدله.

د دې خبري په اورېدو سره د کوتري مور په زړه کې خوشحاله سوه، چې لور ئې کوتره په خپل بخت پسې تللې ده. د پلار ظالم او د هغې د کشري ښځې له ناروا وو خلاصه سوی ده. هغې ته دا خبره یقینې بریښیدله، چې په کلي کې خو د لونګ په نوم بیله د خاله د زوی لونګ څخه بل هلک دلونګ په نوم نه و. دې خبري د هغې زړه ته بشپړه تسلي ورکوله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـوتره

کوتره چي په ښايست کي وتلی پيغله ځيني جوړه سوی وه، ډېره هوښياره سوی هم وه، او په ټولو رازونو د خپل ژوند ښه پوهيدله. هغې تل له ځانه سره د خپل برخليک په هکله سوچونه کول. په هغه کور کي چي دا لوييده، يو خوا ته بې پروا او ظالم پلار، بل خوا ته د مور ورکه، د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيکه بنديتوب، د انا، خاله او ماماګانو څخه را جلاوالی او د هغوی پر نـا معلومـه خوا تلل، د مور د بنو او ميرو ميندو سره په کور کي ژوند، دا ټولي نـاخوالي وي چـي د هغې ژوند ئې په رښتيا ور سخت او تريخ کړی و.

پـه وروسـتيو وختونـو کـي خـو ئـې پـلار هـم کـور تـه چندانی نه ورتلی؛ پدې چي يوه ښځه د کوترې مور ئـې ورکه سوه،د کشري ښځي سره خفه و، د دوو نـورو ښـځو څخـه خـو لا پخـوا لاس پـر سـر و. هغـه د خپلـو نـورو ټوپکوالـو سـره پـه کوټـه کـي اوسـيدئ، هلتـه ئـې هلکـانو خدمت کاوه، مګر هغه پخوانی دبدبه ئې نه وه پاته.

سره لـه دې چـي ډېر وخـت تيرسوی و، بيـا هـم کلـه نـا کله ئې پـه زړه کـي د لونـګ د مورسره خيـالي يادونـه او مينه پـه زړه کـي را ژونـدی کيدلـه. هغـه بـه غيرمستقيم لـه هلکـانو څخـه د لونـګ او د هغـه د مـور پوښـتنه کولـه، خـو بيرته به ئې ځان تير کئ.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلتــه د خپـل کلــي ځخــه ليـري د لونـګ مـور خپلــي خواری کاږي، غاز پر غاز، يکي پر يکي غِران پرغِران سر پر سر سره ږدي. هغه پدې فکر کي وه چي په خپل ژوند کي د لونګ جان کور ور جوړ کړي او نـاوې ئـي ووينـي. دا نو د لونګ د مور وروستۍ او خورا لويه هيلـه وه.

لونګ د خپلي مور يوازنی زوی و. هغه بـه نو ١٧ يـا ١٨کلـن ځـوان و. ښــه روغتيـا، ښــه قـد او بـازو خـدای ورکـړې وو. مـور ئـي ښــه کالي،صــدرۍ او څپلــۍ پــه اغوستل، د پاچ لنګوټه ئـي پـه سر تړلـه، او بهرام جانۍ چوټي (څپلۍ)، يا زرينه سوچه چوټي ئي په پښو کولې. د کليو ډېرو نجونو په زړونو کي ئي ځای نيولی و. د کلي په ټولو ځوانانو کي د لونګ جوړه نه وه.

دا ئـي لا ځـه چـي لونـګ د مسـجد سـبق ويلـی و، حتـا ليک ئي ليکلای او لوستلای سوای. پـه هر کور او کلـي کي نـر او ښـځي ټولـو لونګ پـه ښـه رنګ، ځـواني او ښـو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلاقو يـادا وه. د کلـي ډېرو نجونو تـه هغـه يـو پيژنـدل سوی څـوان و. د هـري نجلـۍ زړه غوښتل چي د لونـګ سـره واده وکـړي. مګـر بـې کسـې او غريبـې ټـولي د روازې د لونګ پر مخ تړلي وې.

د لونګ اسـکيرلي مور چي د ټول کلـي پـه راز، خير او شر پوهه وه، د ټولو کورنيو نجوني ئـې ښې پيژنـدلي، د هر چا سره ئـې دوستي زړه نـه غوښتۍ او هر چـا تـه ئـې زړه نـه سو ورنـژدې کيـدلای. پـه خپلـي غريبـۍ او خواری ئې څه پيسي سره يو ځای کړې وې، چي د لږ ولور د ورکړي وسه ئې درلوده او يوه خوشحالي ئې پرې جوړولای سوه. هغې بـه هر وخت ويل: چي د غه يو زوی مي دئ، هر څه چي لرم او ګتم، د ده د خوشحالۍ له پاره ئې لګوم.

*** *** ***

يوه ورځ چي لونګ کور ته راغې، د ډوډۍ خوړلو پر وخت ئې خپلي مور ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ادې! زموږ د کوره سره نژدې قوماندان تيرېدئ، روغبړ مې ورسره وکړ، زه ئې اول ونه پېژندم، وروسته ورسره ملګرو هلکانو ور وپېژندم. هغه زما په ليدو ډېر خوشحاله سو. مورجاني تا ته ئې هم ډېر سلامونه ويل. ما ته ئې وويل:

- هلکه، ستا څخه خو ښه ځوان جوړ سوی دئ. مور خو دي بيخی ښه ښځه وه، دا ډېرکلونه زموږ کره نه ده راغلې، جوړه خو ده؟

بيا ئې زياته کړه: چي ته هم نه را ګرځې، ډېر خو سره ليري نه يو؟ په څه خواري اخته يې که نه؟

ما ورته وويل:

- يوازې د خپلې مور خدمت کوم او په مسجد کي سبق وايم.

لونګ يوه سا واخيسته،بيا ئې مور ته وويل:

- قوماندان را ته وويل، راسه زموږ انډيوال سه، جنګ ته دي نه استوم. تا به د ځان سره ګرځوم، په تا باور لرم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته زما سره عربان، د مقاماتو سړي او نور ډېر خلک سته، هغه به سبق هم درته وائي.

د دې خبرو په اورېدو ئې د مورد زړه شرک سو، سر ئې پر له وګرځېدئ او په فکر کې ډوبه سوه، بیا را پورته سوه، د ځانه سره ګډه سوه:

- یا خدایه! میړه او یوازنی ورور دي را څخه واخیستل، د تربرو له بیري مي کور او کلی پرېښود، اوس دي بیا دلته دا ظالم قوماندان را ته بلا کئ...ولي، ما څه ګناه کړې ده؟

د لونګ د مور زړه ته تیره سوه، چې قوماندان له دې لاس نه اخلي، او پدې چل لاره خلاصوي. هغې خپل زوی ته څه و نه ویل، او چوپه خوله پاته سوه.

لونګ چې اوس چټ ځوان و، پوه سو، چې د مور ئې نه ده خوښه. هغه ته یو ځل بیا د خپل ښوونځی سوځېدل، د پلار اوماما بې رحمانه وژنه، له هغه د کتابونو اخیستنه او سوزونه ور په یاد سول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په فکرونو کي لاهو سو، او د هغو بد مرغو ټوپکيانو بڼې ئې تر سترګو سوې. يو دم لکه لـه خوبـه چـي راويښ سي؛ د هغه ظالم اواز ئې په غوږ کي ازانګه وکړه. هغه لړه شيبه وروسته، بيرته له فکرونو او سوچونو را ووت.

د هغه په زړه کي چي هر څه تير سوي و، خو د اوس له پاره ئې په ښکاره څه و نه ويل.

لونګ هم يوکليوالی ځوان و، و بيکاره کليوالي ځوانانو تـه پـه کليـو کـي د ناسـتي او ولاړی ځايونـه، د مجلـس او بنډار ځايونه همدغه د ټوپکوالو اتاقونه وو. د هر ځوان د بنډارسره مينه وي. ټول د کلي ځوانان پدې مصيبت لړل سوي و.

لونـګ بـه د خپلـي مـوره پـه پټـه د ورځـي يـو ځـل د قوماندان اتاق ته ورتلی .هغه هلتـه کليـوال او غيـر کليـوال خلـک لکـه: پاکسـتانيان، عربـان او نـور ډول ډول خلـګ ليدل. چاي، ډوډۍ او مجلس هلته وو.

د تـرور، وژلـو، سوځولو او نړولـو کيسـي، چـور او د څه په لاس راوړلو کيسـي بـه هلکـانو کـولي، پـه ورځ کـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ځل به د نویو ځوانانو د جلب وجذب دپاره د عربـي او پاکستاني ISI استازو له خوا پر هغه دنیا او اخرت کي د جنتونو، حورو او غلمانو وعدې او زېري ورکول کیدل.

قوماندان له نورو ټوپکوالو کسانو څخه په جلا کوټه کي اوسیدئ. هغه به زیات وخت د مخابرې په نوم په یوه کوټه کي د دوو ښایسته هلکانو سره چي په دواړو ئـي تورخو ښایسته، ښوی د میکس یا ټټرون کالي اغوستل، دهغوی سره ناست او پروت وو.د مخابرې کوټي ته هیڅوک بې له هغه د اجازی ورتلای نه سوای. هر هغه څوک هلته ورتلای سوای، چي زیات به ورته اعتباري و.

د لږ وخت په تیرېدو، لونګ په خپله ناسته، پاسته، کړو، ښایست او جرأت سره د عربو او پاکستانیانو پاملرنه ځان ته وروااړوله. لونګ ته اجازه ور کړل سوه، چي په ټولو کوټو او سرایو حتا د مخابرې اتاق ته هم بې له تلاښئ او پوښتني ور سي. هغه پدې ډول د دوی په کار او خدمت کي ځان مشغول کړ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ ته وخت نا وخت د نورو جنګیالیو او افرادو په نیامه (په پټه)کوم عرب او یا پاکستانیوالisi څه لاس هم نیوئ، څه پاکستانی کلداري به ئې لاس ته ورتلې. دا کار د لونګ د نور فعاله کیدو او تشویق سبب ګرځیدئ.

قوماندان هم پر لونګ نسبت نورو جنګیالیو ته زیات اعتماد کاوه. هغه لا د لونګ مور له یاده نه وه ایستلې. قوماندان د خپل کور ټولي چاري لونګ ته وسپارلې. اوس نو لکه مرغانو ته چي د انه واچوې او یا هیلیو ته مله په اوبو کي کښینوې.

د قوماندان په خام خیال که ئې د لونګ مور یو ځل بیا په نصیب سي. لونګ سربیره پردې چي د جنګیالیو، پاکستانیانو،عربو او مخابرې کوټو ته بې له اجازې ورتلای سي، د قوماندان کور ته هم په خلاص مټ لاس رسی پیدا کړې و. د لونګ مور دقوماندان،ځای او کورته دلونګ په ورتلو هغه وخت خبره سوه، چي کار تر کار تیر و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې بیوزلی د لونګ د را ګرځیدو هڅې د خپل وس برابر وکړې، خو بې ګټې وې. هلته د قوماندان په کور کې د قوماندان درو سرو وریاتـه ښځو نسبت نورو مزدورانو ته لونګ ته لا هماغسې د کوچنیوالی په سترګه کتل، چې د خپلي مور سره به د دوی کور تـه ورتلئ، هغوی به لونګ له نازه لونګین باله.

د قوماندان د هغې مشرې تښتیدلي ښځې لور کوتره چې د لونګ همزولې وه، کله چې بـه لونګ د خپلي مور سره د دوی کور تـه ورتلئ، هغه وخت بـه دې د لونګ سره لوبې کولې؛ اوس دواړه برابر ځوانان وو، وروسته له ډیرو کلونو ئې بیا یو بل سره پیدا کړل. په لیدو ئې هغه تیرې خاطرې په زړونو کې را تازه سوې، دلیدو په هغه اولو څو ورځو کې ئې په زړونو کې یو له بلـه مینـه سره را پیدا سوه او یو پر بل سره مین سول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوترې او لونګ لیونۍ مینه

د لونګ او کوترې ترمنځ د کوچنیوالی دوستي اوس د ځوانۍ په لیونۍ مینه واوښته. د لونګ او د قوماندان د لور تر منځ مینه د دوو نه تجربه لرونکو ځوانانو مینه وه. د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی د ډېر احتیاط سره سره د ډېر وخت لـه پـاره دا مینـه پټه پاته نه سوه.

د لونـګ او کـوتري تـر منـځ پـه پاکـه مینـه د قومانـدان يـوازنی کشـره ښـځه څـه، بلکـي درې سـره پـه کـور کـي ناسـتي ښـځي ښـې پوهيـدلي. څنګـه چـي دوی ټولـو کـوتره خپله لور نه ګڼل. هغوی کوتره د بنـي لـور بللـه. پـس درې واړه بنـــي خوښـــي وې چـــي کـــوتره بـــد نامـــه ســـي. دوی خوشحاله پدې وې چـي کوتره د يوه مزدور سره جوړه ده.

د قوماندان درو سرو ښځو په ګډه کوښښ کـاوه، چـي د کوتري او لونګ تر منځ د ميني اړيکی د بد نامي تر پـولي ورسوي. خو کوتري او لونګ په ډېر احتيـاط او مهـارت د ټولو نه پټه په شپه کي په سرای، پر بام، کله هم په باغچـه کـي سـره ليـدل، د خپلـي مينـي د ټينګښـت او بـې خطـره پايښت تارونه ئې نغاړل.

دوی دواړه چي به هر ځل سره مخا مخ کيدل، د مينـي او محبت کولو پر ځای ئې ټول وخت پدې تيرېدئ، چـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور به څنګه پر مخ ولاړسي. نژدې يو کال دوی په پټه سره ليدل. د کورنۍ نجلۍ کوتري خو په وس او اختيار کي يوازي او يوازي خپله اراده او خپل ځان و. هغې به لونګ ته اطمنان ورکوئ:

- ځان درسره وژنم، ترخپل سر در سره تيره يم او تر مرګ به درسره يم، بې له تا مي ټول ځوانان په دين او دنيا ورونه دي، نورلونګه ته پوه سه او کار دي چي څنګه کوې.

لونګ چي د کوتري رښتوني، د مينې ډکي اوغيرتمندي خبري اوري، حيران به پاته سو، چي څه وکړي؟ هغه يو غريب، يتيم، بې کسه نوی ځوان دئ. هغه داسي په فکر کي ډوب د خپلي مور ليدو ته ولاړی. اوس په دوه زړه کي دئ، چي د خپلي مور سره خپل مشکل شريک اومشوره وکړي که نه؟ ځکه لونګ پوهيدئ، څه وخت مخکي چي هغه د قوماندان ځای ته تلی، مور ئې دومره ډيره خوښه نه وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو لونګ حيران و چي څه وکړي. يوې خوا ته هغه کوتره چي مور ئي د کوره وتلې او ورکه سوئ وه، د نيکه کورنۍ ئي ورکه وه، پلار ئي هغه د سړو د سر قاتل، بل خوا ته خپله غريبي، يوازنۍ کونډه مور، بې کسي، پردی کلی دا ټول غمونه او جنجالونه به دی څنګه پر سر واخلي؟ اخر څه وکړي؟ هلته د کوتري سره په هر ځل ليدنه کي کوتره د غيرت او ميني خبري ورته کوي.

لونګ زړه بايللی دئ، نه په ناسته پوهيږي او نه په ولاړه. هر څه چي فکر کوي، بله لاره اوچاره نهويني. بې له خپلي مور څخه بل تيرونۍ خواخوږی او دوست نه لري. چي ده ته مشوره ورکړي. د خپلي مور څخه د بيري سربيره زيات شرميږي هم، نو توکل ئي پر خدای، زړه ئي را غونډ کئ، راغئ؛ خپل يوازنی مرستندوې مور ته کښينستی، ټوله کيسه ئي بې پردې او سپينه ورته وکړه.

مور ئي چي د خپل زوی خبري واورېدې او د هغه ميني ته ئي وکتل، په فکرونو کي ډوبه سوه، سر ئي پر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنګنونو کښېښنود؛ ټولي تیري پیښني ئې یو ځل بیا په فکر کې له سره را وګرځېدلې او تر یوې اوږدې دمې وروسته ئې سر را پورته کړ، او اوږده سا ئې وایستله.

د لونګ د مور نو د لونګ سره د خبرو پر وخت دغه تکیه کلام و:

- لونګه زویه! مورکه دي ستا بلا واخلي. زه چي تپیدم، ستا له پاره تپیدم؛ زما یوازنی هیله ستا خوشحالي او ستا د زړه ساتل دي. که زما د سر په بیه هم دا خبره تمامه سي، ځان به تر تا جار کم.

هغې زیاته کړه:

- هو، زویه! زه پوه سوم چي پر کوتره دي زړه بایللی دئ، په هر ډول چي وي، دا کار به ان شا الله کوو. زه ستا د دغي غوښتني د پوره کیدو په لاره کې درسره یم.

د لونګ مور له ځایه ورو ولاړه سوه، خپل زوی لونګ ئې پر سر او مخ مچ کړ او په زړه پوري ئې ټینګ ونیوئ، بیا ئې ورته وویل :

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- گرانه زويه! ما تاته ويلي وه چي زه نوره ښځه نه يم، اوس نر ميړه يم، ستا په خاطر د کوترې د پلار پر ټولو بديو او دښمنيو ئې سترگې پټوم. زه چي تا لرم، عزت لرم؛ نو مور دي ستا بلا واخلي، فکر دي مه خرابه وه. غر که هر څومره لوړ سي بيا هم پر سر ئې لاره ستـه. ښه سو، چي خبره دې کړم، "سلا د مړو هنر دئ"ته بې غمه اوسه، په يوه اونۍ کي دننه دننه به زه هر څه درتـه سم کړم. يو ځل بـه زه خپلـه هم کوتره لـه نژدې ووينم. په رنگ کي خو کوتره ښايسته او په خوی کي هغه وخت چي ما ليدلې وه، يوه حيا ناکه نجلۍ وه، مگر دا څو کاله ما دنژدې نه ده ليدلې، ښه دئ، زه بـه ئې يو ځل بيا هم ووينم.

لونـگ خوشـحاله او زړه ئـې بـاغ، بـاغ سـو. د خپلـي غيرتـي مورجـاني لاسونه ئې ورمـچ کړل، لـه هغـې ئـې رخصـت راواخيسـتی او بيـا د قومانـدان ځـای تـه پـه خوشحالي او هوس ولاړئ. د شپې د ډوډۍ پر وخت ئـې په کوتره ځان وليدئ، خو د خبرو موقـع نـه وه. د ماخستن

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لمانځه وروسته ئې تلوار و، چې د خوب په پلمه له مجلسه ولاړ سي.

لونګ ته مځکه ځای نه ورکوي، په زړه کي ئې اور بل و، غوښتل ئې چې ژر د کوتري سره وګوري، څو دغه خپله خوشحالي د هغې سره نيمه کړي او ورته ووائي، چې مور ئې ورسره منلي ده او هغه به مرسته را سره کوي.

کله چې دا نور ټوپکوال ځوانان پرېوتل، لونګ د قومندان کور ته تير سو. په زړه ئې نو يو الله خبر و، خو د کوتري سره ميني ئې بيره او وهم له مغزو تښتولی وو.

کوتري هم دننه په کور کي خپلي دوې سترګي د خپل زړه وړونکي لونګ د راتلو په انتظار د سرای د دروازې د غلام ګرد پر لوري پيره دارانې کړي وې. په خپله خونه کي دننه د پردې تر شا په تياره کي د بت په شان ولاړه وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا شپه نو د دوو يو پر بل ګرانو لـه هر څـه محرومـو ځوانانو له پاره د اميدونو او خوبونـو د ربښتيا کيدو يوه د خوبښيو ډکه پيلامه وه، خو خورا ګرانه پيلامه.

کله چي لونګ مازي تر دا غلام ګرد د سرای غولي تـه ور تير سو، کوتره د سترګو پـه رپ کـي لکه لمبـه پـر را تاو سوه او لونګ ته ئې پر ځيګر، ځيګرپه خپلو نرمـو او پستو لاسونو سوکان ورکړل او بيا ئـې لونـګ پـه خپلـه نرمه او ګرمه غيږه کي داسي ټينګ ونيوئ.

لمړی ځل دئ چي کوتره او لونګ سره غاړه او غړئ سول. لونګ د کوتري د زړه درزا په خپلو غوږو اوريدل. کلـه چـي ئې د کـوتري ومخ تـه وکتل، وئـې ليدل، چـي د کـوتري تـر سـترګو اوښـکي پـر نازکو،سـپنو او سـرو باړخوګانو داسي رڼې رڼې را بهيدلې.

لونګ هم د دې پـه نرمـه غيږه کـي خپل حـواس بـايللي وه.

کوتري لونګ ته وويل :

- څونه وځنډېدې؟ تا خو ويل ژر راځم!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ ګنګوړه سو په ځان نه پوهیدئ.

کوتري بیا پوښتنه ځیني و کړل! تاخو وویل:

ژر راځم ځونه وځندې دې؟

بیا نو لونګ وویل:

- یوازي یوه شپه نه وم.

کوترى وویل:

- ما چي ویل کال تیر سو.

لونګ وویل:

- راسه، چي زېرى درباندي وکړم!

- ښه، ژر سه را ته وایه!

لونګ وویل:

- ولاړم، خپل زړه مي راغونډ کئ، خپلي مورجانى ته کښینستم ټوله کیسه سپینه او صفا ورته وکړه. پوهیږې؟...هغې راسره خوښه کړه، چي زه به له تا سره واده وکم.

کوترى وویل:

- ښه، مور دي نور څه ویل؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- مور مي راځي او ستا سره خبري کوي.

د لونګ او کوترې شپه پدې ډول سوالونو او ځوابونو کي دا لته په ولاړي داسي خوړه او لنډه تیره سوه، چي د وی یو د بل په لیدو او کیسو لا ماړه نه وه، درنګ ملا د سهار اذان وکئ. ډېرو لږو ځوانانو به په خپل ژوند کي د اسي یوه شپه تیره کړې وي.

د بلي ورځي په سهار لونګ بې خوبه و. سم کار ئې نه سو کولای، مګر نسبت نورو ورځو ته زیات خوښ و. پـه اتـاق کـي راټـول جنګیـالي، قومانـدانان،عربان او پاکستانیان ټول د لونګ رفتار، بې خوبی او خوشحالی ته د شک په سترګه کتل.

هلته د لونګ مور هم چورتونه وهل. هغې د ځانه سره فکر کاوه، که د قوماندان لور ته په مرکه ورسم، باور ئې نه راتلئ، چي خیر دي وویني. ځکه پو هیدله په دې چي دا او زوی ئې غریبان دي. دې په خپله هم د هغوی د کور مزدوري کړې ده او لونګ هم د دوی مزدوراو د مزدوري زوی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زما ورتګ او مرګه به قوماندان بده وګڼي. هغه به دا د ځان سپکاوی وبولي. له امکانه ليري نه ده چي زوی مي په يوه تور را تومتي کړي. هغه به بندي او حتا د مرګ خطر ئې هم سته. پيسې نه لرو، چي د جګ ولور او لوی واده خبره ور سره وکړم.

د لونګ مور په چرتونو کي د خپل ميړه او ورور وژنه او د قوماندان نا پاکه کړه وړه هم په زړه کي ورتير سوه، او نوره هم په فکر کي ډوبه سوه، چي په راتلونکي کي به د هغه سره څه ډول دوستي پالي؟...هغی چي هر څومره فکر وکړ، نو دا دوستي هيڅ ممکنه نه وه!

د لونګ مور د ځانه سره وويل:

- يوازي دا يوه لاره را ته پاته ده، خير دئ د لونګ په خاطر به قسم مات کم، د قوماندان کور ته به وروسته له ډېره وخته يو ځلي ورسم، خپله به مخامخ د کوتري سره له نژدې وګورم.

د لونګ مور بله ورځ د قوماندان کور ته ورغله. د قوماندان ښځو د لونګ د مور په ورتګ زياتي خوشحاله

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هم حيراني سوې. ښځو بيا هم د لونګ د مور عزت وکړ. ځکه د لونګ مور وروسته له زيات وخت تيرېدو څخه د دوی کور ته بيا ورغلې وه.

کوتره چي د لونګ د مور د ورتلو په مقصد پوهيدله، د هغې په ليدو زياته خوښه وه. د لونګ مور هڅه کوله، چي د خپل ورتګ سبب يوازي وکوتری ته و وائي او د هغې د خولې خبري واوري. د ماپښين د لمانځه پر وخت، کوتري د لونګ مور ته د اودس تازه کولو ګډوه له اوبو ډکه کړه او ور ته وئي ويل:

ـ خاله، د اوداسه اوبه دغه دي، لمونځ به زما په خونه کي وکې.

د لونګ مورخوشحاله سوه، تر اودس تازه کولو وروسته، د کوتري خوني ته ولاړه. کوتري د لمانځه مسله ورپسي ور وړل. د لونګ مور د لمانځه تر ادا کولو مخ کي کوتري ته د خپل ورتګ سبب ووايه، چي ما ته لونګ خبره کړې ده، غواړم ستا له خولي ئې هم وارم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زويه! موږ خو ډېرغريب خلک يو، زه او لونګ خو هيڅ شی کور، ځای او پيسې نه لرو، ته څنګه زما د زوی سره واده کول غواړې؟

کوتری په ډېر جرات سره د لونګ مور ته وويل:

- موري! په هر څه خبره او پوهيږم، ډېري پيسې زما پلار لري. دغسې ډېري ماينې هم لري... په خدای باور وکه، چې يوه ورځ مو د خوشحالۍ ګوله نه ده خوړلې؛ ټوله ورځ په کور کې وهل، ډبول، جنګونه او دعوې وي. بې له لونګه نور ټول نارېنه وما ته ورونه دي.

کوتره د دې خبري په کولو سره په ژړا سوه، او د لونګ د مور پر لاسونو ور پرېوتله او په ژړا کې ئې ورته وويل، بې له لونګه ژوند نه غواړم، ته مې مور سه، زه به دې لور سم. هر څه چې را ته وائې، هغسې کوم.

د لونګ مور د کوتري اوښکي ورپاکې کړې او وعده ئې ور سره وکړه. هغې ته ئې وويل:

- زويه! زه لاره جوړوم، ته بيغمه اوسه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـوتري چــي د لونــګ د مورمهربــاني او ډاډګيرنــه واورېدله، نو ئـې د هغـې لاسونه ورمچ کړل، او ورتـه وئې ويل:

- موری! زه دي بل زوی سوم.

د لونګ مور هم کوتره پر تندی مچ کړه.

د لونګ مور د لمانځه تر ادا کولو وروسته، کوتري تـه وويل:

- زويه! بيا بـه لونګ تـه نـوري خبـري وکـړم. اوس بـه زه ولاړه سم، چي دا مندي دي اشتباه و نـه کړي چـي ډېر وخت مي ستا په خونه کي تير کي.

د لونـګ مـور د خـوني را ووتلـه، د قومانـدان لـه ښـځو څخه ئې هم دکورته تلو رخصت واخيست او د هغوی لـه کوره راووته.

په لاره کي ئې لونګ وليد او پوهه ئې کړ، چي خبـره سمه ده. بيا بله ورځ يو ځلي کور ته راسه.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښام چي کوتري او لونګ بيا سره وليدل، کوتري ژر لونګ وپوښتی:

- مور دي نورڅه وويل؟

لونګ ور ته وويل :

- مور مي ستا څخه خوشحاله وه، ما ته ئي وويل، يو ځل بيا کور ته راسه.

کوتري لونګ ته وويل:

- نو څه ته ګورې، ژر ورسه، چي مور دي خا مخا څه در ته وائي.

لونګ کوتري ته وويل:

- اوس شپه ده، سبا به ستا له پلاره اجازه واخلم، کور ته به د مور ليدو ته ورسم.

خو کوتره نا ارامه وه، نه پوهيدله چي د لونګ مور به کومه لاره پيدا کړي، چي زما او د لونګ واده وسي. پدې خبرو خبرو کي بيا پر دوی سهار سو.

بلـه ورځ چـي لونـګ د مـور ليـدو تـه راغـئ، مـور ئـي هغه ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زویه! د پنجشنبې په شپه به کوتره له کوره را وتښتوي، ما به هم خپل يو څه ضروري شئ مئ سره تړلي وي، درې سره به دا کلي هم لکه خپل د پيدايښت ټاټوبی چي مو پرېښود، پرېږدو.هو دا ځل نو موږ مجبور يو، چي د دې بلاو (مجاهدو) څخه د ځان خوندي کولو په خاطر ليري هغه د کُفري حکومت په لاس کي نژدې ښار ته ننوځو چي پټه مو د دوی څخه ورکه سي.

د لونګ مور له لږ چوپتيا وروسته زياته کړه:

- که څه چي ما خو ښار ليدلي نه دئ، زويه! اما خدای بخښلي پلار به دي کيسه کوله، چي ښار يو غټ ځای دئ، هلته خلک ډېر دي؛ هلته به ژوند او ګوذاره کوو. خلک وائي تر کلي په ښار کي کارونه زيات دي. يوازنی د پټيدو ښه ځای هم ښار دئ. هلته په ډېرو خلکو کي موږ خلک څه پيژني. تر هغو به هلته ژوند کوو تر څو چي دا ټوپکوال خدای ج ورکوي.

د لونګ هم د خپلي مور خبره خوښه سوه. هغه چي شپه په خپل کور کي د مور سره تيره کړه، سهار ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـوس و، چـې ژر ولاړسـي. ځکـه غوښـتل چـې کـوتره خبره کړي، څو هغه هم تیاری ونیسي.

په دغو وختونو کي لا ټول کلي يو مخ تور (خالی) سوي نه و، څه کورنی لا پر خپلو کورونوپاتی وي. تر لنـډ ځنډ وروسته، لونـګ بيرتـه د قومانـدان ځـای تـه را ورسيدئ.

لونګ وليدل چي په دا يوه شپه کي وضعه بدله سوی ده. د قوماندان په کور کي د يوې لوی ميلمستيا لـه پـاره تيـاری نيـول کيـدئ. د کـور پـه مـخ کـي څـو سـړيو لرګـي ماتول، څو تنو نورو په سراچه کي د ديګدانو پـه جوړولـو او څـو تنـه نـور د مځکـي پـه اوارولـو او سـمولو سـره بوخت وو.

سره له دې چي نيم کلي تور ولاړ دئ، بيا هم پـه کلـي کـي پـا تـه خلګ را جمع سوی دي. پـه همـدې وخـت کـي لونګ را ورسيدئ. قوماندان چي لونـګ وليد، هغـه تـه ئـي وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ لونګه! ته چیرې غیب وې؟ د کار پر وخت ورک سې. ځه، دلته څه کوې چې ولاړ ئې، کور ته دننه ورسه، د ښځوسره کومک وکه.

لونګ د وضعي په لیدو په چورتونو کي غرق سو.دی نه پوهیدی چي اصلي کیسه څه ده؟ کله چي کور ته دننه سو، ګوري چي په کور کي ښځي پورته او کښته کیږي. ښځو چي لونګ ولیدئ اوس نو هر کار په لونګ کوي. هغه هم د ښځو سره په کار لګیا سو .هڅه ئې دا وه چي ځان پوه کړي.

د نورو ورځو او میلمستیا وخلاف نن خپله مینه کوتره نه سي لیدلای. کوتره د خپلي خوني نه راوزی؛ ټولو ښځو ښه کالي اغوستی وو، هري یوې پسولونه په ځانو ځړولي وو، د ټولو لاسونه سره وو، هري ښځي د ناوی په شان ځان جوړ کړئ و. د لونګ دا اوله ورځ وه، چي دا سي ډېري سینګار کړي او جوړي کړي ښځي ویني.

اوس خو لونګ چټ ځوان و؛ په هر څه ښه پوهیدئ، مګر دا چي خپله کوتره نه سي لیدلای، یا هغه له خوني نه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وځي، نو سخت غمګين و. تر ماښام پوري لونګ د ښځو سره کار وکړ، مګر کوتره ئې و نه ليدله.

شپه سوه، لونګ راغی، د نورو جنګياليو په مجلس کي کښيناست، خو فکر ئې ډېر خراب و.لونګ همدلته د نورو توپکيانو د خولي خبر سو، چي سبا سهار د قوماندان سرکښ له کوره سړي او ښځي راځي، د قوماندان د لور کوتري شيرېني او دستمال وړي.

د دې خبر په اورېدو سره نه يوازي د لونګ پر سر بلکي په سينه کي اور بل سو، مځکه سره سوه، د ده پر شپه سوه؛ نه پوهيدئ، څه وکړي.

يوې خوا ته قوماندان ډېر خوښ و، او وېل به ئې چي د يوه لوړ کور سره ئې د دوستۍ خبره سوې د ه. لونګ له مجلسه ولاړسو، او ولاړي؛ په خپله چريکي بستره ننووت، له ځانه سره ئې د غم په دنيا کي دخلاصون لاره لټوله.

قوماندان راغئ، شاو خوا ئې وکتل او په مغرورانه ډول ئې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هلکو، پام مو ونیسئ، چې سهارزما د میلمنو ښه عزت وکړئ، دغه مې مشره لور ده، زوی نه لرم؛ دا زوم به مې زوی هم سي.په خپله کور ناخبره.

لونګ غمجن پروت دئ، هر څه پر خپل زړه تیروي او لار لټوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوزدې شپه د کوترې تیښته

دا هغه شپه وه، چې توپکمار د خپلې لور کوترې د ورکړې خوشحالۍ کوله. خپلو سرو ته ئې د سبا ورځې د میلمنو دعزت کولو او کارونو د وېش امرونه کول. ده خپلې خبرې نوې پوره کړې، چې یو پیره دار راغئ او هغه ته ئې د اسې ویل:

- قوماندان صاحب، نن بندي ته چاهیڅ ډوډۍ را نه وړه!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان د نورو ټوپکوالو په شان چې د خپلو بادارانو (ISI) څخه ئې زده کړې وه، د هغوی د پلانو او غوښتنو برابر ئې هر مکتب لوستی او هر حکومتي مامور، سرتیرئ او افسر چې نیوئ هغه ئې ژوندی نه پرېښود. دوی به اسیران مسله کول،په دار ځړول،سنګسار کول اوپه فجیع توګه به ئې وژل.هغه څوک چې د پیسو په مقابل کي به ئې د تبادلې او خوشي کیدو امکان و هغه به ئې په پیسو تبادله کول..او که به ئې پیسې ورنه کړې، هغه ئې وژل.

ټوپکیانو د بندي د ساتلو هیڅ عادت نه لاره مناسب ځایونه او تدبیرونه، نه لرل.اول ځل و چې قوماندان خپل خُسر ژوندی بندي ساتلي و، د دې خبر په اورېدو چې کرئ ورځ ئې بندي خسر وږې پروت دئ، خدای سته،له ځانه سره څه خړ سو. ځکه قوماندان او ټول ټوپکوال پوهیدل، چې بندي د ده خُسر او د هغي کوتري نیکه دئ، چې سبا ئې بل ته دی کوزده کوي.

قوماندان پر لونګ ږغ وکئ:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هلکه لونګه! پورته سه، کور ته ولاړسه، وګوره، که د خوړو څه وه، بندي ته ئې راوړه.

لونګ چې په يو عالم غمونو او فکرونوکي ډوب پروت و، تر دغه وخته پدې هم نه پوهيدئ، چې دغه بندي د قوماندان خُسر او پر ده د مينې کوترې نيکه دئ. لونګ ځکه په ډېره مينه له ځايه ولاړ سو، او د قوماندان کور ته ولاړ، چې که وکولای سي، کوتره له نژدې وګوري او ځان پدې پوه کړي، چې دکوترې اراده څه ده او څه کوي؟

لونګ چې د قوماندان کور ته ورغی، د قوماندان د هرې ښځې د خونې دروازه ئې جلا جلا ور وټکوله، د څه خوړو د تيارېدو غوښتنه به ئې ځيني وکړه، خو د ده بيوزله په خبره هيڅ يوې هم غوږ و نه ګراو. ځکه د قوماندان ښځې پوهيدې، چې بندي خو د کوترې نيکه او د دوی د بنې پلار دئ.

لونګ ته خدای ور کړه، دغه ئې پلمه وګڼله او راغی د کوترې د خونې دروازې ته. د کوترې د خونې د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروازې څنځیر ئې وشرنګاوه، او په کښته اواز ئې ور بږغ کړل، ور ته وې ویل:

- لونګ یم ، لونګ!

کوتري چي تیره شپه لونګ نه و لیدلی، ډېره غمجنه او د ځان سره ئې زیات ژړلي و. ځکه پلار ئې د هغې له خوښـې خـلاف، اراده درلـوده، چـي سبا ئـې بـل چـا تـه کوزده کړي. هغې د لونګ سره ژبه کړې وه او د لونګ سره ئې مینه وه. نو له ډېره ګرومه او خواشینۍ څخـه ئـې زړه پړسیدلی و؛ نه پوهیدله چي څه وکي.

څـه وخـت چـي ئـې د لونـګ اواز واورېـدئ، لکـه د اسـمانه چـي یـوه غیبـي نـاره پـر وسـي، ژر ئـې دروازه خلاصه کړه او لونګ ئې په خپله غیږه کـي ټینګ ونیو، خپـړي ئـې پـه ولګـولي. لونـګ ور تـه د خپـل کـار او فعالیت خبري لنډي وکړې، او د تیښـتي پـلان ئـې ورسـره شریک کړ. بیا ئې ور ته وویل:

- پلار دي را استولی یم، د هغـه بنـدي د پـاره ډوډۍ را کړه چي ور ئې وړم .

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوتره د دې خبري په اورېدو شکمنه سوه، ځکه دا نـه پوهیدله چي بندي به د دې نیکه وي. باور ئې نـه راتلـئ، چـي د هغـې نیکـه دي د دې پـلار تـر دا اوسـه ژونـدی ساتلی وي. بیا هم هغې ژر، ژر خپل له خوني را ووتـه، څـه د خوړو شیان ئـې سره جوړکړل او لونګ تـه ئـې ورکړل.

کوتري لونګ ته وویل:

- دا معلومه که، چي بندي څوک دئ؟ نه چي زما نیکه وي.

کوتري لونګ ته وویل:

- زه پر خپل نیکه زیاته ګرانه وم، که هغه و او کولای د ي سوای، زما او ستا د میني او تښتي بیان ورتـه وکړه، کـه مـو پـه وسـه وه، نیکـه بـه هـم د ځـان سـره وتښـتوو، د لاري ملګری به مو وي.

لونګ پـه یوه کاسـه کـي خـواړه را واخیسـته او کـوتري ته ئې د تیښتي د تیاري نیولو وخت ورکړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ خواړه را وواړل؛ پیره دار لونګ ته اجازه ور کړه، چې په خپله د بندي کوټې ته ډوډۍ ور وړی. لونګ له بندي څخه وپوښتل، چې څوک یې؟ هغه ور ته وویل، زه د قوماندان خُسر یم.

لونګ خوشحاله سو، په یوه شیبه کې ئې هغه په خبره پوه کئ.

مؤظف پیره دار، فکر کاوه چې لونګ خو تر ټولو پیره دارانو زورور حتا د مقاماتو سړی او د قوماندان د کور سړی دئ، له بندي سره د لونګ تماس ئې یوه معمولی خبره وبلله.

لونګ چې د بندي سره خبره پخه کړه، هغه لوښی چې خواړه ئې پکښی را وړي و، هغه ئې د بندي سره پرېښود. خپله بیا د قوماندان کور ته ولاړ، خپلې مینې ته ئې حال ووایه. کوتري وختي لا خپله غوټه تړلې وه.

کوتره له کوره را ووته، د مؤظف پیره دار سره ئې په خبرو ځان اخته کړ. په دغه وخت کې چې کوتري د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیره دار سره خبري کولی، لونګ راغې، پیره دار ته ئې وویل:

- هغه د ډوډۍ لوښی مي د بندي سره هیر سوی دئ، کلی را کړه، چي زه لوښی را واخلم، تاسي خپلي خبري کوئ.

ځوان، مجرد او له هر څه محرومه پیره دار، په خپل ژوند کي دیوې ځواني نجلی په نرم او پاسته ږغ کي خبري نه وي اورېدلي، و نجلی ته ئې مخا مخ سم کتلای نه سوای؛ هغې پر خبرو ئې داسي خوند اخیستی، چي له خوښئ ئې بدن خوله خوله سوئ و. په ځان او دې جهان نه پوهیدئ. ده خو دعربو اوپاکستاني جاسوسانو څخه دجنت او هورو بیا نونه اورېدلي وه ،فکر ئې کاوه چي دهوري سره مخامخ سوم.د بندي د کوټي کلی ئې لونګ ته ورکړه.

لونګ لوښی هلته پرېښود، بندي ئې خوشي کئ. بندي په بیړه دباندي ووتی. لونګ خالي کوټه قفل کړه، بیرته راغی، کلي ئې پیره دار ته ورکړه. کوتره او لونګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړه هم راووتل وه. لونګ، کوتره او د کوترې نیکه درې سره یو ځای سول.

اوس نو کوتره په داسې شپه د کوره د لونګ سره تښتې چې سبا ئې د ورکړې ورځ وه. هلته په بل کلي کې د لونګ مور خو هم سبا شپې ته چې د جمعې وه د لونګ او کوترې راتلو ته انتظار کا وه.دا څه خبره وه چې حالات بل شان سوي وه.

د لونګ مور به لا سبا خپله تیارې نیول، چې دا دئ یوه شپه مخکې لونګ، کوتره او د کوترې نیکه ورته راورسیدل.

د لونګ مور لکه څنګ چې لونګ ته به ئې ویل: "زویه! زه له دې وروسته، ښځه نه یم؛ بلکې د نرمیړه په شان به ستا تر شا ولاړه یم"، په رښتیا چې هغه په دغه شپه د دوی د راتګ تود هرکلی وکئ. وروسته ئې خپل د خوارئ څه چې لرل، ټول ځای پر ځای پرېښول؛ په تیاره کې څلور سره د لونګ د مور له خونې هم ووتل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوی پرېکړه داسې وه، چې داسې ځای ته به ځانونه ورسوي، چي د قوماندان له ظلمه څخه ئي ژوند مصؤن سي. دوی د حکومت تر کنترول لاندي لوی ښار وړ او مناسب ځای بلی. هغوی څلور واړو د شپې په تیاره کي خپل مزل کاوه او تر لوی ښاره ئي ځانونه رسول. هر یو پر لاره د ځان سره فکر کاوه، چي چیري ځو؟

نیکه فکر کوي، څنګه به خپله نوره کورنی پیدا کوم؟ که د قوماندان سړو پیدا او ونیولو، څه به را سره وکي؟ د لونګ څخه هم خوشحالي هیره وه. خو د هغه مور به ټولو ته ډاډګیرنه ورکوله چي خدای مهربانه دئ، هرڅه به الله تعالی سم کړي.

کوتري د لونګ سره د مینې په خاطر کور پرېښود. لونګ د کوتري سره د مینې لرلو له امله د یوه زورور قوماندان بدي او دښمني پر سر واخیستل. د لونګ مور د خپل زوی د هیلو د پوره کولو له پاره ډول ډول خواری پرځان منلي دي. کوتره د لونګ په تشویش پوهیدله، د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل لونګ پر اوږه ئې لاس ورکښیښود او داسې ئې ورته وویل:

- زما لونګه! فکر مه کوه، یو ځای به ژوند کوو، که ژوند نه و، دواړه به یو ځای مرو.

لونګ جواب ورکړی:

- تا چي لاس کښیښود پر ما

زه نو ولي سر کښېنږدمه پر تا

دوی د کلي څخه د لوی ښار پر خوا نژدې اووه ساعته په تیاره کي منزل کړئ و، چي وربانـدي سهارسو. سخت ستړی وو، ښار هم نور لیري نه وو. دا دې تر لمرختومخکي یوه د خاورو ډکه لاری (ټرک) ورته ودرېدل. دوی هم ور پورته سول.

پر هغه لنده خاوره کښینستل .لمر څرک موټر حکومتي تلاشئ ته تم سو. تلاشي والو لونګ له موټر څخه کښته کئ. لونګ د جلب او احضار د ګروپ په لاس کښیووت.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار د قوماندان په کور کي

سهار وختي د ټوپکوال قوماندان په کور کي ټول نر او ښځي بيا په خپلو کارونو بوخت سوه. دلونګ پوښتنه هره ښـځه کـوي چـي د هغـوی سـره پکـارو کـي مرسـته وکړي،لونـګ نـه پيداکيـدئ. د کـوتري د خـوني دروازه ټينګـه تړلـی وه. ټولـو ښـځو فکـر کـاوه، چـي کـوتره شـرميږي، ځکـه نـو د خـوني څخـه د بانـدي نـه را وځـي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځابښت سو، ښځو پـه خپلـو منځو کـي يـوی بلـی تـه سـره وويل:

- کوتره که بيده وي، بايد چي اوس ئې را وېښه کړو. کـه شـرميږي هـم ئـې لـه خـوني را وباسـئ، چـي څـه ئـې جوړه کړو، اوس به مرکه والي ښځي را ورسيږي، دا بـه لا بيده وي.

يـوه ميـره ئـې ورغلـه، د کـوتري د خـوني دروازه ئـې ور وډبوله. بيا هغې هغه بلـي بنـي تـه ور ږغ کـړل، چـي راسـه، تـه دروازه ور وټکـوه، ګونـډي سـتا پـه ږغ بـه دروازه خلاصه کړي. هغې هم خپله وسه وکړه او نـاری ئې کړې:

- کوتري، کوتري!

خو کوتري ځواب ورنه کړ. نو هغه دريمـی ميری ئـې وويـل، چـي لونـګ تـه ور ږغ کـړئ، چـي هغـه د کـوتري پلار خبر کړي، هغه به راسي، زموږ په خوله دا نجلی لـه خـوني د ادئ نـه را وځـي. دوی پـه لونـګ پسـي هـم ډېـر احوالونه وکړل، لونګ هم پيدا نه سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې ږغ وسو، چې هغه دئ د کلي سر ته مرکه وال را ورسیدل. د کوترې یوې میرې جرات وکئ، له خپله کوره را ووتله او قوماندان ته ئې د یوه توپکی پر لاس احوال ورکئ، چې قوماندن ته ووائې یو ځل کور ته راسه. قوماندان چې خبر سو، ښځه ئې را وتلې، نو په زړه کې ښځې ته وخښمیدئ، دغسې قهرجن او چوپه خوله کور ته راغئ،

ښځو ئې ورته وویل:

- سړیه! له یوې خوا، مرکه والې ښځې هغه دي را رسیږي، له بلې خوا دي دا لورکوتره له خوني نه را وځي.

قوماندان په ډېر قهر ورغلئ او د کوترې د خونې دروازه ئې په لغته ووهله، دروازه پاشنه سوه، مګر، له هغه لورې ئې کوم غبرګون و نه لید. قوماندان څه ښکنځل منځل وکړل او خپلو ښځو ته وویل:

- ورسئ، اوس ئې نو په زوره را وباسئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښـځي چـي خـوني تـه ورننـوتې، خونـه ئـې هـر څـه وپلټله، په خونه کي کوتره نه وه.

ښځو بيا قوماندان ته احوال ورکئ، چي کور ته راسه. قوماندان بيا خښميدلی کور ته راغئ. ښـځو خبر کـئ چي کوتره خو په خونه کي نسته.

قوماندان فکر کاوه، په کور کي به چيري بل ځای پټه وي. هغه بيا وويل:

- وګوری، هر چيري چي وي، پيدا ئې کړئ.

ښځو کور او باغچه ټوله وپلټل؛ د دوی ټولي هڅي بې نتيجې سوې. خبـره لڅـه سـوه، چـي کـوتره نـه سـته. د قوماندان لونګ په کار سو. هغه وپوښتل، دا لونګ چيري دئ؟

پـه لونـګ پسـي چـي ئـې سـړي واسـتول. لـږ شـيبه وروسته، دا خبر هم ورته راغئ، چي لونګ هم نـه سته. قومانـدان امـر وکړ، ولاړ سئ، د لونګ کـور تـه، هغـه را ولی، هلته ئې بندي کړئ، دی ولي بې له خبرتيا په داسي مهمه ورځ چي د کار ورځ ده، کور ته تللی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وخت کې مرکه وال نر او ښځې د نجلۍ د ور کولو او دستمال وړلو په نیت را ورسیدل. ښځې ئې کور ته ننوتې او نارینه په سراچه کې ځای پر ځای سول. چای تیاري وې خلګ کار کوي. د ورجو او غوښو تر دیګو لاندې اورونه بل دي او دیګونه په مستې کې اېشي. میلمانه د قوماندان سره ناست وو، خو قوماندان سخت نا ارامه معلومیدئ. هر څوک له ورایه په پوهیدئ، چې کومه خبره سته.

قوماندان ته پرله پسې څوک راځي اوځي ده ته په غوږ کې یوه خبره کوي. د هر استازي تر خبري وروسته، د قوماندان وضعه نوره هم خرابیدله.

دا خبر هم ورته راغئ، چې بندي هم د شپې تښتیدلی دئ.قوماندان اوس پدې خبره یقیني سو، چې فساد ئې په لور کې دئ او هغه هم تښتیدلې ده. لږ وروسته، دا خبر هم ورته را وړل سو، چې لونګ هم نه سته؛ حتا د لونګ مور هم له خپله کوره کډه سوی د ه او څوک نه پوهیږي، چې چیري به تللي وي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قوماندان وضعه تر پخوا هم نوره خرابه سوه. مرکه وال چي هر څه ورته وائي، دی په مجلس نه سي ور ګډېدلای؛ قو ماندان لکه د ډېرو اوبو ژرنده چي اوبو پر سر اخیستي وي، دی هم خپلو چورتونو او غمونو داسي پر سر اخیستی و.

د غرمي د ډوډۍ وخت را ورسیدئ. په همدې وخت کي څوک راغئ، له قوماندانه ئې وپوښتل، چي ډوډۍ وکاړو؟قوماندان د تائید په توګه خپل سر وښوراوه. کله چي د لاس پرېمینځلو ګډوې او دوشئ ګانی راوړل سوې، مرکه والو د لاسونو له مینځلو څخه ډډه وکړه.

هغو غوښتنه وکړه، چي قوماندان صاحب اول زموږ کار راخلاص کړه، چي زړه مو بیغمه سي، بیا به د خیره سره لاسونه ومینځو او ډوډۍ به په خوند وخورو.

قوماندان غوښتل ځان تیر کړي .هغه نه پوهیدئ څه وکړي.ځکه ده ته غم ور پیښ دئ. په کورنۍ او دوستانو کي خو هغه داسي څوک نه و پرې ایښي، چي دی ور سره مشوره وکړي. مهمه او خطر ناکه خبره ئې لا دا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه چي مرکه وال هم تر ده کمزوری نه وو، چي دی ئي د نورو په شان په خپلو ټوپکوالو وبیروي.

قوماندان د پاڼ او پړانګ ترمنځ ولاړ و، هرڅه ئي هیر سول. د مرکه والو مشر وویل:

- تر څو زموږ شیرینی او دستمال را نه کړي، موږډوډی نه خورو.

قوماندان د مرکه والو مشر سپین ږیرئ له مجلسه را ولاړ کئ. کله چي ئي د ناستو خلګو څخه جلا کئ، بیا ئي ورته وویل، چي د شیرینی ورکولو ته اوس چمتو نه دئ، بیا به وروسته ګورو.

مګرد مرکه والومشر د قوماندان خبره و نه منله او فکر ئي وکئ، چي امکان لري. قوماندان به د ډېرو پیسو غوښتونکی وي. نو ئي ورته وویل:

- ګوره، دوستي د سلو کلونو لاره ده، ما ترکور،کلي قوم او سیالانوپوري مه شرموه، کنجوسه! هر څه چي غواړې، ووایه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان د عادت خلاف، چي هيڅ وخت ئې داسي نه کول، مرکه وال ته وويل:

- يوه شيبه صبر وکړه.

قوماندان خپل کور ته راغئ، خپلو درو سره ښځو ته ئې وويل:

-اوس څه وکړم؟

ښځو ئې ورته وويل:

- د لته په کور کي هم راغلي ښځي غوښتنه کوي چي يو ځل نجلی وګوري.

قوماندان خپلو ښځو ته وويل:

- شيرېنی به ورکړو. اول خو بـه کوتره پيدا کړو، او که هغه پيدا نه سوه، نو بيا به زرکه ورته ور واده کړو.

د دې خبـري پـه اورېـدو ئـې ګرانـي ښـځي دونـه بـد يووړل، چي مه ئې کوه خبري. لومړی ئې په قهر ميړه ته مخ راواړاوه، او بيا ئې ورته وويل:

- ماينـه (دکوتري مور) دي خورا ښـه پيدا کړه، چـي پاتـه د هغـې لـور سـوه. پـام چـي دا کـار و نـه کـړې؛ او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوره! زه خپله لور (زرکه) د کوترې په عوض کي چا ته نه ورکوم.

قوماندان بې نتیجې بیرته میلمنو ته راغئ مرکه والو له ډوډئ خوړلو ډډه وکړه او ولاړ سول. د خلګو سپکاوی خو وسو، اوس نو د هغو غبرګون ته قوماندان ځان چمتو کاوه. د ماینې ورکه، د لور ورکه، د خسر تیښته د ده له چنګاله، دلته د خلګو سپکاوی اوس نو قوماندان د ځان د ساتلو په ویر اخته سو.

لونګ سرتیری سو

هلته چي د حکومتی تلاشی پر پوسته باندي لونګ د جلب او احضار سړو له موټر کښته کړ، نو د لونګ مور، کوتره او د هغې نیکه هم له موټره ورسره کښته سول. دوی هم درې سره هلته د تلاشئ د پوستې څنګ ته په

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتظار کښېنستل.د کوترې او د لونګ د مور تر سترګو اوښکې بهېدې. ګورې چې څه به پېښ سي. نژدې غرمې ته د جلب او احضار سړو لونګ او دوه درې نور هلکان کوم چې عمرونه ئې وجلب ته برابر وو، د موټرونو را کښته کړي وو، ټول ئې یوځای ښار ته وړل.

څه وخت چې عسکري موټر د ښار پرخوا حرکت کاوه، نو د لونګ مور، کوتره او د کوترې نیکه هم دغه موټر ته ورپورته سول. که څه چې سرتیرو ئې مخا لفت کاوه، خو د دوی زارۍ او د لونګ د مور ژړا وه، چې د لوی افسر پر زړه خدای د رحم اوبه تیرې کړې، اجازه ئې ورکړل چې دوی موټر ته پورته سي. مشر افسر سرتیرو ته وویل:

- ښځې ورسره دي، تر ښاره به ئې په موټر کې ورسوو.

لوی عسکري موټر ښار ته د رسیدو سره سم د جلب او احضار د کمیسارۍ مخ ته ودرېدئ. لونګ او نور هلکان ئې د موټره کښته او د کمیسارۍ افسرانو ته ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسپارل. د کميسارۍ سړو د خپلو اصولو برابر لونګ او نورو جلبيانو ته فورمې واچولې. يوه افسر د لونګ څخه د تذکرې غوښتنه وکړه. لونګ تذکره نه لرله. د لونګ مور چې د ليري خپل لونګ ته کتل او دعاګاني ئې کولې، ژر افسر ته ورنژدې سوه. افسر ته ئې و ژړل، چې وروره، دغه يو زوی لرم، کونډه يم، رحم رابانـدي وکړئ، دا زوی مي را خوشي کړئ.د دې زاريو ګټه نه کوله.

نو د لونګ مور و افسر ته وويل:

- وروره! زوی خو مي تذکره نه لري. اما دغه د پلار تذکره ئې را سره ده، واخله. يوه سرتيري د لونګ د مور څخه تذکره واخيستل؛ د مکلفيت افسر لعل محمد خان ته ئې ورکړه.

د مکلفيت افسر يو پخوانی ښوونکی لعل محمد خان و، چې ټولو لعل باله. هغه د لونګ د پلار تذکره واخيستله. کله چې ئې افسر تذکره پرانستل، په تذکره کي ئې د اکبر خان پر عکس باندي سترګي و لګيدې. لعل د اکبر د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عکس په لیدو سخت غمګین سو، او بې اختیاره ئې تر سترګو اوښکي راغلې .

ټولو ناستو افسرانو ولیدل، چې د تقوا لرونکی لعل محمد خان سترګی له اوښکو ډکی سوی. دا پدې چې د لونګ د پلار د تذکری په لیدلو سره لعل محمد خان ته د اکبر او نیک محمد معلم د بې ګناه وژلو کیسه ور په یاد سول. دا غمجنه کیسه په کلي کي هر چا اورېدلې وه. اما افسر لعل محمد خو اکبر او معلم نیک محمد دواړه له نژدې هم پیژندل.

افسر لعل محمد خپل قلم پر میز کیښود او کار ئې بس کړ. یوه اوږده د خفګانه ډکه سا ئې و اېستل، بیائې نورو افسرانو ته وویل:

- دغه هلک به سبا څیره کړو.

افسرلعل محمد دخپله ځایه را ولاړ سو راغئ او د لونګ د مور په خوا کي پر مځکه کښیناست او د لونګ مور ته ئې ویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- خوري! ما وبخښه، ما تاسي و نه پيژندلاست، د اکبرکاکو د عکس په ليدو اوس پوهه سوم چي ته خو زموږ د کلي د اکبر کاکو ماينه ئي.

د لونګ مور حيرانه پاته سول، چي په ښار کي دا لوی افسر ما څه پيژني؟ او بيا د لوی افسر تر سترګو اوښکي را بهيري. باور ئي راغئ چي حتمي دې مي پيژني، نو اړتيا نسته چي ځان پټ کړم . افسر لعل محمد ته ئي وويل:

- هو، وروره؛ زه د شهيد اکبر ښځه يم.

افسر لعل محمد د لونګ مور ته وويل:

- خوري، پر خدای ګرانه ئي، چي زه نن دلته يم، که نه اوس به خدای خبر لونګ په کوم ليري ولايت کي سرتيری وای.

لعل محمد چي پخوا يوازي په لعل معلم مشهور و، اوس لوی افسر دئ. هغه د لونګ مور او نيکه ته ځان ور وپيژندئ. وئي ويل:

- زه ستاسي د کلي معلم لعل يم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دوی ته بلنه ورکړل، چې راځئ، زما سره کور ته ولاړ سئ.

د لونګ مور د معلم لعل نوم د خپله وروره معلم نيک محمد څخه ډېر اورېدلی و، چې ښه سړی دئ. هغې د معلم لعل وړاندېز ومانه. لعل هم دوی ټول خپل کور ته بوتلل.

تر ډوډۍ او چايو ورکولو وروسته ئې لومړی د لونګ مور ته خپله خواخوږی او ډاډ ګيرنه څرګنده کړه او وروسته ئې د لونګ د موره څخه پوښتنه وکړه:

- خورې! پدې خبره مې پوه کړه، تاسې څنګه او د څه دپاره ښارته راغلاست؟

د لونګ مور معلم صاحب لعل ته وويل:

- وروره، ستا څخه به ئې څه پټوم. ښار ته موږ يوه مجبوريت راوستو. کـه څـه چې هلتـه پـه کليـو کـې مـلا صـاحبانو موږ تـه ويل، ښـار تـه سره کُفار راغلي دي. د ښار خلګ هم ورسره کافر سوی دي. د مسجدو څخه ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینماګاني جوړي کړې دي، اذان نسته او نور داسې څه....

هغې زیاته کړه:

- اه وروره! اوس نو ته راته ووایه، چې د دې سرو کفارو په څنګ کې به ایا موږ ژوند وکولای سو؟ که ربښتیا داسي وي، لکه هغوی چې هلته موږ ته ویل، نو اوس لا سري وخت دئ، وروره؛ موږ به پر بله ولاړ سو، چي خدای مه کړه، دلته مې دا لونګ زوی څوک را کافر نه کړي.

معلم لعل د لونګ مور ته په خندا وویل:

- خوري، موږ ته وګوره چي کافران سوي یو که نه؟

د لونګ مور وویل:

- نه وروره، خدای دي خوله نه را کوي، په تاسي کې خو والله که هیڅ بدلون راغلی وي.

معلم لعل د لونګ مور ته وویل:

- خوري! هغه چي کافر وو، هغه هلته هم کافر وو، او دلته هم کافر دي. هر هر چیري چي ولاړ سي کافردي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوري، هر څوک يو مجبوريت لري. موږ دا سره او سپين مخي کافران نه دي را بللي، او نه مو راوستلي دي. دوی په خپله راغلي او په خپله به ځي.

- خوري! څه وکړو، چيري ولاړ سو؟ تا خو په کلي او پاکستان کي هر څه د سر په سترګو وليدل، ايا اکبر کاکو کافر و، که ستا ورور معلم نيک محمد کافر و؟

د کوتري نيکه چي تازه ئي د مازيګر او ماښام لمونځونه د کور دباندي په مسجد کي کړئ وو، ملا، مسجد او په جمعه د زيات شميرخلګو لمونځ ئي ليدلي و، خبره ونيول؛ د لونګ مور ته ئي وويل:

- خوري! ټولي خبري درواغ دي، زه دا اوس د ماجت (مسجد) څخه راغلم.

دوی دغه خبري کولي چي د ماخستن اذان ئي واوريدئ.

د کوتري نيکه زياته کړه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ما خو دغسي ډېر خلک يو ځای په ملا پسي ولاړ بل ځای نه وو ليدلی. د اودس تازه کولو سم ځای او هر څه برابر؛ ټولو خلکو خپل لمونځونه وکړل.

د لونګ مور وويل:

- وروره، د خپل ورور او ميړه په باب څه وايم. ورور خو مي څه کوي، چي خپله ملا و، د اکبره سره مي زيات تر پنځه ويشتو کلونو ګډ ژوند تير کړ. قسم په خدای که هغه يوه ورځ هم لمونځ قضا کړئ وي او يا ئې د بل حق خوړلی وي.

- ښه، نوخوري؛ چي خبره داسي ده، اوس نو ته خپله راته ووايه، د هغو په نوم مجاهدو او د هغوی د قومانـدانانو کړنـي اسـلامي وې؟ هيڅکلـه نـه. اوس د پاکستان نوکران موږ ته اسلام راښئي. زموږ افغانان پاک او سپڅلي خلک دي. د پاکستان او نورو پرديو هيوادونو په اصلي مقصد نه پوهيږي.

د لونګ مور په جرات سره ورته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ورور‌ه! قسم په خدای ج درته یادوم، درواغ هم نه وایم، د درواغجن دي مخ تور سي. د هغو ټوپکیانو یو کار هم مسلمانانو ته نه پاته کیدئ. داسي عملونه ئې کول، چي ته باور وکړه، په ویلو او یادولو ئې زه چي یوه افغانه ښځه یم، و لچي (والله چی) شرمیږم.

معلم لعل محمد چي اوس په ښار کي لوی پوځي افسر و، داسي وویل:

- ښه خوري، اوس به نوزه درته ووایم: که چیري تاسي غواړئ په دې ښار کي ژوند وکړئ، نو په ښار کي هغه ځوانان چي عمرونه ئې عسکری ته برابر وي، هغه باید په جبري توګه دوه کاله د مکلفیت عسکری او بیا د احتیاط دوره عسکري خدمت وکړي. او که نه په ښار کي پر دغه سن برابر هلکان نه خواري کولای سي او نه هم ګرځیدلای سي.

که ستا خوښه وي، اوس لا زه کولای سم، لونګ د ځان سره سرتیرئ کړم، د شپي به پر کور وي، یو څه تنخوا به هم لري.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبري په اورېدو چي لونګ به "د شپې پر کور وي او معا ش به هم لري"، د لونګ مور څه چي کوتره هم زياته خوشحاله سوه. په تنخوا خو د لونګ مور پوهيدله، چي اکبر به کور ته راوړله. لعل معلم صاحب دوی ته دا هم وويل:

- که د خدای رضا وه، تا ته به هم ستا د ميړه او ورور د شهادت وثيقې در جوړي کړم، د دوی دواړو تنخواوي به هم درکول کيږي، کوپون به لري. او ارام به دلې (دلته) خپل ژوند کوئ.

تر دېرو خبرو او دلايلو ويلو وروسته، د لونګ مور ومعلم لعل ته وويل:

- ستا خوښه ده، ته مي په دين او دنيا وروړئې، ته په پوهيږې، په څه کي چي زموږ خير ګڼې، هغه به کوو.

بله ورځ لونګ د معلم لعل په مرسته سرتيری سو. د لونګ په عسکری کي لږ وخت تير نه و، چي معلم صاحب لعل نوره مرسته ور سره وکړه. د لونګ د پلار اکبر او ماما ملا نيک محمد د شهادت وثيقې ئې ورته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړي کړي. د لونګ موراوس د هغو د شهادت حقوق په لاس راوړل. او پدې کار سره ئې په ژوند کې پوره بدلون راغلی. هغو د ځان له پاره جلا کور په کرایه ونیو او د معلم لعل د کوره ووتل.

څه وخت وروسته چې د لونګ د مور زړه د میړه او ورور د شهادت د حقوقو په لاس راوړلو، د هغوی د کوپونونو د اجرا او د لونګ د عسکری د تنخوا د را چالانه کولو د خوا څخه را بې غمه سوه، نو ئې یوه شپه په سړه سینه سره د کوترې نیکه ته دا خبره وریاده کړل:

- کاکا جانه! که ستا خوښه وي، ستا لمسۍ (کوتره بې بی) به زما زوی لونګ جان ته نورپه نکاح کړو؟

د کوترې نیکه بې له ځنډه پر را غبرګه کړل:

-ښه خبره ده، کوتره څه وائي؟ رښتیا د لونګ غوندي ځوان بیا چا ته رسیږي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ مور، د کوترې نیکه، معلم صاحب لعل او د هغه کورنۍ د مسجد ملا راوستئ. د لونګ او کوترې د نکاح او د واده مراسم ئې په لنډ ډول پر ځای کړل.

د کوترې او لونګ تر واده وروسته نو د کوترې نیکه هڅې پیل کړې، چې د خپلې ښځې او اولادو پته پدې لوی ښار کې معلومه کړي. د کوترې نیکه خو څو ځله پخوا هم دې ښار ته راغلی و، نو ځکه دی په ښار کې لږ بلد و.

د کوترې د مور د ورکې خو زیات کلونه تیر سوي و. دوی فکر نه کوي چې هغه دې ژوندئ وي. له بلې خوا، نه پوهیدل چې هغې به پر کومه خوا مخه کړې وي. شاید بل میړه ئې کړی وي، او نور...نور فکرونه ئې په سر کې ګرځیدل.

نور لونګ یو کلیوال هلک نه دئ. هغه په ښار کې ژوند کول زده کړل. هغه اوس یو سرتیری دئ،په عسکري قشله کې و اوسیدئ. د لیک او لوست د زده کړې په کورسونو کې درس هم وائې. مور او ښځې ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئـې هـم کـور تـه د لیـک او لوسـت د زده کـړو ښـوونکی ورځي او هغو ته هم لیک او لوست ور زده کوي.

بل اړخ ته، د درو تنو معاشونه ئې هم کور تـه راځـی او درې کوپونونـه هم لـري. د کـوتري نیکـه سـپین ږېـرې د ي. مسجد ته ځي او کـور تـه راځـي. هغـه ضـمناً د خپلـي ښځي او اولادونو د پیدا کیدو پوښتني او هڅه هم کوي.

د لونګ د مور ژوند د اقتصاد له پلوه اوس ښـه و. شـپږ میاشتي وروسته لونګ د زده کړو لـه کورسـونو څخـه پـه ښه نومره بریالی سو. د هغه خو لیکل او لوستل لـه پخـوا څخه هم زده و. نو معلم صاحب لعل ورسره بیا هم مرسته وکړه، لونګ ئې له سرتیرۍ څخه د برېدمن رتبې تـه ور پورته او افسر کړ.

لونـګ تـه خـدای ښـه ځـواني، قـد، انـدام او اسـتعداد ورکړی و. هر څه ئې ژر زده کول. د خپل کار، فعالیت، او جنګي مهارتونو له کبله ئـې د ځو لنډو کلونـو پـه بهیر کي فوق العاده ترفع ګانی وکړې، لوی افسر سو او د یوې عسکری لوا تر قوماندانۍ پوري ئې ځان ورساوه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ اوس د ښار د خلګو او حکومتي چارواکو خولو ته ولوېدئ. په هر ځای او هر مجلس کي د قوماندان لونګ نوم د نموني په ډول يادېدئ. هغه په صداقت، جرات، ميړانه، ښايست، او زړور قوماندان سره مشهور سو.

د کوتري مور او د ټوپکوال قوماندان ښځه چي ډېر کلونه پخوا کله چي د هغې ميړه غوښتل، هغه بيګناه ووژني، خو هغه په توره شپه کي له کوره وتښتيده، هغه هم دغه ښار ته راغله او د ښار په لوی روغتون کي ئي د اجيری په توګه ځان ته کار پيدا کړ، د خپل ميړه څخه چي ئې کم کوچنی لاره، هغه کوچنی (سمندر) نو اوس ځوان سوی و.

په روغتون کي د کوتري مور د سمندر د مور په نوم بلل کيده. سمندر په ښوونځی کي و. څه وخت چي د کوتري مور د خپل کار پر وخت په روغتون کي د ناروغو او زخمي سرتيرو له خولي څخه د قوماندان لونګ د ځوانی او غيرت خبري اوريدلې، نو په فکر کي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ئې ورګرځيدل، چې دا لونګ بـه څـوک وي؟ ځکـه ښـه رنګ او ښه اخلاقي هلک خو هغه زموږ د مزدورى خالـه زوى لونګ و. بيا به ئې د ځانه سره ويل: نـه، هغـه بـه نـه وي. هغه ګوره، دا ځاى او دونه لوړ منصب؟؟؟

*** *** **

شپې ورځې تيرېدلې. يوه ورځ ئې په روغتون کې لـه ډاکټرانو څخـه واورېدل، چې نـن قومانـدان لونـګ د خپلـو نـاروغو سـرتيرو ليـدو تـه روغتـون تـه راځـي. د کـوترې مـور او نـور کـارکونکى وګمـارل سـول، چـې ژر ژر صفايى وکړي. د کوترې مور خپل کـار پـاى تـه ورسـاوه. غرمـې تـه نژدې دا دئ هغـه ښايسته جګ ځوان افسر پـه پوځي دريشي کي روغتون ته راغئ.

د کـوترې مـور چـې پـه واقيعـت کـې د قومانـدان لونـګ سکه خواښې هم وه، په غورغور لونګ ته وکتل، کټ مټ هغه د دوى د مزدورې د خالـه زوى تـه ورتـه و. زړه ئـې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو ځله راغونډ کړ، چې خبري ورسره وکړي، خو جرات ئې و نه کړ. د ځانه سره ئې بیا وویل:

- نه چي کوم بل څوک وي، او که هغه وي چي زما له خوا د هغه پیژندګلوي پر ځان بده ونه ګڼي.

بله ورځ ئې له ناروغو او زخمي سرتیرو څخه د قوماندان لونګ د کلي او کور پوښتني پیل کړې. د هر ناروغ او زخمي څخه ئې په داسي حا ل کي پوښتني کولې، چي بیرېدله هم، که یو ځل چا وویل چي د څه له پاره پوښتنه کوې؟

نو هغې په ډېر احتیاط سره پوښتنه کوله :

- دا ستاسي قوماندان لونګ ډېر ښه سړی دئ، دی څوک او د کوم ځای دئ؟

لکه څنګه چي دې خپل ځان وخلګو ته سم نه سوای وروپیژندلای، لونګ بیا تر دې هم په ژوند کي زیاتي ستونزی درلودلی. د هغه خپل سرتیري هم د ده په اصل او نسب نه وه خبر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوتري مور چې د شپې خپل کور ته ولاړه، له ډېري خوشحالی ئې خپلې مور، خور او ورور ته چې هغو ئې پخوا لا په روغتون کې د کار کولو پر وخت پيدا کړی وو، او اوس يو ځای سره اوسيدل، فکر ئې نه و، چې د خپل زوی ومختة ئې دا سې يوه خبره ياده کړه:

- مورجانې!خدای مې دې غاړې نه بندوې، والله دغه د لوا قوماندان لونګ چې هر ځای ئې خلګ خبرې کوي، نن په روغتون کې ما ډېر د نژدې وليدی؛ کټ مټ هغه زموږ د مزدورې خاله زوی و.

د کوترې مور پدې خبرې يادولو سره ځان ته بله ستونزه را وزېږوله. هغې چې ټول وختونه له خپل زوی څخه دا خبره پټه ساتله، نه ئې غوښتل، چې زوی ئې خبرسي چې دوی څوک دي. مګر اوس ئې خبره تر خوله ووتله. سمندر زوی ئې اوس زلمی دئ، لا هم نه پوهيږي، چې دی پلار لري او پلار ئې ژوندی او يو ټوپکوال قوماندان دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور خپل زوی له واقعیته نه و خبر کړئ. سمندر چې د مور لـه خـولې څخـه دا خبـره واورېدل، چـي د دوی د مـزدوري زوی؛ پـه فکـر کـي ډوب سـو. هغـه خپلـه مـور ټینګه ونیوله:

- مـــور! ستاســـي د مـــزدوری زوی؟ یعنـــي تاســـي مـزدوران لـرل؟ مـا تـه خـو دي دا خبـره تـر اوسـه نـه وه کړې. اوس رښتیا را ته ووایـه، تـه د چـا لـور او زمـا پـلار څوک دئ؟ چیري دئ؟ څه سول؟ مړه دئ او که ژوندی؟

دسمندرمورحیرانه پاته سوه او پر خپلـه خبـره پښـیمانه وه .هغه رازچي د ې څه کم شل کالـه پټ سـاتلي و، اوس مجبـوره سـوه، چـي وئـي وایـې .مګـر، د خپلـي خبـري د اثبات له پاره چي د دې زوی سمندر د ټوپکوال قومانـدان زوی دئ، دا خواره په لاس کي کم سند نه لري. او که ئـي زوی قوماندان ته ور هم سي، هغـه ئـي کلـه منـي، چـي دا دده زوی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې پیښې یوازنې شاهدان خو یو خدای او بله د کلي د لونګ مور وه، چې دلته نسته او بس. نو نه ئې سوای کولای، زوی ته قناعت ورکړي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندر سرتيرى سو

هغه وخت د زوى او مور تر منځ خبره خرابه او پيچلې سوه، چي زوى د خپلي مور څخه وغوښتل،ده ته ووائـي، د ده پـلار څـوک و؟ د سـمندر مـور يـوازي د سمندر د پلار نوم يادوي، خو دا خبره نه سي کولاى، چي ميړه ئې مړ، ژوندى، د کوم کلي او اوس چيري دئ. ځکه که د ميړه يا سمندر د پلار سم معلومات زوى ته ورکړي، بيا نو بايد دا خبره هم وکړي، چي دا ولي او په څه سبب د ميړه د کوره راوتلې وه؟

که د سمندر مور وسمندر ته د ده د پلارد کوره څخه د خپلې تيښتي بيان هم وکړي، د خپلي خبري د درستوالي او سموالي هيڅ سند او شاهد نه لري.څو دا ثابته کړي، چي سمندر زوى ئې د خپل ميړه څخه دئ. ميړه ئې ژوندى او توپکوال دئ او دا د هغه د ظلمه را تښتيدلې وه .

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندر هم اوس ځوان دئ، ملامت نه دئ، بايد پوه سي، چي دی څوک دئ؟ مور ئي نه سي کولای، خپل زوی ته قناعت ورکړي او که د سمندر مور دا خبره وسمندر ته وکړي، چي ته د ټوپکوال قوماندان زوی ئي،څنګه به سمندر دا ومني چي دی دهغه زوی دئ.

په نتيجه کي خبره د زوی او مور تر منځ په بې باوري او بد نيتۍ واوښتله. سمندر له کوره ووتۍ او له موره مرور ولاړئ.

په ټول هيواد کي وضعه او شرايط دښمنانو داسي را جوړکړي وو، چي ځوانان او زاړه هر يو چي به له کوره وتی، د ژوند کولو بله لاره نه وه، بې له دې چي سيده به ځي د دولت د پلويانو او يا د هغه د مخالفو په جال کي به بنديږي.

هر د کوره وتلی او خفه ځوان به سرتيری کيدئ يا به ټوپکوال کيدئ ډوډۍ د ټوپک دخولي سره تړل سوې وه. د سمندر د مور وکور ته په نژدې سيمه کي د قوماندان لونګ لوا پرته وه. په دغه ولايت کي هم د نورو ولاياتو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شان هر د مور او پلاره مرور او خوارئ نه لرونکې ځوان به د قوماندان لونګ تر پوځي قرارګاه ځان ور رساوه او هلته په خپله خوښه سرتيرئ کيدئ.

سمندر ته هم يوازي دغه لاره معلومه وه؛ کله چي د موره مرور سو، نو سيده هلته ورغلئ. په خپله خوښه ئي ځان عسکر کئ. کله چي د لوا قوماندان مخ ته د نوو ځيره سوو سرتيرو د نومونو، شهرت او ځيره خطونه کښيښودل سوه، هغه د ځيره خطونو په لړ کي د نوي په خپله خوښه راغلي ښايسته کشر ځوان عکس سمندر تر سترګو سو.

قوماندان نوئ داوطلب سرتيرئ ځان ته ور وغوښته، څه معلومات او پوښتني ئي ځيني وکړې. تر خبرو اترو وروسته ئي نوئ سرتيرئ (سمندر) ته چي لا اومه خوله هلک او په رنګ ښايسته و، د هغه دعزت د خونديتوب له پاره د قطعي قوماندان ته امر وکړ، چي دغه ځوان (سمندر) د محاربوي قطعاتو څخه را وګرځوي او دلته ئي د لوا په قرارګاه کي وساتئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سمندر چي د درس ویلوسره مینه نه وه پرې سوې، د لوا د قوماندان لونګ نوره هم ورسره مینه پیدا سوه. د سمندر په لیدو به د لوا قوماندان لونګ ته خپل د ژوند داستان ور یاد سو. نو ئې د سمندر سره مرسته کول، چي د سرتیرۍ د وظیفې په څنګ کي خپلو زده کړو ته ادامه ورکړای سي .

څکه سرتیرئ سمندر د لوا قوماندان لونګ ته ویلي و، چي دی پلار نه لري، د یوې کونډې ښځې زوی دئ. د یتیمولی او بې پلارولی په اور د لوا قوماندان لونګ تر سمندر مخکي سوځول سوی و.

د سمندر په وړاندي د لوا د قوماندان د پیرزوینی او ښه نظر لرلو له امله، په قطعه کي څوک د سرتیري سمندر سره ډېر سر نه ګرځوي. هغه د شپې کور ته نه تلئ؛ څکه د مور سره مرور و. د لوا قوماندان وخت نا وخته چي په خپل کور کي کوم کار درلود، د هغه کار د سر ته رسولو له پاره ئې سرتیري سمندر ته وظیفه ورکوله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ یو د دوی څخه نه پوهیدل،پدې چې سرتیرئ سمندر څوک دئ؟ نه د لوا قوماندان لونګ، نه د قوماندان ښځه کوتره، نه د کوترې نیکه او نه د لوا د قوماندان مور. په واقیعت کې سرتیرې سمندر د کوترې سکنی ورور دئ.

هلته د سمندر مور په خپل کور کې چې د ځانه سره هر څه وژړل، او هر څونه انتظار چې ئې وویست، د خپل زوی احوال ورته معلوم نه سو. د سمندر مور په کور کې د خپلې مور، خور او ورور تر منتونو لاندې هم راغله. ټولو ورته وویل، چې ستا د بې پر وائې له لاسه و، چې یو ځل د میړه له کوره وتښتیدې، موږ دې ټوله و زورولو، بیا دې زوی پیدا کړ،

اوس دې زوی درڅخه وتښتید.

پلار مو ستا له لاسه ورک سو، کور، کلې او جایداد هم ستا له لاسه را څخه پاته سو. ته اوس څه بلا ئې، ګوره چې دغه هلک سمندر دې لا د چا زېږولی دئ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـه دي د روغتـون څخـه د بـل ارمـونی اخيسـتی او لـوی کړئ و؟

د سمندر مور تر سخت فشار لاندي ژوند تيراوه. سره لـه دی چي نـژدې شـل کالـه د دې د سرګردانيو لـه شروع څخه تير سوي و، بيا هم خپله مور، خور او ورور ئـي لا ملامته بولي، نور خلګ خو هلته پرېږده. د ټولو فشـارونو سـره سـره بيـا هـم هغـې پـه روغتـون کـي خپلـه دنـده نـه خوشي کول او له دی لاري ئې خپل ژوند کاوه.

د خـدای کارونــه دي. يـوه ورځ بيـا پـه روغتـون کـي ډاکټـران پورتـه کښـته کيـدل. ويـل کيـدل، چـي د قومنـدان لونـګ ښـځه د اولاد د پيدا کيـدو پـه خـاطر و روغتـون تـه راوړي.

د کـوټري د مورعلاقـه زياتـه سـوه، چـي حتمـي بـه د قوماندان ښځه له نژدې په خپلو سترګو ويني. د قوماندان لونـګ ښـځه ډاکټرانـو پـه ځـانګړی واټ کـي بستر کـړه. د قومانـدان د ښـځي خـدمت تـه د روغتـون هـر ښـځينه او نارينه کارکوونکي نه پرېښودل کيدل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوازې ځانګړي او ټاکلي ډاکټران ورتلل، او هغوی لیدله. د لونګ اصلي خواښې یعنې د کوټري مور چې کلونه کلونه په دغه روغتون کې کارګره وه، او زیات اعتبار ئې په روغتون کې درلود، بیا ئې هم د لوی قوماندان ښځه نه سوای لیدلای.

بله ورځ ئې کتل، چې د لوی قوماندان د ښځې لیدلو ته هغه د دوی پخوانۍ مزدوره د لونګ مور په لوړ سر راغله او د روغتون ټول پرسونل ورسره په ادب پورته او کښته کیږي.

اوس دا د یوه لوی قوماندان مور ده؛ هر څوک ئې په ړغ تیارسی ولاړ وي. د لونګ خواښې د کوټري مور چې د هغې د ا دبدبه ولیده، ځان ئې تیر کړ، وئې نه غوښتل د لونګ مور ئې وپيژني. خو تر ډېره بربېده په زړه کې خوشحاله سوه؛ پدې چې د لونګ مور خو د دې د اولاد د په نس کولو په ټول جریان خبره ده. او بل د دې سره هغه وخت ښه جوړه وه. د ځانه سره ئې پرېکړه وکړه، چې یوه ورځ به د خپلې مور سره یو ځای د قوماندان لونګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور تـه ورځـي، چـي هغـه د دې د اولاد د پـه نـس کيـدو کيسه د دې مور ته وکړی، او پدې ډول ئې د غمونو پيټئ يو څه سپک سي.

د کوتري مور لا د خپلي مور سره د لونګ وکور تـه د ورتلو خبره پخه کړې نه وه. په ښار کي اوازه خبره سوه، چـي خـدای دي خيـر پـيښ کـړي. د لونـګ لـوا د کومـو عمليـاتو تيـاری نيسـي. ټـول خلـګ پـه ډار کـي وه او نـه پوهيدل، چي کمي خوا ته به ئې مخه سي.

د قومانـدان لونـګ ښـځه (کـوتره) پـه روغتـون کـي وه، قوماندان لونګ ته دنده ورکړل سوه، چي په ولسواليو کـي تلاشـي او تصـفيوي عمليـات وکـړي .د لونـګ تـر مشـری لانـدي لـوا پـه ټولـه سيمه کـي د يوې سر سـختي منظمـی جنګـی لـوا پـه توګـه د دښمن پـه ليکـو کـي هم وېره خپره کړې وه.

تبليغـات داسـي و، چـي د ښـاره څخـه مـخ پـر ختـيځ عمليـات کيږي. دښمن لـه دغـه پوځـي لـوا څخـه سـخت پـه وېره کي و، نو ځکه له سيمي څخه وتلي وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان لونګ سخت انظباط لرونکئ افسر و. هغه ته ورکړل سوئ پلان د له ځانه سره ترهغو پټ ساتی، چي دپياده کولو وخت به ئي رارسيدئ. همدا سبب و، چي د عملياتو په ټاکلي ورځ قوماندان لونګ د مخکنيو تبليغاتو خلاف قومانده ورکړه، مخ پر ختيځ نه، بلکي مخ پر لوېديز ئي پوځي او تصفيوی عمليات د دښمن په بې خبري کي پيل کړل.

د عملياتو پر وخت سخت جنګونه را منځ ته سول، دواړو غاړو تلفات ورکړل، ډېري ککړی تر خاورو لاندي سوې،زيات خلګ زخميان او يو شمير جګړه مار د حکومتي سرتيرو په لاس کي ژوندي کښيوتل. بل لور ته، يو شميرسرتيري د حکومت د مخالفينو په لاس هم اسير سول. د دولت مخالفينو يا د ای،اس ای نوکرانو چي اسيران نيول، هغوی به ئي ټول وژل. مګر، حکومتي لوری زخميان روغتون ته وړل او اسيران ئي د وخت څارنواليو ته د تحقيق دپاره سپارل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ځل د زخميانو په منځ کې کليوال ظالم قوماندان د کوترې پلار د لونګ خُسر هم اسير سوی و. د لوا سرتيرو او نورو افسرانو هغه نه پيژندئ. کله چې زخميان روغتون ته راوړل سول، لونګ خپل خُسر دروغتون له عمومي واټ څخه را جلا اوځانګړي واټ ته يووړئ.

اوس نو د کوترې مور او پلار دواړه يو په بل ناخبره په يوه روغتون کې دي. د کوترې مور کارګره او پلار ئې اسير او زخمي بستري دئ. د دې کلونو په موده کې د کوترې مور د سواد د زده کړو د کورسونو په برکت سم ليک او لوست کولای سي، د کار کولو پر وخت د هر زخمي شهرت لولي.

قوماندان لونګ چې د کوترې مور نه پيژني او خبر هم نه دئ چې هغه هم دلته په روغتون کې کارګره ده. نو د خپل زخمي او اسير سوي خسر د ساتني له پاره د خپل باور وړ سرتيرئ سمندر راوغوښتئ، چې په اصل کې د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغه زخمي اسير قوماندان زوی و، هغه ئي هلته وظيفه دار کي.

د لوا قوماندان پوهيدئ، چي زخمي د مجاهدو قوماندان د ده خُسر دئ. خو پدې بيا نه پوهيدئ، چي سرتيرئ سمندر بيا د همدغه زخمي زوی او د ده اخښی دئ. هغه پدې هم نه و خبر، چي خواښي ئي هم په دغه روغتون کي کار کوي. اما سرتيرئ سمندر پوهيدئ چي مور ئې په دغه روغتون کي کار کوي، خو ده له هغې څخه ځان پټاوه.

په هيواد کي شرايط دغسي راغلی و، چي د يوی کورنۍ غړي: پلار، مور، زوی، زوم په يوه روغتون کي وو. پلار زخمي، مور کارگره، زوی سرتيرئ يا پيره دار، او زوم بيا د لوا قوماندان و. کوتره د لونګ ښځه د زخمي جنګسالار لور، د روغتون د کارگری لور د سرتيري سمندر خور، يو د بله نه سره پيژندل؛ حتا يو د بل دښمنان وو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرتیرئ سمندر یوازي پوهیدئ، چي مور لري او دلته په هم دې روغتون کي کار کوي. ټوپکوال قوماندان هیڅ فکر نه کوي چي دی زوی لري؛ ځکه دی خو بې زویه و. کوتره هم نه وه خبره چي ورور لري. مور ئې هم نه وه خبره چي لور، زوی او میړه ئې ټول په دغه روغتون کي دي.

په هغو شپو کي چي قوماندان لونګ په عملیاتو کي بوخت و، په دغه روغتون کي د کوتري زوی (زمری) پیدا سو. قوماندان لونګ چي له وظیفې څخه ستړی راغي، د خپلي مور د لیدو له پاره کور ته ولاړئ. مور او د کوتري نیکه پر هغه زېری وکی، چي زوی دی پیدا سوی دئ. شکر دی کوتره هم جوړه ده. ټول خوشحاله وو، او مبارکي وویل سوه.

قوماندن لونګ په خپل کور کي تر لږ ناستي وروسته د خپلي مور او د کوتري د نیکه سره یو ځای هغه روغتون ته ورغلل، چي کوتره پکښې بستر وه. قوماندان لونګ د کوتري او خپل زوی تر لیدو وروسته، غوښتل له

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتون څخه ټول يو ځای کور تـه ولاړ سي .د درملنـی ډاکټر ور ته وويل:

- ضروري دوا او د کوچني له پاره پـه کـار څـه درمل بـه درتـه را وړم،بيا بـه رخصت سئ.

ډاکټـر ولاړ، لازم او اړين څـه ئـي پـه يـوه کـارتن کـي واچول، د کوتري مور چي هلته کارګره وه، هغي ته ئـي پـه لاس ورکړل، چـي د ډاکټـر سـره دغـه صندق د نـاروغ تر کوټي ورسوي. د کـوتري مـور خـو نـو د لونـګ د مـور پـه ليدو سره اوس شک نه لري. چي قوماندان لونـګ دي د هغي د مزدوري خاله زوی نـه وي. او دا چـي غوړېدلي (خبره ئي اورېدلی) وه، د ټوپکوال قومانـدان لـور د خپل مزدور سره تښتيدلي ده، مګر باوري نه ده، چي کوتره بـه د دغه لونګ سره را تښتيدلي وي، که د بل سره؟

هغـي علاقـه درلـوده چـي ژر د قومانـدان لونـګ ښـځه ووينـي. کلـه چـي د نـا روغ کـوټي تـه ورسيدله، ډ اکټـر تـه اجازه ورکړه سوه، چي کوټي ته دننه سي، مګر د کـوتري مور ته د ننوتلو اجازه نه وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوتري مور سخته خفه او نا امیده سوه. کوتره او نور چي کله کور ته تلل، د کوتري مخ په چادری کي پټ و. مور ئي مخ ونه لیدی چي خپله لور وپیژني. خیر، پدې ورځ دوی کور ته په خیر سره ولاړل.

قوماندان لونګ چي دوی کور ته ورسول، په دا سبا ئي زړه راغوند کی، خپلي مور، کوتري او د کوتري نیکه ته ئي وویل، د کوتري پلار او ستا زوم مي زخمي نیولی دئ. کوتري او د کوتري نیکه دواړو وویل:

- کشکی دي دا ظالم وژلی وای.

د لونګ د مور زړه هم ورته پړسیدلی و، خو دا چي کوتره ډېره پر ګرانه وه، نو ئي زوی ته وویل-:

- زویه، ښه دئ چي ژوندی دي نیولی دئ. ته باید په زړه کي رحم ولرې، ستا او د دوی(توپکسالارو) تر منځ باید دا توپیر وي؛ تا ته به خدای د خپلو ښو بدله حتمي درکړي.

لونګ وړاندیز وکړ، چي سبا سهار به مو روغتون ته ور ولم، له هغه سره به وګورئ. اوس هغه بندي او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمي دئ. که څه چي زخمنونه ئې ډېر سخت نه دي، خو هغه د غرور او تکبر وخت ئې نه دئ. اوس یوعاجزه او بیوزله سړی دئ. ما ځان نه دئ وربښوولی او ده هم نه یم پیژندلئ.

په سبا چي دوی ټول روغتون ته ورغلل. د روغتون په منځ کي د مخه تر دې چي ناروغ ته ورسیږي، د کوتري مور په مخه ورغله. د کوتري مور خپل پلار چي نژدې شل کاله ئې نه و لیدلې، وپیژندئ چي د قوماندان لونګ په څنګ کي را روان و. دهغه په لیدو سره د ښځي د توانه ووتل، یو دم ئې یوه لویه چغه وکړل، د خوشحالئ څخه په ژړا سوه، ځکه هغې هیڅ فکر نه کاوه، چي د دې پلار دي ژوندی وي.

ور وئې ځغستل، د پلار په ښو کي ئې ځان ور واچوه. پلار چي ولیدل یوه سپین سری ښځه ئې ښې مچوي، سره له هغه چي دی هم د چوغي کیدو نه و، بیا هم ورچوغئ سو، ښځه ئې را پورته کړه، د ښځي سترګو ته ئي وکتل، د هغې تر سترګو د اوښکو لاړونه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وتل. ده وپيژندله، چي دا ئې هغه ورکه لور ده. پلار هم باور نه کاوه، چي د هغه لور دي ژوندۍ وي.

پلارئې چي په ځواني کي زيات زوړ و، خپل کنترول له لاسه ورکړ، د خلګو په مخکي ئې خپله لور په غيږ کي ټينګه ونيوله، پر دا سر او مخ ئې مچوله اوورسره ژړل يي. پدې وخت کي کوتري هم خپله مور وپيژندله؛ دې هم د چادرۍ روی بند پورته کې، د مور سره غاړه تر غاړه سوه. اوس نو پلار، لور، مور، لور او نيکه ټول په ژړا او لاس تر غاړه سول.

قوماندان لونګ چي اوس لوی افسر و، ټول ډاکټران او د روغتون کارکوونکي او مراجعين ګوري، حيرانۍ واخيسته، چي پر دا سپين ميدان د خلګو مخ ته څه ناري، ژړاګاني او ماتم جوړ سو. هغه ډېر ژر دوی ټول يوې کوټي ته دننه کړل. هلته پلار، لور او لمسۍ ښه په ژړا ځانونه سره ستخ کړل.

بيا د کوتري مور او د لونګ مور يو د بله سره مچ کړل. اوس د کوتري مور هغسي بيوزله سوې ده، لکه يو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت چې د قوماندان لونګ مور د دوی مزدوره وه .په دې منځ کې د کوترې پلار له مشرې لور څخه پوښتنه وکړه، چې په مور، خور او ورور دې څه احوال سته که نه؟ هغه مړه دي،ژوندي دي،چېرې به وي؟

لور ئې ور ته وویل:

- پلاره، هغوی شکر ژوندي دي؛ هم دلته په دغه روغتون کې څو کاله مخکې ما هغوی پیدا کړل. اوس مې دا دئ تاسې پیدا کړلاست.

د کوترې مور ولیدل چې د کوترې په غېږه کې کوچنی دئ، ژر ئې له کوترې څخه پوښتنه وکړه:

- لورې، واده سوې ئې؟ چا ته ئې ورکړې ئې؟

کوترې خپلې مور ته وویل:

- هو، مورې؛ ورکړې ئې یم. د لاس په ګوته ئې نیکه ته اشاره وکړه، چې یعنې ده ورکړم.

مورئې بیا خبره ورغبرګه کړه، چا ته؟

کوترې د لاس د ګوتې په اشاره:

- ده (قوماندان لونګ) ته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ هم د خپلې خواښې رنګ څه،څه ور په ياد سو. د لونګ مور چې زياته هوښياره وه، کوتره او د هغې نيکه ئې پوه کړل، چې د ناروغ پوښتنه به بيا بله ورځ وکړو. ځکه ټول پدې پوهيدل، چې د کوترې د پلار په وړاندی خو ترهر څه زيات د کوترې مور دهغه څخه ډېره کرکه او نفرت لري، نه چې د هغه په ليدو سره، نوري ستونزې او رسوائې را منځ ته نه سي. هغه د کوترې مور ته وويل:

- درځی، ښه به دا وي چې ستاسې کور ته ولاړ سو. نيکه به خپل بچيان وګورې، کوتره به خپله مور، انا، خاله او ماما ويني.

د لونګ هم د خپلې مور خبره خوښه سوه. دوی ټول د کوترې د مور کور ته ولاړل. په کلونو کلونو سره جلا سوو او ورکو سره پيدا کړل.

قومانـدان لونګ او مـور ئـې دوی ټـول هلتـه سـره پرېښـوول او دوی خپـل کـور تـه ولاړل. کـوترې تـه ئـې وويل چې سبا به دوی ټول خپل کور ته راولي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سبا ورځ چي کوتره او مور سره يوازي سول، د کوتري مور و کوتري ته وويل:

- لوري! د پلار او ستا د ليدو په خوشحالي نه پوهيږم، زما سر د خواريو دئ. پدې نه پوهيږم چي ولي مي خدای زوکلوي. دا دئ څه کم يو کال کيږی چي ورور دی له کوره وتلی دئ، کور ته نه راځي.

د کوتري دا لومړی ځل و، چي اوری"ورور!". حيرانه سوه. مور ته ئي په تعجب حتا د کرکي او نفرت په سترګه وکتل او وئي پوښتل:

- ورور مي؟ موري زما ورور د څه و؟ ما خو ورور نه درلود...!!! موري! بل ميړه دي کړی دئ ؟

مور ئي خپلي لور ته بيا په ژړا سوه او په ژړا، ژړا ئي خپلي لور ته وويل:

- نه، نه، لوري؛ قسم په خدای که مي بل ميړه کړئ وي. دغه ئي وخت دی چي زه تا ته د اولاد د په نس کيدو، له کوره څخه د تيښتي او ستا غوندي لور د پرېښولو او خپلو سرګردانيو ټوله کيسه وکړم: خدای دي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چا د سر پر دښمن هم داسي خواری نه تیروي. لورجانی! اصلی کیسه داسي وه.... اوس د شکر ځای دئ چي خاله د لونګ مور ژوندئ او دلي ده؛ هغي ته هر څه معلوم او خبره ده.

هغي ټول داستان او لیدلي خواریٔ ټکی په ټکی لور ته بیان کړې او ور زیاته ئي کړه، چي ستا خواښي د دې داستان ژوندئ شاهده ده.

کوتری چي د خپلي مور پر تیري کړل سوو خواریوڅخه خبره سول، دې هم ډېر وژل او د خپلي مور لاسونه او پښي ئي ور مچ کړې. بیا ئي مور ته وویل:

- موری! ما فکر کوي چي یوازي به دلونګ پر مور خوارئ تیري سوې وي، خو ستا خوارې او دیدني هم تر هغي په کمه نه دي.

بیا نو کوتري هم مور ته د خپلي تیښتي او د لونګ سره د واده کولو کیسه وکړه. د لونګ د مور د زړورتیا او د دې سره د مرستي کولو او د نیکه د راوستلو ټول بیانونه.......... ورته وکړل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوترې مور لور ته وويل:

- زما هغه وخت دغه ستا د ميړه نوم خوښ و، مګر ستا پر ورور مې د لونګ نوم ځکه کښينښود، چې د لونګ د مور بيچاری ژوند ډېر سرګردانه و، نو مې د سمندر نوم خوښ سو. هغه اوس شکر ځوان دئ، هغه غواړي وپوهيږي، د چا زوی دي؟ ما دغسي چې تا ته مې د زړه حال ووايه، ده ته خومې له شرمه ويلای نه سواې. زما څخه پر همدغه خبره مرور سو او له کوره ووت، بيا کور ته نه دئ راغلی.

کوتره د خپلې مور د ژوند په غم لړلي داستان ډېره خفه سوه او په چورتونو کې ډوبه سوه. تر څه ځنډه وروسته،ئې و خپلې مور ته وويل:

- موري! د سمندر په نوم يو هلک خو زما د ميړه سره سرتيری دئ.

د کوترې مور ډېره خوشحاله سوه، او وي ويل:

- شکردئ، زوی سمندر جان مې هم پيدا سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو ټول په خوشحالي سره د کوترې کور ته روان سول.

څه وخت چې کوتره د خپلې مور، نيکه، انا، خاله او ماما سره يو ځای خپل کور ته راورسيدل، ګوري چې په کور کې ئې خوابنې يوازې ده. د ميلمنو له پاره هم کوم ځانګړی ترتيب نسته، له خوابنې ئې وپوښتل:

- لونګ تر اوسه پورې کم شی مې د پخيدو له پاره نه دې را وړې؟

خوابنې ئې په کراره ور ته وويل:

- نه زويه، سهار وختې له کوره ووت، ما ته ئې وويل، زه ژر سودا راوړم؛ دا دئ تر اوسه نه دئ راغلی؛ خدای دې ئې په خير راولي.

- اوس به زه او ته د غرمې غم وخورو، دی به هم را ورسيږی.

لږ شيبه وروسته، د سرای دروازه پرانيستل سوه او لونګ د سودا سره په سرای را ننووت. مور ئې شکر وويست، چې زوی ئې په خير کور ته راغئ،دهغې د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونـګ د نـا وختـه راتلـو خبـره هيـره سـوه او پوښـتنه ئـې ځينـي و نـه کړه. مګر کوتره ورتـه پـه قهر وه. څو چې کوتري ځان و ګيلې او جګړې ته جوړاوه، لونګ د خپلـي مـور، خوابنـي او د کـوتري لـه نيکـه څخـه پـه بخښـه ويلـو سـره اجـازه واخيسـتله چـي زه بايـد کـار تـه ولاړ سـم، يـو ضروری کار پيدا سوی دئ.

قوماندان لونګ له دوی څخه خبره پټه کړه. د لونګ پـه بيرتـه کـار تـه تللوسـره د کـوتري مـور، انـا او نيکـه يـو لـږ شان مړيجن غوندي هم سول.

د شپې کله چې لونګ ناوخته کور تـه راغلـی، ټولـو تـه ئې کيسه وکړل، چې خُسر مي له روغتون څخـه تښـتيدلی دئ او سمندرهم ورسره تللي دئ. د لتـه کـوتري مـور چـي مخکي ئې يوازې کوتري ته د خپلو خواريو بيان کړی و، اوس ئـې د خپلـي مـور، پـلار او لونـګ پـه مخکـي د سمندر د په نس کيدو ټولـه کيسـه وکړه.

د دې داسـتان پـه اوريـدو سـره ټـول حيـران سـول. د لونـګ پـر خپلـي خوابنـي ډيـر زړه وسـو. خـو د سـمندر د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تيښتي په سبب نه پوهيږي، چې څنګه سمندر د قوماندان سره وتښتيدئ. ايا سمندر خبر سوی و، چې قوماندان ئـې پلار دئ؟ ايا قوماندان پوهيدی چې سمندر ئـې زوی دئ، که څنګه؟

دا پوښتنه بې ځوابه پاته وه. مطلب قوماندان لونګ دوی ټول ښه ساتل او د هغه مور هم دوی نازول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمي پيره دار وتښتاوه

قومانـدان لونـګ چـي سـهار لـه کـوره ووت، اراده ئـې درلوده چي لومړی خپل کور تـه څـه سودا راوړي. لا ئـې سودا کړی نه وه، چي داسي خبر ور ته راورسيدی:

- قومانـدان صـاحب، تيـره شـپه د روغتـون څخـه يـو زخمـي اسير د توظيف سوی پيـره دار سـمندر سـره يـو ځای د روغتونه وتلی او تښتيدلی دئ.

قومانـدان لونـګ تـه چـي دا خبـر ورسـيدئ، نـو د سـودا رانيول ئې پرېښول، روغتون ته ورغلئ، خپل معلومـات ئې په لاس راوړل، او بيا خپلي عسکری قطعی تـه ولاړ، چـي د پيښــي د پلټنــي چـاری تنظـيم کـړي. همداســي ئــې وکړل. دپلټنو کار ئې راپيل کړ.

د ښار امنيتی او کمربندي پوستو تـه ئـې خبـر واسـتاوه او نوري هڅی ئـې هم جـاری وسـاتلې. د قومانـدان لونـګ سره هغه سوالونه بې ځوابه پاته وه، چي سمندر او زخمي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنگه سره جوړ راغلل؟ ایا سمندر خپل پلار وپیژندئ؟ اوکه پلار خپل زوی؟

قوماندان ځان ته د دې سوالونو د حل په نیت یوه د کشف همکار ته وظیفه ورکړه، چي ولاړ سي، په کلي او پاکستان کي دا خبره ځان ته معلومه کړي، چي سمندر د خپل پلار سره دی او که پر بله تللی دئ. دقوماندان لخواستولي سړي ته پته ولگیده چي سمندر د هغه تښتیدلي سره یو ځای په کور کي دئ.

دا معلومات ئي قوماندان لونگ ته راوړل او هم دا معلومات ورته و سو، چي تر اوسه پوري سمندر دهغه سره اوسي. مگر هلته داسي اوازه خپره وه، چي د اشرارو قوماندان سره چي سرتیری سمندر مرسته کړې وه، قوماندان د هغه سره دا منلي وه، چي دی به امریکا او یا اروپا ته استوي.

سرتیری چي ځوان او یتیم هلک و، وبهر ملک ته د تللو هیله ئي لرله. مگر د اشرارو په اصطلاح د مجاهدو قوماندان اوس غواړي هغه عسکر ته چي د ده سره ئي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرسته کړې وه، د مرستې په بدل کې خپل لور ور واده کړي.

د لوا قوماندان لونګ ته د دې خبر رارسیدل سخت تمام سول. اوس خو قوماندان لونګ ښه پوهیږي، چې سمندر ئې د ښځې ورور دئ. هغه مجبور سو، د خپلې مور، ښځې، خواښې او نورو دوستانو سره دا خبره شریکه کړي.

د کورنۍ ټول غړي د دې خبر په اورېدو هیښ پیښ پاته سول. د سمندر د ژوند د احوال په رارسیدو د دې پر ځای چې خوښي وکړي، خفه سول. ځکه هر یوه ته دا خبره سخته وه، چې که خدای مه کړه "سمندرد خپلې خور سره واده وکئ" دا شرم به بیا څنګه وړو؟

قوماندان لونګ یو ځل بیا د ژوند په یوه سخته جنجالي معامله کي راګیر سو. ټوله کورنۍ په چورتونو کې ډوب سول. هغه پدې چې لونګ په کابل کې لوړ افسردئ. هغه اوس پدې پوهیږی چې د اشرارو قوماندان ئې خسردئ،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر خسر ئې نه پوهيږی چي قوماندان لونګ د ده زوم دئ.

قوماندان لونګ کولای سي، چي پاکستان ته څوک واستوي؛ مګر نه سي کولای، خپل دغه کورنی راز د بل چا سره شريک کړي. وروسته مجبور سو، د کورنی په مشوره دکورنی دغړو څخه يو څوک تيار کي چي خپل خُسر ته ئې واستوی، او هغه پدې پوه کړي، چي سمندر د هغه زوی دئ؛ د سمندر او زرکي (خوراو ورور)واده نه سي کيدای.

اوس سوال دا دئ چي کله به ئې د خُسر دا خبره زړه ته تيره سي، چي سمندر د ده زوی دئ. ځکه ده خو زوی نه لاره. پردو خلګو ته څنګه دا ټوله کيسه وکړی، چي سمندر څنګه د مور په نس او وزيږيدئ؟ او څوک بيا کولای سي، دغه کيسه د اشرارو د قوماندان تر غوږه ورسوي؟

د ده د خُسر د بدوعملونو له لاسه د کورنی هيڅ غړی ئې دی ته تيار نه دی، چي ولاړ سي او د لونګ خُسر ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول حال ووائي. نه د کوترې نيکه او نـه هم د کوترې انـا دې تـه زړه ښـه کـوي چـې ولاړ سـې او خپـل زوم د حالـه خبر کړي. د کوترې د مور خو د سمندر د پلار خپل ميړه څخه بيخي کرکه کيږی. کوتره هم نه غواړی د ظالم پـلار مخ بيا وګوري.

پاتـه سـول د لونـګ مور؛ هغـه بيوزلـه سره د دې چـې نوره سپين سرې سوې ده، د سفر کولو توانايي هم نه لري او پـه ربښتيا زړه ئې د اشرارو پـه تيره بيـا د زوی د خُسـر څخـه بـد او تـور دئ. خـو د خپـل زوی لونـګ او کـورنۍ د عزت د خونديتوب پـه خاطر ئې زوی لونګ ته وويل:

- زويـه! مـا سـتا سـره ژمنـه کـړی وه، چـې زه بـه تـر مرګه ستا سره مرسته کوم. مور دې تر تا جارسـې؛ ستا د فکر د سموالي پـه خـاطرتر تـا ځـان قربانـه وم.زه بـه د يـوه لاری بلد سړی سره تر پاکستانه ولاړه سم. تـه مـه غمـنجن کيږه.

لونـګ چـې د مـور غيرتــي خبـري واوريـدي، د مـور لاسونه ئې ور مچ کړل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- موری! ستا ترغیرت جار سم، خدای دي هر چا تـه دغسي غیرتـي مور ورکړي؛ تـا خـو زمـا سره ټول عمر مرسته کړې ده، هیڅ وخت دي په غم کـي یـوازي نـه یم پرې ایښی. ستا پر مـا حق دئ، چـي د ژونـد تـر وروستۍ ګړي پوري ستا خدمت وکړم. زه پر تا باندي نـور حق نـه لـرم چـي د کـوم کـار ووایم. تـا تـر حق زیـات څـه مـا تـه راکړې دي.

- نـه زویـه! زه پـوهیږم چـي د سـمندر او زرکـي یـا د ورور او خور واده تر ګناه زیات د راتلـونکی ژونـد دپـاره د خلګو پـه منځ کـي د ټولي کـورنۍ پر لمن یـو تـور داغ پاتیږي. زموږ د کـورنۍ پر لمن د دغـه تـور داغ د لګولـو څخه د مخنیوي په خاطر به یو ځل ولاړه سم او خُسر بـه دي د حاله خبر کړم.

د ټوپکوال قوماندان پاته کورنۍ دېر کلونه مخکي هغـه وخـت چـي کـوتره لـور ئـي د کـوره وتښـتیدله، لـه هغـه نـه وروسته، قوماندان خپله پاته کورنۍ د کلي څخه د کویټی ښار ته یوړه او هلته ئي ځای پر ځـای کړې وه. مګر تـر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لـوی جنـګ وروسـته، د قوماندان کـورنۍ او میراثخـواره تربرونه خبر سول، ټوپکوال قوماندان په جنګ کي ورک سو. د مړی او ژوندي احوال ئې تر کوره رانه غلی. ټول خوشحال وو، فکر ئې کاوه چي نوموړی بـه وژل سوی وي، او کورته به بیا رانه سي.

تربرونـــه د ده تـــر ورکـــي وروســـته، خـــوش وو. د قوماندانی چاري ئې هم مربوط تنظیم یوه بل تربره تـه وسپارلې. د کور او جایداد، حساب ئې هر تربور جلا جـلا کـاوه. خـو د مـرګ سـم خبـر ئـې تـر کـوره نـه و رارسیدلې. یـوه میاشـت لا تیـره نـه وه، چـي بـې خبـره قوماندان ناجوړه خو ژوندی خپل کور ته راغلئ.

د قوماندان په بیا لیدو او ژوندي پاته کیدو ئې یوازنۍ لور زرکه خوشحاله سوه، چي پلار ئې پیدا سو. تربرونـه په خاصه هغه چي د ده وجایداد او قوماندانی تـه غلـه وو، هغوی ئې په بیرته راتلو ټول خفه سول. د قوماندان لیدلو ته نور ټوپکوال تلل او را تلل. ده بـه هر چا تـه د ځان د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمي کيدو بيا را تيښتي کيسه کوله او د سمندر له خوا د ورسره مرستي يادونه ئې کوله.

قوماندان بـه هر چا تـه سمندر وريپژنـدئ، چـي دغـه ځوان و، چي راسره مرسته ئې وکړه. سمندر تر ټولو ښه ځواني لرلـه، مکتـب ئـې لوسـتی و، پـه حکومـت کـي ئـې عسکری نظام ليدلی و. کلـه چي پـه پاکستان کـي د افغـاني ټوپکوالـو ژونـد، وپاکسـتاني مـامورېنو تـه د دوی غـوړه مالۍ او سپيتاني وليدلې، نـو پرخپلـو راتلوبـه وپاکسـتان تـه پښيمان سو، ځکه سمندر ته په کابل کي ژوند، ښـوونځی ، د خلګـو اداب، پـه پـوځی قطعـه کـي نظـم، د افسـرانو او سربازانو پاک نفسي، غرور او ميراني بـه ئـې سترګو تـه جګي ودرېدلي. هغه وليدل چي په پاکستان کي د غرور او ميرانـی ځای سپيتاني ډک کړئ وو. ای،اس،ای پـه افغـاني ټوپکوالو کـي غـرور وژلـی و، او دوی تـه ئـې د سړو پـه حيثيت نه کتل.

د ټوپکوالو قوماندان سمندر تنظيمـي او پاکسـتاني دفتـر تـه د ځـان سـره وړئ. سـمندرته د هـر دفتـر شـکل او پـه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دفترو کې د ناستو خلګو ناستي او کړه وړه لیدل ورته درس او پند و. هر چیري یې ټوپکیانو وقوماندان ته ویل، چې د دې هلک رنګ خو بیخی تا ته سوې دئ، لکه تا چې زیږولی وي.

قوماندان ته د سمندر کړو خوند ورکاوه؟ هغه به وخندل او وبه ئې ویل:

- که رښتیا در ته ووایم، د هغې اولی ورځې څخه چې مې دغه هلک لیدلې دئ ما ته هم هغه خپله ځوانی را په یاد سوه. داسې ښه مسلمان او پر لمانځه ټینګ هلک دئ. زما سره ئې ډېره میړانه وکړه. د سرو کفارو د منځ ئې را خلاص کړم.

سمندر ته د ټوپکوالو ساده خبرو، ناسته، ولاړه او شوده ژوند خوند نه ورکاوه. حتا د خپلې لوا قوماندان لونګ د هغه پاک نفسي، نظم، ډسپلین او پر ده باندې مهربانی به ورپه یاد سول، د ځانه سره به ئې خپل ځان ملامت باله. هغه به د ځانه سره وویل:

- په خپل لاس دي په ځان څه وکړل؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امــا د ټوپکــوال پــه زړه کــې ســمندر ځــای نیــولی و. ټوپکوال د خپلو خپلوانو او ښځو سره مشوره کوله چې که د دوی خوښه وي، خپله لور زرکه دغه ځوان سمندر تـه د ده د مرستي په بدل کي وبخښي.

په دوستانو کي او په تیره بیا پـه تربرو کـي د هیچا دا دوستی خوښـه نـه وه. یـو او بـل بـه ورتـه ویل، چـي د دې هلک نه مور معلومه ده او نه ئې پلار؛ ته څنګه لور ور کوې؟ بل به وویل، چي د ا خو حکومتي، حزبي او کافر دئ، تـه څنګه دا کار کوې؟ مګر، ټوپکوال قوماندان بـه ویل:

ـ نـه، دغـه هلک تـل لمونځ کـاوه. یـو یتیم هلـک دئ، بیغمه او بې بدو سړی دئ. دلته به پـه کور کـي را سره وي، زه هم زوی نه لرم، زه ئې له مرګه ژغورلی یم.

مګر تربرو لیدل، چي ټوپکوال قوماندان ناروغـه دئ. هغوی فکر کاوه چي دی بـه ژر مړسـي. تیار میراث دئ. نژدې میراثخورو یي دغه دوستي نه خوښول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټوپکوال چې د زخمونو څخه سم روغ سوی نه و، ورځ تر بلې ئې ناروغي سختیدله، نو ئې دا ښه و ګڼل چې د سمندر حق ور ادا کړي. بله ورځ ئې سمندر ته دا خبره وکړه، چې تا زما سره ډېره مرسته کړې ده، ستا د دې مرستي په بدل کې زه غواړم چې خپله لور زرکه تا ته درکړم، خو ته به دلته زما سره اوسې، او زما زوی به ئې، ځکه زه زوی نه لرم.

کله چې د واده او د لور د ورکړې خبره وځوان سمندر ته یاده سول، وخارج ته د استولو خبره ئې په دغه ګړي کې بيخي د یاده ووتل، چې ټوپکوال ته و وائې تا خو زما سره ژمنه کړې وه، چې کم بهر ملک ته دې استوم.

سمندر نوی ځوان وو، د واده سره ئې د هر ځوان په شان مینه وه. خو د ټوپکوالو سره ژوند کول ئې نه خوښيدل. بل خوا ته ئې خپله مور هم د زړه څخه نه وتله. هغه قوماندان ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ما خو تا ته ويلي و، چې زه بل څوک نه لرم بې له يوې مور څخه. مور مې دلته نسته، زه څنګه واده وکړم؟

بلې خواته سمندر پدې شپو کې څو ځله د قوماندان لور زرکه ليدلې وه. زرکه ښايسته پيغله وه، سمندر نوی ځوان.اما دا چې هغه ښوونځی لوستې و، په ښار کې ئې ژوند کړئ و،زرکه يوه کورنۍ نجلۍ وه. دهغې سره واده کول زړه نازړه کړی و.سمندر په يوازې سر پرېکړه نه سي کولای. په عمر، د شلو کلونو په شا و خوا کې دئ. تر ډېره حده خپل راتلونکې سنجوي.

بيا ور په ياد سول، چې توپکوال خو زما سره دا ژمنه هم کړې وه، چې اروپا يا امريکا ته به دي استوم. تر دغه وخته پوري خو سمندر داسې ارزول چې کوم بهرملک ته به ولاړ سي، بيا به خپله مور هم بوځي. هغه و اروپا او امريکا ته د تللو په هوس د قوماندان سره را تښتيد لئ و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندر نژدې يو کال د قوماندان سره تيرکړ. په اخر کي ئې خپل زړه راغونډ کړ، او ټوپکوال قوماندان ته ئې وويل:

- ستا خبره هم پر مځکه نه اچوم، د زرکي سره هغه وخت واده کوم، چې وبهر ته زموږ د تللو کار اول را جوړ کې، زرکه به هم د ځان سره بهر ته بوځم.

ټوپکوال د خپلي ښځي (د زرکي د مور) سره د سمندر غوښتنه شريکه کړه. د ښځي ئې هم سمندر خوښ و. زرکي هم نه داچي مخالفت نه لاره. بلکي دوه چنده خوښه سوه.وروسته نو قوماندان د سمندر غوښتنه ومنله. هغه يوه قاچاقبر ته نيمى پيسې مخکي له مخکي ورکړې، او ور سره د سمندر او زرکي عکسونه ئې هم ورکړل.

قاچاقبر په درو مياشتو کي د هغوى د تللو د کار د سميدو ژمنه وکړه. ټوپکوال مخکي تر دې چې دغه درې مياشتي پوره سي، سمندر او زرکه بهر ته سره ولاړ سي، غوښتل چې د سمندر او زرکي واده وسي. سمندر يو بل وړانديز وکئ، چې که ده ته اجازه ورکړي چې دى يو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل خپله مور ووينې، که هغه ورسره راتله، هغه به هم راولي، دلته به زما او د زرکي په واده کي برخه واخلي. او که چيري ئې مور نه را تلله، د هغې څخه خو به يوه د خداى په اماني راواخلى، بيرته به ژر ان شاالله ځان راورسوي.

ټوپکوال سمندرته د تللو اجازه ورنه کړه. ځکه هغه له دې بيرېدئ، چي سم دم سړى به مي دلاسه ووځى. هلته به ئې مور پښيمانه کړي. نو ولي په لوى لاس سم سړى چي د لور او ښځي مي هم خوښ دى، دلاسه ورکړم. هغه سمندر ته وويل:

- کله چي ستا او زرکي واده وسو، زما به هم زړه بيغمه سي. تر واده وروسته که وخت و، ولاړ به سي، مور به دي ووينې.

سمندر په داسي يوه حالت کي راګير و، چي نه سي کولاى، پر خپل سر بيرته مور ته ولاړ سي، د ټوپکوال خبره ئې ومنل. قوماندان ژر ملا راوستى. د سمندر او زرکي نکاح ئې ور وتړله. نور سمندر د قوماندان د کور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړی او زوم سو. هغه د زرکي سره يو ځای او په مينه اخته دئ.

سمندر او زرکه د يوې خوا يو د بل خور او ورور دي، بلې خوا وينه او مينه ئې سره ګډه سوه.

هلته قوماندان اوښځي ئې د سمندر او زرکي دښه لوی واده دپاره ترتيبات نيول پيل کړل.

د سمندر او زرکي د واده خبر ښار ته هم ورسيدئ. کله چې د سمندر مور، خور او قوماندان لونګ د کيسې خبر سول، قوماندان لونګ د خپلې مور، خواښی او ښځي په مشوره سره دا ښه تره وګڼل، چې د دې لوی شرم مخه ونيسي.لونګ د کورنۍ غړوته قناعت ورکئ، وې ويل:

دا شرم سبا مورږ ته پاتيږی. هغه خلک خوچې د پاکستانی چارواکو په لاس کښيوتي دي، د هغو ځخه چارواکو داسي سړی جوړکړي دي، چې هغوی اوس د خپلي مور (وطن) په کيسه کي نه دي.

پاکستان غيرت، شرم او همت ئې په دوی کي وژلی دئ. په خفګان چې نوم د نامه نه پرې کيږي. زموږ نوم

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس ورسره تړل سوی دئ. نوښه خبره داده چې موردا ځل بیا په تکلیف کم او تر پاکستانه ئې ولیږم. ښه پوهیږم چې دا به مور ته ډېره سخته وي.

د لونګ مور وویل:

- زویه! ستا او د کورنۍ د عزت د خوندیتوب دپاره به ځان اور ته هم واچوم.

د قوماندان لونګ مور وپاکستان ته د ورتلو تیاري نیول. تر لږ ځنډ وروسته، د لونګ مور د یوه اشنا او بلدی سړی سره اراده وکړه، چې د کویټې ښار ته ولاړه سي. په لاره کي ستونزی وې. دوی یو څه په ځنډ سره تر پاکستانه ورسیدل.

پوښتنه پر پوښتنه ئې د ټوپکوال کور پیدا کئ دا هغه شپه ده، چې د ټوپکوال په کور کي د سمندر او زرکي د واده د مراسمو د نیولو په کار نر او ښځي بوخت دي. د لونګ مور د ټوپکوال کور ته ننوتله. زیات کلونه تیر دي؛ د ټوپکوال ښځو د لونګ مور اول و نه پیژنده. ځکه سره له دې چې عمر تیر سوئ، کوچنیان لویان سوي او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځوانانو ځيرو هم توپير کړی دئ، د لونګ مور چي اوس د يوه زبردست قوماندان"لونګ "مور ده، د هغي په جامو، سر او وضعه کي د پخوا په پرتله ډېر توپير ليدل کيدئ، نو په دغه سبب د ټوپکوال ښځو دا اول ونه پيژندله.

کله چي ښځو وليدل، کور ته ئي يو معمره او معتبره سپين سرې ښځه راغله، هره يوه ئي روغبړ ته راغله. د روغبړ پر وخت د خبرو څخه د لونګ مور وپيژندله. ټولي ښځي په تعجب کي ولوېدې، پدې چي اول د لونګ مور څونه په ښه ښه سوې ده او بل دا چي څنګه له ډېرو کلونو تيرېدو وروسته د دوی کور ته راغله؟

هر ډول چي و، د لونګ د مورتود هر کلي ئي وکئ او ټوپکوال ئي د لونګ د مور په راتللو خبر کئ. ټوپکوال هم په فکرکي ډوب سو، ځکه د هغي زوی لونګ خو کلونه مخکي د ده لور (کوتره) د کوزدې په شپه د ده د کوره تښتولی وه. د هغه ځُسر ئي د هغه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنده څخه خوشي کړی و، او خپله د لونګ مور هم د هغوی سره یوځای د کلي تللې وه.

دی هم نه پوهیدی، چي د لونګ مور به اوس څنګه او د څه دپاره راغلې وي؟ بیا په داسي نازک وخت کي چي موږ ټول د زرکي د واده په کار و بار سره بوخت یوو. ټولو ته تشویش پیدا وو. ټوپکوال خپلو ښځو ته وویل:

- تاسي د لونګ د مور سره خبري وکړئ؛ ژر دا معلومه کړئ چي دا ښځه څنګه او د کمه راغلې ده؟ زه خو فکر نه کوم چي دا ښځه دي داسي تصادفی را پیښه سوې وي.

د ټوپکوال ښځو د لونګ د مور څخه په خبرو خبرو کي دا پوښتني کولې چي دا دونه کلونه چیري وی؟لونګ زوی چیري دئ؟ کوتره مړه ده که ژوندی؟ ته احوال په لرې که یا؟

د لونګ مور دوی ته وویل:

- ټول شکر دئ ژوندي او جوړ دي. موږ په ښار کي اوسوو.هلته په ښار کي اوازه ګډه وه، چي قوماندان خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور ودوي. زړه مي تاکت (طاقت) و نه کی. ما ویل، ښه دئ، چي یو واري تاسي وګورم، او د ښادئ مبارکي به تاسي اوپه خپل قوماندان صاحب ته هم ووایم.

که ستاسي خوښه وي زه غواړم چي تاسي ټولي ناستي یاست، قوماندان صاحب یو ځل ووینم؛ څو خبري لرم چي ستاسي سره ئې شریکي کړم.

ښځو وویل:

- ولـي نـه، مـوږ بـه احـوال ورکړوهغـه رابـه سـي. قوماندان اوس سپین ږیری او ناروغ سړی دئ. هغه هیله لري خپله لور زرکه په خپل لاس واده کي.

د لونګ مور پوښتنه وکړه:

- د چا سره مو دوستي کړېده.

د زرکي مور ورته وویل:

- د زرکـي پـلار غـواړی، زرکـه هغـه هلـک تـه واده کړي، چي د ده سره ئې د ده په تیښته کي مرسته کړې ده. هغه یو ښاری هلک دئ، خو ښه هلک معلومیږی. نور ئې موږ هم مور او پلار نه پیژنو. سمندر نومیږي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دی وخت کي ټوپکوال کور ته راغی. د لونګ مور دافغانی دود او رسم د هغه مخ ته ولاړه سوه. ټوپکوال ته ئي سلام واچوی، او بیرته پر ځای کښینستله. ټوپکوال او د هغه ښځي درې سره کښینستئي د لونګ مور وروسته له ډېرو کلونو تیرېدو څخه د دوی کور ته د خپلو ورتلو سبب داسي بیان کی:

ـ قوماندانه وروره! ښه غوږ راته ونیسه، نه مي غوښتل، چي ستا کور ته راسم. خو کله ناکله په ژوند کي داسي سخت او ژور مجبوریتونه پیښ سي، چي یو په زړه کي سخت خفه سوی انسان هم اړ باسي، تولي تیري ترخې تر شا وغورځوي.

نن ورځ زه، زوی لونګ، نږور (د زوی ښځه اوستالور) کوتره د کوترې مور، ستا ښځه،ستا خسراو خواښې ټول داسي مجبور سو، چي زه د دوی ټولو په خوښه ستاسو کور ته د څو خبرو د یادولو دپاره راغلم.

زما راتګ هم داسي یو مجبوریت وګڼه. زه د ښاره په ډېرو مشکلاتو سره تر دې ځایه یوازي ستاسي د لیدو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپاره نه يمه راغلې. بلكي دا ټول مشكلات او ستړيا مې د دې دپاره پر ځان ومنلې چي مساله د اسلامی شريعت د پايماله كيدو دمخنيوی، د خپلي كورنی د عزت خونديتوب خبره وه چي زه ئې مجبوره كړم، يو ځل بيا ستاسي پر كمبله كښينم.

هغی زياته كړه:

- په دې دوو سببونو زه خپله راغلمه. يو، نه مي غوښتل، چي پردي سړي د دې رازه څخه خبركړم او بل سبب ستا د خطا شاهده زه وم؛ بايد په خپله مخامخ زه درته ووايم. دا پدې چي ستاسي د كورنی سره زما د زوی لونګ چي ستا له رضا پرته ستا زوم سوی دئ، د هغه د عزت سره تړل سوی خبره ده.

دلته د عزت د ساتلو مساله ده، كله چي مور په ښار كي خبر سو، تاسي غواړی خپله لور (زركه) وسمندر ته واده كړئ، نو ما، لونګ، كوتری، د كوتري مور، د كوتري نيكه او انا پرېكړه وكړه، چي تا خپلو غلطيو ته متوجی كړو، چي بله لويه غلطي و نه كړی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه هغه هلک پیژنم، ښه هلک دئ.خو سمندر مور لري. سمندر پلار لري. سمندر خور لري. لنډه ئې دا چې سمندر هر څه لري.

ټوپکوال د لونګ مور ته وویل:

- پدې خبره خو مې سر خلاص سو، چې ستا زوی لونګ د کوتري میره زما زوم او د کوتري مور، نیکه او انا د لونګ سره اوسی او ژوندي دي. اما د زرکي په ورکړه کي کمه نیمګړتیا سته؟ دا خو لا نوره ښه خبره سول، چې ته سمندر پیژني. هغه مور، پلار او هر څه لري. او ښه هلک هم دی، نوغلطي په کم ځای کي ده؟

د لونګ مور ټوپګوال ته وویل:

- غلطي دېرکلونه مخکي تا کړېده،ستا هغه دمیلمستیا شپه په یاد ده، چې زه ستاسي په کورکي وم.دقوماندان خودهغې شپې خوند هیڅ دمغزه نه و وتلی. وبیرېدئ، فکر ئې وکئ چې سمندرلکه چي زما اودې دهغې شپې زوی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دلونګ مورکیسه شروع کړه: ستا ښه په یاد دي چې ته د شپې د خوني راووتی او د اور دالانچی ته ورغلي، سمندر ستا د هغې شپې زوی دئ.

ټوپکوال د خپلو ښځو په مخکې وشرمیدئ.لا هم هغسي فکر کوي، چې سمندر د ده زوی دئ، د لونګ د مور څخه. د لونګ مور خبره نوره هم روښانه کړه، هغې وویل:

- په هغه شپه د اور په دالانچه کې د کوتري مورستا خپله ښځه پرته وه او زه د سرای په منځ کې د کوچنیانو سره ویښه وم، ته مي لیدې.سمندر ستا دهغي شپې غلطي ده،یعني ستا زوی، د کوتري او زرکي هم ورور دئ.

د دې خبرو په اورېدو سره د زرکي مور او ټولو ښځو د لونګ د موره څخه خوښي سوې، او قوماندان وشرمیدئ. ټولو په یوه خوله وویل:

- شکر چې د زرکي واده د خپل ورور سمندرسره و نه سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان چې دغه ټولې خبرې واورېدې، د ځان سره پر خپلو کړو باندې سخت پښېمانه سو. اوس نو ستونزه دا ده، چې څنګه خپل تربرو ته او نورو کليوالو ته ووائي، چې سمندر د ده زوی دئ؟ هغه چې خلک خبر و، قوماندان خپله لور (زرکه) سمندر ته ودوي، هغو ته څه ووايي؟ د خور"زرکی" او ورور"سمندر" واده خو ممکن نه دئ.

نو د کورنی، سمندر او د لونګ د مور په خوښه ئې دا تر ټولو ښه وګڼل چې،له دغه ځايه کډه وکړی. هغو په هماغه شپه کډه را وکړه.افغانستان بيا ښار ته د لونګ کور ته ټول راغلل.

قوماندان لونګ سره له دې چې کوتره، د کوترې مور، د کوترې نيکه د کوترې د پلار قوماندان په راتلو د دوی کور ته خوښ نه و، خو هغه په هغه لياقت او ښايستګې چې لرل ئې، د خپل خسر راتلو ته ئې ښه راغلاست ووايه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوتري، د کوتري مور او نیکه ته ئې پدې قناعت ورکړی، چې زما او د کوتري د پلار تر منځ باید فرق وي، ما مکتب لوستی دئ، زه په یوه نظام، قانون او نظم کې رالوی سوې یم.مګردغه ښیګڼې په هغوکي چې د کوتري پلار ورته کار او فعالیت کاوه(ای،اس،ای) کي،دغه ښیګڼې نه سته.

کله چې د کوتري پلار د خپل زوم قوماندان لونګ له خوا د ده د بدیو سره بیا هم داسې نه ښول چې د ده څخه دي خوا بدئ وي. نو ئې یوه ورځ لونګ ته وویل:

- زه پر خپلو ټولو کړو پښیمانه یم او ستاسې څخه بخښنه غواړم. دوی....به راته ویل، او ما هم فکر کاوه چې د اسلام د ساتنې دپاره کارکوم، خبر نه وم چې خپل کور خرابوم او اخیرت ته به مختوری ځم.

پای

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم ټوک

دوهمه کیسه

بنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیوه کلیوال ژوند:

زموږ په کلي کې هم د نورو کلیو په شان د منې په وروستیو شپو کې، کله چې پروړونه له ډاګونو څخه ټول او ذخیره سي، د ممیزځایو څخه ممیز (کشمش خانو څخه کشمش) له باغونو او باغچو څخه انار یوړل سي، دا مانا چې هوا سړه سوله. د هوا د سړېدو سره جوخت کار او خواری کمه یا ورکه سي. د منې سړې سیلۍ را والوزی، د ونو او بوټو پاڼې ورژوي. ډېر وختونه اسمان شین او صاف وي.

کله نا کله پاس په اسمان کې نرۍ وریځې بې له اورېدو د کلیو دپاسه داسي په ځغاسته تیرېږي،چي لم ئې په خاشه کې نه بندېږي. د کښې ساړه بادونه پسې را والوزی، د هر سړی په غوږونو کې سوړباد شپیلکی وهي او شنه ډکي د مځکي پر مخ ورک سي.

چوغکی چي کرۍ ورځ د خپل نس د ډکیدو دپاره پر لاښوباغونو، فصلونو او ورشوګانو ګرځیدلي وي، هر مازېګر د خپلي شپې د تیرېدو دپاره په سیلونو سیلونو د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغونو، لڅو ونو او ورشوګانو څخه را الوزي او په ډله ييزه توګه مخ د خندق پر خوا ځي، هلته چي نلونه او لوخي ولاړي وي، دوی تر لمر لوېدو مخ ته هلته ځانونه رسوي. تر ګونګو ماښام پوري په خپل منځ کي په خپله ژبه سره ګډي وي، او تر هغه وروسته بيديږي. سهارئي بيا د خپل نس غم وي. الوزي خورو ورو ورشوګانو ته ځي او د ځانو دپاره خواړه پيدا کوي.

د هوا په بدلون او سړېدو سره زيات کليوالي ماشومان، لويان او زاړه نر او ښځي رېزش او زکام سي، پُزی ئې را ايله وي. د غريبو کورنيو ژوند خو په پسرلي او دوبي کي هم ښادمن ژوند نه ويني، خو د مني او ژمی سړه هوا، ورباندي يو بل غم ايضافي سي.

وسمني کورنۍ يا هغه کورنۍ چي د ژمی لپاره لږ څووری ولري، د سړو شپو د ښه تيرولو لپاره د مني په لمړيو ورځو کي خپل لاندي حلال کړي. دمني په اخير او دژمي په اولو شپو کي د لاندي څخه لغړ پخوي او په ژمي کي خپلي کترۍ خوري.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غريبو ژوند خو په هوکه او سوکه تيرېږي. زيات وختونه سوړسک او اوربشينه په اونۍ کي يوه شپه ئې غلمينه وي. سپوره ډوډۍ خوبه يو بختور لري.

د غريبو هره هغه ورځ ښه وي، چي اسمان صاف يا د اسمان مخ له وريځو خالي وي. کله چي سهار ژړ او کمواکه لمر د غره له سره څخه خپل سره ټکی مخ راښکاره او پر پراخه ورشو باندي خپله لمن خوره کړي، ټول کليوال ورته هوسيږي.

په هره هغه ورځ چي سهار لمر يوه نيزه را پورته سي، نو د مځکي مخ لږ د ناستي او ګوذارې سي. لاس هم د تخرګه دباندي راخيژي.هر څوک د بيابانه څخه د ډوډۍ پخولو دپاره څه خاشې کور ته راوړي. تر هغه وروسته، ماشومان، ځوانان او زاړه، د خپلوکورونو څه د کلي په منځ کي ميداني ته راووځي. نجوني هم د خپلو همزولو سره په ناوکيو بازی کوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول هلته د میدانۍ په هغه کونجک کي، هلته چي د سهارنۍ لمر وړانګي ورته سیده رالویږي، او د باده څخه ئې غوړونه څه پناه وي، پیتاوي ته سره کښیني.

د هر کلي په میداني کي مشرانو دمشرانو،ځوانان د ځوانانو او هلکان د هلکانوسره د ناستي او بازیو ځایونه معلوم وي. هر کلیوال د هري کورنۍ څخه چي وي دې میدانۍ ته راوځي، د دوی په کالیو او څپلیو کي ډېر د پام وړ توپیر نه لیدل کیږي. پدې چي ټول نژدې یو شان غریبانه ژوند لري. په دغه میداني کي تر غرمي پوري، هلکان د هلکانو سره، ځوانانو به د ځوانانو سره او پدې شان به سپین ږیرو له سپین ږیرو سره د زړه خواله، خبري اتري او لوبي کوي. هري ډلي یو د بله سره په یو څه نه یو څه ځانونه بوخت کړي وي. بجلیوال د بجلو لوبي، مردکیوال د مردکو لوبي کوی.

ځیني مشرانو بیا کتار، شپاړس ګاټی، درګاټی، غولبندۍ سره ایښی وي. پاته نورسیلبین پر راټول وي. ځیني زړو به ودغو ناستو او راټولو ته د خپلي ځوانۍ یوه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمه کیسه، د خپلې عسکرۍ د دورې کیسې او څرګندونې کولې.

مثلاً یوه به ویل: کله چې مې پچه را وختل، حکومتۍ ته ورغلم، دستې ئې څیره کړم، د دوو جوړو کالو او درو شلو افغانیو سره د کوره ووتم. دوه کلنه نوکري مې هم دوه کاله او څلور میاشتې سوه؛ پدې چې عوضې نه و،را رسیدلی ترخیص مې بند وه. ما ویل چې ترخیص وانه خلم، کور ته نه ځم. همداسې مې وکړل.

د دوو کالو دعسکرۍ کولوبیانونه نو دونه زیات کیدل،چې مه کوه خبرې. کله چې به د یوه څخه بل ترهغه مشر ته د خبرو وار ورسیدی، هغه بیا د امان الله خان د پاچهۍ، د سقاوۍ دورې کیسې او څه چې ئې لیدلې وې، هغه بیانولې.

د هر یوه هڅه هلته دا وې، ځان داسې وښئې، چې پر ده دا عمرخوشې نه دی تیر سوئ، تر پیښو او لیدنو زیات څه وائې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـليم كـاكو، چـي پـه ناسـتو كـي تـر ټولـو مشـر دئ، د عمر زياته برخه ئې په سختيو، خواريو او سرگردانيو كي تيره كړې ده. هغه د ژوند ډېري تجربې لري.

ډېر څه د سليم كاكو په مخكي تيرسوې دي. كله چي هـر يـو لـه دوى څخـه خپـل بيـان خـلاص كـړي، نـو د خپلو خبرو او كيسو د رښتياوالي او سيكه كيدو په موخه، خپل مخ وسليم كاكو ته را واړوي، او په لوړ اواز ووايي:

- سليم كاكو همداسي نه وه؟

سـليم كـاكو پـه خپـل كـار بانـدي بوخـت وي، سـر ئـې كښته اچولې وي، پورته چندان نه گوري؛ يوازي د تائيد په توگه سر وښوروي.

هلته نو خبري كوونكئ ډېر خوشحاله پدې سي، چي بيـان تـه ئـې سـليم كـاكو هـم د هـوكي سـر وښـوروئ. كه به پخپلو خبرو كي كم چا څه زياتى هم كړئ و، سليم كاكو غوږ كوڼ اچاوه. څوک ئې د ځانـه نـه مرور كـاوه. سليم كاكو نو خپله يو كليوال پوخ نجا ر دئ. دروازې، د يـوي رختونــه، جغونــه، مــالې، چــوغ لنــډی، بگيركــي،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنيچويونه، د يامه لاستی ، ټکه کي او هر هغه څه چي د کليوالو اړتيا وه، د سليم کاکو سر ور سره خلاص دئ. هغه ئې په ښه توګه سرته رسولای سوای.

که څه چي اوس نو د سليم کاکو لاسونه رېږدي، پر سترګو ئې هم پردې پيدا سوې دي، د پخوا په شان ښه نه ويني، مګر غوړونه ئې ښه اوری، خو د ده غټ اندامونه، قوی بدنه، چي لا کړوپه سوې نه ده، د لاسونو پنجې ئې غښتلي دي.

*** *** ***

نن هم سليم کاکو د هري بلي ورځي په ډول سهار د کوره د خپلي تيشي، رندې، برمې، ارې، د ميخونو د جابې او يو دوو تختو سره ميداني ته راوتی دئ. بنګ زوی ئې چلم او د تنباکو جابه ورته هره ورځ راوړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ د خپل پلار سره مرسته کوي او کله نا کله ئې پلار اسانه او لږ کار ده ته هم سپارئ.

سليم کاکو درې زامن لري. د مشر زوی نوم ئې عطا محمد، د دوهم زوی نوم ئې بنګ او د کشر زوی نوم ئې هرڅه چي و، خو ټولو کليوالو (کولی) باله.

عطا محمد ئې پوخ نجار سوئ و. د واده خاوند و، د کلي ځخه ښار ته کډه سوئ.هلته په ښکارپور بازار کي ئې د نجارئ دوکان کاوه. بنګ او کولی د پلاره سره په کلي کي اوسيدل. پدې کلونو کي د سليم کاکو ښځه وفات سوه. سليم کاکو د خپلو دوو زامنو سره په پرديو دوو زړو خونو کي اوسيدل.

د غريبو کليوال په ناست ځايونو او بانډارو کي هيڅکله د شرابو، کبابو، مستيو، نشو، د جامونو د تشولو او ډکولو خبري نسته. ځکه دا شيان زموږ د ولسی ټولنيز ژوند په منځ کي ځوک نه پيژني.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم کاکو د تنباکو د چلم څکولو پوخ (عملي) سوی و. د عمر د پخوالي او زيات چلم څکولو له امله د هغه په سينه کي خره هاری هر چا اوريدی.

سليم کاکو خپل شخصي کور او جايداد نه لري. پدې کلي کي ئې نا معلومه خورا زيات کلونه د يوه ښه گاونډی په توگه ژوند کړی دئ.

په ټول کلي کي هيڅوک نه پوهيږي، چي سليم کاکو په اصل کي د کوم ولايت، کوم کلي او په نسب څوک دئ. خو دا دئ اوس د شاه دولا لالا د غويو د سرای تر څنگ د کلي د ميدانی سره جوخت د خپلو بچو سره ئې گوذاره ده.

خلک ئې د جت سليم په نوم يادوي. هغه په رنگ ښايسته، په قد جگ، په خبرو پوه، د خبرو او لهجی څخه ئې په واضح توگه سړی پوهيدا سي، چي رښتيا هم د دې سيمي د کليو اصلي اوسيدونکي به نه وي. يو عمر ئې د دې کليو د خلگو په چوپړ کي تير کړی دئ. غوړونه ئې جوړدي، د ټولو ناستو خلگو خبري اوري، او د ځان سره

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې ارزوي. خپله لړ په خبرو او مجلس ورګډېږي. دا چې دی به څه چورتونه وهي؟ يوازې خدای پوهېږي. يوازې يتيم اکا د نورو کليوالو خلګو په نسبت سليم کاکو ډېر پېژني. يتيم اکا او سليم کاکو سره همزولې دي. سليم کاکو او يتيم محمد اکبر يو بل ښه سره پالي هم، يعني يو له بله تګ او راتګ سره لري.

په دې کلي کې د مځکو تر اصلي مالکينو نور خوار وغريب، بې کوره، جلا وطنه يا "اوپره" کورنۍ زياتې اوسي. نو د ميدانئ په مجلسونو کې هم د "اوپره" هلکانو او سړو شمير زيات وي.

يوه ورځ تر څو چې دوی يو او بل ته د خپلو زړونو غوټې سره خلاصولې او راسپړلې، چې د سليم کاکو زوی "بنګ" په وارخطائي سره ږغ وکړئ:

- هغه دئ، هغه دئ سردار صاحب، سردارصاحب پر دې خوا را روان دئ. په ميداني کې راټول سړي، واړه او زاړه، د يوه مخه داسي يو دم چوپ سول، لکه پر مرغانو چې باز، ځرخک ووهی او يا شاهين را ښکاره سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیر، سردار صاحب کرار کرار د میدانی پر لور رانژدې کیدئ. دلته ټولو ناستو لویو او وړو خپل نفسونه په غاښ نیولي وه. کله چې سردار صاحب میدانی ته رانژدې سو، نو په میداني کي ناست ټول واړه او زاړه ورته ولاړ سول، سلامونه ئې ور واچول. سلیم کاکو هم خپل زور وواهه چي ولاړ سي. خو وئې نه سوای کولای.

سردار صاحب پر زړو او سپین ږیرو خلګو باندي هم خپل د مړی خیټي ټوکي وکړې. پرخپله کوندی ږیره او په ږیره کي تاو بریتو ئې لاس راتیر کړ؛ لکه جهان چي ده فتحه کړی وي. بیا ئې سلیم کاکو ته داسي وویل:

- سلیمه! زه نن بازار ته روان یم....

هغه لا خپله خبره پوره کړی نه وه، چي سلیم کاکو ورته وویل:

- په خیر ولاړ سې!

سردار بیا خپله پر راغبرګه کړه او خپله خبره ئې تکرار کړه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- سليمه! ته به کور ته ورسې، د درشتې د ارې لاستی او د يوې خونې د دروازې لخک دواړه سست سوي وو، هغه به وګورې او جوړ به ئې کړې.

- سليم کاکو په کميني سره وويل:

- ښه دئ سردار صاحب، بنګ به دستي ورولېږم، ان شاالله جوړ به ئې کي.

سردار صاحب بيا پر را درسته کړه:

- سليمه!که ته خپله ورسې، ښه به وي، ما په کور کي ورته ويلي دي.

سردار صاحب په کور کي له خپلو څلورو ښځو څخه څو لوڼي، يو نازولی خو په سر پک او بې بند و باره زوی لاره.

سردار بيا سليم کاکو ته وويل:

- دا خبره مي پدې درته وکړل، چي دا د نن زماني هلکان دومره د باور وړ نه دي. ته زما زوی ته وګوره، فکر کوم، دا ستا زوی بنګ هم ما ته يو ډول بل ډول هلک رامعلوميږي. هغه بل ورځ مي واورېدل، چي بنګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس په چينه کي په صابون ځان پرېولي، که دا رښتيا وي، نو د ده سره احتياط په کار دئ.

سردار ځکه داخبره وکړه چی زموږ په کليو کي صابون لږو مړو کورنيو يوازي د کالو منځلو دپاره کاراوه. دغه بازاری صابونونه چا نه پيژندل. بيا چي پيدا سول، يوازي مړو کورنيو او د هغو اولادو کاراوه، غريبو ته ئې کارول، عيب او شرم و.

سردار صاحب به لا څه نور تومتونه په بنګ پوري تړل، چي پدې وخت کي شاتر تاجو راښکاره سو، ږغ ئي وکئ:

- سردار صاحب، اس تيار دئ.

سردار صاحب هغه ته جواب ورکئ :

- ښه، ښه دئ، د رځم.

هلته مهتر لالو ماما د سردار صاحب د اس قيضه نيولي، ميداني ته راووتی.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهترلالو چې کوسه وزمه سړی دئ، نری څو تاره ږیره ئې پر زنه شنه وه، خپلې زړی ربړی څپلې ئې په خپل پښو کې تر ملا او اوږی تینګې تړلی وي، دی ته اماده و، چې د سردار صاحب د سپرلی د اس تر مخ به ځغلي. ځکه دا د مهتری وظیفه د لالو په برخه وه. د کوڅې په خوله کې د لالو دوه ښایسته بچیان سپیره چاودلی مخونه چې پرتوګونه ئې نه لرل، د سړی هوا له املـه ریږدیدل؛ لاسونه ئې تر لنډو کمیسونو لاندي په تخرګو کې نیولي ولاړ وو، ګوري چې پلار ئې د سردار صاحب د اس تر مخ څنګه ځغلي.

ښځه ئې هم د خپلو بچو تر شا ولاړه ده. د اوبو ډکه کونجی ئې په لاس کې ده، انتظار باسي، چې کله به سردار پر اس سپور او روان سي. د دې د اولادو پلار لالو خو د اس تر مخه ځغلي او دا به اوبه ورپسې پاشي.

د لالو دغه لمړئ ورځ ده، چې د سردار صاحب نوکر سوی دئ. لالو تیره شپه خپلې ښځې ته ویلی و، ښه سو، چې خواری راته پیدا سول، اما تر دا اوسه مې دونه زیات

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځغستلي نه دي، تر بازاره خو په پياده تلو د يوې پوره ورځې مزل دئ، چې وبه کولای سم که يه. ته دعاوي راته کوه چې وکولای سم.

تاجو "شاتر" هم د اس دپاره څه شپيشتی په خپلو پټو کې په شا پوري تړلې اماده ولاړ دئ. د تاجو سا پخه ده؛ ډېر کلونه ئې د سردار صاحب د اس تر شا ځغستلي دي، پښې ئې په ډېرو ځغاستو، شګلنو مځکو، ډبرېنو لارو، تروو او ښګلنو مځکو، خاشو او اغزو کې پخې سوي وې، ستنه ئې په پښه په مشکل ننوتل.

د اس قيضه مهتر ونيوله او شاتر ريکاب ونيوئ، سردار صاب راغلی پر خپل اس ئې پښه واړوله، سمدستي ئې اس پونده کی.

د لالو کوروداني (ميرمن) تر شا اوبه پسې وشندلې، دعاګاني ئې وکړې. خپل بچي ئې تر لاس ونيول، خپلې خوني ته بيرته وګرځيدله.

لالو د اس مخ ته او تاجو تر اس شا ته په يوه چارناله د ولسوالۍ د بازار پر لور ولاړل. د سردار صاحب تر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تګ وروسته، د کلي د سپین ږیرو او په عمر پخو خلګو یو بل ته سره وکتل. هیچا جرات و نه کی، چې خبري وکړي، مګر مسکي مسکي سول.

دلته حاضرو ځوانانو ته یو ډول بل ډول فکرونه پیدا سول. پدې چې دا ولې د سردار صاحب تر تلو وروسته، مشران مسکي مسکي سول؟

څومعلم مرجان دا چپتیا ماته کړل و ئې وویل:

- لالو ته دي خدای خیر ور پیښ کي، ځکه یو د ځغاستي سره نا بلد دئ، سا به ئې ژر وسوځي او بل پښې ئې هم پخی نه دي، په لاره کي ډبري، شګي، خاشې او ځوزان به ئې ګوډ کي.

بیابنګ د خپل پلا ره په کراره وپوښتل:

- پلا ره! دا سردار صاحب خو تر تا ډېر کشر دئ، دی هم په کوچنیوالې لکه خپل زوی (زلمی) دغسي..... و؟

سلیم کاکوخپل زوی بنګ وترټئ ورته و ئې ویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- چوپ سه، خدای وهلې، نه ئې وينې، چي ملک سلطان هلته ولاړ دئ، خبره به دي واوري، دستي ئې تر سرداره رسوي. هغه خود سردار مخبر دئ زويه! دا ټول يو شان وه،بدي د دوی په ختـه اخښل سوېده،ته سر مه په گرځوه، خپله شپه تيره وه. موږ مجبور يو گوذاره کوو، غريب خلک يو، چي ته او کولی د خيره سره لويان سی، بيا خپله به په هر څه پوه سی. اوس ته د دغه خپل معلم صاب خبرو ته غوږ نيسه، خپل سبق وايه، د نورو په کار، کار مه لره.

سليم کاکو له لږدمي کولو وروسته زوی ته وويل:

- اه ښه سو، چي راياد سول زويه! ته يو ځل د سردار صاحب کور ته ورسه، وگوره، چي د دوی د دروازې لخک څه کار غواړي او د ارې په لاستی ئې څه سوي دي؟ که ئې ډېر کار غوښتی، چي ماپښين زه او کولی ورسو، او که ئې کار کم و، هلته ئې ژر ور جوړ که، وروسته به نو د خيره سره ښوونځی ته دي ولاړ سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ پلار ته ښه کړل. څه سامان ئې د ځانه سره واخيستي، د سر دار صاب کور ته ور روان سو. دلته نو اومکۍ غرمه ده؛ د ډوډۍ خوړلو وخت هم رانژدې دئ. د هر کور د پاسه دودونه پورته سول، تبخي باندي او اورونه بل سول. يو شمير کورنۍ پر تبخۍ او څوک پر تناره خپل لانده کړي اوړه اچوي، او ډوډۍ پخوي. د خداى او هست خبره ده، چا د جوارو، چا د اوربشو او چا د غنمو اوړه لانده کړي وي.

ګوروان لنګي غواوي، چوپانانو لنګي ميږي او بزې کلي ته راوستي او طالب هم د ټوک او جيرې د راټولولو دپاره د کليوالو د کورونو پر خوا ور رهي سو. يوه ډله کوچنيان د ښوونځی را رخصت سوي دي.

د سليم کاکو کوچنی زوی کولی هم د ښوونځی څخه کور ته راځي او نور هلکا ن ښوونځی ته روان دي. بنګ هم بايد ښوونځی ته ولاړ سي. هغه د درس او ليک لوست سره زياته مينه لري. ملا سيف الدين هم لکړه په لاس د مسجد په خوا کي ولاړ دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دئ امیـر خـان اکـا د هـري ورځــي پـه ډول چــي نا وخت به مجلس ته راتلی، نن هم بیخي غرمه راغی. سلام ئي واچوئ، ټولو ئي سلام ته وعلیکم دي سلام ووایه، خو بډي اکا و امیرخان ته د سلام جواب داسي ورکړئ.

- امیر خانه، والله چي به تا کي هم کوم فساد سته، ټوله ورځ ورک ئې، یو دم لکه مادوزمی (پیری) پیدا سې، بیا بیر ته لکه مرغړی ورک سې. یوه کیسه شروع کړې، هغه پر نیمائي خوشي کې، ولاړ سي. په څه بوخت سوی ئي، خـدای دي ئــي خیـر کــړي. هغــه بلــه ورځ دي هم د زرېن ډُهل زن (ډهل وهونکی) نقل دغسي پر نیمه پرېښود، ولاړې.

امیر خان د بډی کاکو په ځواب کي وویل:

- خدای دی موړ او تاسي ژوندی لري. د زرېن ډُهل زن کیسه خو څه کوي، ډېري نوري کیسي به درته وکړم، درځی، درځی؛ اوس غرمه ده، کورو ته به ولاړسوو، ګوله موله به تر ستوني تیره کړو، د ماپښین

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځــه تــر ادا کولــو وروســته بــه، کــه د خــدای رضا وه، باران نه و، لمر به هم ښه تود وي، بیابه د خیره سره کیسي کوو.

مومن اکا ئې خبره ونیوله، وئې ویل:

- په یو شرط!

مومن کاکو لا خپل شرط ویلی نه و، چې بډی اکا ئې خبره غوڅه کړل:

- شرط مرط ئې په کونه پوري مه ورتړه .

امیرخان وویل:

- مومن اکا ښه وایی، بډی کاکو خو زما په مرض پوهیږي، که د ماپښین په مجلس کې معلم صاحب و، نو بیا زه خبري نه سم کولای. ځکه د یوې خوا مې معلم صاحب مشر د کاکا زوی دئ. بل د هغه ژبه ډېره تیزه ده. هغه ورځ سردار صاحب او ملا صاحب لا ویل، چې مرجان ډېر ژبور دئ. پدې وروستیو کې چې هرځای کښیني د خانانو او ملایانو غیبتونه کوي.معلم مرجان هیڅوک غوږ نه پرېږدی....

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلیم کاکو چي لږ په مجلسوکي ئې خبري کولې اما دا ځل ئې وویل:

-هلکو! معلم صاحب تر موږ اوتاسي په هر څه پوهیږي، هغه مکتب ئې ویلی دئ، ښار ئې لیدلی دئ، د پوهو خلکو سره کښینستلی دئ، موږ او تاسي په څه خبر یو؟ناست خلک ټول چپ سول.

*** *** ***

بنګ چي کله د سردار صاحب د کور دروازی ته ور ورسیدئ، د سرای په دروازه کي ئې پښه ونیول ودرېدی او په لوړ اواز ئې ور ږغ کړل:

- زه بنګ یم، پلار را استولی یم، چي دروازه او اره در جوړه کم.

په کور کي د سردار صاحب ښځو او لوڼو د بنګ اواز وپیژندئ. د بي بی صدفي مور بنګ ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- راځه، کورته راسه؛ ښيلې (؟) ستا څخه بيا څوک مخ پټوي، ته موږ ته هغه کوچنی بنګ ئې چې وي، دلوی سړي چمونه مه کوه.

بنګ کور تـه ور ننوتئ د سردار صـاحب ښـځو تـه ئـې سـلام ور واچـوئ، او پوښـتنه ئـې ځينـي وکـړه، چـي د کومی دروازې لخک خراب سوی دئ؟

د صدفي مور و صدفي ته وويل :

- زويـه، ورسـه؛ بنـګ تـه دروازه ور وښـيه او اره هم ورته را واخله.

چي بنګ ئې جوړه کي صدفه تر مخـه، بنګ ور پـه پسې، هغې خوني تـه ورسيدل، چـي د دروازې لخـک ئـې ختـا سوئ و. بنګ دروازې تـه کښينستئ، چـي لخـک ئـې ور جوړ کړي.

صدفه ورتـه ودرېدلـه، خپلـي دوی سترګی ئـي پـه بنـګ کي ښخي کړيي وې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ په خپل نازک تور بخون پوست کي زيات ښايسته دئ، غټـي تـوري سـترګي، جګـه پـزه، سـپين غاښـونه او برابر اندامونه خداى ورکړي وه.

بنګ تر يوه وخت پوري سترګی کښته اچولی وې؛خپل کـار ئـې کـاوه، کلـه کلـه بـه ئـې سـترګی صـدفي تـه ور وا وښتې، چي وبه ئې ليدل، صدفه ده ته ګوري، د ده هم بـدن وتخنيـدی، مغـزی ئـې ورکـوږ کـئ؛ کلـه چـي دواړه سترګو په سترګو سول، عقل او فکر ئې هلته بند سو.

بنګ په تيشه خپلي ګوتي داسي سختی ووهلي، چي تر ګوتو ئې وينی را جاري سوې.لادی خپل ځـان تـه متوجـه نه دئ. په خوږ پوه نه سو. صدفه هم غرکـه پـه چُـرت کـي تللې ده؛ وچه ولاړه ده، د بنګ دوسترګو ته ګوري .

پـه دي وخـت کـي د صـدفي مـور راغلـه، ګـوري چـي مځکه پـه وينـو سره ده. د بنګ تـر ګوتـو وينـی بهيږی او لور ئې ورته ولاړه ده، سيل ئې کوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صدفي مور پر خپلي لور بږغ وکئ، چي ورسه، ژر څه رښکئ او تبوکر را واخله، د بنګ ګوتي ور وتړه، او خپله ئي هم بنګ ته وويل:

- زويه، نور کار بس که، بيا به دي پلار راسي، دروازه به جوړه کي.

د صدفي د مور پر بنګ باندي زړه وسو؛ ولاړه چي بنګ ته څه خواړه راوړي. هغي يوه کاسه ډکه د خوړو راوړه. ګوري چي صدفي لا د بنګ ګوتي نه وي ورتړلي. د بنګ تر ګوتو هماغسي ويني څڅيدې. د صدفي دواړي خپري هم د بنګ په وينو سري دي.يوبل ته ګوري.

*** *** ***

له هغه وخته چي صدفي د بنګ لاس په خپلو دوو لاسونو کي ونيوئ، څو خوږ سوي ګوتي ئي ور وتړي، د بنګ او صدفي دواړو لاسونه او بدنونه خوله خوله

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سول. د دواړو بدنونه رېږدېدل؛ لاسونو او پښو ئې کار نه کاوه، عقل ئې د سره تللي و.

د صدفي د بنګ خوړ سوی ګوتی هیري سوې، یوازي دوی دواړو یو بل ته سره کتل. په خونه کي چوپه چوپتیاده، د صدفي مور چي دوهم ځل خوني ته ورغله، پر صدفي ئې منت وکړ.

- تر اوسه دي د مسلمان ګوتي نه دي ور تړلي؟ ته ایسته سه، چي زه ئې ور وتړم، ته لکه چي د وېنو څخه بیرېږې.

صدفي دخپلي مور خبري نه اورېدې څو مور ئې دا لړ پري وهل کله چي صدفه د خپله ځایه څخه وخیکده، د صد فی مور د بنګ لاس په خپل لاس کي ونیوئ، ګوري چي د بنګ تر ګوتو تودی وینی او د لاس تر خپړه ئې یخي،یخي خولي څاڅي.

د صدفي مور حیرانه سوه، ژر ئې خپلي لور ته وکتل، ګوري چي د هغې په مخ کي یو څاڅکی وینه نسته؛ داسي سپینه اوښتي ده، او په خولو کي لنده خشته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده. د صدفي مور وپوهيدله، چي دا د دوو زړونو تر منځ د ميني رشته او خوله ده.

*****

د صدفي مور ژر ژر د بنګ ګوتي ور وتړلي. بنګ ته ئي د ډوډۍ کاسه کښيښول خوبنګ دغسي ډکه پرېښوله.ډوډۍ ئي ونه خوړل د سردار صاحب د کوره شوم را ووتئ، مګرخپل زړه ئي هلته پرېښود او د صدفي زړه ئي د ځان سره را واخيست او را رهي سو.

بنګ چي خپل کور ته راغئ، پلار ئي ورته وويل:

- بنګ زويه، ډېرعمر دي وکئ، دروازه لکه چي ډېره خرابه وه .

بنګ پلار ته وويل :

- هوبابا، جوړه مي نه کړه.

سليم کاکو ورته وويل:

- خير، ستا بلا دي واخلي زويه، زه او کولی به ورسوو، جوړه به ئي کړو. ته خپل ښوونځی ته ولاړ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سه، درباندي ناوخته نه سي، ډوډۍ دي په بغل ځولی کي کولی زوی در اچولې ده، پر لاره به ئې وخورې.

بنګ خپلي زخمي ګوتی د پلاره څخه پټي کړې. کشر ورور ئې ژر ژر ډوډۍ او بغل ځولی ورته را واخیستل. کله چي بنګ د کولی څخه خپله بغل ځولی اخستله، کولی ئې تړلي ګوتي ولیدې. بنګ خپل ورور پوه کړ چي پلار ته څه مه وایه، او پخپله تړلي ګوتي د کوره ووتی او و ښوونځی ته ولاړ.

سلیم کاکو وخپل کشر زوی کولی ته وویل:

- زویه، یو څه سامان در واخله، چي ورسو، د سردار صاحب دوی کور ته، دروازه او د اری لاستئ به ور جوړ کو.

کولی همداسي وکړل. زوی او پلار دواړه د سردار صاحب کور ته ورغلل. د سردار صاحب ښځو چندانی ستر نه کاوه. د سلیم کاکو سره خو بیخی کوچنی لوی سوي وې. سلیم کاکو دروازه سمه او د اری پر لاستي ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یـو دوه میخونــه ووهـل. د کــار تـر تمامیـدو وروسـته، د سردار د کوره را ووتل، او مسجد ته راغلل.

د جمعي لمونځ تیر سوی و. ملا صاحب سلیم کـاکو تـه وویل:

- سـلیم اکـا، سـړی چـي سـپین ږیـری کیـږي، دینـداره کیږي، مګر ته په دینداري کي سست سوی ئـي، د جمعـی لمانځه ته ځان نه را رسوې. زر لمونځه د کور، یو لمونځ د ماجت (مسجد)، زر لمونځه یوازي، یو لمونځ د جمعي سره برابر نه دي.

سلیم کاکوخپل سر وښوراوه، او ملا ته ئي هیڅ جواب ور نه کی، خپل لمونځ ئي ادا کی.

د ماپښـین د لمانځـه تـر ادا کولـو وروسـته، کلیـوال بیـا ومیدانی تـه سـره را ووتـل. د تـل پـه شـان د میدانی دا بـل دیوال ته چیري چـي مـازېګر د لمـر وړانګـي ور لـوېږی، هلته سره پنډ سول.

امیرخان، بډی کاکا او یتیم اکا، ټول سره راغلل. هلتـه ئــي پــه خپلـو پټوانـو کـي ځانونـه پیچلـي پـه خـاورو کـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګونه ووهل. دا دئ معلم صاحب مرجان هم لکه چې ګوله تر ستونی تیره کړی وه او مجلس ته راورسیدئ.

ملا صاحب هم د کوچنیانو د سبقونو څخه ځان را بیغمه کړئ و، راغلی وسلیم اکا ته نژدې پر دوو تلو کښنستی، داسي کښینستی چي خلګو ته وښيي، چي زه بیرته ژر ولاړېږم.

د ملا صاحب د راتلو څخه مقصد او وظیفه دا و، چي معلم مرجان د خلګو په مخکي څه سره کوچنی کي.هغه د معلم مرجان سره آخیستې وه. هر چیري چي معلم صاحب د خلګو سره کښيني، ملا صاحب بې له ځنده ځان هلته باید ور رسوي او د هغه د خبرو په خلاف خبري کړي.

په دې ورځ ملا صاحب بيله ځنډه معلم صاحب مخاطب کی، په قهر ئې ور ته وويل:

- معلمه، ته ولي د ماپښين لمانځه و جمعی ته نه راځی؟

معلم مرجان ملا ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا صاحب، دماپښين د لمانځه پر وخت، زه د مکتبه را وځم، تر کوره او ماجته (مسجد) پوري پوره يو ساعت لار ده. خدای ته خو معلومه ده، چي زه د عيال په نفقه او د دې وطن و اولادو ته د څو تورو د ور زده کولو په کار بوخت يم، نو لمونځ هلته په مکتب کي يا په لاره کي ادا کوم.

د يو څه لنډ ځنډ وروسته، بيا معلم صاحب ملا ته وويل:

- ملا صاحب، پدې شپو او ورځو کي خورا تر له وتلئ معلوميږي. خدای دي ئې خير کي، چي بيا به دا خلګ کومي کومي کندي ته ور واچوي؟

د دې خبري سره، سليم کاکو هم وويل:

- معلم صاحب ښه وايی.ملاصاحب پدې شپو کي بيخي د (ووله) وتی دئ.

نور ملا چا خبرو ته پري نه ښود. بډی اکاملا ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا صاحب، یو ګړی مو دلته ارام پرېږده، ماجت ته درځو، هلته دي نصیحتونه را ته کوه. لمونځ کوو، نور نو ته داسي وچ زموږ...هره ګړۍ لکه چېه لاس مه درېږه.

بډی اکا خو بیا په کلي کي مشر سخي، چرسي او شوخ سړی دئ، په خبره ئې چندان څوک نه خفه کیدئ.بل بډي اکا ته دمعلم مرجان خبري خوند ورکوي.بیا ئې مخ پر امیر خان را واړاوه:

- ښه امیرخانه، ته وایه، وا مي وربډل، چي ښار ته تللئ وې؟ په خیر راغلې اوس نو وایه څه دي راوړي دي؟ کومه ماته، ګوډه او ړنده پیښه سوې ده که یه؟ خلګ خو وائې چي په ښار کي ډېري خبري سته.

امیرخان دوه درې ځل بډی اکا ته اشاره وکړه، مانا دا چي معلم مرجان ناست دئ، زه خبري نه کوم. خو بډی اکا امیر خان مجبور کي چي خبري وکړي.

امیر خان وویل:

- بډی اکا! په اوس زمانه کي والله که داسي څه سړی واوري، چي د زړه د راپورته کیدو دي وي. که رښتیا در

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ووايم، زما نو دا څووم وار دئ، چې ښار ته ځم او راځم. څه وکم خيښي ده. هره پلا چې ولاړ سم، دوې درې شپې هلته تيروم.

هغه زياته کړه:

- ليري ځای دئ، اوس مي کولمي هلته ګرو دي، اولاد دئ،نه ځيني رغول کيږي، مجبور يم، ورسم. حيا دي وي ډېره ډېره د هلکو مور هم را ته وايی، ته ولاړه سه، د لور احوال را ته راوړه. هغه بيوزله خو د بل په کور کي ده، نو زه مجبور يم، ورسم، احوال ئې واخلم.

بډی اکا پر را درسته کړه:

- ته خپل غمونه دي پرېږده. دا د ښاري خلګو د ژوند کيسه وکه. دوی څه کوي، څه شی خوري.....؟

اميرخان يو سوړاسويلی تر خوله راوايست، وئې ويل:

- ياره بډی اکا، څه به درته ووايم، زما خو ئې په خپله ښاری ژوند والله که خوښ سوې وي. ښاری خلګ سر و کال، ستړي او هلاک وي. يوازي ناوخته ماښام

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر کور وي. سهار په تياره کي لکه زموږ کارګر، بزګر، چوپان، باغوان چي په پسرلي او دوبي کي پر سپيدو د کوره وځي.

امير خان زياته کړه:

- ښاريان کال دولس مياشتي دغسي ستړی ژوند لري.

ميلمه ئي سهار د خولې د پرېکړي څوک نه سي پيدا کولای. سهار به يوازي وي. چای به کومه کوچنۍ نجلۍ يا يوه زړه ښځه درته راوړي، چي پوښتنه ځيني وکې، پلانی څه سو؟ دا يوه خبره اوري، خپلي خوارئ ته ولاړئ.

په کلي کي بې له بډی اکا، سليم اکا او معلم صاب څخه نورو کليوالو چنداني ښار نه دئ ليدلی. د امير خان خبري ورته د بلي د نيا خبري او خورا په زړه پوري وي. بيا يوه وپوښتل:

- دوی پډې سړو شپو کي څه کار کوی؟

امير خان وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هلته سړی او ګرمی شپې معلومې نه دي. کار، کار؛ ټوله ورځ کار. چا دوکان لاره، چا د سړک پرغاړه شیان خرڅول، چا د اسونو بګی لرلې، هغه ئې ځغلولې. چا ډوډۍ پخولې، چا سړکونه او پاشي کول، چا جارو کول، چا د کوڅو انبارونه پر خرو مځکو ته رسول. څوک د ختو په مزدوریو اخته وو. چا د خلکو سرونه او ږیرې ور خریلې. خورا ډېرې خوارئ وي په ښارکې. ټول خلګ د خپل سر په وېښتانو را ځوړند وو. په ښار کې هره ورځ تیاره د قیامت ورځ وي.

د لږ سا اخیستو وروسته امیر خان وویل:

- که څه په ښار کې هم لږ خلګ ارام او ماړه وو، نوري ټولي کورنی یوازي دونه څه د ورځې ګټي، چې ماښام ئې څټي، بس دا به وایو چې خدای دي زموږ او ستاسې ال او اولاد د دوی د حالــه پــه خپـل قـوت سـره وساتی. والله که هلته هیڅ سړی د خپلې کونی لګیدو ته وخت لري. د خلګو ئې حرص زیات سوی دئ، قناعت

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نسته. هره ورځ په ښار کي لکه د محشر ورځ چي وي، نر او ښځي ګډوډ تر له جاروزی، مخ پوټی نسته.

ناستو زړو خلکو خپله یوه یوه د لاس ګوته په خاورو کي کش کړل او دغه په خاورو لړلی ګوته ئې پر خپلو پزو باندي را کش کړي، په لوړ اواز به ئې وویل:

- توبه، توبه!

دلته نو ملا سیف الدین اکا چي لا په ولاړی ولاړ دئ، بیا بهانه په لاس ورغله، ژر ئې یو ایت ولوستی، وئې ویل:

- په کتابونو کي ئې راوړي دي: چي "په اخیره زمانه کي به د نرو او ښځو تر منځ پرده نه وي، ټول به سره ګډ سي". دغه دئ هغه حالت، قیامت را نژدې سوی دئ، خپل طاعت او عبادت کوئ. د خلګو پر خبرو غوږ مه نیسئ، ځان مه خبروی، پر خپلو غوږو لاسونه ونیسئ، هر څه چي بې خبره یاست، هغو نه ښه یاست. قیامت تور وي، که سپین؟ چي ښځي مخ نه پټوي، او په بازارو کي د نارینه و سره تاویږی او را تاویږی، نور به لاڅه اورو؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلم مرجان د ملا ځخه خبره ونیوله، او وئې پوښتل:

- تا ښار لیدلې دئ؟

- ملا صاحب وویل:نه، خدای دي نه را باندي ویني، نوري ګناه مي کمي دي چي ښار هم ووینم.

- معلم بیا وپوښتل !ملا صاحب (لمده) ډوډۍ ښه خوند درکوي، که وچه؟

- لنده چي وي، وچه دي ځان وخوری....

ملا صاحب پر معلم مرجان ور بږغ کړل:

- معلمه، خبري مه اوږدوه، تاسي معلمان والله که په خبرو کي د چا پلار ملامت کي. ستاسي ژبې مار ځټلي دي. مطلب دي څه دئ؟

معلم مرجان وویل:

- ګوري خلګو، ما په ښار کي څو کاله مکتب ویلی دئ، امیرخان دوې درې شپې د لور کور ته تللی دئ. د ښار د خلګو ژوند زموږ تر ژوند ډېر اسوده دئ. په ښار کي دوا او ډاکټر پیدا کیږي، د ښار د خلګو کالي پاک وي. هغه لږ خواړه چي خوري، زموږ تر خوړو ښه وي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ژوند نوري اسانتیاوي سته. په ښار کي څه ښځي هم د نــرو پــه ډول پــه حکــومتی ادارو کــي کــار کــوي، ډاکتراني،معلماني او په نورو کارو مصروفي دي.چې دا ټولي ښې خبري دي.

ملا صاحب ئې بیا خبره ونیوله:

- واالله هوله.....! ښځي د نرو سره یو ځای کارکوي؟ توبه توبه ما خو وویل، چې ستا ژبه مار څټلې ده. ته د کلي خلګ ګمراه کوې؛ خپله خو ګمراه سوی ئې.وینم دي اوس کله کله بې لنګوټې پر لمانځه درېږې. هغه بله ورځ دي حتا ویل چي په لڅ سر هم لمونځ روا دئ. ګوره چي سبا به لا څه ووائې.

امیر خان هم د ملا پله ونیوله:

- ملا صاحب، رښتیا دي ورته وویل.

تر څو چي معلم مرجان ځان د ملا او امیر خان د خبرو جواب ته ځان جوړاوه، بدي اکا بیا ملا مخاطب کئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا صاحب، ولي مو يو ګړئ ارام نه پرېږدي؟ دا ځای د مسالو او فيصلو نه دئ. بيا چي ماجت ته درغلو، هلته دي خبري کوه، موږ به درته ناست يو.

ملا صاحب چوپ سو. خو معلم مرجان په حوصله سره اميرخان ته وويل:

- امير خانه، دا ستا ژوند خو لکه د يوه حيوان ژوند؛ خپل باغ ته لا انبار په شا وړي. پيسي په مځکه کي ښخوي، چي د زړه خوږی ځخه دي اولادونه مړه سي، يوه کټوه غوښي کور ته نه را وړې. که دي دا اوس هم د سر و ږېري سپږي دا ناست خلک وشميري تر شپيته به زياتي وي کمي نه.

ناستو خلګو وخندل. يو تن وويل:

- والله چي معلم صاحب رښتيا دي وويل، سم دي ورته وويل.

سليم هم د معلم صاحب خبره درسته وبلل، ورته وئي ويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- يار معلم صاحب پر خوله دي برکت سه، امير خان دغسي کنجوس او سود خور سړی دئ. دا وطن تا غوندي ځوانانو ته اړتيا لري. موږ کليوال دی تر شا ولاړ يو. خدای سته خبري دې زموږ خوښيږی؛ هر وخت خپلو زامنو او د کلي کشرانو ته نصيحت کوم، چي د معلم صاب خبرو ته غوږ نيسی، يو څه ځيني زده کړئ.

دناستو خلګو د سليم کاکو خبري خوښي سوې.. امير خان او ملا صاحب مړيجن غوندي دمجلسه ولاړ سول.

د مازيګر د اذان وخت سو. ټول سره ولټيدل. کله چي د مازيګر لمونځ وسو، خلګ د ماجته ووتل. ملا صاحب او اميرخان سره دوه په دوه پاته سول. ملا صاحب اميرخان ته وويل:

- امير خانه د دې معلم مرجان يوه چاره په کارده، که ئې مخه و نه نيول سي، والله که يو دوه کاله وروسته د کلي د مکتبيانو څخه بيا څوک په دغه مسجد کي لا خبري وکي.لکه دغه نن د معلم خبري پرخلګواو هلکانو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاثیرکوي. والله که بیا پیاز زموږ په خوله څوک سپین هم کړي. د شیطان مرسته ورسره ده.

امیرخان وویل:

- زه ئې په چاره نه پوهیږم، خو په کار ده چې د سردار صاحب سره هم مشوره وکوو. د سردار صاحب لاسونه اوږده دي.

ملا صاحب امیر خان ته وویل:

- ته ښه وایې، د کلي مشر خو سردار دئ، اما دا خبره دي ستا په خوله کي امانت وي، خبره خو دلته خرابه ده، چي دا سردار خپله هم په دینداري کي مزه نسته. کله چي مشر خراب سي، نو د کشرانو څه ګیله کیدای سي. سردار پر هیڅ حساب دئ. بیا کاشکی یوازي په لمانځه کي سست وای؛ خلګ وائي زوی مړی په نورو بد بختیو اخته دئ، څوک ورته ویلای سي.

امیر خان پر را درسته کړه:

-هو، ملا صاحب، ته رښتیا وایې. خبره ترخبري پوري راغله زما خو ئې د پلاره سره هم ګوذاره وه. هغه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مړ دئ او زموږ ورپسی لاره ده، چې غیبت ئې و نه سي، خدای دي ښه ورسره وکي، بیخي د ده په شان و.

ملا صاحب وویل:

- توبه ئې د بترو څخه،امیر خانه، ته خو دهغه سره ډېر نږدې ئې، خلګ دا هم وائې چې سردار په دا مردارو اوبو(شرابو) خوړلو هم روږدئ دا خبره رښتیا ده؟

- ملا صاحب، زما په خوله دې ئې خدای نه کوي، یو ډول اوبه خوري بد بوی ئې ځي. نو که و دغه به وي، موږ ته وایی، دا دوا ده. د دغو اوبو تر څښلو وروسته، داسي لیونی لیونی کیږی.

ملا صاحب وویل:

- هو، امیر خانه، په کتابو کي ئې را وړي دي، وایی: هر څوک چې شراب وخوري، هغه لکه اوښ داسي مست کیږي، تر خوله ئې ځګونه بهیږي.

- څه وکو، اوس دغه شی خدای زموږ په برخه کړی دئ. ته ګوره، کله چې دی پر کور سی او بې حاله نه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي، دواړه به ورسو؛ د معلم په باره کي به خبري پـه ګډه ورته وکو. نور د ماښام د لمانځه وخت دئ. اوس دا خبـره د ځان سره وساته، څوک موک ماجت ته راځـي؛ بيا بـه ګورو.

******

د ماښام د لمانځه تر ادا کولو وروسته، سليم کـاکو د خپل کشر زوی کولی سره يو ځـای د خپل کور پر خوا روان سو. د زوی څخه ئې وپوښتل:

ـ زويه، دا بنګ نن و نه ځنډېدئ ځکه په سترګه مي نه سو؟

کولی ورته وويل:

ـ يه، بابا؛ موږ په ماجت کي و، مـا وليدئ، بنګ رالـئ (راغی).

کله چي سليم کاکو او کولی کور ته راغلل، ګوري چي بنګ بيده دئ. د سليم کاکو څه فکر خراب سو، چي بنګ خو هيڅکلـه دا وخت نـه بيدېدئ، دا نـن څنګـه داسـي بـې وخته بيده سوی دئ. کولی ته ئې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زویه، ته څه اور بل که، چې لږ رونبا سي، زه به بنگ ووینم.

کولی چې څه دلرگوتراشنی په د یگدان کې کښیښولې، اورلگیت ئې ورته وواهه، تر دود وروسته د تراشنو څخه د اور لمبه پورته سوه. سلیم کاکو ولیدل، چې د بنگ د لاس گوتې تړلې دي کولی ته ئې وویل:

- زویه، بنگ لکه چې د چا سره کوم جنگ کړی دئ؛ ځکه د لاس گوتی ئې تړلي دي. کولی په کراره پلار ته وویل:

- یه، بابا؛ جنگ ئې نه دی کړئ، نن چې د سردار صاحب د کوره راغی او مکتب ته تلی، ما ئې لاس ولیدی چې گوتې ئې تړلې وې.

بنگ چې زړه ئې د کوتلو وښنو ډک و، پر ځای پروت و، بیده نه و، د پلار او ورور خبرې ئې اورېدلې. سر ئې راپورته کړ. سلام ئې واچوی، پلار ته ئې وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- بابا، کله چې مې د سردار صاحب په کور کې دروازه جوړوله، خپلې ګوتې مې په تیشه ووهلې؛ ځکه مې دروازه جوړه نه کړه، جنګ مې نه دی کړئ.

- خیردئ، زویه؛ اوس کښینه، کولی جان به ښه چای پخې کي، د یوه ګیلاس خوړو چایو سره به ډوډئ وخورو، سهار به ئې په رڼا زه وګورم، اوس تیاره ده.

بنګ پلار ته وویل:

- بابا، ډوډئ مې خوا ته نه کیږي.

پلار ئې ورته وویل:

- نو حتمي به دي تبه وي، که ډوډئ نه خورې، خیر دئ، یو ګیلاس تودې خوږي چای ښې دي، بدن به دي څه تود سي.

کولی چای جوشه پر اور کښیښوله، ژر په دود لړلی توره خونه، له دوده ډکه سوه. د خوني هوا څه توده سوه. بنګ یو ګیلاس ګرمي او خوږې چای غوړپ کړې. کولی یو زوړ، خو ښه درونډ تلتک پر واچاوه.

*****

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار چي کله ماپښين د بازاره څخه بيرته وخپل کلي ته راتلی، يو من بوره، يو چاريک توري چای او يو چاريک شني چای، نيمنی پلميټ، يوه غوټه ټوکران او څه نوره ميده ريزه سودا ئي هم کړي وه. چای، بوره او پلميټ ئي و لالو ته ور په شا کړل. د ټوکرانو او ميده سودا غوټه ئي تاجو ته ورکړل. خپله ئي پر اس پښه واړوله او خپل اس ئي پونده کاوه.

لالو ماما چي هيڅ وخت ئي نه و ځغستلي،دسهار دځغاستي څخه ئي لا پنډيو درد کاوه، سا ئي پخه نه وه، اوس چي سردار صاحب دوه منه پيټی هم ور په شا کئ، ده ته خورا مشکله وه، چي د دونه د رانه پيټي سره د اس تر مخه وځغستلای سي.مجبور و ښه ډېره لاره بيوزله د زړه په دوک وځغستل. په نمايی دلاري کي ئي نوره ځغستا په وسه نه وه؛څو ځل لالو بيچاره په لاره کي ولوېدی؛ نړدی به و، چي د سردار د اس تر پښو لاندي سی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا به سردار مینت پر وکئ؛ ژر به پورته سو. سردار به ورته ویل:

- چابک سه، چابک سه؛ شپه راباندي راغله. په تیاره کي لیوان، غله او غدوی راباندي پیښ نه سي، څه تیز سه.

لالو بیوزله زیات نه سوای ځغستلای. تر څه لاره مندو وهلو وروسته، دا ځل ډېر سخت پر خوله ولوېدئ. سردار چي څو ناری او منتونه پر وکړل، لالو بیا سر را پورته نه کئ. سردار هم تاجو ته وویل:

- دا غوټه، چای، بوره او پلمیټ ځیني را واخله، ما ته ئې را کړه. درځه چي زه او ته ځو، دی دا لته پرېږده چي لیوان ئې وخوری. د ده دي ملا ماته سي دبې غیرته.

هغوی لالو پر بتې بیابان پرېښود. سردار او تاجو ګونګو ماښام کلي ته ځانونه را ورسول. سردار خپل کور ته ننوتی. تاجو بیا اس تر جلو ونیوه، دوری هوری ئې په کوڅو کي وګرځاوه، چي د اس نفس ساز او خوله ئې وچه سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته د لالو ښځه او ماشومان وېښ ناست او د خپل پلار د راتلو په انتظار وو. کله چې ئې په تياره کې د اس د پښو درزى واورېدئ، خوښ او خوشحال سول، چې دا خو د سردار صاحب د اس د پښو دربى دئ؛ شکر چې پلار مو په خير سره را رسيدلى دئ. سترگى ئې دروازى ته نيولي وي، چې پلار به ئې راسي. مگر لالو بيا کورته را نه غئ.

د لالو ښځي د خپلو اولادو سره کرئ شپه په انتظار تيره کړه. سهار وختي ئې خپل کوچني اولادونه تر لاس ونيول، د تاجو کور ته ورغله. د تاجو د ښځي څخه ئې پوښتنه وکړه:

- تاجو ماما کور ته راغلى دئ؟

د تاجو ښځي ورته جواب ورکړئ:

- هو، د شپي نا وخته راغى،اوس بيده دئ. ولي، خيرخو به وي، چي پدې وختي راغلې؟

د لالو ماما ښځي ور ته وويل:

- زما سړى خو تر دا اوسه نه دى راغلئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تاجو ښځه ولاړه، د تاجو څخه ئې وپوښتل. هغه ور ته وويل:

- راځي، پر لاره دئ.

غرمه چي تاجو د سردار سراچې ته ورغي، اس ته ئې اوبه، واښه او دانه ورکوله، چي سردار هم د كوره را ووتی.

تاجو سردار ته وويل:

-لالو لا تر اوسه كور ته نه دی راغلی.

سردار جواب ورکئ:

- پرېږده ئې؛ هغه دي چنداني سړی نه و پيدا کړئ. تا و نه ليدئ، تيره ورځ ئې په قصدي غوښتل، چي پر لاره راباندي نا وخت كي او په غلو مي لخ او يا ووژني؛ را به سي. ما تـه لالـو يو ټګمـار سړی معلوم سو. د ده دی ملا ماته سي، دوه منه بار ئې وړلای نه سوای، چي را هم سي، جواب ورکه، پـه يـو بـل سـم سـړی پسـی ګـوره؛ مزدوران خو كم نه دي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سباغرمي ته نو ټول کليوال خبر سول، چې لالو کور ته نه دی راغلئ. د خپلي تجربی له مخې سليم کاکو پوه سو؛ خلګو ته ئې وويل:

- خدای دي فضل کوي، فکر کوم چې لالو ته به يو څه ورپيښه وي، ځکه شپه خو ډېره سړه تيره سوه. که چيري لالو پر بيابان پاته سوی وي، اول خو به يخ وژلی وي، که يخ نه وي وژلی، نو ليوانو به خوړلی وي.که دونه لاره خونه ده چي تر اوسه به پر لاره وي.

د ماپښين لمانځه ته د بل کلي يو مسافر پر مارى اوښ سپور د هغه لوري را روان کلي ته را ورسيدئ.

سليم کاکو مسافر ودراوه:پوښتنه ئې ځيني وکړل:

- سړيه د کمه (کومه) راغلي او چيري ځي؟

مسافر وويل:

- د بازاره راغلم، خپل کلي ته ځم.

سليم کاکو وپوښتی:

- په لاره کي دي بل مسافر و نه ليدئ؟ نه مسافر خو مي په سترګه نه سو. هو ولچي هلته ستاسي کلي ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدې د سورکۍ غونډۍ په شیله کې پر یوه مرداره باندې څو کارګان او دوې ګېدړې را ټولې وې. کله چې زه ورته را ورسیدم، و مې لیدل، چې کالي او څپلۍ ئې د کم (کوم) مسافر وو، چې د شپې مردار خورو او لیوانوبه خوړلی و. د کوتکه او کوسې نښې او علایم نه وو، نو د مسافر سره چې په دغسې سړه شپه کې کوسی او کوتک نه وي، پر دغه لاره، د دغو غرو لمن لیوان لري. او یا ممکن خپلو ملګرو وژلئ او هلته غورځولئ وي. خدای خبر، کم (کوم) بیوزله به و.

سلیم کاکو او نور کلیوال خفه او حیران سول. مسافر هم د دوی په لیدو خفه سو؛ پر خپلو خبرو پښیمانه سو، چې کاشکې مې دا حال نه وای ویلی. په دغه وخت کې چې مسافر کلیوالو ته نکل کاوه، تاجو هم را رسیدلی و. سلیم کاکو ته ئې کرار وویل:

- مسافر رښتیا وایی. لالو پر دغه ځای زموږ څخه پرون مازیګر پاته سو.

سلیم کاکو پر کلیوالو خلګو ږغ وکئ:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- همدغه لالو ماما دئ؛ درځی چي پسي ورسو، پاته هډونه ئي راوړو. ښه دئ د کونډي او اولادونو زړونه به ئي صبر سي.

امير خان چي دا خبره واورېدله، د خلګو د منځه را ووتی، په منډه منډه ولاړی، سردار ئي د کيسي خبر کئ.

د دې خبري په اورېدلو په اول کي سردار هيڅ پروا و نه کړه، مګر کله چي امير خان ورته وويل، هغه مسافر د کليوالو په مخ کي وويل، چي دا سړی به چا وژلی او هلته پرې ايښئ وي، د سردار يو څه فکر خراب سو. امير خان ته ئي وويل:

- ملا صاحب چيري و؟

امير خان وويل:

- هغه هم کليوالو د ځانه سره بوتی، چي د لالو هډونه راوړي.

سردار توبه،توبه وکړه، امير خان ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- تـه ژر پسـي ورسـه، مـلا پوهـه کـړه، چـي د دغـي خبري لړغم وخوري، که نـه بیا کلیوال او معلم مرجان د دې نا چیزه خبري څخه یوه خبره جوړوي.

امیرخان ډېر تیز په کلیوالو پسي منډي ووهلې. کلیوال لا د لالو د هډو ځای ته نه وه رسیدلي، چي دی ورسره یو ځای سو. کله چي کلیوالو د لالو ماما بـې غوښـو هډونـه، د سر کوپړه، څپلی په وينو لړلي د کالو ټوټې هري خوا تـه تیت او پرک ولیدل، سخت په غوسه سول.

د یوې خوا ئې دغه پاشلي هډونـه او ټوټې را ټولـولې، د بلې خـوا ئـې د دې پر ځـای چي لالـو مامـا تـه دعاګـاني وکړي، تر خولو ئې سردار ته بد الفاظ راوتل.

امیرخان ملا صاحب ته ځان ور نـژدې کـئ، کـرار ئـې ورته ویل، چي سردار صاحب ویل،ملا صاحب ته ووایه، دغه دې د کمال ښکاره کولو ورځ ده، د خلګو په منځ کـي دي خپل کار وکه، خلګ ارام که. ملا صاحب امیرخـان تـه وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ښــه دئ، زه پـوهيږم چـي څـه وکـم (وکـړم)، دا ئــې ځای نه دئ. اوس که څه وايم، خبره نوره خرابيږي، چي کلي ته ورسيدو، زه به قران مجيد هم را واخلم، بيا به ئې گورې، ته بيغمه اوسه.

کله چي قهرېدلو کليوالو د لالو ماما هډونه کلي ته را ورسول، د يوې خوا شپه او تياره وه، او د بل لوري د لالو د ښځي او يتيمانو ژړاوو، سر شکونو او نارو کلي پر سر واخيستی. د کليوالو ښځي او کوچنيان هم راغلل. ټول کلي ژړل.

په کلي کي د ژړاوو، او ښراوو يو محشر جوړ کړی و، چي د سر دارصاحب خوب ئې هم نا ارامه ور نا ارامه کئ.

ملا صاب او امير خان دواړه د سردار کورته ولاړل، چي سردار ته کيسه وکي. سردار دوی ومنل. ډوډی ورته راوړل سوه. دوی دواړو د لالو د پاته هډونو د راوړلو او د کليوالو د احساساتو د پارېدلو بيان سردار ته وکئ په ضمن کي ملا صاحب و سردار ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دغه معلم به اخیرموږ او تاسي په یوه لوی غم اخته کي.

سردار امیرخان ته وویل:

- ته خو یو ځل کور ته ور ږغ کړه، چي څه چای راوړی.

کله چي امیر خان ولاړ سو، سردار و ملا ته وویل:

- ما به وختي د معلم یوه چاره ور کړې وایی. ته خبر ئې چي معلم مرجان د امیرخان سکه د کاکا زوی دئ.

امیر خان بیرته راغلئ، سر دار خبره واړوله:

- ملا صاحب، ستا خو لږ کلونه کیږي، چي زموږ کلي ته راغلې یی؛ ما او امیر خان ته دا معلومه ده چي معلم څوک دئ او څنګه معلم سو؟

سردار زیاته کړه:

- معلم د امیرخان مشر د کاکا زوی دئ. زه او مرجان سره همزولي وو. هغه وخت چي مکتب نوی زموږ په کلي کي شروع کیدئ، نو سرکار زما د پلاره څخه وغوښتل، چي اول به ته خپل زوی مکتب ته ورکي،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي وروسته نور خلګ هم خپل زامن مکتب ته ورکې. پلار مي نه غوښتل ما مکتب ته ورکي.هغه مجبور سو، د مرجان د پلاره څخه ئې وغوښتل، چي دا ستا زوی به زما د زوی پر ځای مکتب ته ورکړو؛ زه به تا ته هرکال نغدی پنځوس افغانی درکوم. هغه و، چي زما پر ځای مرجان مکتب ته ولاړ، اوس هغه مرجان نه یوازي ما ته، بلکي ټول کلي ته دا دئ غم سو.

ملا صاحب او امیر خان ورته وویل:

- دا غم نو ستا پلار کرلی دئ؛ خیر، اوس هم سری وخت دئ.

سردار ملا صاحب ته وویل:

- اوس ئې چاره او مخنیوی په تا کیږي.ستاڅه ملا ماته، حکومت،خان، ملک،مسجد او قران ټول ستا پلاس کي دي. امیر خان به د رسره وي، څه چي اړتیا وي، زه مو تر شا ولاړ یم. ملاصاحب ډاډه سو.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار چې کليوالو د لالو د قبر او کفن په کار لاس پوري کاوه، ملا صاحب راغی، قران شريف ئې په څنګ کې را اخيستی و. د نرو او ښځو په منځ کې کښينستئ، قران مجيد ئې خلاص کی، يوښه اوږده سوره ئې تلاوت کړه؛ بيا ئې نو د نصيب، قسمت، وخت او وعدی د پوره کيدو په هکله اوږدې خبري وکړی؛ ګورئ څه چې د چا په نصيب وي، هغه وينې، څه چې د چا په برخه وي، هغه ورکول کيږي. وعده چي د چا پوره سي، څوک ئې نه سي زيا تولای، دا د اذل وېش دئ.

ملا صاحب په خبرو کې کرار کرار دغسې تر جنته ولاړی. هغه زياته کړه:

- د لالو ماما په قسمت کې دغه شان مرګ ليکل سوی و. بيا دي هم هغه د خدايه ارمان نه کوي، نن شپه د جمعي ده، بختوره شپه ئې په نصيب سوه. د جمعي په شپه د جنت دروازې خلاصې ولاړي وي، او د دوزخ دروازې قلف وي. هر څه د خدای د طرفه دي، نا ارامی کول، ژړل د خدای تعالی د احکامو مخالف کار دئ. د ده

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر مور ټولو دا حق دئ، چي تر خاورو ئې ورسوو، دمړي ژر ښخول سنت كاردئ.دعاوي ورته وكړئ، چي خداى ئې وبخښي.

د ملا صاحب تر خبرو وروسته، اميرخان وويل:

- د مړى ډېر پرېښول په كور كي ښه كار نه دئ، در وائې خلى، چي خاورو ته ئې ژر وسپاروو.

سليم اكا پر را ږغ كړل:

- اميرخانه، كښينه؛ هلكان سهار وختي د قبر كيندني دپاره تللي دي، تر اوسه ئې احوال نسته، د باندي هوا سړه ده، تر څو چي دوى احوال را نه كى، چي قبر تيار دئ، د دې ځايه ئې مه ښوروئ.

نور ملا صاحب او اميرخان جرات ونه كى، چي خبري وكي. معلم صاحب ناستو كليوالو نرو او ښځو ته وويل:

- عزيزانو، خويندو او ځوانانو!

- دا يوازي لالو نه دئ، چي په ډېره ظلمانه توګه ووژل سو. ستاسي به ياد وي، چي دوه كاله مخكي سلام

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جان دغسي مړ سو. بې له شکه چي موږ او تاسي د خدای پیدا یو، او خدای به مو پنا کوي. اما، په قران شریف کي دا هم راغلي دي، چي کوچنی، صغیر او مومن ته تر څو چي بالغ سوی نه وي، څوک جزا نه سي ورکولای. ملا صاحب همداسی نه ده؟

ملا صاحب د معلم صاب خبره ومنله. بیا معلم صاب وویل:

- په قران شریف کي ئې راوړي دي، چي د پلار په جرم زوی، لور، ښځي او نورو دوستانو ته ئې جزا نه ورکول کیږی.

بیا ئې ملا ته مخ را واړوئ:

- ملاصاحب همداسی نه ده؟

ملا بیا د معلم خبره درسته وبلله.

وروسته، معلم صاب د لالو یو ماشوم زوی تر لاس ونیوی او وئې پوښتل:

- دغه ماشوم څوک ژړوي؟ دا ښځه څوک ژړوي؟ کمه (کومه) ګناه ئې کړی وه؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليوالو وويل:

- نه، هيڅ گناه ئې نه ده کړی.

معلم صاحب زياته کړه:

- پس دا نو خدای تعالی نه دئ، چې دغه ماشومان، ښځې،موږ او تاسي ټول ژړوي، دا بل څوک دئ، چې دا ظلم کوي، ټول ولس ژړوي.

ملا صاحب او ټول کليوال وپوهيدل، چې معلم صاحب کم (کوم) ظالم يادوي؟ تر څو چې ملا صاحب خبره جوړوله، نفر راغئ، وئې ويل چې قبر تيار دئ.

د معلم خبري د خلگو په مغزونو ننوتي او ملا صاحب ته موقع په لاس ورنه غله. ټولو د هديری پر خوا جنازه واخيستله او روان سول.

پرلاره باندي د خلگو تر منځ پسپسی دېرسو. چا و چا به ويل:

- دا معلم صاحب خو والله چې په قران هم ښه خبر دئ. ملا ئې هره خبره منله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا به لا دا ویل، چې دا بل ظالم نو څوک دئ، چې دی وائي؟

امیرخان بیا د ملا صاحب پر غوږ ور پرېوتی، چې تا ولې د معلم خبري درستي وبللې؟ د دې خبرو څخه د هغه مقصد دا و چې لالو خدای نه دئ وژلی. نو چا وژلی دئ؟ د دې خبري مانا خودا سول چې خدای ناکرده لالو سردار صاحب وژلی دئ. که څه چې وژلی ئې هم وي، څوک څه ورته ویلای سي، خو بیا هم ښه نه ده، چې پسي شا پـه سردارصـاحب پسـي هـر خـوار او غریـب خبـري وکي.

*** *** ***

هلته د لیري سردار صاحب معلوم سو، چې دی هم د هدېرې خوا ته راځي؛ را نژدې سوی لا نه و، چې امیر خان او دوه درې نور غوړه مالان ئې مخ ته ورغلل. تر څو سردار را رسیدئ، خلګو لالو په قبر کي ایښی او خاوري ئې وربانديي را اړولې. کار چې خلاص سو، ملا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحب لاسونه پورته کړل او دعا ئې وکړه. وروسته بیا معلم صاحب خبري پیل کړې:

- لالو، زموږ او ستاسي ورور او غریب سړی و، هیڅ بد عمل ئې نه لاره، پنځه وخت لمونځ ئې کاوه، مگر غریبی دي ځان وخوري؛ زموږ په وطن کي د اولاد نفقه پیدا کول، څه اسانه کار نه دئ، دا ماړه خلگ هم باید د خدایه لږ وبیرېږي، په مزدورانو باندي دونه درانه کارونه و نه کی، چي په وس کي ئې نه وي، او تر لاندي مړ سي.

معلم صاحب زیاته کړه:

- نور نو لالو زموږ او ستاسي په منځ کي نسته، دلته د قبر پرسر لاسونه پورته کئ او درې واره قل هوالله احد وواياست،ثوابونه ئې ده ته وبخښی؛ دغه ئې فاتحه ده، نوره فاتحه ئې نسته.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لالـو د مـرګ کيسـه د خلګـو تـر مـنځ سـره تاوېـدل راتاوېدل. د معلم صاحب خبرو پرکليوالو ډېر اثر کړئ و. هر يو به ويل، چي د لالو بيوزله سره ظلم وسو. ځينو بـه لا دا ويل چي ګوره بيوزله به ئې ځنګه مړ کړئ وي، او ځنګه به ليوانو خوړلی وي

معلم مرجان خو د دغه کلي اوسيدونکی دئ. سربيره پر معلمی ځه خپله مځکه هم لري. د ژوند ځرخ ئې سم ځرخی؛ چا ته اړ نه دئ. کليوالو ته ئې خير رسيږي، د کليوالو په منځ کي ورځ تر بلي د ښه اعتبار خاوند کيدئ.

د دغه کليوالي ښوونځی ځخه د معلم مرجان د تبديليدو دپـاره خـو يـو ځـل مـلا صـاحب او اميرخـان دواړه د سردارصاحب سره ملګری حتا تر ښاره ولاړل، که ئې د تبديلی يوه چاره په معارف کي وکړي. په معارف کي د دوی غوښتنه د معلم مرجان د تبديلی په باب و نه منل سوه. ځکه د معارف د چارو مشر دوی ته وويل:

ـ تاسي ما ته بل معلم را کئ، چي هغه ستا سی د کلي په معلمی کولو خوښ وي او هلته در سي؛ ځکه په کلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي د معلم د اوسيدو ځای نسته، بازار تـه ئـې د تلـو راتلـو امکـان، ترانسـپورت او ترانسـپورتی لاره نسـته. سـر دارصاحب ته ئي وويل ته معلم ته پـه خپلـه سراچه کـي د اوسيدو ځـای ورکـوې ؟ معلومـه ده چـي جـواب دي منفـي دئ. نومعلم مرجان د هغه کلي سړی دئ؛ زما مفتشين ئي د کاره راضی دئ.

نو ځکه، دوی درې واړه په پټه خولـه ناکـام بيرتـه کلـي ته راغله.

*** *** ***

کلـه چـي سـليم کـاکو د لالـو د ښـخولو څخـه خفـه زړه کور ته راغی، کولی زوی ئي ورته وويل:

- د لالا (بنـګ) د لاس ګـوتی تکـی شـنې اوښـتي او پړسيدلي دي. ډوډی ئي هم دا دوی ورځي نه ده خـوړلـي، پروت دئ.

سـليم اکـا ورغـی، پـر بنـګ ئـي بړغ وکـئ، د بنـګ لاس ئي وکتئ، بيا ئي کولی ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زويه، اور بل که، څه پياز را ته راکړه د چړی سره.

خپله ئې څه غوړی ديګ ته واچول او پر اور ئې کښيښودل، چې غوړی ګرم سول، پياز ئې پکښې واړه کړل. کله چې پياز په غوړو کې سره سول، اوبه ئې پکښې توی کړې، مالګه او څه د کټوي دارو ئې ور واچول؛ درې هګۍ هم ور واچولې، ښه ګرمه شکنه ئې پخه کړه. بيا يې کولی ته وويل:

- زويه، په کاشنه کې ډوډۍ وړه که، را ئې وړه.

سليم اکا بنګ په زور د ځايه راولاړ کی، څه ډوډۍ ئې په وخوړله؛ بيا ئې يو ټوټه کراست لنده کړل، څه مالګه يې پر وپاشله؛ د بنګ لاس ئې پکښې ور وتاړه. ويې وويل:

- ان شاالله سهار ته به ئې پاړسوب يو څه کم سی.

هغه، بنګ او کولی ته نصيحت وکړئ، چې زما د تجربی له مخې که خدای مه که هر وخت هر څه در پيښ سي، ډوډۍ خوړل به نه پرېږدئ، ولې چې لوږه ژر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړی د پښو اچوي. سبا سهار به کولی په کلي وګرځي، هر چا چې د خرڅیدو هګۍ لرلې، ځینې را به ئې نیسي، کور ته به ئې راوړي، دوی درې شپې به ښه غوړه ډوډۍ دربانده وخورم، داسي ګل غوندي به جوړ سی.

*****

بله ورځ معلم مرجان خبر سو، چې بنګ ناروغ دئ او مکتب ته هم نه و راغلی. هغه پوهیدئ چې بنګ خو هیڅکله غیر حاضري نه کوله. نو راغی، د سلیم کاکو څخه ئې پوښتنه وکړه:

- سلیم کاکو دا بنګ چیري دئ؟ مکتب ته نه و راغلی؛ بې له بنګه، مکتب را ته تور معلوم سو. خدای دي ئې نه خوږوي، څه په سوی دي؟

سلیم اکا معلم مرجان ته وویل:

- نه، شکر دئ، نن ښه و. دی د لالو تر مرګ یوه ورځ مخکي ما د سردار صاحب کور ته واستاوه، چې د خوني د دروازی لخک ور جوړ کی؛ هلته ئې خپلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوتې په تیشه وهلې وې. نو خدای ته هیله سته، چې سبا ته به جوړ سي.

معلم مرجان وویل:

- شکر دئ چي بل څه نه دي په سوې.

*** *** ***

دا دئ سبا ته په کلي کي چک چیکه سول، کلیوال خبر سول، چي د سردار صاحب لور، صدفه، دا څو ورځي کېږی، چي هیڅ نه خوري او نه خبري کوي. داسي لوی تبي نیولي، پرته ده؛ خدای خبر چي بیا به روغه سي، که یا. سردارصاحب د شا و خوا کلیو ملایان او پیران راوغوښتل، چي هغوی دم او چو پر وکي، ګوندي جوړه سي. ټول ورته راغلل، خپلي هڅي ئې وکړې، خو صدفه لا جوړه نه سوه.

بله ورځ سهار د وخته، سردار تاجو ته خپل د سپرلۍ اس ورکی، چي ژر د ولسوالۍ مرکز ته ولاړسي، خلګ وائي چي هلته ډاکټر سته، هغه تر دې ځایه راوله. تاجو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر اس پښه واړوله، ماپښین ته ئې په داسي وخت کي ډاکټر را وستی، چي سردار صاحب د کليو څخه د راغليو ملايانو او څوپيرانو سره نا ست و.

تاجو مجلس ته ورغي او سردار ته ئې د ډاکټر د راوستلو خبر ورکی. سردار پوهيدی، چي د ملايانو او پيرانو د ډاکټر د نامه سره لا جوړه نه ده، نو ئي تاجو ته په کراره وويل:

- د صدفي مور خبره که، چي صدفه ډاکټر ته ور وښئي؛ زما سره دلته دا ميلمانه ناست دي.

په رښتيا سره د ډاکټرانو سره د ملايانو او پيرانو ډېره جوړه نه وي. تاجو د سردار د وينا سره سم ډاکټر د صدفي مور ته ور وستی.

ډاکټر د ماشومتوب دوره په دغه کلي کي تيره کړی وه، او لومړی ښوونځی يي هم دلته لوستلی و. د ډاکټر پلار هم مځکه او جايداد نه لاره. هغه د يوه کلي به بل کلي ته په خواری، بزگری او باغوانی پيدا کيدو پسی کډه کيدی. نو ډاکټر ډېر کلونه دغه کلي ته بيا نه و راغلی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر چي کله د صدفي د ناجوړۍ د درملني دپاره دې کلي ته راتلی، خوښ و. په کور کي ئي لا خپلي کورنۍ ته ویلی و، چي د سردار کلي ته ځم. ښه دئ هلته به دخپل همصنفي د معلم صاحب مرجان مور، اولادونه او خپله به هغه هم ووینم. معلم مرجان مي د مکتب د دورې همزولی و، او څه لیري خپلوي مو هم ورسره لرله.

اوس ډاکټر یو تجربه لرونکو ډاکټر دئ. هغه چي صدفه وکتله، ژر د صدفي په ناجوړي پوهه سو. د نجلۍ په بدن کي د ناجوړۍ لڅي او ښکاره نښاني نه معلومیدې. ډاکټر د صدفي د مور څخه څو پوښتني وکړې:

- نجلۍ مو چا ته ورکړې ده که نه؟

- دا ناجوړي کله ورته پیدا سوي ده؟

د صدفي مور ډاکټر ته وویل:

- الله ستا قربان سم ډاکترصاحب ستا څخه به ئي ولي پټوم، روغه رمټه نجلۍ وه. په هغه ورځ چي د سلیم اکا زوی بنګ د دروازې د لخک جوړېدو ته راغلی و، بنګ کار کاوه، صدفه ورته ولاړه وه. بنګ په تیشه باندي خپلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوتي ووهلې؛ کله چي د بنګ تر ګوتو ويني جاري سوې او دې هغه وليدې، لور مي لکچي وبيرېدله، تر هغه وروسته مي دا لور دغسي پرېوته. فکر کوم چي لور مي هيڅ وخت وينه نه وه ليد لې. اوس به کوي خدای، سبب به ئې ته يې.

د صدفي مور زياته کړه:

خپل کوښښ وکه، دا لور مي را جوړه کړه. ښځي وايي، چي پر وېنو دستي پيرانان راځي، خدای دي وکي، چي پيرانان نه وي پر کښينستلي.

ډاکتر د صدفي مور ته وويل:

- خير دئ خوري ، دا يوه کليوالي عامه ناجوړي ده. په تعويذ او دوا دواړو نه جوړېږي. لور دي ستا په مرسته جوړېدای سي. ما اورېدلي و، چي د سردار دريمي ښځي مکتب لوستی دئ؛ ستا د خبرو څخه وپوهيدم چي هغه به ته يې. نو ځکه دا خبره تا ته کوم، چي ما شاالله لور دي غټه ده، او ستاسي هم شکر دئ ژوند ښه دئ، پر لور باندي ولور مه اخلې، پيسو ته اړ نه ياست، د خپلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لـور خوښـي پـه پـام کـي ونيسـئ، پـه خپلـه خوښـه ئـې واده کی. اوس بـه زه ځـو ګـولی ورکـم، چـي لږ ئـې خـوب سـم سي؛ اما د جوړېدو چاره ئـې د مـور او پـلار پـه لاس کـي ده؛ ځونــه چــي زيــاتي شــپې پــر تيرېــږی، هغــو نــه ئــې روغتيا ډېره خرابيږی. که بيا هم پدې ګوليو ښـه نـه سـوه، نو بـه ئې هلته بازار ته را ولیږ؛ ځکه دلته زما سره زياتي دواوی نسته .

د صدفي مور ډاکټر ته په کراره وويل:

- تر خولي مو جـار سـم، تـه زمـا پـه ديـن او دنيـا ورور يی؛ سردار صاحب ته دا خبـره وکـه، چـي نجلـۍ بـازار تـه را ولـه، ښـه دئ، هلتـه مـو دوسـتان سـته؛ مـوږ بـه هـم پـه بازار کي يو ځو شپې تيري کړو. ګوندي خدای وکـي د صدفي فکر سم سي. ستا پـه کوښـښ بـه مـي پـاک خـدای دا لور را ښه کي.

ډاکټر د صدفي د مور غوښتنه په پام کي ونيوله. راغی سردار تـه ئـې ډاډ ور کـئ، چـي لـور دي ډېـره ناروغـه نـه ده؛ اما ځو ستنو وهلو ته اړتيـا سـته، چـي هغـه نـو دلتـه پـه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلـي کـي نـه کيـږي، هـر کلـه چـي دي وخـت و، هلتـه (بازار) به ئي راولي.

ډاکټـر شـپه د سـردار صـاحب پـه ميلمسـتون کـي تيـره کړه، سهار ئي د سردار صاحب څخه رخصت غوښتی، چـي ولاړ سـي. او پـه دغـه کلـی کـي يـو بلـه شـپه د معلـم مرجان سره تيره کي. سردار تـه ئـي وويـل، اوس عجب راغلی يم، معلم صاحب مرجان مـي هم دا ډېر وخت نـه دی ليدلئ، ښه دئ هغه او کورنۍ بـه هم ووينم. بلـه ورځ به د خيره سره تاجو ما ورسوي.

ډاکټر د معلم مرجان کور ته ورغی؛ معلم صـاحب پـر کـور نـه و، خـو د معلـم صـاحب مـور د ډاکټـر صـاحب ډېرعزت وکئ، څو چي معلم صاحب د مکتبـه کور تـه را ورسيدئ، کله چي معلم مرجان کورته راغی د ډاکټر پـه ليـدو زيـات خـوښ سـو، ځکـه ډېـر کلونـه ئـي نـه و سـره ليدلي.

پـه ښـه مجلس ئـي شپه سره تيره کړه. سـهار وختـي تاجو اس راوستی. ډاکټر رخصت واخيست او خپل کـور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ولاړ. ډاکټر د معلم د خولی د لالو بیوزله د مرګ په کیسه سم خبر سو. په زړه کي ئي د سردار څخه بد راغلل، خو په خوله ئي څه نه ویل .

سردار صاحب چي د شپې کور ته تللئ و، د صدفي مور تر فشار لاندي نیولی و، هرڅونه چي ژر کیدای سي، دا خپله لور بازار ته بیایم، او دواوی په کوم. د سردار هم د ډاکټر مشوره خوښه سوه.

اوس د کلیوالو په مجلسونو کي د لالو پر مرګ د تبصرو ځای د سردار صاحب د لور صدفي د ناجوړی خبري ونیوئ. امیر خان او ملا صاحب د سردار په کور وځی او ننوځی. د سردار د لور د ناجوړی اوازه ژر تر شا و خوا کلیو ورسیدله.

څوک څوک لا دا خبره کوي، چي دا به د لالو غریب ازار وي، چي خدای ئي لور ور لیونی کړه.

هلته کله چي بنګ د صدفي پدې شان ناجوړی باندي خبر سو، پر سر ئي اور بل سو، توده تبه پر راغله، داسي سره اېشیدی؛ مګر بنګ ډېر هوښیار هلک و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د ځانه سره ئې فکر کاوه، چې زما تر وسه تيره خبره ده، هيڅ ډول ممکنه نه ده، چې که ځان هم مړ کم د سردار لور ما ته څوک نه راکوي. خپل ځان ته ئې خپله قناعت ورکړی و؛ نو ئې نه غوښتل پلار يا بل څوک پر ځان شکمن کی.

سليم اکا چې د بنګ لوړه تبه وليدله، وارخطا سو؛ کولی ته وويل:

- ته ولاړ سه، معلم مرجان، بډی کاکا او يتيم اکا ته ووايه، چې پلار مي ويل، يو ځل راسی.

کولی ولاړی، درې واړه ئې خبر کړل؛ دوی هم راغلل. سليم کاکو دوی ته وويل:

- دا بنګ داسي معلوميږی، چې لوی تبې نيولی وي. زه به بنګ تر ښاره ورسوم، ښه دئ، عطا محمد او اولادونه به ئې هم ووينم، بيا هغسي ژمی راځي، لاري ختې کيږي، تګ نه سي کيدای. تر څو چې موږ بيرته را ګرځو، دا خپل سامان او کالي اول پر خدای بيا پر تاسي سپارم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليوالو د سليم کاکو سره خوښه کړل، معلم ورته وويل:

- سليم اکا، داسي نه سي، چي د ښار ژوند دې خوښ سي، بيا کلي ته را نه سې. په کلي کي زموږ ټولو په تا باندي زړونه تکيه دئ.

سليم اکا پر را درسته کړه:

- نه، ان شا الله راځم.

سبا په خړه، سليم اکا خپلو دوو زامنو بنګ او کولی ته وويل:

- يو، يو تلتک به واخلو، پر لاري ساړه دي.

درو سرو خپل تلتکان په شا کړل؛ د کلي څخه د بازار پر لور روان سول. شپه ئې د ولسوالۍ مرکز ته ور سوله. په يو سماوار کې ئې شپه تيره کړه؛ سهار د ښار موټر ته ولوېدل. ايله چي مازيګر ښار ته ورسيدل. د خپل مشر زوی عطا محمد کور ته ورغلل. زوی، مږور او لمسيان ئې خوشحال سول. د بنګ هم د مشر ورور او وريرونو په ليدو څه پام غلط سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم اکا خپل مشر زوی عطا محمد ته د نبګ د ګوتو د خوړکيدو او بيا لوړی تبي خبره وکړه. عطا محمد د بنګ د لاس ګوتی وکتلی، پر بنګ ئي څه تبوکئ موکي وکړې. وئې ويل:

- سهار به ئي زه روغتون ته بوځم، هلته به ئي ګوتی سمی ور پرېولي او بيا به ئي ور وتړي، د درد ګولی به ورکړي، جوړېږي.

بيا ئي پلار ته وويل:

- که د بنګ ګوتي نه وائي خوږ سوي، ته خو نه راتلي، په کال کي لا يو ځل نه راغلی. زه خو دلته يو وزری يم؛ سهار کار ته ځم، ماښام تياره کور ته راځم. دا لمسيانو به دي هره ورځ يادولي. ما دوکان نه سوای پرېښولای، چي دوی مي دروستلي وائي؛ څه، اوس هم ښه دئ، چي په خير راغلاست؛ نور به دلي ګډه ګوزاره کوو. بنګ او کولی به دلته په ښار کي مکتب ته واچو، زه او ته به په دوکان کي اخته يو. د شپي به ټول پر يوه کاسه سره راټول يو؛ يوه وچه او لنده به سره خورو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم اکا زوی ته وويل:

- زويه، په کلي کي مي ډېر کلونه ژوند کړی دئ، څو ښه خواږه د مجلس خلک سته. بل د کلي دا ورشو يو څه خلاصه ده، دلته خو پدې تنګو او بويناکو کوڅو کي به مي زاره وچوي. زه والله چي تا ته لا حيران يم، زويه، چي تا څنګه دلې ځان ورته ټينګ کړی دئ.

سليم اکا زياته کړه:

- زويه، اوس چي مي دا خپل لمسيان وليدل، نامي خدا غټوکي سوي دي، ټوله ورځ مي د غيرۍ نه ايسته کيږي. د دې په ايسته، که کلي ته ولاړم، هم سم زړه به مي ستاسو سره وي. مخکي به مي تنها ته او ستا ښځه يادېدل، دا ځل به مي تر تاسي زيات دا لمسيان تر سترګو دوري دوري کيږي. نه پوهيږم څه وکم، ما ته دا ښاری ژوند خوند نه راکوي.

عطا محمد وويل:

- بابا، ته وا ما ته به دا ځای (ښار) ډېر خوند راکوی؟ وائي، "مجبوره ته مه وايه چي غښتلي يی". د ژوندانه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجبوريت دئ. خوار خلګ هر ځای خوار دي. خو دلته دا يو شی سته چي په ښار کي يو څه کار پيدا کيږي، د کشرانو د پاره مکتب سته، يو روغتون سته؛ دغه شيان دي چي سړی اړباسي په دغه تنګو او د بويونو ډکو کوڅو کي ژوند وکي. دلته به مي دغه ورونه څه سم سبق ووائي. ګوندي خدای وي، يو منصب په سرکار کي په لاس ورسي، پر ما خو ژوند دغسي تير سو.

سليم اکا د خپل زوی عطا محمد پخي خبري واورېدې؛ وپوهيدئ چي دغه ښاری ژوند عطا محمد تر پخوا هوښيار کړی دئ. نو ئې د خپل زوی خبره ومنله؛ ورته وئې ويل:

- ښه دئ زويه، چي ته وائې در سره پاته به سم.

سهار عطا محمد خپل ورور بنګ حکومتی روغتون ته ور وستی. يوه نرس ئې د لاس زخم ور ومينځی، څه پوډر ئې پر وشندل او بيرته ئې ور وتاړه، را رخصت ئې کی. کله چي عطا محمد بنګ د کور پر خوا راوستی، پر لاره ئې په ليلامی کي يو پطلون بنګ او بل کولی ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانيول. ماپښين ئې نژدې مکتب ته ور وستل، او هلته ئې شامل کړل. نور نو بنګ او کولی مکتب ته روان سول. ښار د کلي په شان نه دئ چي يوازي به څه هلکان مکتب ته تلل؛ دلته په ښار کي پر هلکانو سر بيره نجوني او ښځي هم مکتب ته ځي. په ښارکي د بنګ د مکتب په لاره کي سهار او غرمه ډېري مکتبی ښايسته نجوني وي. ده فکر کاوه، چي يوازي د سردار لور صدفه ښاېسته او ښه کالي اغوندي. بيا هم يو مخ ئې زړه د خپل کلي او صدفي څخه نه صبر کيدی.

يو دوی هفتی وروسته، سليم اکا عطا محمد ته وويل:

- ما ته به دی اجازه راکړي وای، چي يو ځل تر کلي تللی وائې. ژمی را روان دی، هغه خپل دوه درې پاته زاړه تلتکه، يوه کمبله او هغه خپل سامان به مي راوړی وای. که بارانونه شروع سول، بيا نو تګ نه کيږی، او دا بنګ به مي هم د ځان سره بيولای وای، چي د سامان په راوړلو کي ئې مرسته راسره کړی وای.

عطا محمد وخپل پلار ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- بابا، بنگ او کولی مي تازه په مکتب کي شامل کړي دي، دستي ئي د مکتبه را اېستل ښه نه دي. ستا تلل وکلي ته يوازي ښه کار نه دئ، ځکه تر کلي پوري د پښو ډېره لاره ده. هوا سړه ده، او بل د کلي څخه به څنگه د کور کالي او سامان تر موټره راوړي؟ ښه دا دئ چي دا ژمی دلي سره تيرکو. په دوبي د خيره سره چي مکتبونه رخصت سي، بنگ او کولی به هم د ښار، مکتب او کار سره بلد سوي وي. بيا به زه دوکان دوی ته پرېږدم. ما او تا به يو ځای د کالو او سامان په راوړلو پسي ولاړ سو.

*** *** ***

په کلي کي د ډاکټر تر تللو وروسته، سردار صاحب ماښام خپل شاتر تاجو ته وويل:

ـ سهار وختي به د کوره څخه يوه ناليچکه درسره واخلي، يابو راوباسه. کله چي دي ځل پر واچوی، د هغه پر سر به نالي واچوې، ښه ټينگه ئي وتړه. صدفه او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور به ئې بازار ته نژدې د شير اغا تر كوره ورسوې. ته هم هلته د شير اغا په سراچه كي شپه تيره كه. هوښ كوه چي د هغې خوا ناوخت را رهي نه سي، چي په لاره كي درباندي شپه نه سي. بله ورځ، وختي حركت را وكه، چي په رڼا تر كلي ځان را ورسوې.

تاجو د سردار صاحب څخه پوښتنه وكړل:

- بې بې او صدفه هلته پرېږدم؟

سردار وختدل هو هلته ئې پرېږده.

- هو، دوى هلته څو شپې تيروي.

تاجو نو اوس ځان د سردار د كورنۍ محرم سړى گڼي؛ سردار ته ئې وويل:

- صاحبه، چي ته هم راسره تللي واى، ځونه به ښه واى. يو خو دا لاره ډېره اوږده، سپيره او بتې بيابان دئ، هيڅ پناه ځاى نسته. نه ويل كيږي يو ضرورت پيدا سي. بل، دوى ښځينه دي، هلته بازار دئ، بيا ډاكټر ته ځي، صدفه ناجوړه ده، شئ مئ به ئې په كار سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیږم چې شیر اغا خپل سړی دئ، خو هغه بیوزله د دې نه دئ، چې د دوی سره وځغلي. بې بی او صدفه به چا ته وایی، چې مرسته را سره وکه.

سردار تاجو ته وویل:

- لیونیه، پر لاره ته ورسره ئې ،هلته پیسې ورسره دي، هر څوک مرسته ور سره کوي.

تاجو سر وښوراوه، یعني چې سردار مي په مطلب نه پوهیږي، نو ئې وویل:

- که چیري نه پسې راځې، نو بیا زه دوی یوازې نه پریږدم، هر څونه، وخت چې ئې تیراوه، زه ورسره هلته پاته کیږم.

سردار ته د تاجو دغه ښه نیت لرل، ښه خوند ورکی . هغه تاجو ته هم د سلو روپو یو سور نوټ ورکی، او زیاته ئې کړه:

- سمه ده، هلته ورسره اوسه.

سهار وختي چې تاجو اس سره برابر کی، بې بی او صدفي ته ورغئ، خبر ئې ور کړی، چې اس تیار دئ. د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صـدفي مـور يـوه غوټـه د کـاليو او څـه شـيانو تـاجو تـه ورکړل، چي ته دغه در واخله، موږ در وځو.

تر لږ ځنډ وروسته، د سردار صاحب درې واړه ښځي او اولادونـه د صـدفي او د هغـي د مور مخـه ښـې تـه را ووتـل. بـې بـې او صـدفي د ټولـو څخـه د خداى پـه امـاني واخيستل. سردار خپلي ښځي او لور ته وويل:

ـ دلته لږ د جهاندارى کارونه دي، دغه به يو ډول د چا پـه غـاړه کـي ور واچـوم، زه هم ان شـا الله يـوازي دوې ورځي وروسته پسي درځم. تـاجو زمـوږ خپل سړى دئ، هغـه در سـره دى. شير اغـا دوى تـه مـي سـلامونه کـوى، ځې، نور مو په مخه ښه سه، چي لاره اوږده ده، دربـانـدي ناوخته کيږي.

په هر ډول چي و، تاجو بـې بـې او لـور ئـې صدفه پر اس سپرې کړې او حرکت ئې وکئ، په لاره کي څو ځلـه ښځي او خپلـه تـاجو د رفـع حاجت د پـاره تم سـول. نـژدې مازديګر ته د شيراغا تر کوره ځانونه را ورسول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښـځي کورتـه ننـوتلې. د شـيراغا د کـور ښـځو چـې بې بی او صدفه وليدل، حيرانـي سوې، يو يو ئـې جوړ کی چي تاسي او دا ځـای، خدای مو راولـه. ښځو ئـې د سرو ځخـه بوغرې (چادری) واخيستي، د ناستي د پـاره ئـې لـوی دالان تـه بـوتلې. د صـدفي مـور، چـي دوی هـم بـې بـی بللـه، پخـه ښـځه وه. د شير اغـا د ښـځو پدې شـان کړو خفه سول. خير، کښينسل؛ دستي ئـې څـه ونـه ويل. صدفه د خپلي مور په مزاج پوهه سوه. کرار ئـې د موره وپوښتل:

- مور، ولي داسي بل ډول سوې؟ لږ سمه سـه، د رنـګ دي هرڅوک پوهيږي چي په قهر ئې.

بـی بـې خپلـي لورتـه سر ور نږدې کـی، ورتـه وئـې ويل:

- زويه، ولي ورته په قهر نه سم؛ پس لـه ډېرو کلونـو، نن د دوی کور ته راغلم؛ دوی دبانـدی کښـينولم. دوی پـدر لعنتی هر وخت ما ته په هغه سترګه نـه ګوری، لکـه زمـا بنو ته چي ګوري. ځکه زه د بله کوره پـه دوی واده سـوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم؛ پدې ئې دباندې کښینولم. د یوې همسایه او پردې په سترګه ئې را ته وکتل. خوني ئې خیرنیړی چي ما او تا ئې خوني ته بیولي وای .ما دي مابنام پلار ته وویل: چي په بازار کي څو شپې به زه او لور مي د خپل خوریي ننګو کره تیري کړو. خیر دئ، چي خوریی مي غریب دئ. هغه زموږ په ورتلو خوشحاله کیږي.

د صدفي مور زیاته کړه:

خوریی (د خورزوی)، د هغه ښځه او اولادونه زموږ په عزت پوهیږي. دا ستا خپلوان شیر اغا وي که هر بل یو، زموږ قدر نه لري. زویه، و دی لیدل چي هغه زما خبره سوه. خیر دئ ، اوس راغلي یو، یو دوی شپې به تیري کړو، تر هغو به دي پلار هم راسي.

*** *** ***

تاجو چي ښځي د سرای په د روازه کي کښته کړې، نو ئي اس تر جلو ونیوئ، د شیراغا دوی د غویی وسرای ته ئي ور وستئ. اس ئي هلته پر یوه اخور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وتړئ. د وښو خوني ته ورغی، څه شپیشتی ئې پـه بغل کي را واخیستې او اس ته ئې پـه اخور کي واچولې.

د شیر اغا د غویو مزدور راغی، وئې لیدل، چي تـاجو د خپـل اس اخـور د شـنو شپیشـتو ډک کـړی دئ؛ خـوا ئـې بده سوه. ورغی سمي نیمي ئې بیرته ځیني راټولـی کړې؛ بد بد ئې تاجو ته وکتل.

تـاجو تـه دې کـار خونـد ورنـه کـی، راغـی، د شـیراغا سراچې ته، هیڅ د یوې پیالې چایو ست هم چا ورته و نه کـی. دغسـي سـتړی هلتـه د سـراچې پـه یـو څنـډه کـي یـو ساعت کښینستی او بیا ولاړی.

تـاجو د شـیراغا د سـراچې څخـه را ووتـی هلتـه لنـډ بازار ته ورغی، پر یوه سماوار ئـې یوه چاینکه خـوړی چای د دوو وچو ډوډیو سره ځانته را وغوښتل؛ هغه ئـې ځای پر ځای نـوش جـان کـړې. تـاجو ډېـر سـتړی و؛ هلتـه پر هغـه ځـای خـوب یـوړئ او بیـده سـو. شـپه پـر راغلـه سماوارچی ورته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- مسافره وروره زه سماوار بندوم، که څوک په کلي کي پيژني، هلته ورسه او که څوک نه پيژني، نو راځه زموږ په ماجت (مسجد) کي به شپه تيره کي؛ مسجد دشپې تود دئ؛ دلته دي د شپې يخ وژني.

تاجو سماوارچی ته وويل:

- نه، وروره؛ دشپې د تير يوځای لرم، کور دي ودان، چي راوښن دي کړم.

تاجو بيا د شير اغا سراچې ته راغئ. کله چي تاجوپه سراچه کي ناستو خلکو او شير اغا ته سلام واچوی،بيچاره ورغی د شيراغا لاسونه ئې ور مچ کړل. بيا هلته ارام کښينستی؛ نور هيچا وتاجو ته ستړې مه سی ونه ويل. لږ وروسته ډوډئ را وړل سوه، وخوړل سوه، لمونځونه چا وکړل، چا ونه کړل، او بيا ټول پرېوتل بيده سول.

په سبا سهار څه ناوخته تاجو د صدفي مور وليدله. هغې ته ئې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- بې بی، دلته خو والله که ماته هیڅ چا د سړی په سترګه کتلي وي؛ چای او ډوډۍ مې پرون په بازار کې وخوړل، اوس د اس د خوړو دپاره هیڅ واښه په خونه کې نسته. که ستا کار نه وي، زه به ولاړ سم د اس دپاره به څه واښه را نیسم؛ دلته خو بازار دئ، هرڅه په پیسو دي.

تاجو بیا زیاته کړه:

- تیر ماښام مې د شیر اغا دغویو په سرای کې د دوی د وښو څخه څه واښه اس ته وا چول، نفر ئې راغی، بیرته ئې واښه د اس د مخه را ټول کړل. حیوان دی، وږی دئ؛ که ستا اجازه وي، زه څه واښه ورته را وړم، اس مړوم. نور زه دلته نه پاته کیږم؛ کلي ته ځم، سردار صاحب به سبا د خیره راسيي.

د صدفي مور وتاجو ته وویل:

- یه، تاجو؛ ته یوازي نه سي تلای، ورسه اس دي موږ که؛ بیا راسه، زه او صدفه هم در سره ځو.

تاجو وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دا څه وائې بې بی؟ زما دي خوله ماته سي، چې دا خبره مي وکړه. صدفه ناجوړه ده، چې ډاکټر ئې ونه ګوري، دوا ور نه کي او خپله ډاکټر د تلو اجازه و نه کي، ته څنګ ځي؛ زه نه ځم، دلې در سره يم.

د صدفي مور وويل:

- نه، تاجو؛ کلي ته نه ځو، د شيراغا د کوره ځو؛ زما د خورئې کور ته.

تاجو د صدفي مور ته وويل:

- سردار صاحب به څه وايی؟

د صد في مور وويل:

- هغه ما ته پرېږده؛ ته ورسه، يو ځل دي اس موړ که، ژر راسه.

تاجو اس مځکو ته بوتی، هلته ئې څه شپيشتي په خپلو پيسو ورته را نيولې؛ اس ئې ښه موړ کی، اوبه ئې کی؛ بيا د اس سره د شيراغا د کور دروازی ته راغئ. احوال ئې د صدفي مور ته واستا وه، چې تاجو راغلئ دئ. د صدفي مور د ښځو د منځه را ولاړه سوه، رخصت

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخيستی، د شيراغا د کور ښځې ټوله حيرانی او وارخطا سوې. د صدفي مور ته ئې خورا ډېر وويل، بس د دې يوې شپې دپاره راغلې وي؟ ته خو به چي کله مخکي راغلې، لس پنځلس شپې به دي تيرولې؛ دا اوس څه پيښه ده؟ څنګه په يوه شپه ځې، لکه چي زموږ څخه خفه سوې؟

د صدفي مور دوی ته حال ونه وايه، يوازي ئې وويل:

- تاسي مي وليدلاست، تاجو کارونه لري. دا چي دی ولاړ سي، او بيا راځي، دا لوی تکليف دئ بيا د خيره سره په بې غمي راځم، ښه ډېري شپې به د رسره وکم.

د شير اغا ښځو ورته وويل:

- بيا خو دي خدای راوله، هرکله راسي اوس تياره راغلې ئې، څو شپې پاته سه خوري؛ تر اوسه خو دي شيراغا لا نه دی ليدلئ، دا چي ته ولاړه سي، هغه به موږ ته څه وائي، چي څنګه در څخه ولاړه؟ ستا دي د ښادی کار سي، په دا يوه شپه را تلو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هر صورت، د صدفي مور د شیر اغا د ښځو څخه رخصت واخیست، دا او لور ئې بیا پر اس سپرې سوې، تاجو اس تر جلو ونیوئ او د شیراغا د کور څخه راووتل. د صدفي د مور د خورې (ننګو) کور لیرې نه و، یو ګړی پس، د هغه کور ته ور ورسیدل.

ننګو د دوی په لیدو ډېر خوشحاله سو. په یوه خونه کې ئې تاجو او بله خونه کې ئې ښځې کښېنولې؛ چای ئې ورکړې، غرمې ته ئې ډوډۍ ورکړه. اس ئې د کور څنګه ته د شنو شپیشتو په مامته کې وتړئ.

د صدفي مور، صدفي او هم تاجو درو سرو ښه ارامه شپه د ننګو په کور کې تیره کړه. د ننګو او ښځې ئې هیڅ باور نه را تلئ، چې خاله (د صدفي مور) دې د دوی کور ته راسي. ځکه چې هغه لوی کور ته ور واده سوه. لویان خو د غریبو سره په تلو راتلو شرمیدل.

ننګو او ماینه ئې ډول ډول فکر کوي، بیا هم د خپلې خاله، د خاله د لور حتا د شاتر تاجو عزت کوي. د ننګو د خاله لور صدفي سره خبرې شروع کړې، ژر ننګو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وپوهيدئ، چي د خاله لور ئې خفه ده. د خپلي خاله څخه ئې وپوښتل:

- دا صدفه خو ناجوړه نه ده؟

خاله ئې ننګو ته وويل:

- هو، زويه؛ صدفه لږ ناجوړه ده. ته به راسره ولاړ سې؟ ډا کټر ته به ئې ورولو.

ننګو وويل:

- ولي نه؟ ډاکټر صاحب خو زما اشناى دئ؛ هغه ډېر ښه سړى دئ. هلته د ورتلو ضرورت نسته؛ زه به ورسم، ورته وبه وايم، چي ماښام کور ته راسي. د ډاکټر صاحب کور زما د کور د څنګه دئ، دلې به ډوډۍ هم را سره وخوري، صدفه به هم وګوري.

خاله ئې وويل:

- خير يوسې زويه، خداى دي خير درکي.

خاله په ضمن کي و تاجو ته و ګوري، چي داسي ښه خوريى لرم.

ننګو ولاړى، ډاکټر ته ئې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ډاکټر صاحب، خاله او د خاله لور مې پس له ډېرو کلونو د کلي څخه راغلي دي. لور ئې ناجوړه ده؛ ماښام چې د کاره خلاص سې، ډوډئ به زموږ کره سره وخورو؛ بيا به مې د خاله لور هم وګورې.

ماښام، ډاکټر راغلی؛ ډوډئ وخوړل سوه. ننګو د چايو خوړلو پر وخت ډاکټر ته وويل:

- ډاکټر صاحب، يو ځل به صدفه وګورې، بيا به چای په ارامه سره وخورو. ډاکټر چې د صدفي نوم واورېدی، ور ياده سول، چې دا هغه د سردار لور ده. ننګو ته ئې وويل:

- ننګو، زه خبر نه وم، چې صدفه ستا د خاله لور ده.

ننګو فکر يو وړئ، چې د ډاکټر د صدفي نوم څنګه زده و؟ د ډاکټره ئې پوښتنه وکړه:

- ته هغه پيژنې؟

ډاکټر وويل:

- هو، ننګو؛ دري ورځې مخکې زه سردار صاحب کلي ته ورغوښتئ وم. ما صدفه وليده. دا چې صدفه ستا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خاله لور ده، دا خو بیخي ښه کار وسو. اوس بـه تـه هم زما ملګرۍ سي ما خو د صدفي مور او د هغې پلار ته وویل: چي خپلي لور ته د هغې د ناجوړۍ دوا ورکي.

ډاکټر بیا زیاته کړه:

- دوا ئــې د دوی ســره ده. کــه مــا او تــا پــه دواړو وکولای سو، چي هم د صدفي او هم ئې د مور او پلار ژوند وساتو، دا به مو ښه کار کړی وي.

ننګـو حیـران سـو، چـي ډاکټـر صـاحب څـه وائـې؟ د صدفي مور خبره سوه، چي ډاکټر صـاحب راغلـی دئ، د میلمنو خوني ته ورغله. د ډاکټر صاحب سره ئې پوښتنه وکړه. ډاکټر د ننګو مخ ته دا ځل د صدفي مور تـه روکـه (سپینه) خبره وکړه:

- خوري، ستا د لور په ناجوړي هلتـه هم پوه سوم، تـا تــه مــي یــو څــه وویــل. د صــدفي نــاجوړي تــر دې هــم زیــاتیږي؛ بیــا ئــې جوړېـدل ډېـره مشـکل، حتـا ناممکنـه کیږي؛ سر له اوسه ئې چاره وکـئ. چاره ئـې تـه او ستا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

میره کولای سئ. زه او نور ډاکټران هیڅ نه سو کولای؛ که د لور ژوند غواړئ، د دې په خوښه ئې واده کی.

د صدفي مور چې د ډاکټر خبري ئې مخکې هم اورېدلي وي، سر ئې نه و په خلاص سوی. دا ځل ئې وویل:

- یو، یو؛ دا څه وائې، ډاکټر صاحب؟ خدای دي مرګ را کي، دا څه خبري اورم، زه به دغه پیغور څنګه وړم او څنګه به ئې خپل سړی ته یادوم، چې لورمي میړه غواړي. زموږ په غم لړلي کورنۍ کي چې نجلۍ ۳۰ کلنه سوې نه وي، ترهغو ئې نه ودوي او نه تر دا اوسه څوک واده سوې دي. دا خو تر اوسه شلو کلو ته نه ده رسیدلې. تر دې مشراني نجوني لرو هغوی ناستي دي. او بیا چې ودوي ئې هم، پردو ته خو خپله ښځه نه ورکوي، وای خدایه، اوس څه وکم؟

ډاکټر د صدفي مور ته وویل:

- خورې، تا خوڅه مکتب لوستی دئ، په خبره دي سر خلاصیږي؛ ته ورسه، خپله د صدفي سره خبري وکه،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیچا تـه تـر مـور نـژدې بـل دوسـت نسـته. تـه د خپلـي لـور ځخه پوښتنه وکه، د لور باور پر ځان پیدا که چي دا خپل درد در سره شریک کي.

- وروره، زه پوهیږم، ما هم مکتب ویلی و، پلار د ځو خشمږو روپـو پـه خـاطر د دوو بنـو پـر سـر و سـردار تـه ورکړم. یوازي دوه کاله زما تر ودولو وروسته، سر دار ځلرم واده وکړ؛ یعني ځلور بني په کور کي یو. خدای دي زما د سر دښمن زموږ د حاله وساتي.

د صـدفي مـور د خـوني ووتلـه او صـدفي تـه ورغلـه. هغې صدفي ته وویل:

- زویه، ډاکټر راغلی دئ. ما خو ویل، تـا بـه وګـوري، دوا به درکي، خدای به دي روغه کیـي لیـکن ډاکټـر وائـې: ستا لـور پـه دوا او ډاکټـر نـه جوړیږي. هغـه وائـې چـي ستا لـور پـه ورکولـو او واده کولـو جـوړیږی. ایـا دا ډاکټـر رښتیا وائي زویه؟

صدفی مور ته په جرات وویل:

- مور جاني، هغه ډاکټر دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صدفی ته مور وویل:

- زویه، ولې دې دا خبره ما ته نه کول؟

صدفي وويل:

- موري، ما خو ډاکټر ته هم نه دي ويلي. موري، رښتيا در ته وايم: هيڅ مې واده او ميړه په فکر کې هم نه و، په هغه ورځ چې بنګ زموږ کور ته راغلی و، او تا را ته وويل، ورسه؛ دروازه ور وښيه. دروازه مې ور وښول، بنګ خپل کار کاوه؛ پورته ئې نه کتل. ما د ده ځوانی، کار او غريبی ته کتل. په فکر کې ورته ډوبه تللې وم. يو ځل بنګ غريب متوجه سو، چې زه ده ته ګورم. هغه و، چې هغه خپل د لاس ګوتی ووهلې کله چې ئې تر ګوتو وينی جاري سوې، بيا ئې ما ته په عاجزانه توګه سترګی را واړولې؛ د ده کتو زه ليونی کړم.

صدفي له لږ سکوت وروسته بيا وويل:

- موري، پر ما د بنګ اخيري کتلو دونه تاثير وکئ، چې نور په ځان نه پوهيږم، تر اوسه مې د بنګ سترګې او ويني په فکر کې را ګرځي. دا چې بنګ به زما په باب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه فکر کړئ وي، پدې هم نه پوهيږم. اوس نو چې ته، پلار او نور دوستان څه فکر کوئ، دا ستاسي خوښه ده، او څه را سره کوي، بيا هم ستاسي خوښه ده. خدای ښه پوهيږي، زما په زړه کې بدي نسته. ستاسي او د خپلي کورنۍ عزت را باندي ګران دئ، دا مي په واک نه ده.

صدفه بيا يو څه غلې سوه او وروسته يي په غلي اواز وويل:

- زه تاسي ته نه وايم چي ما بنګ ته ورکی او نه ما د بنګ سره خبري کړي دي. زه تر مرګ ستاسي نوم ساتم، تر څو چي مړه کيږم، در سره ناسته به يم؛ اما په خپل زړه مي زور نه رسيږي.

د صدفي مور چي د لور د ډک زړه خبري واورېدې، بيرته راغله، ډاکټر ته ئې وويل:

- ډاکټر صاحب؛ ګوره، دا خوريی ننګو مي هم ناست دئ، خدای به کوي او ته به کوي، زما سره مرسته وکه، دا لور مي ډېره را باندي ګرانه ده؛ بيا هر امر چي را باندي کوي منم يی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر وويل:

- خوري، زه نوره مرسته نه سم کولای، دا ستاسي کورنۍ مساله ده. زه نه پکښي ځاييږم، زما کومک دغه و، چي ناحق دواوي مي درباندي خرڅي نه کړې، پيسي مي درڅه وا نه خيستي، ته مي د لور د ناجوړۍ په سبب پوهه کړې.

د صدفي مور وويل:

- کور دي ودان ډاکټر صاحب، دا مرسته هم را سره وکه، سبا شپه د صدفي پلار را رسيږي؛ دا خبري به هغه ته هم وکې.

ډاکټر وويل:

- زه خو به ورته ووايم، فکر نه کوم، چي زما خبري دي پر هغه اغيزه ولري. ستا په روی به ورته ووايم. خو بيرېږم، د کلونو کلونو اشنای مي دئ، د دې خبري په ور يادولو راڅخه خفه نه سي.

- يه، وروره؛ زه پوهيږم، د يوازني سړي څخه چي هغه نه خفه کيږي، هغه ته ئې. هغه ما ته ئې څو ځل ستا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفتونه کړي دي. ته پوهیږې چې میره کله ښځي ته د بل نارینه صفتونه کوي.

ډاکټر پر را درسته کړل:

- لکه ښځي چي د میړه په مخکي د بلی ښځي صفت نه کوی.

*** *** ***

بله ورځ چي سردار پر اس سپور بازار ته راغلی، نو سیده ورغی، د شیراغا د کور په دروازه کي دخپله اسه را کښته سو. د شیر اغا د کور کوچنیان پر را ټول سول؛ یو او نیم وځغستل کور ته، شیر اغا ئې خبر کی، چي سردار صاحب راغی. شیر اغا بږغ وکئ:

- هلکو، ژر ورسئ، د سردارصاحب څخه اس ونسئ، او دی کور ته را ولئ، زه هم در وځم.

شیر اغا انډي پر انډي سو، لکړه ئې را واخیستله، د کلا د دروازی پر خوا را روان سو. د لیري ئې سترگی پر سر دار صاحب ومښتي او ورته وئې ویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- راځه، راځه؛ ولې دی پښه نیولې ده، دستر ځوک خو نسته او نه دا پردی کوردئ.

روغبړونه دي چې کیږي، د شیر اغا د کور ښځې راغلې، د سردار صاحب لاسونه ټولو مچ کړل. د شیر اغا د کور د ټولو ښځو ښې الوتي دي او خپله شیر اغا هم په فکر کي سو. یو دا چې سردارصاحب هیڅ کله هم بې له مخکنۍ خبرتیا د دوی کره نه راتلی. بل دا چې دوې ورځي مخکي ئې ښځه او لور داسي بې خبره راغلي او دغسي په تلوار بیرته د دوی د کوره ولاړې.

دستي چای راغلې، د ډوډۍ وخت سو، د لاسو اوبه را وړل سوې، سردار په فکر کې سو، چې ښځه او لور ئې ولي نه معلومیږي، پوښتنه هم نه کوي؛ خو فکر ئې بند سو. بیا ئې فکر کوي چې ډاکټر ته به تللي وي، را وبه رسیږي. اما دا چې شیر اغا او د هغه د کور ښځې هیڅ د هغوی نوم نه یادوي، ډوډۍ ئې هم د هغو را تلو ته و نه ځنډوله، نو اشتباهي سو، چې حتمي څه پیښه ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه چې د سردار تشویش ډېرېږی، بڼه ئې هم تغییر خوري، خبري هم یو ډول بل ډول ځینې سي. هلته د شیر اغا او ښځو هم فکرونه ګډوډېږی.

څو شیر اغا وسردار ته وریاده کړه:

- بي بي او صدفه په خیر کور ته در ورسیدل؟ هغوی راغلل او یوه شپه ئې تیره کړه بیرته داسي په عجله ولاړل؛ زه هیڅ پوهه نه سوم.

د سردار نور هم فکر خراب سو، و شیر اغا ته ئې داسي سم جواب ور نه کړی.

*** *** ***

د خپل خوریي دکوره څخه د صدفي مور تاجو واستاوه، چي د شیر اغا کور ته ورسي، وګوري، چي سردار را رسیدلی دئ که نه. که را رسیدلی وي، خبر ئې کي چي موږ د ننګو په کور کي یوو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجو چې د شیر اغا کور ته را نژدې سو، اول د چوبند خوا ته ورغلی، چې وګوري که سردار راغلی وي، نو حتمي به ئې اس په چوبند کي تړلی وي. تاجو چي د سردار صاحب اس ولیدئ، نو راغی، د سرای په د روازه کي ئې نفر ته وویل: چي سردار صاحب خبر کي، تاجو راغلی دئ، وائي:

د سر دار صاحب سره مي کار دئ.

د تاجو په راتګ شیراغا او د هغه د کورنۍ ټولي ښځي حیراني سوې. اوس ئې نوعقیده پخه سوه، چي حتمي څه پېښه سوې ده. خپله سردار داسي وانګیرل چي ښځي ئې لکه چي نه غوښتل، خپل د لور په ناجوړې دوی خبر کړي، نو د دې کوره تللي ده.

شیر اغا خپله زړه نه کاوه، چي د سردار صاحب څخه پوښتنه وکي، چي څنګه ئې دوې ورځي مخکي ښځه او لور راغلل. څنګه بیا ته دا سي په عاجله پسي راغلي، چوپ ناست دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شير اغا مشره ښځه د ده (سردار صاحب) سکه د اکا لور ده. هغې دا جرات وکړ، د سردار صاحب څخه ئې وپوښتل:

- سردار اغا، خدای دي ئې خير کي، څه خو به پيښه نه وي، چي هغه ورځ صدفه او مور ئې راغلي او داسي ژر ولاړې، او نن ته پسي راغلي؛ فکر دي هم سم نه رامعلوميږي،اوس بيا تاجو درپسي راغئ. مور او شيراغا هم خبر کئ، خو دا دي هم ورور دئ. مور او تاسي خو يو کور يو. زمور داسي مو ګروم سو.

- نه شا ببو، داسي څه خبره نسته؛ بيا ژمی راتلی، صدفه او مور ئې راغلل، څه سودا به ئې په کار وه، او زما هم د سرکار سره لږ کار و، بيا په ژمي نه سوای راتلای؛ راغلم، دلاري را وګرځيدم ما ويل، ښه دئ لالا،تاسي اوټول به هم ووينم.

- ځه، شکر چي څه نسته.

سردار تاجو ځان ته را وغوښتئ؛ تاجو راغی، سردار ته ئې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- مور د صدفي د مور د خوريى ننګو په کور کې يو؛ صدفي ته مو ډاکټر صاحب د ننګو کور ته راوغوښتى او صدفه ئې وليدله. د صدفي مور ويل، که ته خپله هم يو وار د ډاکټر سره ووينې، ښه به وي.

تاجو زياته کړه:

- د ډاکټرسره ستاسي تر ليدو وروسته به د خيره سره خپل کور ته ځو. ځکه ډاکټر دا هم و ويل، صدفه کور ته بوځئ؛ نوره دوا ورته په کار نه ده.

سر دار تاجو ته وويل:

- ښه، مازيګر درځم، ډاکټر به وګورم، اوس ستړي يم.

تاجو رخصت سو،مازيګر چې سردار د ډاکټر وليدو ته ورغلى، ډاکټر هغه خبري چې د صدفي مورته ئې کړي وي، سردار ته هم وکړې. سردار ډېر وغورېدى، په قهر سو، تر خوله يې چټيات ووتل. بيا يې وويل:

- زه به ور سره ګورم، دې (صدفي) ځنګه دا خبره کړې ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر ورته وویل:

- سردار صاحب، هغي دا خبره نه ده کړي؛ زه یو ډاکټر یم، زه دا خبره درته کوم.

سردار وویل:

- که مي د ډېر وخت اشنای نه وای، تا هم والله که د ژوند څکه راڅخه کړې وای.

بیا ئي په قهر تاجو ته وویل:

- دوی در رهي که.

تاجو وویل:

- صاحب، اوس شپه ده، سهار وختي به حرکت وکوو.

په هر ډول چي و، بله ورځ کور ته ټول ولاړل. سردار هم لنډ په دوی پسي ور ورسیدئ.لاهغسي غوریږي. لور ئي چي د ده په نسبت هوښیاره او ارامه نجلی وه، اوس نو پوهه هم سوه، چي مور ئي پر خوا ده. په کراره ئي خپل پلار ته وویل:

- پلاره، زه ناجوړه یم. ما دا خبره چي واده غواړم،هیچا ته نه ده کړې. دا چي ډاکټر د خپلو تجربو د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخي څه وايي، زما ګناه څه ده؟ زه ستاسي څخه هيڅ نه غواړم؛ يوازي دونه وکي چي خپلي ناجوړۍ ته پرېږدئ.پلار که ډېر راباندي په قهرئي په خونه کي مي قفل که، چي هيڅ راونه وځم. دا چي ستا نوم په ما بدېږي، ما مړه که چي نوم دي ښه سي.

د صدفي تر دې خبرو وروسته د صدفي پلار او مور څه نرم سول بيا ئې نو د څه وخت دپاره کوښښ کاوه، چي کور ته ښځينه ميلمنی راولی، ښه ډوډۍ ګاني پخې کړي. يا به د صدفي مور صدفه د خپلوانو او نورو شناخته ګانو کورونو ته بيوله، که ئې په دې کړوسره د لور فکر څه سم سي.

د صدفي مور او پلار په ګډه هر څه کوښښونه چي وکړل، ګټه ئې نه کوله. لور ئې ورځ تر بلی کمزورې کيدله، ډوډۍ به ئې نه خوړله، د چا سره ئې مجلس نه کاوه؛ هلته به ليري د ښځو څخه داسي په چورت کي ډوبه ناسته او يا پرته وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر وخت تېر نه سو، چې صدفي ته ټوخی هم پيدا سو.ټوله ورځ به ئې ټوخل او کله توده او کله به ئې سړه تبه کېدله. پلار ئې بيا ډاکټر ورته راوغوښتی. دا ځل چې ډاکټر راغلی، د صدفي پلار ته ئې وويل:

- لور دې په لوی لاس سل (توبرکلوز) کړه. ما خو درته وويل، چې دوا ګټه نه ورته کوي؛نورئې د قبر او هډېرې غم وخوره.

په دې ډول، ډاکټر يوازې خپل نظر ورته ووايه او بېرته ولاړ.

سردار چې د ډاکټر خبره واورېدله، حيرانی واخيستی، چې اوس څه وکړي؟ د ښځې سره ئې خبري وکړی. ښځې ئې ورته وويل:

- ما خو درته وويل، چې داسې ناروغي بل علاج نه لري. زما خبره دې نه منله، د خپلې سرداری او سرداري کورنۍ په نشه مست وي. اوس يې نو خدای ته پرېږده.

سردار خپلې ښځې ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دا يو كار بـه لا وكم؛ هغـه دا چـي خبـر سـوم، سليم د خپلو زامنو سره يو ځای ښار ته تللي دئ. د هغي ورځي ځخه ورک دئ. دا مانا چي دی هم په دي خبره خبر سوی دئ، چي د كلي تللی دئ. زه به ښار ته په بنگ پسی ولاړ سم؛ مجبور يم چا ته ځه پيسي وركم، چي بنگ مړ كي كله چي د بنگ پـه مرگ صـدفه خبـره سـي، زړه بـه ئـي ځينـي پرې او صبر سي. وروسته به ئي وخپل وراره تـه وركم او ژر به ئي ور واده كړم. ستا سره مي سلا كوله.

ښځی ئي ورته وويل:

- سړيه! دسليم اكا د زوی بنگ بيچاره پـه دي كـي ځـه گنـاه ده، چـي وژنـی ئـي؟ دغـه دلاس گـوتي خـوړ سـوي، ناجوړه سو پـلار بيوزلـه ئـي ښـارته بـوتی، او كـه پـه بنگ پوهه سوي وي،هغه دئ كلـي ئـي پرېښـوئ.ته كـه د لـور ژوند غواړی، زما خو خوښه ده، چي بنگ پيدا كه، صـدفه وركړه؛ لور به دي جوړه سـي د بنـگ د قتـل د گنـاه بـه هـم خلاص سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـردار خپلـي ښـځي تـه و خبنـميدئ، بيـا يـي پـه قهـر وويل:

- دا يـوازي زمـا خبـره نـه ده؛ دلتـه د ټـولي سـرداري کورنۍ دعزت خبره ده، تا ته خوځکه زمونږ د کورنۍ نوم څـه اهميت نـه لري.چي پـه ختـه زمـونږ نـه ئي،تـه دپـردې ټبره را واده سوې ئې.زه څنګه يوه خوار، غريب هلک ته لـور ورکـړم، چـي بيـا بـه زمـا تـر مـرګ وروسـته حـق غواړي. د سرداري کورنۍ په جايداد بـه شـريکيږي. لـور رابانـدې ګرانـه ده، خـو نـه دونـه چـي پـه مځکـو او ميـراث کي مي پردي را ګډ سي.

بيا يي زياته کړه:

- تـه وا، مـونږ چـي دا جايدادونـه پـه مفتـه سـاتلي دي. دغريب مرګ څـه دئ اوغم ئـي څـه؟؟؟ يـو څـو پيسـي بـه مي مصرف سي، بلا په پيسو، ولاړي دي سي.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار پر خپله خبره ټینګ و درېدئ. بلـه ورځ د کلـي ځخـه ښـار تـه ولاړئ. اوس نـو سـردار ښـار تـه د سلیم د زوی بنګ په وژلـو پسـي د کلـي راغلـی دئ. پـه ښـار کـي ئې د خپلو باوری خپلوانو او پخوانیو اړیکو په مرسته ژر د پیسو په زور، دوه سړی وژونکی را پیدا کړل.

د سړو سره ئې د بنګ د وژلو بیه هم خلاصه کړه او نیمایی قیمت ئې وژونکو ته هم ورکی. تر هغه وروسته، د سلیم اکـا د زوی عطـا محمد د دکـان پـه پیدا کولـو پسـي سو. دوی ورځي لا تیري نه وي، چي د عطـا محمد دکـان ئــې هـم پیـدا کــی. د سـلیم اکــا مشـر زوی عطــا محمــد د نجاری دکان په بازار کي و.

ســردار بلــه ورځ هغــه د بنــګ د وژلــو دپــاره ســړی وژونکـی د ځانـه سـره رهـي کـړل؛ ځکـه د دوی تـر منځ قرارداد داسي و، چي سردار به نیمـی پیسـي مخکـي ورتـه سپاري او پاته د بنګ تر وژلو وروسته ورکول کیږی. بل شرط دا و، چي سردار به بنګ دوی تـه ورښئی چي ویـي پیژني.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی چې درې سره د عطا محمد دکان ته نژدې سول، سردار هغوی ته وویل:

- تاسي لږ لږي ودریږی؛ زه دکان تـه ورځم. تاسي راته ګورئ، زه بنګ دربنیم. نور تاسي پوه سه او کار مو، چي څنګه ئې وژنی.

سردار دکان تـه ورغـي، ګوري چـي سليم اکـا هلتـه پـه دکان کي يوازي کار کوي. سردار د عطـا محمـد د دکـان پـه خولـه کـي ودرېدئ؛ سـلام يـي ور واچـوئ. سـليم اکـا سردار پر ږغ وپيژندئ؛ خپل د کار د ځايه ورتـه را ولاړ سـو، د سـردار ئـې ډېرعـزت وکـئ او د ناسـتي بلنـه ئـې ورکړه.

سردار چي مقصد ئې د بنګ ليدل او خلګو ته وربنول و، او اوس په دکان کي هغه نسته، نو د سليم اکـا غوښتنه ئې ومنله او کښينستی.

سليم اکا ژر چای ورتـه راوغوښتلي. پـه اول کـي سـليم اکـا فکر کـوی، سـردار صـاحب بـه نـو حتمـي دلتـه پـه دي راغلـي وي، چـي دروازه يـا کم (کوم) بـل شـی بـه ئـې پـه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار وي. هغه بیوزله ژر ژر د کلیوالو او خپلو ملګرو په باب پوښتنې ځیني کولې. مګر، سردار داسې نا ارامه و.

سلیم اکا اشتباهي سو. بیا هم څه نه وائې، هغه لکه خوب چې وینې. د سردار راتلل، بیا څنګه د ده سره کښېنستی او چای خوري. دا بیخي عجایب او نابلده خبره وه. هر څه ئې هیر سول. په دې وخت کې عطا محمد هم دکان ته راغی.

د عطا محمد چې سترګې پر سردار ومښتې، فکر یووړی، چې سردار څنګه زموږ غریبانو دکان ته راغلی دئ؟؟؟ په هرصورت، سلام ئې واچوئ. د سردار سره ئې روغبړ وکې، هلته ګوښه په خپل کار بوخت سو. غوږ ئې نیولی دئ، چې سردار به ئې پلار ته څه وائې؟

سردار د سلیم اکا څخه وپوښتل:

- ډېر وخت دي دلته په ښار کې تیر کی. ما ته داسې ښکاری چې کلي ته دي د راتلو نیت نسته. که زما خبره منې، ستا دپاره خو به په ښار کې ژوند ښه وي؛ مګر، د هلکانو دپاره ښار ښه ځای نه دئ. دلته په ښار کې هلکان

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژر سپین سترګي کیږي. اول بد کار ئي دا دئ چي د مور او پلار په خبره نه وي.

وروسته ئي وويل:

- بنګ او کولی چیري دي، نه معلومیږي، درڅخه تللي خو به نه وي؟

سلیم اکا وويل:

- ښه سو، چي را په یاد دي کړل؛ زماهم په بنګ تشویش و، ستا سره په خبرو اخته سوم، هغه مي هیر سو.

سلیم اکا ور پسي زیاته کړه:

- د بنګ پوښتنه دي وکړه، ته وده؛ سهارعطا محمد د بنګ سره تللي و.

هغه ته ئي ور ږغ کړل؛ عطا محمد ورته را نږدې سو:

- زویه، د بنګ کار څنګه سو؟

عطا محمد وويل:

- بابا، د شکر ځای دئ، بنګ په خیرسره ولاړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چي عطا محمد وويل، بنګ په خير ولاړی، ناڅاپه د سردار د لاسه د چايو پياله ولوېدله او بي اختياره يي تر خوله راووتل، چيري؟

عطا محمد پر را درسته کړل:

- بنګ سرکار کابل ته بوتی، چي هلته سبق ووايی.

سردار خو د اوله سره څخه هم داسي امانت ناست و؛ کله چي ئې د بنګ د تلو او بيا دا چي هغه سرکار بيولی دئ، واورېدل؛ ژر د ځايه ولاړ سو، او بې له خدای په اماني څخه روان سو. سليم اکا او عطا محمد لکه څنګ چي د سردار په راتلو سره په فکر کي و، اوس په بې پر وائې ولاړيدلو شکمن کړل.

زوی او پلار څو څو ځله دا خبره سره کوله: څنګه راغی او څنګه ولاړی؟ د را تلومطلب ئې څه و، او د ولاړيدو سبب ئې څه و؟ دواړه نه پوهيدل.

سردار چي د عطا محمد د دکانه څخه څه ليري سو، ورسره هغو سړو ته چي ده پيسي ورکړي وي او غوښتل ئې چي هغوی به بنګ ورته وژني؛ اوس چي بنګ نسته،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار د دوی څخه د خپلو پیسو بیرته د ورکولو مطالبه لرله، او سړو نه دا چې هغه پیسې نه ورکولې، د پاته پیسو غوښتنه کوله.

سړي هم د سردار په اصلي مطلب نه دي خبر. هغوی سردار ته وویل:

ښه، چي بنګ نسته، پلار به ئې در ته ووژنو، یا به ئې دا بل زوی درته مړ کړو، پر تا ئې بیا څه فرق دئ؟ مطلب زموږ پاته پیسې به راکوې.

د سردار ټینګار زیات سو؛ خبره تهدید او بدو ویلو ته سره ورسیدله. سردار هغوی ته وویل:

- د حکومت په زور خپلي پیسې در څخه اخلم، بندیان کولای مو سم.

ربښتیا هم د سردار خبره حکومت اورېدله. د بنګ د قتل دپاره کرایه کړو جنایتکارانو فکر وکئ، چې سردار حتمي دوی ته مشکلات جوړوي او پیسې هم را څخه اخلي. نودوی دا ښه لاره وګڼله،پر موږ ئې څه فرق دئ راځه چې خپله سردار مړکو. هغوی همداسې وکړل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار ئې پر سر په هغو ګولیو وویشتئ، چې سردار دوی ته د بنګ د وژلو دپاره ورکړي وې.

سمدستي په ټول ښار کې اوازه خپره سوه، چې د لوی کلي سردار نن په ښار کي دنامعلوم سړو لخوا وژل سوی دئ. ټولو حکومتي سړیو، یوی خوا او بلی خوا ته سره ځغستل. مازېګر چي کولی د مکتبه دکان ته راغی، پلار ته ئې دا خبره وکړه، چې نن هغه زموږ د کلي سردار په ښار کي چا وژلی دئ.

سلیم اکا او عطا محمد دواړه حیران سول، یو بل ته ئي وکتل. سلیم اکا و کولی ته وویل:

- زویه، هلته مي څه غوښي راوړي دي، هغه واخله، کور ته ځه؛ موږ هم پسي درځو.

کله چي کولی د دکانه ووتی، سلیم اکا عطا محمد ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زويه، پر خوله لاس نيسه، هيڅا ته دي تر خوله ونه وځي، چي سردار زموږ دکان ته راغلی و، او يا موږ وليدئ.

*** *** ***

سبا ته حکومت د سردار د وژل کيدو په تور ډېر بې گناه خلک ونيول او په خورا درنو مراسمو ئې د سردار مړی تر کلي ورساوه.

کله چې د سردار جنازه کلي ته وړل کيده، سليم اکاعطا محمد ته وويل:

- زويه، زه به د سردار د مړي سره کلي ته ولاړ سم؛ يوې خوا ته به مي په جنازه کي برخه اخيستې وي، بلې خوا ته به هغه کليوال ووينم، ښه يې لا دا چې د هغې خوا به خپل کالي او سامان د يو چا په موټر کي واچوم او را به ئي وړم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عطا محمد هم دا خبره خوښه سوه. سليم اکا په جنازه پسې د خلګو سره يوه موټر تـه پورتـه سو. جنـازه کلـي تـه ورسيدل، سردار ئې خاورته وسپاره.

کليوالو د سليم اکا سره ډېر په مينه روغبړونه کول.

معلـم مرجـان سـليم اکـا خپـل کـور تـه بـوتئ د سـليم اکـا تلوار و، چې د ښاره د راغلو خلګو سره بيرته د هغوی په موټرونو کې ځان او خپل لږ کالي او سامان ورسوي. خـو کليوالو سليم اکا پرې نه ښود، چې په هغـه ورځ دي بيرتـه ولاړسي.

هلتـه د سـردار پـه کـور کـي صـدفه او د صـدفي مـور خبـري سـوې، چـي سـليم اکـا هـم هـدېرى تـه راغلـى دئ. دواړى دونه خوشحاله سوى، چي د سردار مرګ ئې هير سو. تاجو ته ئې وويل:

- سيلم اکا پيدا که، د نورو خلګو پټ ورته ووايـه، چـي د صدفي د مور په کار يى.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجو راغی، سلیم اکا د معلم مرجان په کور کي و. خپله خبره ئې سلیم اکا ته په کراره وکړه. سلیم اکا په چورت کي سو؛ د ځانه سره ئې وویل:

- یا خدایه،ته فضل وکي!

سلیم اکا نه پوهیږي، چې د سردار ښځه به ده ته د ویلو څه لري. هغه تاجو ته وویل:

- ښه، اوس خو شپه ده، سهار به ئې سلام ته ورسم، فاتحه به هم ورکړم.

سلیم اکا ټوله شپه خوب و نه کی. ډول ډول فکرونه ورته پیدا کیدل. سهار یي معلم صاحب مرجان ته وویل:

- زه به یو ځل د سردارصاحب کور ته ورسم؛ ښه دي دا ښځو ته به ئې فاتحه ورکړم؛ ډېر کلونه مو سره تیر کړي دي. بیا به نو زه د خیره رخصت واخلم، او ځم به.

معلم صاحب سلیم اکا ته وویل:

نن شپه لا تیره که، ډېر خلک د ښاره څخه سبا فاتحي ته راځي؛ سبا سهار به دي د هغو سره په موټر کي واستوم. سامان به دي هم درسره ورسوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم اکا وويل:

- ياره معلم صاحب، تا دي خداى ژوندى لري، هر وخت دي زما خدمت کړى دئ؛ زما سره خو څه نسته، په هر لمانځه کي دعاوى درته کوم؛ سمه خبره ده، زه به پاته سم.

*** *** ***

سبا ته کله چي سليم اکا د سردار کور ته ور ننوتى، د سردار ټول کهول پر را تاو سو. سليم اکا يوه دعا وکړه، او وئې ويل:

- سردار صاحب ښه سړى و، خداى دي ئې وبخښي؛ تاسي دى خداى د نورو غمونو څخه په امان لري.

د صدفي مور د سليم اکا څخه پوښتنه وکړه:

- سليم اکا ښار ته ګډه کيږى؟

سليم اکا جواب ورکى:

- هو، بي بى. هلته هلکان عطا محمد مکتب ته واچول، ښنګ خو سرکار د نور زيات سبق ويلو دپاره

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ته بوتی، ما او کولی ته دلته یوازي ژوند سخت و، هلته د عطا محمد سره اوسیږم.

د صدفي مور وپوښتی:

- بنګ جوړ و؟

سلیم اکا وویل:

- هو، شکر دئ جوړ و. هغه ګوتي چي ئي خوړ سوي وې، څو ورځي داسي ورسره زهیر و؛ مګر، د خدای فضل و، ښه سو، چي حکومت کابل ته واستاوه؛ ان شا الله هلته به نور هم ښه سي ،درې څلور کاله وروسته به په حکومت کي یوه ښه وظیفه پیدا کي.

د صدفي مور د سلیم اکا څخه د عطا محمد د دکان پته واخیستله، او سلیم اکا ته یي وویل:

- زه څو ورځي وروسته ښار ته درځم، بیا څه خبري درسره لرم.

د سلیم اکا نژدې و، چي تر خوله ووځی، چي سردار صاحب هم د مرګ په ورځ دکان ته یوځل راغلی و. هغه د صدفي مورته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- خدای دي هرکله راوله.

نور سلیم اکا د سردار د کورنۍ څخه رخصت واخیستی.

بله ورځ سلیم اکا د معلم صاحب، بډي اکا او یتیم محمد اکبر په مرسته خپل پاته کالي او لږ سامان د ښاره راغلیو سړیو په موټر کي سره واچول. هغه د ټولو کلیوالو څخه رخصت را واخستئ او د خپل کور پر خوا را روان سو. مګر، بیا هم ډیر نا ارامه و. ټوله لاره ئې په سوچونو او چرتونو تیره کړه. یوه ورځ د عطا محمد د دکان مخ ته یوموټر ودرېدئ.

سلیم اکا ځیني راکښته سو. عطا محمد او کولی ورته راغلل. سامان ئې د موټره کښته کی. هغوی خوشحاله سول، چي پاته کالي او سامان ئې پلار را ورسول.

سلیم اکا د خپل مشر زوی سره دا خبره شریکه کړه، چي د خدای بخښلي سردار ښځي را ته وویل:

- زه ښار ته درځم، هلته څه خبري درسره کوم. زویه، خدای دی ئې خیر کی، چي څه به راته وائي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عطا محمد پلار ته وويل:

- فکر کوم چې د سردار د وژل کېدو په باب به کم چا څه ورته ويلې وي، يا به سردار چې زموږ دکان ته راغلی و، چا ليدلې وي؛ دغی ښځې ته به چا ويلي وئ.

سليم اکا او عطا محمد هره ورځ جلا جلا فکرونه کول.

په دې منځ کې ښه ډېر وختونه تير سول. دا دئ يوه ورځ ډاګی د عطا محمد دکان ته يو خط راوړی. کولی چې خط وليدی، پر پلار او ورور ئې زېری وکئ، چې شکر دی د لالا(بنګ) مي خط راغئ.

سليم اکا او عطا محمد کښېنستل؛ کولی د بنګ خط خلاص کړ، سربيره پر خط بنګ خپل يو عکس هم ورته راستولې و. اول د بنګ عکس ټولو وکوت، سليم اکا وويل:

- ماشا الله دا خودا دئ ښاېسته ضابط ځيني جوړ سوی دئ. ځکه عکس په نظامی يونيفورم کې اخيستل سوی و. وروسته کولی د خط په لوستلو پيل وکئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ په ښه او واضح خط سره تر ټولو مخکي خپل پلار ته ليکلی و:

- پلار جانه، لاسونه دي در مچوم؛ ستا سيوری دي زما د سره څخه پاک خدای نه ليري کوي ....

بيا ئې په ترتيب: عطا محمد، ورېنداری، کولی او ورېرو هريوته د محبته ډکی جملې ليکلې وې. په خاصه ئې د کولی څخه غوښتي و، چي ډېرپر خپلو سبقو زور واچوي.

د بنګ په روغتيا، خط او هوښيارو خبرو ټول خوشحاله سول؛ بيا ئې عکس هر يو جلا جلا وکتی، خو سليم اکا تر ټولو زيات. هغه عطا محمد ته ويل:

- ولچی (والله چي) په دي اول کال کي دا مکتب او مسافری مي زوی را هوښيار کړی دئ. زړه مي را ژوندی سو، خدای دي ئې د بدي ورځې راوساتي. څونه پخې خبري ئې کښلي وې. دا عکس او خط ئې نو نور ما ته را کی، زه ئې ساتم، ستاسي څخه ورک نه سي. سليم اکا د بنګ عکس او خط په خپل جيب کي وساتل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

*** *** ***

دا دی يوه ورځ دکان ته دوی ښځي په چادريو کي ورننوتې. سليم اکا او عطا محمد ته ئې سلام واچوی. يوې ښځي خپل مخ لڅ کی. سليم اکا وليدل، چي د صدفي مورده. ښه روغبړ ئې ورسره وکئ. ښځي ورته وويل:

- کور مو چيري دئ؟ شپه در سره تيروو!

سليم اکا ورسره د دکانه راووتی. ښځي ئې خپل کور ته بوتلي. د سليم اکا مړور(اينګور) د ښځو هر کلي وکئ. عطا محمد او کولی هم کور ته ورپه سي راغلل. د شپې غريبانه ډوډۍ ئې سره وخوړل. وروسته، د سردار ښځي او د صدفي مور خپل د ورتللو سبب سليم اکا او عطا محمد ته داسي بيان کی:

- زه پدې راغلې چي دا نن ټوله کيسه تاسي ته وکړم، چي څنګه صدفه په بنګ پسي ناجوړه سوه.سردار ښار ته په څه پسي راغلی و؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوخدای څه ور پيښه کړل.............کله چې د صدفي د مور خبري خلاصي سوې. سليم اکا او عطا محمد څه چي د هغې خپله لور صدفه هم داسي په چورتو کي ډوبه ولاړل. ځکه صدفه هم د خپل پلار پدې نيت نه وه خبره، چي هغه د بنګ د وژلو پلان لاره.

د صدفي مور بيا وويل:

- د دې ټولوخبرو څخه مي مطلب دا دئ، چي غواړم خپله لور ستا زوی بنګ ته ورکړم.

سليم اکا او عطا محمد هکی اريان سول. چي دوی څه ووايي،تر څه فکر کولو وروسته ورته سليم اکا په کراره ورته وويل:

- خوری، ستا ئي کور ودان؛ خو ته دا زموږ بې کوری او غريبی ته و ګوره؛ تاسي خو شکر الحمدالله د مځکو، باغو او پيسو خاوندان ياست. دا چي ته وائي صدفه بې له بنګ ژوند نه سي کولای، نو ما ته هم لږ وخت راکه؛ د بنګ د رخصتي ورځي را نږدې دي. هغه به په خير په رخصتي کور ته راسي، يوه پوښتنه بـه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه بـه هم وپوښتو.دغه دئ تـازه ئـې خط راغلـی دئ او عکس ئې هم راستولی دئ.

د صـدفي مـور د سلیم اکـا څخـه د بنـګ خط واخیسته، وئې لوستی، بیا ئې د بنک عکس وکوت. ژر ئې صـدفي تـه ور ږغ کـړل؛ د بنـګ عکـس او خـط ئـې هغـې تـه ورکړل. صدفي هم د بنګ خط ولوستی او عکس خوئې د ځـان سـره واخیسـتی.صـدفه پـه زړه کـي خوشـحاله سـوه، ځکه بنګ نور هم ښایسته سوی و.

صدفی او د صدفي مور په هغه شپه خطونـه ولیکل او د بنګ په ادرس ئې هغه ته ور واستول.

سلیم اکـا د صـدفي د مـور سـره وعده وکړه، کلـه چـي بنګ پـه رخصـتي د خیره سره کـور تـه راسـي، د هغه پـه خوښه به دغه کار کوو.

سهار چـي د صـدفي مـور او صـدفه د سلیم اکـا د کـوره پـه خوشـحالی ووتلـې، تـر وتلـو مخکـي ئـې کـولی تـه څـه پیسـي ورکړې، چـي د مکتـب دپـاره شیان پـه واخلـه. هغـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سليم اکا مړوور او د عطا محمد ټولو اولادو ته يو څه پيسې اېښی وې. دصدفي مور د تللو په وخت کي وويل:

- مور د خيره سره ژر راځو.

صدفه د بنګ په خط او د هغه د عکس په ليدو ډېره خوشحاله وه. هغي د بنګ عکس هر ځل کوت.

د صدفي مور څو شپې د خپلو نورو دوستانو په کورونو کي تيري کړې، او د سردار هغه کور چي په ښار کي و، او څوک په کرايه پکښې اوسيدل، د هغه د ورخالي کيدو خبره ئې هم وکړل. بيا نو مور او لور دواړه کلي ته ولاړل.

کله چي دوی کلي ته ورسيدل، اول د سردار د کورنۍ ښځي او بيا کليوالو چي صدفه وليدله، ټول حيران سول، چي صدفه په ښار کي څنګه ښه جوړه سوې ده. هر چا به د صدفي د موره پوښتل، چي کم ډاکټر ته دي ور وستله؟ کم ښه پير ته دي وروستله؟ چي دا سی ښه سم ئې جوړه کړه.

د صدفي مور حال نه وايه. هغي به دا يوه خبره کوله:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- په ښار کې ئې د دوستانو په لیدو سره فکر سم سو، شکر جوړه سوه.

*** *** ***

دلته د سردار په کور کې د سردار نازولي په سر پک زوی مشر سو، چې نه په کورنی ژوند پو هه و، او نه د کلیوالو سره په تیر او بیر پوهیدئ.

د صدفي او مور ئې هم په دغه دبنو ډک کور کې گوذاره ورځ تر بلې سختیدله، نو ئې د بن زی او بنو ښخه د خپل حق د جلاوالي خبره را پورته کړه. دبنې زی ئې خپله پلرگنی تولـه را وغوښتل. د خپلې میری او میری زی خور غوښتنه ئې د دوی په منځ کې واچول.

د سردار ورونو د سردار پک زوی ته مشوره ورکړه، چې د صدفي مور خا مخا حق غواړي او درښخه جلا کیږي، دا غلطي دي پلار کړي ده، چې له پردو (بل قوم) ښخه ئې ځان ته ښځه وکړه. اوس موږ ته را پیښه ده؛

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوم د نامه نه پرې کيږي، حق به ئې ورکړو. خو په جايداد، مځکو او باغونو او اوبو کي ئې نه سو را سره شريکولای، چي دا او يا د دې خپلوان به زموږ د مځکو په منځ کي تناب کش کړي.

د هري ورځي تر زوکليدو، او هميشني غم څخه ښه دا ده چي لاس ئې د غاړی وباسو. د هري خوا چي ئې کوو، په نغدو به ئې غاړه وبا سو. موږ پوهيږو، بې له هغه هم دا زموږ سره نه کښيني، ښار ته ځي، او که خپلي پلرګنی ته ځان نږدې کوي. بس همدا مو فيصله ده. د شير اغا خبره ټولو ومنله. د صدفي او مور د حق حساب ئې وکئ.

کله چي ئې د دوی دوو د مځکو او باغونو قيمت په خپل زړه وټاکئ، بيا هم ډېري پيسي کيدلې. د سردار پک زوی وويل:

- اول خو زه دا دونه پيسي نه لرم؛ دوهم دونه پيسي نه ورکوم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صدفی او مور ئې په خبرو او مجلس کې برخه نه لرله.

بیا شیر اغا وویل:

- خیر دی، نیم قیمت به ئې ورکړو.

وروسته د سردار زوی د شیراغا خبره ومنله، او پر زیاته یې کړه، چې نیمی پیسې اوس او نیمی نوري پر کال چې حاصل واخلم.

یک ،غوښتل چې یوه بله لانجه جوړه کې هغه وویل:

- د صدفي مور ته به خپل حق ورکړو، اما صدفه نه پرېږدم، چې حق واخلی. هغه خو زموږ وینه ده. هغه به دلې دشیر اغا زوی ته ورکوو. دشیر اغاخو داخبره د اوله سره خوښه وه.وئې ویل دا خو ډېره ښه خبره ده ښه دئ چې زما په ژوندونی په خپل لاس خپله وریره را واده کم.

د صدفي میری زی ورور وویل:

- شیراغا! ته ښه وایی، خو زه فکر نه کوم، چې صدفه دي د موره را جلا سی. هغه هم خپلي مور ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوې ده. که زما خبره منې، هيڅ خپل د خولې خوند مه بده وه، مه ئې ور يادوه. که دي وريا ده کړه او وئې نه منله، خلګ را خبر سول، بيا به ئې نو يا ودوو يا به ئې وژنو.

د ټولي کورنۍ ئې پر دی سلا سول، چې ميری او خور ته د حق په نوم څه ورکړي. صدفي او مور ئې هم قناعت وکړ. هغو د خپل حق د نيمو پيسو د اخيستلو پر وخت د ښار د کور غوښتلو خبره وکړه.

د ښار پر سرای باندي ئې بن زی څه ټينګار وکئ؛ خو شير اغا فيصله وکړه، چې کور به درکړو، خو د پيسو برخه دی څه کموم. د صدفي مور د شير اغا خبره ومنله.

***   ***   ***

صدفه او مور ئې ښار ته راغلي. څو شپې ئې د خپلي پلرګنی سره تيري کړې، چې کور ئې ورته خالي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سو. پدې شپو کې بنګ هم د کابله په رخصتي کورته راغلی.

سلیم اکا بنګ ته د صدفي د ورغوښتلو خبره وریاده کړه.

بنګ ته خو هر څه روښانه و. ځکه صدفي او د هغې مور ځو خطونه وراستولي وو. بیا ئې هم پلار ته وویل:

- هرڅول چې بابا جانه ستا او د لالا (عطا محمد) خوښه وي.

سلیم اکا د خپل زوی بنګ پدې مودبانه جواب زیات خوشحاله سو.

*** *** ***

سبا، په ډاډه زړه باندي سلیم اکا، عطا محمد او ځو سړی سره را ټول او د صدفي دوی کور ته ورغلل. د صدفي مور هم د خپلو دوستانو رضایت حاصل کړئ و. هغه ئې را غوښتی وو. خو د صدفي میره زی ورور او نور سرداران خوښ نه وو. ځکه د صدفي د شیرینی د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړی په مراسمو کي ئې برخه وانه خیستل دوي دا ځان اوخپلي کورنۍ ته یو توهین وباله،چي څنګه دیوه سرداري کورنۍ نجلۍ دیوه غریب او(اُپره) سره واده کوي..

په هر ډول چي و، د صدفي د مور له خوا دوستانو، وسلیم کاکو او ورسره راغلو خلګو ته د صدفي شیرینی ورکړه.

د صدفي مور او صدفه پوهیدل، چي بنګ او پلار ئې خپل کور نه لري. نو له پخوا څخه ئې فیصله دا وه، چي په ښار کي به د خپل غټ کور یوه برخه د صدفي په نوم کوي، چي بنګ، پلار او ورونه ئې پکښي ژوند وکړي.

د صدفي د شیرینی د ورکړی سره سم، د صدفي مور د سلیم کاکو څخه غوښتنه وکړه، چي د خیره سره تیاري ونیسی، دغه زموږ کور ته به را کډه سی. ښه دئ لور او زوم به مي په څنګ کي اوسیږي. زه بل داسي تیرونی دوست بي له دغه لور څخه نه لرم، او ته به هم د خپل زوی او مږور څخه لیري به نه ئې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلیم اکا په خبرو کي داسي پېښه ونیوله، فکر ئي وکړی، چي د صدفي مور غواړي، یوازي زه او بنګ د دوی کور ته را کډه سو. هغه وویل:

- خوري، زه عطا محمد، اولادونه او کولی زوی مي یوازي نه سم پرېښولای.

د صدفي مور بخښنه وغوښتله، او بیا ئي خپل خبره پوره کړه:

-زما مطلب داسي نه و، چي یوازي ته او بنګ به دلته اوسیږی، بلکي تاسي ټول به دلته یو ځای را سره اوسیږئ. زما او صدفي دواړو هیله دا ده چي صدفه د خپل خُسر او لیورو سره یو ځای وي، ځکه ښځه په خپله خُسرګنۍ کي ښه وي. ان شا الله چي تاسي را کډه سئ، ژر به د بنګ او صدفي د واده سربښته وکړو. غریبي دې ځان وخوری. سلیم اکا د صدفي مور ته وویل:

- خوري، خبري به لځی کوو. ستاسي ئي کور اباد، چي خپله لور مو زما زوی ته مفته بې له ولوره راکړه. د واده کولو دپاره څه وخت را کړه، چي زه او عطا محمد

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يـو ځـو پيسـې سـره برابـري کـړو. واده خـو ځـه لګښـت غواړی.

د صـدفي مـور سـليم کـاکو تـه اطمنـان ورکـړئ، چـې صـدفه غواړي، د خپل واده ټول لګښت پـه خپلـه وکړي؛ هر ځه ئې را نيولی دي؛ ته بيغمه اوسه.

سليم اکـا او عطـا محمـد ډېر خوشـحاله سـول؛ رخصـت ئې واخيستی او خپل کور ته راغلل.دظلمه پـه امـان ژونـد ولری.

پای

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ضمنی خبرتيا:

انجمن د وستي افغانستان

محبت ؛ گاهنامه"

"mahahbbat
Anoneperiodical
newsletter

published by ADS

(Afghan Dosty Society) UK

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره يکم سال هجدهم جولاي ۱۰۱۵م

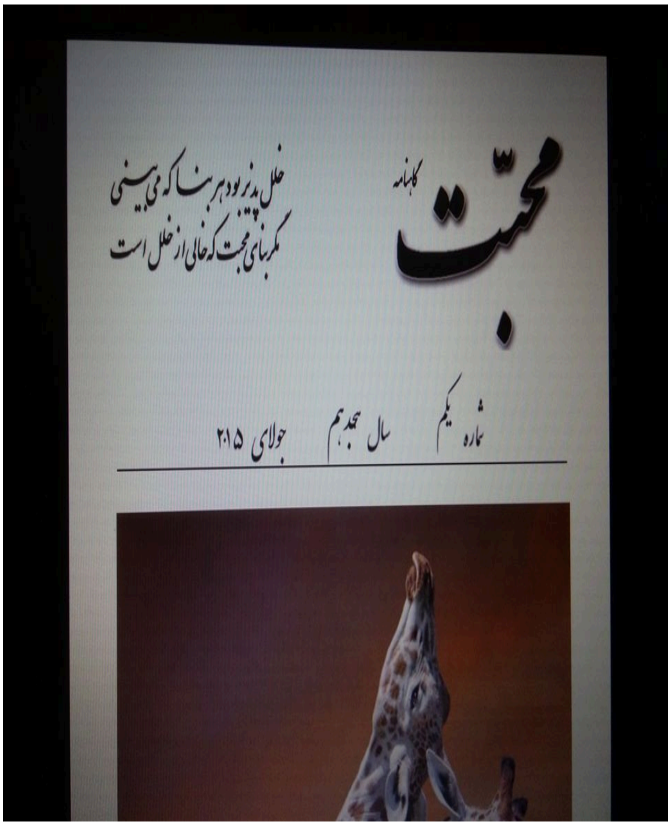

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

"محبت,ګاهنامه" دهغي نوم وتي افغاني مجلې نوم دئ چي د ليکوال،سياستوال ښاغلي محمدهمايون "تاج"په سر پرستئ نژدې شل کاله په انګليستان کي په پښتو او درى ژبو باندي نشرات لري. يوه غيري وابسط،مجله ده، افغاني پاخه ليکوال، اديبان، شاعران، کيسه ليکونکي او دهر پند ماهيرين هلته خپل مضامين د نشر لپاره ورکوي.د هغي مجلي په (۶۰ او ۶۱)صفحو کي تردي سرليک لاندي "ديوه نوي کتاب معرفي اوخبرتيا " د ښاغلي "انځورګر" صاحب په قلم ليکنه نشر سوې ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همــــــــدا ډول د ښـــــــاغلي "انځورګر"صاحب لیکنه "

دیونـــوي کتـــاب معرفـــي او خبرتیـــا" دکندهارغښتلي یـا نامیـان. پـه جرمنـي کـي د (کــاخ ســخن)kakhe sokhan ارګــانِ

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشراتی کانونِ فرهنگی افغانانِ مقیم ایالت بایون. یا"دباین دولایت دافغانانودکولتوري اوفرهنګي مرکز"لخوا په خپل نشراتي ارګان (مجلې): درشماره (۳۴/۳۳)،سال دوازدهم تابستان وخزان ۱۳۹۴ خورشیدی،(نوامبر ۲۰۱۵)م په ۲۹/۳۰صفحه کي نشر کړې ده.

زه د ښاغلي انځورګرصاحب د محبت د مجلي د محترم مسول همایون "تاج" او همکارانو اوپه جرمني کي د"کاخ سخن" د مسول مدیر، وویراستار: دوستدار او دټولني دټولوغړوڅخه یو جهان مننه کوم.اود انځور ګر صاحب لیکنه د لته ستاسي د لوستو دپاره کټ مټ رانقل کوم.

کوم چي زما پر کتاب د " کندهار غښتلي" باندي یي لیکلی ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ديوه نوې کتاب معرفي او خبر تيا!

انځورګر: 60 صفحه.

دکندهار غښتلي"ناميان "پدې وروستيوکي يو نوی کتاب «دکندهار غښتلي "ناميان" » په نامه. په ښکلي صحافت د چاپه راوتلی دئ. د کتاب ليکوال ښاغلي عبدالقيوم دئ. دغه اثرچي په "۱۲۱" مخونو کي کښل سوی د ئ. د ليکوال د کلتوري زيارونو،تولنيزو د ردونو،احساساتو او هيلو يو نوی ابتکاري او د اهميت وړ ځيرنه ګڼل کيدای شي. په د ې ليکنه کي ډېري خبري شته. خو تر هر څه وړاندي. د دغه ځيړني ټول محتويات او مطالب،د سيمي د ناميانو، ټينګانو، ميړنيو،غښتلو پيژندګلوی ته وقف دی. ليکوال د دغو غښتلو. با استعداده او انرژي لرونکي ځوان قشر، چي د استبدا د او ظلم په وړاندي د مقاومت کولو په ګناه او يا دا چي پر دوی باندي د کوم تپل شوي جرم په مقابل کي په پټه خوله په کلکه د رېدلي دي او ظالم او توطيه کونکي ئې د ماتي سره مخامخ کړي دي،نو دوی ئې بيا و زندانونو ته ټيل

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهلي دي. او هلته بيا د د سيسو او توطيو قربانيان شوي دي، پرده پورته کوي.

همدارنګه. ليکوال بيا د دغو تينګانو ټولنيز، اخلاقي خويونه او د تينګوالي د علتونو ځانګړتياوي د بيلابيلو شخصيتونو په وجود کي په ژوندی توګه بيانوي. مينه وال کوالي شي پورتنی خبري د کتاب په متن کي ولولي. ليکوال د کتاب د سيريزي په لومړي مخ کي ليکي: ځيني ليکوال. ليکني د تفسير لپاره کوي اوڅوک ئې بيا د تغير لپاره ليکي. خو زه ئې د تغير او تفسير د واړو لپاره ليکم". د تفسيرڅخه مي مطلب دا دئ چي تر وسه د مسلي ښه وضاحت وسي. خلګ آګاه او خبر کړم. د تغير څخه مي مطلب د هغه منفي ذهنيت سمون دی چي د کندهار د غښتلو "پاي لوچو" په باب سرکاري سړو،پردو او پردوپرستو د کلونو کلونو را په ايسته د دوی د منفي تبليغ په وجه،زموږ د يو شمير وطندارانو، په خاصه د ښاري روشنفکرو په فکرونوکي ئې منفي ځاي نيولي د ی"

دغه ډيرنه، په لومړی سر کي ځکه د پام لرني وړده،چي ليکوال، له يوې خوا شخصاً په حوادثو او پيښو کي حضور لري اوله بلي خوا. ليکوال په کلک هوډ سره د اولس په موضع کي ولاړ دی. د ليکوال دغه ټولنيز د ريځ د کتاب اهميت او کيفيت ته ئې نوي په زړه پوري او د منلو وړ ګرځولی دئ.

په دې اساس که ليکوال له يوې خوا خلګ په پيښو او حوادثو خبروي او له بلي خوا وائی: "دا پرځان باندي د غښتلو حق بولم چي زه د دوی پيژندګلوې د خپل شناخت

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پيمانه وخلګو ته په رښتني توګه وکړم او هم مسؤليت لرم هغه څه وليکم چي ليدلي مي دي. " بايد ځرګنده شي چي د ښاغلي عبدالقيوم د دغه حاضر کتاب څخه وړاندي نورو ليکوالو اوپوهانو هم کار کړی دئ او اثارئي ليکلي دي او پخپله ليکونکي هم د يو شمير نورو ليکوالو نومونه په خپل دغه اثر کي ذکر کړي دي.

همدارنګه ښاغلي نوزادي هم په تقريظ کي د يو شمير پوهانو اوليکوالانو نومونه ئي يادکړي دي. خو اصلي خبره په دې کي ده چي يادشوي پوهان اوليکوالان چي په د ي اړوند ئې هرڅه ليکلي دي. د بيلا بيلو منا بعو،نقل قولونو،خاطراتو، رواياتو او په کتابونوکي ئې مندلي دي. خو پدي اړوند ښاغلي عبدالقيوم ځکه مستحق دی چي د ی پخپله شخصاً د ذکر سوو شخصيتونوسره يوځاي،په وارو وارو سره د زندان په سلولونو کي، په کلي والي ژوند کي،په نورو ولاړو او ناستو کي په بيخ او ريښه کي حضور او شناخت لري او خبري ئې د سند پر بنا رښتني، معتبره او د منلو دي.

ښاغلي عبدالقيوم د کتاب په شلم مخ کي ودغي موضوع ته د اسي ايشاره کوي: " د تيرو پنځو سو کلونو په جريان کي،هغه د خپل وخت غښتلي چي ما ليدلي وه او ما ورسره ناسته لرل او بيا مي تر اوسه هغه څه چي زموږ د وستانو د غښتلو "پاي لوچو"په هکله ليکلي دي او لوستي مي دي،د غښتلو د کړونو،عاداتو او صفاتو سره مځکه تر آسمانه تفاوت لري.

د ټولو تيرو تاريخ ليکونکو او ليکوالو د معلوماتو منبع يا ماخذ يو دی چي نورو نقل کړی دئ. " د کتاب

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل اهميت پـه دې کـي دی چـي ليکوال،ښاغلي عبدالقيوم د يو ټولنيز شخصيت په حيث د ټولني په منځ او موضـع کـي ولاړ دی. د ده په باور د ولسونو د تاريخ د څـرخ حرکـت د طبقـاتي مبـارزې پـر بنـا ټاکـل کيـږي. نـه د نـورو لاپـو. شاپو او کاغذ بازيو پربنا !ليکوال وايی: که ولسونه مـو نـا لوسـتي نـه وای او پـه خپـل رسـالت پوهـه وای او خپـل سياسي،اقتصـادي او ټـولنيز تشـکيلات ئـي لـرلای بيـا نـو حاکميتونو د دوی پر برخليک باندي لوبي نشوای کولای.

دکتـاب بـل د يـادولو وړ اهميـت پـه دې کـي دی چـي ليکـوال پـه دې اړونـد ډېـر ټـولنيز مسـائل مطـرح کـوي او هدف ئي دا دئ چي لوستونـکي ته د مسؤليت احسـاس ور کړي اولارښونه کوي چي خپل د ژونـد وچـارو او تـاريخ ته له سره نوې کتنه وکړي. ليکوال وائي: دا ځکه زمـوږ تاريخ يا زموږ د ولس تير ژوند هغو کسانو ليکلی دی چي د وی د حاکميتونو او جبارانو د فشار او استبدا د پـه وجـه کـولای نشـو چـي حقـائق او تـاريخي پيښـي بـې طرفانـه وڅيـړي او منفـي خـواوي ئـې د جزئيـاتو او علتونوسـره روښانه کړي.

دمثال په ډول. ليکوال د کتاب په ۱۱ مخ کي ليکـي: پـه خفگان سـره د اسـي يادونـه کـوي چـي ډېـره زياتـه برخـه د تاريخ مو همداسي جوړسو ...په پاي کي د خبـرو لنـډيز او نتيجه دا ده. چي دغه کتـاب د هغـو محقيقينـو او څيړونکـو لپاره چي غواړي په خاصه د دغه قشر "ناميـانو" ميرنـي، ټينگـــان يـــا غښـــتلي وپيژنـــي او د دوی پـــه د ردونو،محروميتونو،په علتونو پوه شي او په دې اړوند پـه ســيمه کـــي د کـــورني ژونـــد څخـــه نيـــولي بيـــا تـــر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مکتب،بازار،محبس،ماموريت،باغونو.،سماوارونو او د کوڅو بنډارونو او لوبځايونو او کلتوري ژوند باندي،څيړنه وکړي يوغني او د لومړي لاس د ماخذ په توګه پوره ګټه تري اخيستلای شي.

پاته دي نه وي چي ليکوال د کتاب په وروستی مخ کي خپل غوښتن ليک د اسي وړاندي کوي " :يو غوښتنه ! راځی د خپلو غښتلو نوم ژوندی وساتو.د د وستانو او لوستونکو څخه هيله لرم چي د د غو څو جملو تر لوستلو وروسته. د دې ليکني د غنيتوب او بشپړ توب د پاره خپل انتقادات او معلومات راسره شريک کړی. ځکه د کندهار غښتلي زموږ او ستاسي غښتلي دي. ستاسي په مرسته به په د وهم ځل چاپ کي کمبودی پوره او ستاسي معلومات ستاسي په نوم پکښي زيات کړو .که چيري د پخوانيو يا اوسنيو غښتلو کيسي،خاطري او عکسونه ولري راته را ايمل کړي انشا الله په امانت د ارى به ئې چاپ کړم. ډېر د وستان به تر ما زيات او د قيق شناخت ولري. د غښتلو سره به خپلوۍ او د وستۍ لري. که هر د وست خپل معلومات را سره شريک کول غواړي. ايمل : Aqayum7@gmail.com

www.ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library